

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง
งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559

REFLECTION OF THAI SOCIETY IN THE GOLDEN PRIZE AWARDED
SHORT FILMS IN STUDENTS' ART AND CRAFTS FAIR 2016

YUAN YUAN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พ.ศ. 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

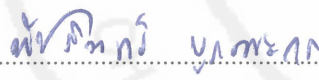
ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง
งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559
REFLECTION OF THAI SOCIETY IN THE GOLDEN PRIZE AWARDED SHORT FILMS
IN STUDENTS' ART AND CRAFTS FAIR 2016

YUAN YUAN

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
เมื่อวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2562

.....
รองศาสตราจารย์ ดร.มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

.....
อาจารย์ ดร.พีชรินทร์ บุรณะกร
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
อาจารย์ ดร.พีชรินทร์ บุรณะกร
กรรมการ

.....
อาจารย์ ดร.อิมธิรา อ่อนคำ
กรรมการ

.....
อาจารย์ ดร.พีชรินทร์ บุรณะกร
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

.....
รองศาสตราจารย์อียสา จันทรวิธานุชิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิก สุนทรชัย
คณบดีคณะศิลปศาสตร์

ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง
งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559

YUAN YUAN 606001

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: พชรินทร์ บุรณะกร, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 และเพื่อวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยและแนวทางแก้ปัญหาสังคมในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 โดยศึกษาภาพยนตร์สั้น 48 เรื่อง และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นภาพสังคม 4 ด้าน ได้แก่ 1) ภาพสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในสังคมชนบทไทยเริ่มมีวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน มีการประกอบอาชีพหลายประเภท ยานพาหนะมีหลายประเภท การเดินทางสะดวกสบายมากขึ้นกว่าสมัยก่อน 2) ด้านความสัมพันธ์ของคนในสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนในสังคมชนบท ครูกับลูกศิษย์ เพื่อนกับเพื่อน และคนกับธรรมชาติมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม คนในสังคมไทยเป็นคนที่มีความดีที่ยินดีช่วยเหลือคนอื่น และมีความกตัญญู อีกทั้งเกิดความสุขจากการทำความดี 4) ด้านวัฒนธรรมคนไทยที่เป็นชาวพุทธมีความเชื่อและประเพณีเกี่ยวกับพุทธศาสนา นิยมทำบุญตักบาตรในตอนเช้า และนิยมไปทำบุญที่วัด และมีความเชื่อเรื่องผี

ภาพยนตร์สั้นสะท้อนปัญหาสังคมไทยและแนวทางแก้ปัญหาสังคม ดังนี้ 1) ปัญหาในสังคมชนบทมีหลายปัญหา ได้แก่ ด้านปัญหาการศึกษา การไม่มีโอกาสเรียนในโรงเรียน การขาดแคลนครู แก้ไขโดย ความร่วมมือกันจากหลายฝ่าย เช่น การบริจาคเงินให้โรงเรียน ครูอาสาสมัคร เป็นต้น ปัญหาการคมนาคม ปัญหาถนนชำรุด แก้ไขโดยผู้คนช่วยเหลือกันในการซ่อมถนน ปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ แก้ไขโดยการดูแลรักษาและไม่ตัดต้นไม้ 2) ปัญหาการไม่มีคุณธรรมของคนในสังคม ปัญหาการลักขโมย แก้ไขโดยแจ้งให้ผู้ใหญ่ของหมู่บ้านทราบ สอนเด็กและเยาวชนให้เป็นคนที่มีคุณธรรมจริยธรรม ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสี แก้ไขโดยให้ทุกคนทำหน้าที่ของตนอย่างดีไม่ต้องสนใจเรื่องไม่จริง นอกจากนี้ ภาพยนตร์สั้นยังสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาอื่น ๆ อีก ได้แก่ ปัญหาความยากจน ปัญหาครอบครัว ปัญหาค่านิยม ปัญหาการใช้ความรุนแรง และปัญหาความขี้เกียจ แต่ไม่พบแนวทางแก้ปัญหาเหล่านี้อย่างชัดเจนในภาพยนตร์สั้น

คำสำคัญ: ภาพสะท้อน ภาพยนตร์สั้น ปัญหาสังคม แนวทางแก้ปัญหา

REFLECTION OF THAI SOCIETY IN THE GOLDEN PRIZE AWARDED SHORT FILMS IN STUDENTS' ART AND CRAFTS FAIR 2016

YUAN YUAN 606001

MASTER OF ARTS (COMMUNICATIVE THAI AS A SECOND LANGUAGE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: PATCHARIN BURANAKORN, Ph.D.

ABSTRACT

This research aims to analyze the reflection of Thai society and social problems and their solutions from Gold medal awarded short movies from National Student's Art and Craft Award 2016. The research analyzes 48 short movies and the research is presented in descriptive analysis.

The research reveals that the Gold medal awarded short movies from National Student's Art and Craft Award 2016 reflected the society in 4 aspects: 1) to reflect the different lifestyle of Thai people in rural, there were many types of occupations and there were various vehicles so the transportation became more comfortable than the past 2) To reflect the relationship among people in the rural society; between teachers and students; friendship and the good relation between man and nature. 3) To reflect the morals and ethics; people in Thai society had the good moral, was willing to help others and had the gratitude and they were happy from doing good. 4) To reflect Thai culture; Thai people was Buddhist having the belief and tradition related to Buddhism. They liked to do the merit making in the morning and go to temple. They also believed in ghosts.

These short movies reflected the social problems and their solutions as following. 1) Problems in rural society were various, for example; problems related to education, lacking of the opportunities to study in the school, lack of teacher. These educational problem could be solved with the cooperation from many parties such as offering the scholarships to school, asking for volunteer teachers. Next, problems related to transportation, damaged road could be solved by the cooperation from people to repair the damage roads. Lastly, the problem in destroying the natural environment could be solved by taking care and not cutting the trees. 2) The problems related to people's moral and ethics, for example; the thief issues could be solved by informing the village's leader and teaching children and youth to have good moral and ethics. The problem in blackening could be solved by everyone to do their own duty without paying attention to wrong information. In addition, these short movies reflects other problems such as poverty, family problems, problems related to social value, violence problems and laziness issue. These problems' solutions were not presented clearly in these short movies.

Keywords: Reflection, Short movie, Social problems, Solutions

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้โดยความกรุณาและความอนุเคราะห์จาก อาจารย์ ดร. พัทรินทร์ บุรณะกร อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้คำแนะนำและให้แนวทางในการวิเคราะห์ภาพยนตร์สั้น รวมทั้งข้อคิดที่เป็นประโยชน์ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วยความเอาใจใส่และกำลังใจที่อาจารย์มอบให้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบเค้าโครง และสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์ อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร และอาจารย์ ดร.อิมจิรา อ่อนคำ ที่ได้แนะนำและแก้ไขเค้าโครง และวิทยานิพนธ์จนถูกต้องมากขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่เคยสอน ในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการเรียนและการดำเนินชีวิตอยู่ในประเทศไทย

ขอขอบพระคุณบิดามารดาที่ให้กำลังใจและสนับสนุนในการศึกษาในประเทศไทยทุกด้าน

ขอขอบพระคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

YUAN YUAN

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 คำนียามศัพท์เฉพาะ	6
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาพยนตร์	8
2.1.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาพยนตร์	8
2.1.2 ภาพยนตร์สั้น	13
2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับสังคม	15
2.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์ปกติทั่วไปกับสังคม	15
2.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์สั้นกับสังคม	16
2.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกวดภาพยนตร์สั้น	17
2.3.1 การประกวดภาพยนตร์สั้นในสังคมไทย	17
2.3.2 การประกวดภาพยนตร์สั้นในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน	19
2.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสังคม	21
2.4.1 ความหมายของปัญหาสังคม	21
2.4.2 ลักษณะของปัญหาสังคม	22
2.4.3 ประเภทของปัญหาสังคม	25
2.5 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้ปัญหาสังคม	25
2.5.1 ความหมายของการแก้ปัญหาสังคม	26
2.5.2 แนวทางการแก้ปัญหาสังคม	26
2.5.3 ขั้นตอนของการแก้ปัญหาสังคม	28
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับสังคม	29
2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาเนื้อหาของภาพยนตร์	31
2.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพยนตร์สั้น	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559	
3.1 ภาพสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่	36
3.1.1 ชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมไทย	36
3.1.2 การประกอบอาชีพ	41
3.1.3 การคมนาคม	53
3.2 ภาพสะท้อนด้านความสัมพันธ์	54
3.2.1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมชนบท	55
3.2.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว	56
3.2.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์	59
3.2.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน	61
3.2.5 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ	62
3.3 ภาพสะท้อนด้านคุณธรรมจริยธรรม	63
3.3.1 ด้านความช่วยเหลือ	63
3.3.2 ด้านการตอบแทนบุญคุณ	65
3.3.3 ด้านความกตัญญู	66
3.3.4 ด้านการมีน้ำใจ	67
3.3.5 ด้านการเชื่อฟังคำสอนของพ่อแม่	68
3.4 ภาพสะท้อนด้านวัฒนธรรม	69
3.4.1 ความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา	69
3.4.2 ความเชื่อเรื่องผี	70
3.4.3 ประเพณีเกี่ยวกับพุทธศาสนา	72
บทที่ 4 การวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยและแนวทางแก้ปัญหาสังคมในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559	
4.1 ปัญหาในสังคมชนบท	74
4.1.1 ปัญหาการศึกษา	74
4.1.2 ปัญหาความยากจน	77
4.1.3 ปัญหาการคมนาคม	79
4.1.4 ปัญหาเกี่ยวกับค่านิยม	82
4.1.5 ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	83
4.2 ปัญหาในครอบครัว	85
4.2.1 ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกครอบครัว	85
4.2.2 ปัญหาครอบครัวไม่สมบูรณ์	87
4.2.3 ปัญหาเด็กกำพร้า	88

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 ปัญหาการไม่มีคุณธรรมของคนในสังคม	89
4.3.1 ปัญหาการใช้ความรุนแรง	89
4.3.2 ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสี	92
4.3.3 ปัญหาการขโมยของ	93
4.3.4 ปัญหาความซี้เกียจ	94
4.3.5 ปัญหาการไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี	95
4.3.6 ปัญหาการสิ้นเปลืองอาหาร	96
4.4 แนวทางแก้ไขปัญหา	98
4.4.1 แนวทางแก้ไขปัญหาในสังคมชนบท	98
4.4.2 แนวทางแก้ไขปัญหาการไม่มีคุณธรรมของคนในสังคม	103
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	108
5.2 อภิปรายผล	111
5.3 ข้อเสนอแนะ	113
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	118
เอกสารรับรองจากคณะกรรมการวิจัยธรรมการวิจัย	118
ประวัติผู้เขียน	120

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีการแพร่กระจายอย่างทั่วถึงและกว้างขวาง มีจุดประสงค์เพื่อสนองความพึงพอใจของผู้ชมจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของสังคม ภาพยนตร์เป็นงานที่ตกอยู่ในสภาพแวดล้อมทางประวัติศาสตร์ และเงื่อนไขทางเศรษฐศาสตร์และการเมือง ภาพยนตร์เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม และเป็นผลิตผลของสังคมหนึ่ง ๆ และน่าจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้เข้าใจสังคมได้ดีขึ้นด้วย (กฤษดา เกิดดี. 2546 : 148-161) ภาพยนตร์จึงเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น มีผู้คนหันมาผลิตภาพยนตร์และนำมาเผยแพร่ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์จึงกลายเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ชมที่รักและชื่นชอบการชมภาพยนตร์ เพราะเป็นสื่อที่แปลกใหม่ และน่าสนใจมากสำหรับผู้คนในสังคม

นิพนธ์ สุขปรีดี (2541 : 31-35) กล่าวว่าภาพยนตร์ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากภาพยนตร์ สามารถนำเอาภาพและเสียงของศิลปวัฒนธรรมจากแหล่งหนึ่ง ไปสู่ประชาชนในแหล่งอื่น ๆ ได้ และมีประโยชน์ต่อผู้ชมในหลายด้าน ด้านการศึกษา ภาพยนตร์สามารถนำเอาความรู้ที่อยู่ห่างไกล หรือความรู้ที่ไม่สามารถเห็นได้ด้วยตาเปล่ามาศึกษาได้อย่างดี ด้านกิจการทหารและความมั่นคงของประเทศ ใช้เพื่อบันทึกวิธีการรบ ภูมิประเทศ และสถานที่ตั้งของข้าศึก ด้านกิจการแพทย์ใช้เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการแพทย์และสาธารณสุขใช้ในการบันทึกอาการผู้ป่วยเพื่อการวินิจฉัยโรค และถ่ายทอดการปฏิบัติการทางการแพทย์จากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่ง เพื่อการพัฒนาการแพทย์ได้อย่างดี ด้านกิจการสารสนเทศ ใช้เพื่อค้นคว้าหาข้อมูลได้จากศูนย์ภาพยนต์แห่งชาติ ด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่เหตุการณ์หรือองค์การตั้งแต่ขนาดเล็กจนถึงการประชาสัมพันธ์ระดับชาติและด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของสังคม ภาพยนตร์บางเรื่องที่มีผู้ชมจำนวนมาก จะสามารถโน้มน้าวพฤติกรรมของสังคมตั้งแต่การแต่งกาย บุคลิกของตัวแสดงจะทำให้ผู้ชมหลายคนกระทำตามได้ ภาพยนตร์จึงเป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก

โดยทั่วไปภาพยนตร์แต่ละเรื่องเป็นสื่อที่ใช้เวลาในการชมประมาณ 1-3 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับเนื้อหา และเรื่องราวที่ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องการสื่อออกมา แต่ในปัจจุบัน มีภาพยนตร์ประเภทหนึ่งที่ใช้เวลาในการชมไม่เกิน 30 นาที ซึ่งก็สามารถถ่ายทอดเนื้อหาและเรื่องราวให้ผู้ชมได้เป็นอย่างดี ภาพยนตร์ประเภทนี้ เรียกว่าภาพยนตร์สั้นหรือหนังสั้น ซึ่งกำลังได้รับความนิยมมากขึ้น

วินัย บุญคง (2550 : 8-9) กล่าวว่า ภาพยนตร์สั้นมีความสำคัญต่อระบบการศึกษาทางด้านภาพยนตร์ การเรียนรู้ทางด้านภาพยนตร์หรือการผลิตภาพยนตร์สั้นจำเป็นต้องศึกษาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป ภาพยนตร์สั้นเป็นพื้นฐานสู่ความสำเร็จในการผลิตภาพยนตร์บันเทิง การผลิตภาพยนตร์สั้นเป็นโอกาสสำคัญของการเรียนรู้ทางด้านภาพยนตร์ที่นักศึกษาจะได้ประโยชน์ที่แท้จริงในชีวิตประจำวัน บุคคลทั่วไปที่ไม่ได้เรียนหรือไม่มีความรู้ทางด้านภาพยนตร์มาก่อน ถ้าอยากเรียนรู้อการผลิตภาพยนตร์ควรเริ่มต้นจากการผลิตภาพยนตร์สั้น ดังนั้นภาพยนตร์สั้นเป็นแบบฝึกหัดที่ดีสำหรับการเรียนรู้ทางด้านภาพยนตร์ นอกจากนี้แล้ว ภาพยนตร์สั้นยังคือโอกาสหนึ่งของการผลิตภาพยนตร์เผยแพร่สู่ผู้ชม ทั้งเวทีการประกวดหรือฉายโชว์ในเทศกาลการประกวดภาพยนตร์สั้นต่าง ๆ และภาพยนตร์สั้นยังเป็นสื่อสะท้อนสังคม เรื่องราวที่นำเสนอผ่านสื่อภาพยนตร์สั้นมีความหลากหลาย

แตกต่างกันตามจินตนาการของผู้ผลิต ผู้ผลิตเขียนบทภาพยนตร์สั้นที่ดีทำให้เรื่องที่ต้องการนำเสนอ น่าสนใจและเข้าถึงความรู้สึกของผู้ชม หรือเผยแพร่ปัญหาสังคม เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจถึงปัญหาสังคมได้

สุรีพร จันดีเรียน (2553 : 2) กล่าวว่า ภาพยนตร์สั้นเป็นสื่อที่ให้ความบันเทิงใช้ระยะเวลาในการรับชมไม่ยาวจนเกินไป เกิดเป็นแรงบันดาลใจสร้างสรรค์สิ่งดี เป็นการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นเรื่องราวทางสังคม การเมือง เหตุการณ์ ปัจจุบัน มีข้อคิดสอนใจจากการรับชม ภาพยนตร์สั้นและยังสามารถนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้แล้ว ญัฐพร พวงเกตุ (2559 : 37) กล่าวว่า ภาพยนตร์สั้นเป็นสื่อสะท้อนสังคม เรื่องราวที่นำเสนอผ่านภาพยนตร์สั้นมีความหลากหลาย แตกต่างตามจินตนาการของผู้ผลิต ที่พบเห็นบ่อยครั้ง คือ การนำปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมมาใช้เป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์บทภาพยนตร์

ภาพยนตร์สั้นส่วนใหญ่ก็นั้นจึงมักสร้างจากเรื่องจริง หรืออ้างอิงจากเรื่องจริง เรื่องที่เป็นปัจจุบันสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเร่งด่วน หรือเพื่อการรณรงค์ในโครงการต่าง ๆ เมื่อเกิดปัญหาทางสังคมรวมถึงปัญหาในการเมือง ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างภาพยนตร์สั้นและเป็นการสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น เมื่อนำมาเสนอผ่านภาพยนตร์สั้นเป็นการบอกกล่าวหรือสะท้อนข้อคิดที่ดีให้กับผู้ชม สื่อภาพยนตร์สั้นจึงเป็นสื่อสะท้อนสังคมที่ดีและเข้าถึงความรู้สึกของผู้ชมได้โดยง่าย (สุรีพร จันดีเรียน. 2553 : 2)

ภาพยนตร์สั้นแสดงบทบาทที่สำคัญมากในสังคม จึงมีหน่วยงานหลาย ๆ แห่งได้จัดการประกวดภาพยนตร์สั้นที่ประเทศไทย การประกวดภาพยนตร์สั้นที่ประเทศไทยที่ใหญ่ที่สุดคือการประกวดเทศกาลภาพยนตร์สั้นหรือ Thai Short & Video Festival จัดขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2540 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2561 ได้จัดการประกวดภาพยนตร์สั้น 22 ครั้งแล้ว เทศกาลภาพยนตร์เป็นเทศกาลที่มีการรวบรวมภาพยนตร์สั้นไว้จำนวนมากที่สุด มีวัตถุประสงค์สำคัญในการจัดงานเทศกาลภาพยนตร์สั้นคือ การกระตุ้น พัฒนา สนับสนุน ส่งเสริมภาพยนตร์สั้นและผู้ผลิตภาพยนตร์สั้นให้เป็นที่แพร่หลาย และจัดฉายให้ประชาชนทั่วไปรับชมผลงานที่ส่งเข้ามาประกวด เพื่อเป็นหนทางในการช่วยพัฒนาภาพยนตร์ไทยและสังคมไทยได้ต่อไป (สาธิตา ยิ่งเจริญไพบูลย์. 2546 : 31-33)

นอกจากมีการประกวดเทศกาลภาพยนตร์สั้น สำนักข่าวแห่งประเทศไทยภายใต้กรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดการประกวดภาพยนตร์สั้นแห่งประเทศไทย หรือ Thailand Short Film Competition จนถึงปี พ.ศ. 2561 เป็นปีที่ 6 แล้ว ผู้ผลิตภาพยนตร์สั้นที่ต้องการเข้าร่วมการแข่งขันไม่เพียงแต่มีทีมของประเทศไทย ยังมีทีมของต่างประเทศที่ถ่ายภาพยนตร์สั้นที่ประเทศไทย แสดงให้เห็นว่าภาพยนตร์สั้นได้รับความนิยมในทุกประเทศ (“Awards Ceremony, Thailand International Film Destination Festival 2018” ม.ป.ป. : ออนไลน์)

Thai Short & Video Festival และ Thailand Short Film Competition เป็นการประกวดภาพยนตร์สั้นที่มีชื่อเสียงในประเทศไทย และยังมีการประกวดภาพยนตร์สั้นของหน่วยงานอื่น ๆ อีกมากมาย สำนักงานพัฒนาการศึกษานักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้จัดงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนขึ้นโดยมีการประกวดภาพยนตร์สั้นด้วย งานศิลปหัตถกรรมได้เริ่มจัดมาตั้งแต่ พ.ศ. 2455 จนถึงปัจจุบัน ได้จัดการประกวดงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน 68 ครั้งแล้ว (“ประวัติความเป็นมางานศิลปหัตถกรรมนักเรียน” 2556 : ออนไลน์) แม้แต่การประกวดงานศิลปหัตถกรรม มีประวัติยาวนาน แต่การประกวดภาพยนตร์สั้นในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนเริ่มจากปี พ.ศ.2553 จนถึงปัจจุบันนี้ ได้จัด 9 ครั้งแล้ว การจัดการประกวดภาพยนตร์สั้นแต่

ละครั้ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหัวข้อไว้ทุกครั้ง ในปี พ.ศ. 2559 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดการประกวดภาพยนตร์สั้น หัวข้อ “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ทำประโยชน์เพื่อสังคม” ขึ้น เพื่อระลึกถึงคำสอนของในหลวงรัชกาลที่ 9 อย่างลึกซึ้งมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2559 มีนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เข้าร่วมประกวด ก่อนที่จะเข้าร่วมประกวดภาพยนตร์สั้นระดับชาติ ต้องเข้าร่วมประกวดภาพยนตร์ระดับเขต ระดับจังหวัด และระดับภาค ดังนั้นภาพยนตร์สั้นที่ได้นำมาเข้าร่วมประกวดภาพยนตร์สั้นระดับชาติ จึงเป็นภาพยนตร์สั้นที่ยอดเยี่ยม ภาพยนตร์สั้นที่ได้รางวัลระดับทอง เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนดไว้ และมีจุดเด่น มีเทคนิคของภาพยนตร์ ไม่ว่าจะเป็นการจัดภาพ การเก็บภาพหรือการตัดต่อ ต้องมีเทคนิคที่ดี ระบบเสียง ระบบภาพหรือความสัมพันธ์ชัดเจน (“งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ ครั้งที่ 66 ปีการศึกษา 2559” ม.ป.ป : ออนไลน์)

ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างชาติที่ศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงสนใจศึกษาภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยปัญหาสังคมไทยและแนวทางแก้ปัญหาสังคมที่สะท้อนในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ พ.ศ. 2559

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559
- 2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยและแนวทางแก้ปัญหาสังคมในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559

1.3 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์สั้นกับสังคม

ภาพยนตร์สั้นไทยได้สะท้อนภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมในช่วงเวลาต่าง ๆ ตลอดจนดัดแปลงเรื่องราวจากสื่ออื่นมานำเสนออีกจริง ในทางกลับกันบุคคลในสังคมก็ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทั้งรอบตัวและไกลตัวเขา พร้อมกับประพฤติปฏิบัติตามแบบอย่างในภาพยนตร์ด้วย ภาพยนตร์สั้นกับสังคมจึงมีอิทธิพลต่อกันอย่างแยกไม่ออก การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมจากภาพยนตร์สั้นจึงเป็นการวิเคราะห์ภาพสังคมที่ปรากฏในภาพยนตร์สั้นทั้งด้านรูปธรรม เช่น สภาพบ้านเรือน การแต่งกาย ฯลฯ และด้านนามธรรม เช่น วิถีชีวิต ความเชื่อ วัฒนธรรม ฯลฯ โดยวิเคราะห์จากองค์ประกอบต่าง ๆ ในภาพยนตร์สั้น เช่น โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก แนวคิดสำคัญของเรื่อง เป็นต้น

1.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาสังคมไทย

ปัญหาสังคม คือ สภาวะการณ์ที่เลวร้าย มีพิษ เป็นภัย ไม่สอดคล้องกับค่านิยมเป็นไปในทางไม่ดี ไม่พึงปรารถนา เบี่ยงเบนไปจากภาวะปกติ และปทัสถานสังคม มีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก

มากพอสมควร คุณความก่ออันตรายเสียหายแก่สังคม คนจำนวนมากเดือดร้อนเกิดความรู้สึกไม่พอใจ และคนเหล่านั้นคิดกันว่าปัญหานั้นมีวิถีทางจะแก้ไขได้ พิจารณาเห็นว่าควรจะมีการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหานั้นให้หมดไป หรือเบาบางลง ที่สุดก็อาจมีพฤติกรรมแสดงออก ซึ่งปฏิกิริยาต่อต้านดำเนินการขจัดปัญหานั้น การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาลังคม วิเคราะห์จากเนื้อหา หรือเรื่องราวของภาพยนตร์ที่มีตัวละครเป็นผู้ประสบปัญหา และเป็นผู้หาแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์ที่ตัวละครพบในภาพยนตร์

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัย ไว้ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาภาพยนตร์สั้นรางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 จำนวน 44 เรื่อง (เฉพาะที่เผยแพร่ในโปรแกรม YouTube, Facebook, วิดีโอจากผู้เข้าประกวด) ดังต่อไปนี้

ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6

ลำดับ	ชื่อภาพยนตร์	โรงเรียน	สังกัด
1	ฝึกะ	โรงเรียนนครพัฒนา	สพป. เขต 1 (ลำพูน)
2	เรือกระดาษ	โรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์ บำรุง	สพป. เขต 2 (สกลนคร)
3	จ๋มมันรัก	โรงเรียนบ้านห้วยม่วง	สพป. เขต 2 (แม่ฮ่องสอน)
4	โอกาส	โรงเรียนบ้านบางคอย	สพป. เขต 1 (ชุมพร)
5	ต้นกล้า	โรงเรียนบ้านขุนหาญ	สพป. เขต 4 (ศรีสะเกษ)
6	เหตุผลข้อเดียว	โรงเรียนบ้านหนองตาเย็น	สพป. เขต 2 (ประจวบคีรีขันธ์)
7	จุดเริ่มต้น	โรงเรียนบ้านวังโพรง	สพป. เขต 2 (พิษณุโลก)
8	สัญญา	โรงเรียนมานิตานุเคราะห์	สพป. เขต 1 (สุราษฎร์ธานี)
9	ภูมิใจลูกพ่อ ขอทำดี	โรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบล โรงเรียนรัตนารามฯ	สพป. เขต 1 (อุบลราชธานี)
10	เต็มใจ	โรงเรียนวัดบางโกลนใน	สพป. เขต 2 (สมุทรปราการ)
11	ความเชื่อ	โรงเรียนบ้านนาทวี	สพป. เขต 3 (สงขลา)

ระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 1-3

ลำดับ	ชื่อภาพยนตร์	โรงเรียน	สังกัด
1	เปี้ยก	โรงเรียนหนองบัวพิทยาคม	สพม. เขต 37 (แพร่, น่าน)
2	ของขวัญ	โรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพร่	สพม. เขต 37 (แพร่, น่าน)
3	ควบใจให้เธอ	โรงเรียนกัลยาณวัตร	สพม. เขต 25 (ขอนแก่น)
4	Me ความดีอยู่ในตัว	โรงเรียนปากเกร็ด	สพม. เขต 3 (นนทบุรี, พระนครศรีอยุธยา)

ลำดับ	ชื่อภาพยนตร์	โรงเรียน	สังกัด
5	นายใหญ่	โรงเรียนระโนดวิทยา	สพม. เขต 16 (สงขลา, สตูล)
6	แรงบันดาลใจ	โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง	สพม. เขต 18 (ชลบุรี, ระยอง)
7	วันที่ไม่มีพ่อ	โรงเรียนอิสลามดำรงธรรม	สพม. เขต 10 (เพชรบุรี, ประจวบคีรีขันธ์, สมุทรสงครามสมุทรสาคร)
8	ถนน	โรงเรียนพังโคนวิทยาคม	สพม. เขต 23 (สกลนคร)
9	The Dream ความฝันไม่มีวันพิการ	โรงเรียนควนกาหลงวิทยาคม “นิคมพัฒนา”	สพม. เขต 16 (สงขลา, สตูล)
10	แผ่นดินของพ่อ	โรงเรียนลันตาราประชาอุทิศ	สพม. เขต 23 (สกลนคร)
11	ฝันที่ต้องเป็นจริง	โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม	สพม. เขต 16 (สงขลา, สตูล)
12	เด็กชายจอบ	โรงเรียนบ้านแปรง	สพป. เขต 5 (นครราชสีมา)
13	ซูใจ Inspiration	โรงเรียนวัดพิชัยาราม	สพป. เขต 1 (ชุมพร)
14	ทุเรียนแมนฮีโร่พันธุ์ เกเรียน	โรงเรียนบ้านทะเลทรายราษฎร์ อุทิศ	สพป. เขต 2 (กระบี่)
15	ลูกเสือ	โรงเรียนวัดปลาไหล	สพป. เขต 2 (สิงห์บุรี)
16	ปลุก	โรงเรียนบ้านดอนราษฎร์ดำรง วิทย์	สพป. เขต 1 (สกลนคร)
17	แรงบันดาลใจ	โรงเรียนบ้านเมืองกาญจน์	สพป. เขต 4 (เชียงราย)
18	Donor ผู้ให้หรือนัก บริจาค	โรงเรียนบ้านแม่ยางห้า	สพป. เขต 2 (เชียงใหม่)
19	สิ่งที่พ่อสอน	โรงเรียนบ้านท่ากรวด	สพป. เขต 2 (ลพบุรี)
20	สามพี่น้อง	โรงเรียนบ้านหนองซ้อ	สพป. เขต 1 (ระยอง)
21	สุดแต่ใจจะไขว่คว้า	โรงเรียนบ้านโนนหนองลิ้ม	สพป. เขต 1 (ศรีสะเกษ)
22	Duty หน้าที่ใคร	โรงเรียนบ้านวังเกษตร	สพป. เขต 1 (อุทัยธานี)

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

ลำดับ	ชื่อภาพยนตร์	โรงเรียน	สังกัด
1	ก.ไก่ ฮ.นกฮูก	โรงเรียนจ่านกร้อง	สพม. เขต 39 (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์)
2	จินตนา	โรงเรียนอยุธยาอนุสรณ์	สพม. เขต 3 (นนทบุรี, พระนครศรีอยุธยา)
3	อหิงสกะ	โรงเรียนมัธยมวิภาวดี	สพม. เขต 11 (สุราษฎร์ ธานี, ชุมพร)
4	ใบตอง	โรงเรียนเจริญศิลป์ศึกษา “โพธิ์คำ อนุสรณ์”	สพม. เขต 23 (สกลนคร)

ลำดับ	ชื่อภาพยนตร์	โรงเรียน	สังกัด
5	Hero of the axe	โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน	สพม. เขต 25 (ขอนแก่น)
6	Joha need home	โรงเรียนสาธิตมหาวิทาลัยราชภัฏ นครปฐม	สพม. เขต 9 (สุพรรณบุรี, นครปฐม)
7	แว้น	โรงเรียนทุ่งช้าง	สพม. เขต 37 (แพร่, น่าน)
8	พุกอน	โรงเรียนบ้านไร่วิทยา	สพม. เขต 42 (นครสวรรค์, อุทัยธานี)
9	เศษ	โรงเรียนอามาศย์พานิชกุล	สพม.เขต 13 (ตรัง, กระบี่)
10	Keep เก็บ	โรงเรียนห้วยนางราษฎร์บำรุง	สพม. เขต 13 (ตรัง, กระบี่)
11	บันทึกของเสือ	โรงเรียนยโสธรพิทยาคม	สพม. เขต 28 (ศรีสะเกษ, ยโสธร)

2. การศึกษาวิเคราะห์ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น ซึ่งเผยแพร่ทางเว็บไซต์ ยูทูบ แล้วผู้วิจัยบันทึกเรื่องราวจากภาพยนตร์สั้นเป็นข้อความเพื่อใช้วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. การศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้ มีภาพยนตร์สั้นจำนวน 4 เรื่อง ที่ได้รางวัลระดับทองงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 แต่ไม่ปรากฏการเผยแพร่ในสื่อใด ๆ และไม่มีการส่งข้อมูลจากผู้ได้รับรางวัลมาให้ผู้วิจัย จึงไม่นำภาพยนตร์สั้นจำนวน 4 เรื่องมาใช้ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ happiness คำของนิด หมาวัด และทางม้าลาย

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาพสะท้อนสังคม หมายถึง สภาพโดยทั่วไปของสังคมทั้งรูปธรรมและนามธรรมที่สะท้อนออกมาจากภาพยนตร์สั้นซึ่งทำให้ผู้ชมเข้าใจถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ของคนในสังคมไทย

2. ภาพยนตร์สั้น หมายถึง ประเภทหนึ่งของภาพยนตร์ที่เล่าเรื่องด้วยภาพและเสียงเฉกเช่นเดียวกับภาพยนตร์ปกติทั่วไป เพียงแต่เป็นการเล่าเรื่องประเด็นสั้น ๆ หรือประเด็นเดียวให้ได้ใจความ โดยใช้เวลานำเสนอเรื่องไม่เกิน 30 นาที และเป็น

3. ปัญหาสังคม หมายถึง เหตุการณ์หรือสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมใดสังคมหนึ่ง มีผลกระทบในเชิงลบต่อคนจำนวนมาก ซึ่งคนในสังคมมีความเห็นร่วมกันว่าเหตุการณ์หรือสภาวะการณ์นั้นควรได้รับการแก้ไข

4. แนวทางแก้ปัญหาสังคม หมายถึง การหาทางออกของปัญหา การทำให้เกิดสภาพตามที่คาดหวังโดยไม่ใช้อารมณ์ พื้นฐานของการแก้ปัญหา คือ ปัญญาและสติสัมปชัญญะ

5. รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ใน พ.ศ. 2559 ได้จัดการประกวดผลงานด้านศิลปหัตถกรรมสำหรับนักเรียน ผู้ที่ได้คะแนนในช่วงร้อยละ 80 - 100 จะได้รับรางวัลเกียรติบัตรระดับเหรียญทอง

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิเคราะห์ตัวบทภาพยนตร์สั้น (Textual Analysis) โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม ภาพยนตร์กับสังคม ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาสังคมไทย เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย
- 2) สืบค้นและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกวดภาพยนตร์สั้นในสังคมไทย
- 3) ศึกษาภาพยนตร์สั้นที่ได้รับรางวัลในสังคมไทย
- 4) ผู้วิจัยคัดเลือกภาพยนตร์สั้นที่ได้รับรางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 จำนวน 44 เรื่อง
- 5) วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้นที่ได้รับรางวัลระดับทองงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559
- 6) วิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยและแนวทางแก้ปัญหาสังคมในภาพยนตร์สั้นที่ได้รับรางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559
- 7) นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้เข้าใจในภาพสะท้อนสังคมไทยที่ปรากฏในภาพยนตร์สั้นรางวัลระดับทองงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559
- 2) ทำให้เข้าใจถึงปัญหาสังคมไทยและแนวทางแก้ปัญหาสังคมในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทองงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559
- 3) ทำให้ตระหนักถึงปัญหาสังคมไทย และมองเห็นแนวทางการแก้ปัญหาสังคมได้อย่างหลากหลายอันเป็นทางเลือกที่ดีในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นทั้งคนไทยกับคนไทยและคนต่างชาติกับคนไทยในสังคมไทยได้ต่อไป

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวិเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้นรางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางและทฤษฎีในการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

- 2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาพยนตร์
 - 2.1.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาพยนตร์
 - 2.1.2 ภาพยนตร์สั้น
- 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับสังคม
 - 2.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์ปกติทั่วไปกับสังคม
 - 2.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์สั้นกับสังคม
- 2.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกวดภาพยนตร์สั้น
 - 2.3.1 การประกวดภาพยนตร์สั้นในสังคมไทย
 - 2.3.2 การประกวดภาพยนตร์สั้นในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน
- 2.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสังคม
 - 2.4.1 ความหมายของปัญหาสังคม
 - 2.4.2 ลักษณะของปัญหาสังคม
 - 2.4.3 ประเภทของปัญหาสังคม
- 2.5 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้ปัญหาสังคม
 - 2.5.1 ความหมายของการแก้ปัญหาสังคม
 - 2.5.2 แนวทางการแก้ปัญหาสังคม
 - 2.5.3 ขั้นตอนของการแก้ปัญหาสังคม
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับสังคม
 - 2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาเนื้อหาของภาพยนตร์
 - 2.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพยนตร์สั้น

2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาพยนตร์

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินงานของทุก ๆ หน่วยงานในสังคม ภาพยนตร์เป็นสื่อใหม่ในปัจจุบันนี้ที่ได้รับการเผยแพร่การกระจายอย่างทั่วถึงและกว้างขวาง

2.1.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาพยนตร์

ภาพยนตร์แสดงบทบาทที่สำคัญสำหรับสังคม และได้รับความนิยมมากขึ้นของผู้คน ภาพยนตร์จึงมีความสำคัญมากต่อสังคม และมีความสัมพันธ์สังคมอย่างใกล้ชิด ภาพยนตร์ส่วนใหญ่สร้างจากเรื่องจริง จึงสะท้อนให้เห็นถึงภาพสังคม ภาพยนตร์มีหลายประเภท ภาพยนตร์สั้นเป็นประเภทหนึ่งของภาพยนตร์ และมีบทบาทที่สำคัญเท่ากับภาพยนตร์

1) ความสำคัญของภาพยนตร์

ภาพยนตร์เป็นสื่อที่ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้น มีผู้คนหันมาผลิตภาพยนตร์และนำมาเผยแพร่ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์จึงกลายเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ชมที่รักและชื่นชอบการชมภาพยนตร์ เพราะเป็นสื่อที่แปลกใหม่ และสำคัญมากสำหรับผู้คน มีนักวิชาการหลาย ๆ คนกล่าวถึงความสำคัญของภาพยนตร์ ดังนี้

นิพนธ์ สุขปรีดี (2541 : 31-35) กล่าวว่าภาพยนตร์เป็นเครื่องมือสำคัญสิ่งหนึ่งในฐานะสื่อที่สามารถเปลี่ยนแปลงสังคมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาพยนตร์ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากภาพยนตร์ สามารถนำเอาภาพและเสียงของศิลปวัฒนธรรมจากแหล่งหนึ่งไปสู่ประชาชนในแหล่งอื่น ๆ

2. ภาพยนตร์มีความสำคัญในด้านการศึกษาโดยการถ่ายทอดความรู้ เนื่องจากภาพยนตร์สามารถนำเอาความรู้ที่อยู่ห่างไกล หรือความรู้ที่ไม่สามารถเห็นได้ด้วยตาเปล่ามาศึกษาได้อย่างดี ทำให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจในความรู้ด้านต่าง ๆ นั้นได้อย่างดี

3. ภาพยนตร์มีความสำคัญต่อกิจการทหารและความมั่นคงของประเทศ โดยในทางการทหารใช้ภาพยนตร์เพื่อบันทึกวิธีการรบ ภูมิประเทศ และสถานที่ตั้งทางการทหารของข้าศึก

4. ภาพยนตร์มีความสำคัญต่อกิจการแพทย์ นอกจากจะใช้ภาพยนตร์เพื่อการเผยแพร่ความรู้ทางการแพทย์และสาธารณสุขแล้ว ภาพยนตร์ถูกนำมาใช้ในการบันทึกอาการของผู้ป่วยเพื่อการวินิจฉัยโรค และถ่ายทอดการปฏิบัติการทางการแพทย์จากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่ง เพื่อการพัฒนาการแพทย์ได้อย่างดี

5. ภาพยนตร์เพื่อกิจการสารสนเทศ นับเป็นการเปลี่ยนแปลงสังคมในการค้นคว้า ข้อมูล และการตัดสินใจของประชาชนในสังคม

6. ภาพยนตร์มีความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่เหตุการณ์หรือองค์การตั้งแต่ขนาดเล็กจนถึงการประชาสัมพันธ์ระดับชาติ

7. ภาพยนตร์นับว่ามีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของสังคม ภาพยนตร์บางเรื่องที่เรียกว่าภาพยนตร์เงินล้าน ซึ่งหมายถึงภาพยนตร์ที่มีจำนวนผู้ชมจำนวนมาก จะสามารถโน้มน้าวพฤติกรรมของสังคมตั้งแต่การแต่งกาย บุคลิกของตัวแสดงจะทำให้ผู้ชมหลายคนกระทำตาม

สมาน งามสนธิ (2541 : 714) กล่าวว่า ภาพยนตร์มีบทบาทหน้าที่และอิทธิพล ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่และอิทธิพลของภาพยนตร์ต่อชีวิตประจำวัน สามารถแบ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของภาพยนตร์ในด้านการให้ข่าวสาร ด้านการให้ความรู้ ด้านความบันเทิง และด้านการชักจูงโน้มน้าวใจ ดังนี้

1.1 บทบาทหน้าที่ของภาพยนตร์ในด้านการให้ข่าวสาร ภาพยนตร์มีบทบาทหน้าที่ในการเสนอข่าวสารโดยผู้รายงานข่าวสารใช้ภาพยนตร์บันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ แล้วนำเสนอพร้อมกันทั้งภาพและเสียง ซึ่งสร้างความเชื่อถือได้มากกว่าสื่ออย่างอื่น

1.2 บทบาทหน้าที่ของภาพยนตร์ในด้านการให้ความรู้ ภาพยนตร์เป็นสื่อการให้ความรู้ทั้งตรงและทางอ้อมพร้อมกัน เหตุการณ์ข่าวสารตลอดจนเรื่องราวต่าง ๆ ที่บันทึกไว้ด้วยภาพยนตร์นั้นสามารถเสนอข่าวสารและเรื่องราวที่ให้ความรู้แก่เราได้ทางโรงภาพยนตร์ ห้องประชุมกลางแปลง และทางวิทยุโทรทัศน์

1.3 บทบาทหน้าที่ของภาพยนตร์ในด้านการให้ความบันเทิง ภาพยนตร์เป็นศูนย์รวมศิลปะหลายแขนง มีเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง มีภาษาและเทคนิคการโน้มน้าวจิตใจคนดูเป็นพิเศษ จึงทำให้คนดูมีอารมณ์ร่วมสนุกสนานหรือเศร้าโศกไปกับภาพยนตร์ได้เป็นอย่างดี ภาพยนตร์บันเทิงที่ฉายตามโรงภาพยนตร์กลางแปลง หรือทางวิทยุโทรทัศน์ ทำให้คนส่วนใหญ่ได้รับความบันเทิงในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ

1.4 บทบาทหน้าที่ของภาพยนตร์ในด้านการให้การชักจูงโน้มน้าวใจ ชีวิตในโลกปัจจุบันนี้เป็นชีวิตที่เต็มไปด้วยข่าวสาร เป็นชีวิตที่เต็มไปด้วยการชักชวน ในการชักชวนนั้น จะมีทั้งชักชวนด้วยวาจา ด้วยสิ่งพิมพ์ ด้วยเสียงเพลง ตลอดจนด้วยสื่อเล็ก ๆ น้อย ๆ สื่อที่มีบทบาทในการชักชวนโน้มน้าวจิตใจประชาชนในชีวิตประจำวัน

2. บทบาทหน้าที่และอิทธิพลของภาพยนตร์ต่อสังคมสามารถแบ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของภาพยนตร์ที่มีต่อการพัฒนาสังคมเป็นด้านพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา วัฒนธรรมและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ดังนี้

2.1 บทบาทหน้าที่ของภาพยนตร์ที่มีต่อการพัฒนาสังคม ภาพยนตร์มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาสังคมโดยทำหน้าที่เป็นสื่อให้ข่าวสาร ให้ความรู้ ความเข้าใจ กระตุ้นโน้มน้าวจิตใจผู้รับสาร เพื่อให้ยอมรับไปปฏิบัติ เป็นการยกระดับของผู้รับสารให้เปลี่ยนแปลงไปสู่ภาวะที่ดีขึ้นหรือพัฒนา

2.2 บทบาทหน้าที่ของภาพยนตร์ที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ภาพยนตร์เป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจ เพราะมีการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และยังทำให้เกิดอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามมาอีกมากมาย เป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนและรัฐมีรายได้จากภาพยนตร์ในรูปแบบของภาษีและอากรมหรรสพ

2.3 บทบาทหน้าที่ของภาพยนตร์ที่มีต่อการพัฒนาการเมือง ภาพยนตร์กระตุ้นให้ประชาชนมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะปกครองตนเอง ภาพยนตร์มีบทบาทหน้าที่พัฒนาให้ประชาชนเข้าสู่สภาพการณ์ทางการเมือง ภาพยนตร์ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของคนให้มีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย พัฒนาระบบประชาธิปไตยให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ภาพยนตร์สามารถสร้างภาวะผู้นำการเมืองที่มีประสิทธิภาพ

2.4 บทบาทหน้าที่ของภาพยนตร์ที่มีต่อการศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจต่อการเรียน ต่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองและช่วยความจำให้ดีขึ้น ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างสนุกสนานและมีประสิทธิภาพ

2.5 บทบาทหน้าที่ของภาพยนตร์ต่อวัฒนธรรม กระทำได้โดยใช้สื่อภาพยนตร์ บรรจุนี้อหาสาระเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติที่ต้องการธำรงรักษาไว้ในภาพยนตร์มาก ๆ เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย วัฒนธรรมการทักทายปราศรัย เป็นต้น สามารถส่งเสริมและถ่ายทอดไปยังคนรุ่นต่อไปได้ด้วยภาพยนตร์

2.6 บทบาทหน้าที่ของภาพยนตร์ที่มีต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ภาพยนตร์มีบทบาทหน้าที่ต่อสิ่งแวดล้อมในด้านเสนอข่าวสารเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมเสื่อมโทรม เพื่อเตือนให้ประชาชนระวังและหาทางป้องกันและแก้ไข นอกจากนี้ ภาพยนตร์มีหน้าที่เสนอแนวทางป้องกันและแก้ไขสภาวะสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม และกระตุ้นให้ประชาชนมีจิตสำนึกในสภาวะแวดล้อมแล้ว มีส่วนร่วมในการป้องกันมิให้สภาวะแวดล้อมเป็นพิษ และร่วมมือกันแก้ไขสิ่งที่เน่าเสียแล้วให้กลับสู่สภาวะปกติได้

สรุปได้ว่า ภาพยนตร์มีความสำคัญมากสำหรับผู้คน ไม่เพียงแต่มีความสำคัญต่อวัฒนธรรม การศึกษา การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้คน การพัฒนาสิ่งแวดล้อม สังคมและการเมือง ยังทำให้ ผู้ชมได้รับความรู้ความบันเทิงในการชมภาพยนตร์ ภาพยนตร์ที่ดีจะสามารถชักจูงโน้มน้าวใจของผู้คน และสามารถทำให้ผู้ชมเปลี่ยนความคิดของตนเอง

2) ประเภทของภาพยนตร์

ปัจจุบันการผลิตภาพยนตร์มีจำนวนมากขึ้น และมีหลากหลายประเภทมากขึ้นด้วย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2551 : 16-17) ได้กล่าวถึงประเภทของ ภาพยนตร์มี 12 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. ภาพยนตร์ลูกทุ่งตะวันตก (Western) เป็นภาพยนตร์บันเทิงที่ผลิตขึ้น เพื่อแสดงถึง รูปแบบชีวิตของโคบาล เพื่อสนองความต้องการของผู้นิยมชีวิตการต่อสู้ ทั้งด้านเล่ห์เหลี่ยมและความ รุนแรงในการสร้างตัวหรือชนชนในช่วงบุกเบิกตะวันตก

2. ภาพยนตร์ลึกลับตื่นเต้น (Intrigue & suspense) เป็นภาพยนตร์บันเทิงที่ผลิตขึ้นใน รูปแบบอาชญากรรม บู้ แก๊งสเตอร์ นักสืบ สายลับ หรือจารกรรม ที่อาศัยความลึกลับ มีเงื่อนงำ ตื่นเต้น โลดโผนเป็นหลัก

3. ภาพยนตร์ตลก (Comedes) เป็นภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นในรูปแบบที่ให้ความขบขันแบบ ผันเฟื่อง ทั้งความขบขันที่เสียดสีสังคม ความขบขันแบบผันเฟื่อง หรือแบบคนปัญญาอ่อน เพื่อให้คนดู เกิดความครื้นเครง

4. ภาพยนตร์เพลง (Musicals) เป็นภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นโดยมีลักษณะของศิลปการละคร ผสมอยู่ เพื่อแสดงความรู้สึกออกมาเป็นเพลงและเกิดความตระการตาด้วยการจัดฉากระบำอันวิจิตร

5. ภาพยนตร์สงคราม (War) เป็นภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นในรูปแบบการเชิดชูวีรกรรมใน สังคม ต่อต้านสงคราม หรือเรื่องราวชีวิตของผู้คนที่ได้รับผลกระทบจากสงคราม

6. ภาพยนตร์ผจญภัย (Adventure) เป็นภาพยนตร์ที่มุ่งแต่รูปแบบ ด้านความบันเทิง มากกว่าการสะท้อนภาพชีวิตของมนุษย์ โดยพยายามมุ่งเน้นถึงความมองอาจ ห้าวหาญ ในความ โลดโผนที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นลูกผู้ชาย

7. ภาพยนตร์เกี่ยวกับศีลธรรมและสังคม (Manner, Morals & Society) เป็นภาพยนตร์ ที่ผลิตขึ้นโดยถือเอาพลังทางอารมณ์ที่มีต่อสังคม ซึ่งได้แสดงออกในภาพยนตร์เป็นสำคัญ เป็นการ แสดงภาพของสังคมในความคิดของผู้สร้างแต่ละคนซึ่งมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน แต่ต้องมีความ งามทางศิลปะปรากฏอยู่

8. ภาพยนตร์เกี่ยวกับวงการบันเทิง (Film about film) ที่ผลิตขึ้นโดยต้องการเปิดเผย เบื้องหลังอุตสาหกรรมภาพยนตร์ หรือบางเรื่องอาจเป็นการฉีกหน้ากาก วงการมายา เพื่อสนองความ ต้องการของผู้สร้างที่จะอธิบายถึงโลกส่วนตัวของสิ่งที่ตนรู้จัก

9. ภาพยนตร์ส่วนตัว (Cinema of personal expression) เป็นภาพยนตร์ ที่ผลิตขึ้นเพื่อ แสดงความคิดเห็นของตนที่มีต่อสภาพแวดล้อมตามความรู้สึกนึกคิดในฐานะของผู้สร้างสรรคทาง ศิลปะ

10. ภาพยนตร์จินตนาการและเขย่าขวัญ (Fantasy & horror) เป็นภาพยนตร์ ที่ผลิตขึ้น ในรูปแบบที่เร้าความตื่นเต้น สนุกสนาน หรือสร้างความรู้สึกลึกลับสยอง ส่นประสาทซึ่งแฝงมาในสภาพ จริงที่อยู่ในส่วนลึกอันแอบแฝงอยู่ใต้จิตสำนึกของรูปรกาย

11. ภาพยนตร์สะท้อนสังคม (The concerned cinema) เป็นภาพยนตร์ผลิตขึ้นโดยการนำเอาสภาพของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมมาแสดงให้เห็น โดยเป็นปัญหาที่คนส่วนใหญ่ในสังคมขณะนั้นเผชิญอยู่ ทำหน้าที่เสมือนเป็นปากเสียงแทนคนในสังคม

12. ภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ (Period film) เป็นภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นโดยอิงความสมจริงในทางประวัติศาสตร์ทั้งด้านการจัดฉาก เครื่องประดับฉาก เครื่องแต่งกาย เนื้อหา ต้องเป็นความจริงตามประวัติศาสตร์ โดยมีความสมเหตุสมผลสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการนำเสนอ

เยาวันันท์ เชกฐรัตน์ (2544 : 105-111) กล่าวว่า การแบ่งประเภทของภาพยนตร์ตามการผลิตได้แบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1) ภาพยนตร์ที่ให้ข้อเท็จจริง คือภาพยนตร์ที่มุ่งสื่อสาร “ข้อเท็จจริง” ต่าง ๆ ในรูปของความรู้ความคิด หรือวิธีการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้แก่ผู้ดู แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าภาพยนตร์ที่มีวัตถุประสงค์ดังกล่าวจะเป็นภาพยนตร์ที่แห้งแล้ง ไม่มีชีวิตชีวา เนื่องจากมุ่งเสนอข้อเท็จจริงล้วน ๆ ภาพยนตร์ที่ให้ข้อเท็จจริงแบ่งแยกย่อยออกได้เป็น 3 ประเภท คือ ภาพยนตร์ทักษะ ภาพยนตร์ข่าวสาร และภาพยนตร์การศึกษา

2) ภาพยนตร์ที่ใช้โน้มน้าวใจ คือภาพยนตร์ที่พยายามจะโน้มน้าวให้ผู้ดูเกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้สึก ความคิดเห็น ทศนคติ หรือกระทั่งพฤติกรรม ภาพยนตร์ที่ใช้โน้มน้าวใจสามารถแยกแบ่งออกได้ 3 ประเภท คือ ภาพยนตร์สารคดี ภาพยนตร์โฆษณาและภาพยนตร์บันเทิงหรือภาพยนตร์เรื่อง

3) ภาพยนตร์ทดลอง คือ ภาพยนตร์ใด ๆ ที่ไม่มีวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ เป็นภาพยนตร์ที่หลีกเลี่ยงการบรรยายความหรือเล่าเรื่องตามปกติ รวมทั้งไม่สนใจต่อความความเป็นจริงของโลกภายนอก ที่อยู่เหนือขอบเขตของโลกภาพยนตร์ออกไป ภาพยนตร์ทดลองเป็นการแสดงออกของความคิด ความรู้สึก หรืออัตตาของผู้สร้างเองผ่านทางสื่อภาพยนตร์ ภาพยนตร์ทดลองแบ่งออกเป็น ภาพยนตร์กลุ่มก้าวหน้า ภาพยนตร์สมบูรณ์หรือภาพยนตร์บริสุทธิ์ ภาพยนตร์นามธรรม และ ภาพยนตร์ศิลปะ

รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม (2558 : 9-14) กล่าวว่า ภาพยนตร์แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) ภาพยนตร์สารคดี (Documentary Film)

ภาพยนตร์สารคดีพัฒนามาจากแนวคิดความเหมือนจริง (Realistic) ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Documentary Film” หรือ “Non-fiction Film” เป็นภาพยนตร์กลุ่มหนึ่งที่เน้นข้อมูลในการเล่าเรื่อง เหตุการณ์ที่เป็นความจริงที่ผู้ชมตั้งใจชมข้อเท็จจริง ไม่ใช่เหตุการณ์ที่แต่งขึ้นหรือเกิดจากจินตนาการของผู้สร้างภาพยนตร์ เป็นแนวสำนัญนิยม (Realism) โดยปกติแล้วเป็นการสร้างภาพยนตร์ที่เน้นว่ามีอะไรเกิดขึ้นหรือเป็นการสร้างเหตุการณ์ซ้ำว่าเหตุการณ์เรื่องราวนั้นเกิดขึ้นอย่างไร จากนั้นจึงนำมาเรียบเรียงเหตุการณ์ด้วยการตัดต่อให้ผู้ชมได้รับชมในรูปแบบการนำเสนอที่มีความหลากหลาย ส่วนเป้าหมายในการนำเสนอเน้นหนักเน้นการเจาะลึกให้ความรู้ ความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ หรืออาจเป็นการชี้ให้เห็นสภาวะของสังคม การเมืองและเศรษฐกิจที่ให้ความรู้หรือเพื่อให้สังคมถกเถียงกันมากกว่าการให้ความบันเทิงแต่เพียงอย่างเดียว

2) ภาพยนตร์อวองการ์ด (Avant-garde Film)

ภาพยนตร์อวองการ์ดคือภาพยนตร์ศิลปะ (Art Film) ที่พัฒนาจากภาพยนตร์สไตล์สร้างสรรค์จินตนาการ (Formalistic) ภาพยนตร์ศิลปะเป็นประเภทหนึ่งของภาพยนตร์ที่มีรูปแบบแตกต่างกันออกไปจากรูปแบบเดิม ภาพยนตร์ศิลปะส่วนมากเป็นภาพยนตร์แนวอิสระหรือกลุ่ม

ภาพยนตร์แนวหรือหนังอาร์ต นอกจากนี้ ยังมีคำอื่น ๆ ที่ใช้เรียกภาพยนตร์ประเภทนี้โดยรวม ได้แก่ ภาพยนตร์อิสระ ภาพยนตร์ทางเลือก ภาพยนตร์ทดลอง เป็นต้น ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาจริง ไม่มุ่งหวังเชิงพาณิชย์ เป็นภาพยนตร์อิสระมีกลุ่มเป้าหมายเป็นคนดูกลุ่มเล็ก ๆ มากกว่ากลุ่มใหญ่ ๆ ต่างจากภาพยนตร์ฮอลลีวูด (Hollywood) ที่มีการใช้เงินลงทุนสูงในการถ่ายทำ มีการทำภาพเทคนิคพิเศษ มีการใช้ดารานักแสดงที่มีชื่อเสียงและนำออกฉายทั่วโลก นอกจากนี้ ภาพยนตร์ศิลปะเป็นภาพยนตร์มักไม่ได้รับการสนับสนุนด้านการเงินก้อนใหญ่จากนายทุน ไม่รณรงค์โฆษณาเหมือนกับภาพยนตร์กระแสหลักที่ออกฉายทั่วไปแต่อาศัยนักวิจารณ์ การสนทนา การพูดคุยกับนักเขียนบทความศิลปะเกี่ยวกับภาพยนตร์ คนวิจารณ์และการออกปากต่อปากโดยคนดูออกฉายตามโรงภาพยนตร์ในสหรัฐอเมริกา และฉายตามเทศกาลภาพยนตร์

3) ภาพยนตร์บันเทิง (Dramatic Feature Film)

ภาพยนตร์บันเทิง (Dramatic Feature Film หรือบางครั้งเรียกว่า Feature Film ซึ่งหมายถึง ภาพยนตร์ที่มีเรื่องราวที่แต่งขึ้นในเชิงการละครหรือการแสดง) หมายถึง รูปแบบภาพยนตร์แนวกระแสหลัก (Mainstream Film Form) ที่เน้นความบันเทิงสามารถชักจูงให้ผู้ชมมีอาการร่วมคล้อยตามด้วยองค์ประกอบของศิลปะ

สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของภาพยนตร์ สามารถแบ่งได้ตามรูปแบบของภาพยนตร์ เนื้อหาของภาพยนตร์ ปกติจะแบ่งเป็นภาพยนตร์บันเทิง ภาพยนตร์การศึกษา ภาพยนตร์สารคดี ภาพยนตร์ศิลปะ และภาพยนตร์สะท้อนปัญหาสังคม

2.1.2 ภาพยนตร์สั้น

ภาพยนตร์สั้น เป็นประเภทหนึ่งของภาพยนตร์ ปัจจุบันผู้คนจะนิยมดูภาพยนตร์สั้นมากขึ้น และเผยแพร่เรื่องราว ความคิดเห็นโดยใช้ภาพยนตร์สั้น ภาพยนตร์สั้นเป็นภาพยนตร์ที่มีเวลาไม่นาน ผู้คนไม่ต้องเสียเวลามากในการชมภาพยนตร์สั้น แต่ก็ได้รับความรู้หรือเข้าใจถึงแนวคิดของผู้ผลิตภาพยนตร์

1) ความเป็นมาของภาพยนตร์สั้น

วาจิมิล เดชเกตู (2549 : 23) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการผลิตภาพยนตร์สั้นว่า การผลิตภาพยนตร์สั้นเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกพร้อมกับการกำเนิดของสื่อภาพยนตร์โดยมี โทมัส อัลวา เอดิสัน (Thomas Alva Edison) ร่วมกับ วิลเลียม แคนเนดี้ ดิกสัน (William Kennedy Dickson) ทำให้ภาพยนตร์เรื่อง การจามของนายเฟรด หรือ Fred Att's Sneeze ได้รับการบันทึกให้เป็นผลงานภาพยนตร์สั้นเรื่องแรกของโลก ในปี 1894 ด้วยความยาวไม่ถึงนาที ภาพยนตร์เรื่องนี้นำเสนอภาพเคลื่อนไหวแสดงการย่นจามหน้ากล้องของนายเฟรดด้วยภาพขนาดใกล้หรือภาพโคลอสอัพ (Close up Shot : CU) ผ่านการถ่ายทำด้วยกล้องคิเนโตกราฟ (Kinetograph) กล้องภาพยนตร์ตัวแรกของโลกใช้ฟิล์มภาพยนตร์ที่มีความยาวจำกัดเพียง 50 ฟุต ภาพยนตร์เรื่องนี้จึงเป็นภาพยนตร์สั้น (Shot Film) เรื่องแรกของประวัติศาสตร์ที่นำเสนอเหตุการณ์ธรรมชาติของมนุษย์ในการจามเพราะคัดจมูกหรือเป็นหวัด ทำให้ผู้ชมเห็นภาพเคลื่อนไหวของนายเฟรดซึ่งเริ่มคัดจมูกและจามโดยมีผ้าเช็ดหน้าปิดปาก การผลิตภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้กำหนดให้นายเฟรดย่นหน้ากล้องและจามไปพร้อมกับถ่ายบันทึกภาพด้วยกล้องภาพยนตร์ ไม่มีเรื่องราว หรือเนื้อหาภาพยนตร์ที่ผูกเรื่องประกอบการเล่าเรื่องผู้ชมติดตามชมภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ผ่านเครื่องฉายหยุดหรือหยุดที่เรียกว่า คิเนโตสโคป (Kinetoscope) หรือเครื่องฉาย ถ้ามอง ซึ่งต้องแนบตาส่องมองเพื่อการชมภาพยนตร์ผ่านเครื่องนี้

บางคนจึงเรียกการชมภาพยนตร์ในยุคแรกๆที่เป็นการชมภาพยนตร์แบบส่วนตัวนี้ว่า ปีปโชว์ (Peep Show) ซึ่งเสนอภาพยนตร์ด้วยเวลาไม่ถึงหนึ่งนาทีต่อการชมภาพยนตร์หนึ่งเรื่อง

2) ความสำคัญของภาพยนตร์สั้น

ภาพยนตร์สั้นไม่เหมือนกับภาพยนตร์ปกติ ภาพยนตร์สั้นเป็นภาพยนตร์ที่ใช้เวลาน้อยในการถ่ายทำเรื่องราวที่ต้องการเผยแพร่กระจายเป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย ปัจจุบันภาพยนตร์สั้นได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นและมีความสำคัญสำหรับผู้คนมากขึ้น

วินัย บุญคง (2550 : 8-9) กล่าวว่า ภาพยนตร์สั้นเป็นสื่อที่ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้น มีผู้หันมาผลิตภาพยนตร์สั้นและนำมาเผยแพร่ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต หรือจำหน่ายในร้านทั่วไป ภาพยนตร์สั้นจึงกลายเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ชมที่รักและชื่นชอบการชมภาพยนตร์ สามารถกล่าวสรุปความสำคัญของภาพยนตร์สั้นได้ดังนี้

1. ภาพยนตร์สั้นมีความสำคัญต่อระบบการศึกษาทางด้านภาพยนตร์ นักศึกษาที่เรียนรู้ทางด้านภาพยนตร์จำเป็นต้องศึกษาภาคทฤษฎีและประวัติความคู่กันไป การศึกษาวิชาการภาพยนตร์จะกำหนดให้นักศึกษาผลิตภาพยนตร์สั้น โดยนักศึกษานำความรู้ที่ได้รับในรายวิชามารวมกลุ่มผลิตภาพยนตร์สั้น เริ่มต้นจากการคิดโครงเรื่อง แล้วนำมาพัฒนาเป็นบทภาพยนตร์ นักศึกษาต้องผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ผู้สอนจนได้รับอนุมัติให้ถ่ายภาพยนตร์ ช่วงการผลิตภาพยนตร์สั้นจึงเป็นโอกาสสำคัญของการเรียนรู้ทางด้านภาพยนตร์ที่นักศึกษาจะได้ประโยชน์ที่แท้จริง ผลงานภาพยนตร์สั้นที่ปรากฏออกมาจะดีหรือไม่นั้น ไม่ได้ตัดสินที่ภาพยนตร์สั้น เรื่องดีคือความสำเร็จของนักศึกษา แต่ผลงานภาพยนตร์สั้นที่มีข้อติจากอาจารย์จะเป็นบทเรียนที่ดีในการรับรู้ข้อบกพร่อง และนำมาปรับแก้ไขสำหรับการผลิตในครั้งต่อไป

2. ภาพยนตร์สั้นเป็นพื้นฐานสู่ความสำเร็จในการผลิตภาพยนตร์บันเทิง ผู้กำกับภาพยนตร์อเมริกันชื่อดัง จอร์จ ลูคัส (George Lucas) เริ่มต้นผลิตภาพยนตร์สั้นจากการเป็นนักศึกษาวิชาการภาพยนตร์ของมหาวิทยาลัยเซาท์แคลิฟอร์เนีย (University of South California) ผลงานภาพยนตร์สั้นระหว่างเรียนฉายแววจากการฉายเผยแพร่ภายในมหาวิทยาลัย จอร์จ ลูคัส ได้นำผลงานภาพยนตร์สั้นนักศึกษาของตน ใช้เป็นใบเบิกทางเข้าสู่วงการวิชาชีพภาพยนตร์ และโด่งดังประสบความสำเร็จจนถึงปัจจุบัน เช่นเดียวกับ สตีเวน สปีลเบิร์ก (Steven Spielberg) ผู้กำกับภาพยนตร์ฉายา พ่อมดฮอลลีวูด ผลิตภาพยนตร์สั้นในระบบฟิล์ม 35 มม. เรื่อง Amblin ที่สร้างในปี ค.ศ. 1968 ซึ่งเป็นเรื่องราวของนักบินอวกาศวัยรุ่นความยาว 22 นาที ภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ทำให้สปีลเบิร์กตัดสินใจหยุดเรียนกลางคันในขณะที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 สาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตทที่ลองบีช เพราะได้รับการเสนอให้เข้าทำงานในแผนกผลิตงานโทรทัศน์ของยูนิเวอร์แซล และก้าวต่อมาได้เป็นผู้กำกับภาพยนตร์สนใจรับงานผลิตภาพยนตร์ให้กับค่ายเดียวกัน

3. ภาพยนตร์สั้นเป็นแบบฝึกหัดที่ดีสำหรับการเรียนรู้ทางด้านภาพยนตร์ บุคคลทั่วไปที่ไม่ได้เรียนหรือไม่มีความรู้ทางด้านภาพยนตร์มาก่อน ถ้าอยากเรียนรู้การผลิตภาพยนตร์ควรเริ่มต้นจากการผลิตภาพยนตร์สั้น โดยใช้อุปกรณ์กล้องวิดีโอที่ตนถ่ายทำ และนำผลงานภาพยนตร์มาตัดต่อผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง ทำให้ได้ผลงานภาพยนตร์สั้นที่เป็นงานส่วนตัว หลังจากนั้นนำไปฉายและฟังความคิดเห็นของผู้ชม การสังเกตและเรียนรู้จะเกิดขึ้นพร้อมกับการยอมรับในข้อบกพร่องหรือข้อดีของภาพยนตร์ที่ผลิต การผลิตภาพยนตร์สั้นและศึกษาผลงานภาพยนตร์ที่ผลิตจึงเป็นแบบฝึกหัดที่ทรงคุณค่าในการฝึกฝนสู่การเป็นผู้ผลิตภาพยนตร์ที่ดีต่อไป

4. ภาพยนตร์สั้น คือ โอกาสหนึ่งของการผลิตภาพยนตร์เผยแพร่สู่ผู้ชม การก้าวสู่ตำแหน่ง ผู้กำกับภาพยนตร์มืออาชีพในวงการภาพยนตร์ไม่ใช่เรื่องง่ายที่เกิดขึ้นได้กับทุกคนที่มีใจรักทางด้านภาพยนตร์ ถ้าวันนั้นมาถึง เราสามารถเลือกที่จะเป็นผู้กำกับภาพยนตร์สั้น ผลิตผลงานภาพยนตร์สั้นซึ่งมีช่องทางนำออกฉายในเวทีที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งเวทีการประกวดหรือฉายโชว์ในเทศกาลการประกวดภาพยนตร์สั้นต่าง ๆ ปัจจุบันมีการนำผลงานภาพยนตร์สั้นไปฉายผ่านเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้ผลิตภาพยนตร์สั้นมีโอกาสนำเสนอผลงานภาพยนตร์สู่สายตาผู้ชมทั่วไป ไม่จำเป็นต้องรอเป็นผู้กำกับภาพยนตร์ในวงการวิชาชีพภาพยนตร์ที่ไม่รู้ว่าโอกาสจะมีมาถึงเมื่อไร

ณัฐพร พวงเกตุ (2559 : 36-37) กล่าวว่าภาพยนตร์สั้นมีข้อดีต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาพยนตร์เสนอเรื่องราวให้ผู้ดูเกิดการเรียนรู้โดยไม่ต้องอาศัยทักษะในการอ่าน
2. ภาพยนตร์สามารถแสดงการกระทำที่ต่อเนื่องตามความเป็นจริงได้อย่างถูกต้อง
3. ภาพยนตร์สามารถกระจายแก่ผู้ดู มองเห็นภาพอย่างชัดเจน เพราะผู้ดูสามารถเห็นภาพจากแง่มุมต่าง ๆ และตามความเร็วที่เป็นจริง
4. การถ่ายภาพยนตร์สามารถปรับการเคลื่อนไหววัตถุให้เร็วช้าได้ตามความต้องการ (Time Lapse) ทำให้สามารถนำมาวิเคราะห์วิจารณ์ได้ จึงช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี เช่น ภาพช้า ภาพเร็ว ภาพหยุดนิ่ง เป็นต้น

สรุปได้ว่า ภาพยนตร์สั้นมีความสำคัญในการฝึกถ่ายทำภาพยนตร์ มีความสำคัญมากในการเรียนวิชาภาพยนตร์ และได้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาพยนตร์ นอกจากนี้แล้ว ภาพยนตร์สั้นยังมีความสำคัญในด้าน การให้ความบันเทิง ความรู้ความคิดแก่ผู้ชม

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับสังคม

ภาพยนตร์เป็นส่วนใหญ่จะสร้างจากวรรณกรรมและเรื่องจริง ภาพยนตร์ที่ผลิตมามีย่อมจะทำให้ผู้ชมมองเห็นภาพสังคม ดังนั้น ไม่ว่าจะภาพยนตร์ปกติทั่วไปหรือภาพยนตร์สั้น ย่อมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสังคม ดังนี้

2.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์ปกติทั่วไปกับสังคม

เนื้อหาของภาพยนตร์จัดเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งซึ่งเป็นกระจกสะท้อนให้เห็นภาพสังคม ดังที่มินนักวิชาการกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์ปกติทั่วไปกับสังคมไว้ดังต่อไปนี้

กัจจกร หลุยยะพงส์ (2556 : 2-4) กล่าวว่าความหมายของภาพยนตร์ให้เห็นตามแนวทางการศึกษาภาพยนตร์อย่างน้อยมี 4 ด้าน คือ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม ศิลปะ และปฏิบัติการ สังคมและวัฒนธรรม ในด้านที่สี่ ปฏิบัติการสังคมและวัฒนธรรม ความหมายนี้ให้ความสนใจกับความสัมพันธ์ของภาพยนตร์กับสังคมใน 2 ด้าน ด้านแรก ภาพยนตร์ในฐานะภาพสะท้อนสังคม ซึ่งหมายถึงภาพยนตร์จะเป็นเสมือนกระจกที่สะท้อนความเป็นไปในสังคม ในทางกลับกัน ด้านที่สอง ภาพยนตร์คือการประกอบสร้างความเป็นจริง จะมองในมุมต่างไปตามสำนักมาร์กซิสต์ และวัฒนธรรมการศึกษา ซึ่งมองว่า แม้จะไม่มีความจริง แต่ภาพยนตร์ก็สามารถประกอบสร้างความหมายใหม่ขึ้นได้ตามแต่ว่าใครจะเป็นผู้กำหนด

กฤษดา เกิดดี (2546 : 148-161) กล่าวว่า ภาพยนตร์สะท้อนปัญหาสังคมดังนี้

ภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีการแพร่กระจายอย่างทั่วถึงและกว้างขวาง มีจุดประสงค์เพื่อสนองความพึงพอใจของผู้ชมจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของสังคม ภาพยนตร์

เป็นงานที่ตกอยู่ในสภาพแวดล้อมทางประวัติศาสตร์ และเงื่อนไขทางเศรษฐศาสตร์และการเมือง ภาพยนตร์เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม และเป็นผลิตผลของสังคมหนึ่ง ๆ และน่าจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้เข้าใจสังคมได้ดีขึ้น

ภาพยนตร์เกี่ยวข้องกับสังคมและเป็นภาพสะท้อนของสังคม ปรากฏการณ์หลายอย่างในอุตสาหกรรมการสร้างภาพยนตร์เป็นตัวบ่งชี้ว่าสังคมในขณะนั้นมีสภาพและทิศทางเป็นเช่นไร ภาพยนตร์สะท้อนปัญหาสังคม หมายถึง บทบาทหน้าที่และคุณสมบัติในขอบเขตและความหมายที่แตกต่างกันออกไป

ภาพยนตร์สะท้อนปัญหาสังคมมีเนื้อหาด้วยสภาพอันไม่เป็นที่พึงปรารถนาซึ่งส่งผลต่อสมาชิกของสังคม หยิบยกเอาประเด็นที่เป็นความขัดแย้งในสังคมกล่าวถึง ในการที่จะทำความเข้าใจภาพยนตร์ให้ดีขึ้น ต้องมีการวิเคราะห์และพิจารณากันอย่างละเอียด

สรุปได้ว่า ภาพยนตร์สะท้อนปัญหาสังคม หมายถึง “ภาพยนตร์ที่มีฉากเป็นเหตุการณ์ร่วมสมัย เนื้อหาจะต้องมุ่งไปที่ความขัดแย้งในประเด็นปัญหาสังคม ซึ่งมีการยอมรับแล้วว่ามันเป็นปัญหาปัญหาดังกล่าวอาจเป็นไปได้ทั้งปัญหาภายในประเทศและปัญหาระหว่างประเทศ”

ศูนย์กลางของเรื่องในภาพยนตร์สะท้อนปัญหาสังคมต้องเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งและปัญหาของสังคม ภาพยนตร์สะท้อนปัญหาสังคมควรจะมีฉากเป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน แต่ในบางกรณีก็สามารถมีฉากในอดีตได้ แต่ต้องเป็นฉากเหตุการณ์ในอดีตที่มีผลถึงเหตุการณ์ปัจจุบันและทำให้เข้าใจรากฐานของปัญหาดังกล่าวได้ดีขึ้น นอกจากเรื่องการสะท้อนปัญหาสังคมแล้ว การเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาสังคมเป็นประเด็นที่น่าจะนำมาพิจารณา

จำเรณูลักษณ์ ธนะวังน้อย (2544 : 237) กล่าวว่า ภาพยนตร์ไทยได้แสดงเนื้อหาและรูปแบบในลักษณะต่าง ๆ กันตามสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรมของช่วงเวลานั้น ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง สภาพของสังคมไทยได้ไปปรากฏอยู่ในเรื่องราว การนำเสนอเรื่องและบุคลิกของตัวละคร การศึกษาภาพยนตร์ช่วยให้มองเห็นภาพของสังคมไทยนั้นอย่างชัดเจน

จำเรณูลักษณ์ ธนะวังน้อย (2544 : 253) กล่าวว่า ภาพยนตร์ไทยได้สะท้อนภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมในช่วงเวลาต่าง ๆ ตลอดจนดัดแปลงเรื่องราวจากสื่ออื่นมานำเสนออีกจริง ในทางกลับกันบุคคลในสังคมก็ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทั้งรอบตัวและไกลตัวเขา พร้อมกับประพฤติปฏิบัติตามแบบอย่างในภาพยนตร์ด้วย ภาพยนตร์กับสังคมจึงมีอิทธิพลต่อกันอย่างแยกไม่ออก

สรุปได้ว่า ภาพยนตร์สะท้อนภาพภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม ความขัดแย้ง ความคิดของผู้คนในช่วงเวลาต่าง ๆ โดยมีเนื้อหา รูปแบบ หรือฉากเป็นเหตุการณ์ ผู้คนผลิตภาพยนตร์โดยอาศัยเรื่องจริงของสมัยนั้น หรือแต่งขึ้นเองตามความคิดของผู้คนสมัยนั้น หรือสภาพของสมัยนั้น เพื่อเผยแพร่ได้ดีขึ้น

2.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์สั้นกับสังคม

ภาพยนตร์สั้นเป็นประเภทหนึ่งของภาพยนตร์ จึงมีความสัมพันธ์กับสังคมเช่นเดียวกับภาพยนตร์ปกติทั่วไป ดังนี้

ณัฐพร พวงเกตุ (2559 : 37) ภาพยนตร์สั้นเป็นสื่อสะท้อนสังคม เรื่องราวที่นำเสนอผ่านภาพยนตร์สั้นมีความหลากหลาย แตกต่างตามจินตนาการของผู้ผลิต ที่พบเห็นบ่อยครั้ง คือ การนำปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมมาใช้เป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์บทภาพยนตร์

สุรีพร จันดีเรียน (2553 : 2) ภาพยนตร์สั้นเป็นสื่อที่ให้ความบันเทิงใช้ระยะเวลาในการ

รับชมไม่ยาวจนเกินไป เกิดเป็นแรงบันดาลใจสร้างสรรค์สิ่งดี เป็นการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นเรื่องราวทางสังคม การเมือง เหตุการณ์ ปัจจุบัน มีข้อคิดสอนใจจากการรับชม ภาพยนตร์สั้นและยังสามารถนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้

วินัย บุญคง (2550 : 9) ภาพยนตร์สั้นเป็นสื่อสะท้อนสังคม เรื่องราวที่น่าสนใจผ่าน สื่อภาพยนตร์สั้นมีความหลากหลายแตกต่างตามจินตนาการของผู้ผลิต ที่พบเห็นบ่อยครั้ง คือ การนำ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมมาให้เป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์บทภาพยนตร์ การเขียนบท ภาพยนตร์สั้นที่ดีทำให้เรื่องที่ต้องการนำเสนอน่าสนใจและเข้าถึงความรู้สึกของผู้ชม เช่น ปัญหา ยาเสพติด ช่องว่างระหว่างสมาชิกในครอบครัว หรือปัญหาความรักในวัยเรียนที่ทำให้เกิดผลเสียต่อชีวิต เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เมื่อนำมาเสนอผ่านภาพยนตร์สั้นเป็นการบอกกล่าวหรือสะท้อนข้อคิดที่ดีให้กับผู้ชม สื่อภาพยนตร์สั้นจึงเป็นสื่อสะท้อนสังคมที่ดีและเข้าถึงความรู้สึกของผู้ชมได้โดยง่าย

ภาพยนตร์สั้นมีอิสระในการแสดงออกทั้งเนื้อหาจะวิพากษ์วิจารณ์การเมือง ศาสนา วัฒนธรรม หรือสังคมอย่างรุนแรงก็ได้ เนื่องจากภาพยนตร์สั้นมักจะฉายชมกันเฉพาะกลุ่ม ส่วน รูปแบบจะวิจิตรพิสดารอย่างไรก็ได้ ดูเข้าใจยากก็ได้เข้าใจง่ายก็ได้ ซึ่งต่างจากภาพยนตร์เรื่องยาวที่ จะต้องดูเข้าใจง่าย เป็นเรื่องราวที่น่าติดตามและใช้ดารามีชื่อเสียงแสดงนำ สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดไม่มีฉากอันไม่เหมาะสมที่ทำให้ถูกเซนเซอร์ ภาพยนตร์สั้นที่มีอิสระในการแสดงออกนี้เองจึงเป็น ภาพยนตร์ที่เป็นที่นิยมของคนรักศิลปะโดยทั่วไป (กัญญา พัฒนาแก้ว, 2558 : ออนไลน์)

สรุปได้ว่า ภาพยนตร์สั้นเป็นสื่อสะท้อนสังคม เนื้อหาหรือเรื่องราวที่น่าสนใจผ่าน ภาพยนตร์สั้นสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคม เช่น ปัญหาของสังคม ประเพณี วัฒนธรรม เป็นต้น

จากการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับสังคม สรุปได้ว่า ไม่ว่าจะ เป็นภาพยนตร์ปกติทั่วไป หรือภาพยนตร์สั้น มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสังคม เรื่องราวที่น่าสนใจ ผ่านภาพยนตร์ จะเป็นเรื่องราวที่มาจากสังคม สะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมได้ดี

2.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกวดภาพยนตร์สั้น

ภาพยนตร์สั้น หรือ หนังสั้น เป็นประเภทของภาพยนตร์อย่างหนึ่งที่เหมือนกับภาพยนตร์ ทั่วไป ที่เล่าเรื่องด้วยภาพและเสียงเฉกเช่นภาพยนตร์ความยาวปกติ เพียงแต่ว่าเป็นการเล่าเรื่อง ประเด็นสั้น ๆ หรือประเด็นเดียวให้ได้ใจความ ภาพยนตร์สั้นเรื่องแรกเกิดขึ้นมาจนถึงปัจจุบัน ภาพยนตร์สั้นได้รับความสนใจและตื่นตัวอย่างมาก มีผู้สร้าง ผู้ผลิตหลายรายมากขึ้น เพื่อให้มี ภาพยนตร์สั้นที่ยอดเยี่ยมได้เผยแพร่ให้ผู้คนรู้ และให้มีคุณค่า หน่วยงานหลาย ๆ แห่งได้จัดการ ประกวดภาพยนตร์สั้นสำคัญในสังคมไทย

2.3.1 การประกวดภาพยนตร์สั้นในสังคมไทย

การประกวดภาพยนตร์สั้นในสังคมไทยมีประวัติยาวนาน สังคมไทยให้ความสำคัญกับการประกวดภาพยนตร์สั้น จึงมีหลาย ๆ หน่วยงานได้จัดการประกวดภาพยนตร์สั้น มีหลาย ๆ การประกวดภาพยนตร์สั้นที่มีชื่อเสียงในประเทศไทย ดังนี้

เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติกรุงเทพฯ (อังกฤษ: Bangkok International Film Festival) เป็นเทศกาลภาพยนตร์ที่จัดขึ้นในกรุงเทพมหานคร เริ่มจัดเมื่อปี 2545 มีกิจกรรมที่ ดำเนินการต่อเนื่องทุกปี เช่น กิจกรรมเสวนาและสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ซึ่งเป็นการต่อยอดทางด้าน วิชาการให้นักศึกษา บุคลากรในวงการตลอดจนผู้สนใจได้รับรู้ข้อมูล เทคนิคอันจะเป็นประโยชน์

ต่อไปในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ การจัดฉายภาพยนตร์ที่เป็นสุดยอดของเทศกาลภาพยนตร์ในเมืองไทย โดยมีการรวบรวมภาพยนตร์ที่ค่อนข้างหาชมได้ยากจากนานาประเทศ จุดเด่นของงานอยู่ที่พิธีมอบรางวัลกสินรีทองคำ (Golden Kinnaree Award) ให้กับภาพยนตร์ที่ดีที่สุดเทศกาล ซึ่งเป็น การประกวดและถูกคัดเลือกจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระดับนานาชาติ ตามประเภทรางวัล ได้แก่ Short Film Award สำหรับภาพยนตร์สั้นยอดเยี่ยม และรางวัล ASEAN Film Award ที่จะมอบให้กับหนังที่ดีที่สุดซึ่งคัดเลือกจาก 10 ประเทศสมาชิกอาเซียน (“เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติ กรุงเทพฯ” ม.ป.ป. : ออนไลน์)

วินัย บุญคง (2550 : 22-23) งานเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติกรุงเทพฯ มีสาขาการประกวดภาพยนตร์ 5 สาขาด้วยการประกวดภาพยนตร์สั้นเอเชียก็เป็นหนึ่งใน 5 สาขาที่นักศึกษาสามารถส่งเข้าประกวดได้ ถูกก่อตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2546 โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการร่วมส่งเสริมวงการภาพยนตร์ในประเทศไทยผ่านทาง การจัดงานเทศกาลฯ ในระดับนานาชาติ ตัวงานประกอบด้วย การคัดเลือกภาพยนตร์คุณภาพ จากทั่วโลก ซึ่งหาดูได้ยาก มาจัดฉายให้ผู้ชมในและต่างประเทศได้ชม รวมไปถึงการจัดกิจกรรมพิเศษ สัมมนา ฝึกอบรม และงานตลาดภาพยนตร์อีกด้วย งานเทศกาลฯ ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐบาลไทย โดยมีการท่องเที่ยวเป็นผู้ดำเนินการหลัก

การประกวดเทศกาลภาพยนตร์สั้นหรือ Thai Short & Video Festival จัดขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2540 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2561 ได้จัดการประกวดภาพยนตร์สั้น 22 ครั้งแล้ว เทศกาลภาพยนตร์เป็นเทศกาลที่มีการรวบรวมภาพยนตร์สั้นไว้จำนวนมากที่สุด มีวัตถุประสงค์สำคัญในการจัดงานเทศกาลภาพยนตร์สั้น คือ การกระตุ้น พัฒนา สนับสนุน ส่งเสริมภาพยนตร์สั้นและผู้ผลิตภาพยนตร์สั้นให้เป็นที่แพร่หลาย และจัดฉายให้ประชาชนทั่วไปเข้าชมผลงานที่ส่งเข้ามาประกวดเพื่อเป็นหนทางในการช่วยพัฒนาภาพยนตร์ไทยต่อไป รางวัลในการมอบให้กับผู้ประกวดซึ่งผ่านการคัดเลือกจากการประกวดงานเทศกาลภาพยนตร์สั้น มีรางวัลสำคัญ 6 รางวัล ได้แก่ รางวัลอนุสรณ์สมถวิล รางวัลรัตน์เปสตันยี รางวัลช่างเผือก รางวัลปยุตเงากระจ่าง รางวัลตุ๊ก รางวัลวิจิตรมาตรา (สาธิตา ยิ่งเจริญไพบูลย์. 2546 : 31-33)

นอกจากมีการประกวดเทศกาลภาพยนตร์สั้น สำนักข่าวแห่งประเทศไทยภายใต้กรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดการประกวดภาพยนตร์สั้นแห่งประเทศไทย หรือ Thailand Short Film Competition จนถึงปี พ.ศ. 2561 เป็นปีที่ 6 แล้ว ผู้ผลิตภาพยนตร์สั้นที่ต้องการเข้าร่วมการแข่งขันไม่เพียงแต่มีทีมของประเทศไทย ยังมีทีมของต่างประเทศที่ถ่ายภาพยนตร์สั้นที่ประเทศไทย แสดงให้เห็นว่าภาพยนตร์ได้รับความนิยมในทุกประเทศ (“Awards Ceremony, Thailand International Film Destination Festival 2018” ม.ป.ป. : ออนไลน์)

สรุปได้ว่า การประกวดภาพยนตร์สั้นของแต่ละหน่วยงานที่จัดขึ้นมีประวัติไม่เหมือนกัน บางหน่วยงานจัดขึ้นมาหลายสิบปี บางหน่วยงานเพิ่งได้จัดขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าภาพยนตร์สั้นได้รับความนิยมมากขึ้นของผู้คน และแสดงบทบาทที่สำคัญมากในสังคมไทย ผู้คนจัดการประกวดภาพยนตร์สั้นจำนวนมากขึ้น ผู้สร้าง ผู้ผลิตภาพยนตร์สั้นที่มีคุณค่าได้เผยแพร่ สังคมไทยให้ความสำคัญสนับสนุนกับผู้สร้าง ผู้ผลิตภาพยนตร์สั้น จึงได้จัดการประกวดภาพยนตร์สั้น และมอบรางวัลที่สำคัญให้เพื่อสนับสนุนผู้สร้าง ผู้ผลิตภาพยนตร์สั้น และให้กำลังใจผู้ผลิตภาพยนตร์สั้น เพื่อให้ผลิตภาพยนตร์สั้นที่มีคุณค่า

2.3.2 การประกวดภาพยนตร์สั้นในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน

งานศิลปหัตถกรรมได้เริ่มจัดมาตั้งแต่ พ.ศ. 2455 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) แนะนำชักจูงให้เด็กชายหญิงในสมัยนั้นได้เอาใจใส่ฝึกหัดศิลปหัตถกรรม ซึ่งเป็นทางเลี้ยงอาชีพต่าง ๆ เพื่อจะกันการที่เด็กทั้งหลายพากันนิยมในการเป็นเสมียนหรือเข้าทำงานราชการให้น้อยลง การจัดงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนมีการจัดต่อเนื่องกันตลอดมา จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลาร้อยกว่าปีแล้ว ได้จัดการประกวดงานศิลปหัตถกรรม 68 ครั้ง (“ประวัติความเป็นมางานศิลปหัตถกรรมนักเรียน” 2556 : ออนไลน์)

แม้แต่การประกวดงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนมีประวัติยาวนาน แต่การประกวดภาพยนตร์สั้นในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนเริ่มจากปี พ.ศ. 2553 ในปี พ.ศ. 2559 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดการประกวดภาพยนตร์สั้น หัวข้อ “การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ทำประโยชน์เพื่อสังคม” ขึ้น มีเกณฑ์การแข่งขัน ดังนี้

1. คุณสมบัติผู้เข้าแข่งขัน
 - 1.1 นักเรียนระดับชั้น ป. 1-6
 - 1.2 นักเรียนระดับชั้น ม. 1-3
 - 1.3 นักเรียนระดับชั้น ม. 4-6
2. หลักเกณฑ์การส่งผลงาน
 - 2.1 โรงเรียนมีสิทธิ์ส่งนักเรียน ได้ 1 ทีม
 - 2.2 โรงเรียนมีสิทธิ์ส่งผลงานได้ 1 เรื่อง
 - 2.3 โรงเรียนมีให้ส่งผลงานได้ 1 ระดับ
 - ระดับประถมศึกษา (นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)
 - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)
 - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)
 - 2.4 ส่งผลงานของนักเรียนในระดับ และโรงเรียนเดียวกัน (ประกอบด้วยหัวหน้าทีมและผู้ร่วมทีม) ทีมละไม่เกิน 5 คน พร้อมครูผู้ฝึกสอนไม่เกิน 2 คน รวมไม่เกิน 7 คน
3. ลักษณะผลงาน
 - 3.1 เป็นภาพยนตร์สั้น ความยาวไม่เกิน 7 นาที (รวม Title และ End Credit) มีเนื้อหาการนำเสนอภายใต้แนวคิดเกี่ยวกับ “การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ทำประโยชน์เพื่อสังคม”
 - 3.2 ต้องเป็นผลงานที่ผลิตขึ้นใหม่ ไม่ลอกเลียนแบบ ไม่เคยส่งประกวดหรือได้รับรางวัลมาก่อน
4. วิธีดำเนินการและรายละเอียดการส่งผลงาน

การประกวด แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับภาค ระดับชาติ

 - 4.1 ส่งผลงานก่อนการประกวดอย่างน้อย 2 สัปดาห์ประกอบด้วย
 - รายชื่อนักเรียนและครูผู้ฝึกสอน จำนวน 5 ชุด
 - DVD บันทึกผลงานภาพยนตร์สั้น จำนวน 5 แผ่น
 - บทภาพยนตร์จำนวน 5 เล่ม

(ผู้ส่งภาพยนตร์สั้นเข้าประกวดควรเตรียมผลงาน 1 ชุดในวันนำเสนองาน)

- 4.2 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ส่งที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนตั้งอยู่
ระดับภาค ส่งที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นตัวแทนระดับภาค
ระดับชาติ ส่งที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ

4.3 ทีมผู้เข้าประกวดและครูผู้ฝึกสอนรายงานตัวพร้อมกันทุกคนในวันประกวด ณ สถานที่จัดงานโดยส่งผู้แทนนักเรียนในทีมอย่างน้อย 3 คนนำเสนอผลงานแบบอิสระ สามารถใช้อุปกรณ์ประกอบการนำเสนอได้ (ถ้ามี) รวมเวลานำเสนอไม่เกิน 5 นาที

5. เกณฑ์การให้คะแนน (100 คะแนน)

- 5.1 แก่นเรื่อง (Theme) ความสมบูรณ์สอดคล้องของเนื้อหาตามกรอบเรื่อง 20 คะแนน
5.2 เทคนิคของภาพยนตร์เช่น การจัดภาพ มุมกล้อง การเก็บภาพ การตัดต่อ 20 คะแนน
5.3 ความสมบูรณ์และการทำหน้าที่ของภาพยนตร์ (Film Functions) 15 คะแนน
5.4 ระบบเสียง ระบบภาพ มีความสัมพันธ์ เสียงชัดเจน 15 คะแนน
5.5 บทภาพยนตร์ 15 คะแนน
5.6 การนำเสนอผลงาน 15 คะแนน

6. คะแนนและเกณฑ์การตัดสิน

- ร้อยละ 80-100 ระดับเหรียญทอง
ร้อยละ 70-79 ระดับเหรียญเงิน
ร้อยละ 60-69 ระดับเหรียญทองแดง
ต่ำกว่าร้อยละ ผู้เข้าร่วมการแข่งขัน
ผลการตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด

7. คณะกรรมการตัดสิน

- 7.1 คณะกรรมการตัดสิน จำนวน 3 คน หรือจำนวน 4 คน

- 7.2 คุณสมบัติคณะกรรมการ

ครู/อาจารย์/ผู้ทรงคุณวุฒิ จากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านภาพยนตร์

ข้อควรคำนึง

- 1) กรรมการต้องไม่ตัดสินในกรณีสถานศึกษาของตนเข้าแข่งขัน
- 2) กรรมการที่มาจากครูผู้สอนควรตัดสินในระดับชั้นที่ทำการสอน
- 3) กรรมการควรมีที่มาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นอย่างหลากหลาย
- 4) กรรมการควรให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้กับนักเรียน
- 5) กรรมการควรบันทึกข้อคิดเห็นการตัดสินประกอบการพิจารณา
- 6) สถานที่จัดการประกวดควรเป็นห้องที่มีขนาดเหมาะสม สามารถควบคุมแสงสว่างและความดังของเสียงได้ดี
- 7) สถานที่จัดการประกวดควรเป็นห้องที่มีเครื่องฉายพร้อมจอแสดงภาพยนต์มีขนาดเหมาะสม
- 8) สถานที่จัดการประกวดควรมีไม้ค้ำสาย/ไม้ค้ำลอย พร้อมเครื่องขยายเสียง
- 9) สถานที่จัดการประกวดควรมีคอมพิวเตอร์/ชุดเครื่องเล่นดีวีดี/วีซีดี/USB พร้อมอุปกรณ์เชื่อมต่อเครื่องฉาย

- 10) สถานที่จัดการประกวดควรมีเจ้าหน้าที่ควบคุม/ประสานงาน ประจำห้องแข่งขัน
- 11) สถานที่จัดการประกวดควรมีโต๊ะ/เก้าอี้ เพียงพอสำหรับคณะกรรมการและผู้เข้า

แข่งขัน

8. สิทธิในการเข้าแข่งขัน

8.1 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ทีมที่เป็นตัวแทนจากโรงเรียน/กลุ่มโรงเรียน

8.2 ระดับภาค ทีมที่เป็นตัวแทนจากระดับเขตพื้นที่การศึกษา

8.3 ระดับชาติ ทีมที่เป็นตัวแทนจากระดับภาค ที่ได้คะแนนระดับเหรียญทอง ลำดับที่ 1-3 (คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป)

หมายเหตุ กรณีที่มีทีมชนะเลิศลำดับสูงสุดได้คะแนนเท่ากัน ให้พิจารณาลำดับที่ตามลำดับข้อของการให้คะแนน เช่น มีทีมที่ได้คะแนนข้อที่ 1 เท่ากันให้ดูคะแนนข้อที่ 2 ทีมใดได้คะแนนข้อที่ 2 มากกว่า ถือเป็นผู้ชนะ แต่ถ้าข้อที่ 2 เท่ากันให้ดูคะแนนในข้อถัดไป กรณีคะแนนเท่ากันทุกข้อให้ใช้วิธีจับฉลาก

9. การเผยแพร่ผลงานที่ได้รับรางวัล

ผลงานของนักเรียนที่ได้รับคะแนนสูงสุดอันดับที่ 1-3 คณะกรรมการพิจารณาและนำไปเผยแพร่ในเว็บไซต์ต่อไป ซึ่งผลงานของผู้แข่งขัน ถือเป็นลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะในการต่อยอดในระดับชาติ กิจกรรมประกวดภาพยนตร์สั้นควรต่อยอดโดยการเข้าค่ายพัฒนา (“งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ ครั้งที่ 66 ปีการศึกษา 2559” ม.ป.ป : ออนไลน์)

สรุปได้ว่า การประกวดภาพยนตร์สั้นในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดขึ้น มีประวัติไม่ยาวนาน การประกวดภาพยนตร์แต่ละครั้ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะกำหนดหัวข้อไว้ และกำหนดเกณฑ์การแข่งขัน ภาพยนตร์สั้นที่ได้รับรางวัล จะเผยแพร่ให้ผู้คนดู

จากการศึกษาค้นคว้าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกวดภาพยนตร์สั้น สรุปได้ว่า การประกวดภาพยนตร์สั้นได้รับความนิยม มีหลายหน่วยงานได้จัดการประกวดภาพยนตร์สั้น และตั้งรางวัลเกี่ยวกับภาพยนตร์ เพื่อสนับสนุน และให้กำลังใจกับผู้ผลิตภาพยนตร์สั้น

2.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสังคม

ไม่ว่าจะประเทศไหนหรือสังคมแบบใด ย่อมมีปัญหาสังคมเกิดขึ้น ปัญหาสังคมมีหลากหลายมากมายตามความหมายของปัญหา และมีลักษณะต่าง ๆ พอเกิดปัญหาสังคม ผู้คนจะร่วมมือกันค้นหาวิธีต่าง ๆ เพื่อแก้ไขสังคม ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาสังคมดังต่อไปนี้

2.4.1 ความหมายของปัญหาสังคม

ความหมายของปัญหาสังคม นักวิชาการต่าง ๆ ได้กำหนดความหมายดังนี้

ชวลิต สวัสดิ์ผล และคณะ (2555 : 163) กล่าวว่า ปัญหาสังคม หมายถึง เหตุการณ์หรือสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมใดสังคมหนึ่ง มีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก ซึ่งคนในสังคมมีความเห็นร่วมกันว่า เหตุการณ์หรือสภาวะการณ์นั้นควรได้รับการแก้ไข

พระมหาสมณ ปัจโจปการี (2553 : 377) กล่าวว่า ปัญหาสังคม หมายถึง สภาวะการณ์ที่เลวร้ายมีพิษเป็นภัย ไม่สอดคล้องกับค่านิยม เป็นผลกระทบต่อคนเป็นจำนวนมาก คุณความก่ออันตรายเสียหายแก่สังคม คนจำนวนมากเดือดร้อน เกิดความรู้สึกไม่พอใจและคนเหล่านั้นคิดว่าปัญหานั้น ๆ มีวิธีทางจะแก้ไขได้ และพิจารณาเห็นว่าควรจะร่วมกันแก้ไขปัญหานั้นให้หมดไปหรือเบาบางลงไป

สุเทพ สุวีรางกูร (2551 : 2) กล่าวว่า ปัญหาสังคม หมายถึง สภาวะทางสังคมและพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่พึงปรารถนาให้เกิดผลที่สร้างความสับสนวุ่นวายเดือดร้อนหรือความทุกข์ให้กับบุคคลจำนวนมาก แสดงถึงความไม่เป็นระเบียบและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการวางแผนการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาสังคมปัญหาสังคมเหล่านี้รวมไปถึงรูปแบบพฤติกรรมเบี่ยงเบนทั้งหลาย

โกศล วงศ์สวรรค์ และ สถิต วงศ์สวรรค์ (2543 : 18) กล่าวว่า ปัญหาสังคม คือ สภาวะการณ์ที่เลวร้าย มีพิษ เป็นภัย ไม่สอดคล้องกับค่านิยม เป็นไปในทางไม่ดี ไม่พึงปรารถนา เบี่ยงเบนไปจากภาวะปกติ และปทัสถานสังคม มีผลกระทบต่อคนจำนวนมากพอสมควร คุณความก่ออันตรายเสียหายแก่สังคม คนจำนวนมากเดือดร้อนเกิดความรู้สึกไม่พอใจ และคนเหล่านั้นคิดกันว่าปัญหานั้นมีวิธีทางจะแก้ไขได้ พิจารณาเห็นว่าควรจะมีการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหานั้นให้หมดไป หรือเบาบางลง ที่สุดก็อาจมีพฤติกรรมแสดงออก ซึ่งปฏิกิริยาต่อต้านดำเนินการขจัดปัญหานั้น

สรุปได้ว่า ปัญหาสังคม หมายถึง เหตุการณ์หรือสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมใดสังคมหนึ่ง มีผลกระทบในเชิงลบต่อผู้คนในสังคมจำนวนมาก ทำให้ผู้คนเกิดความเดือดร้อน คนในสังคมเหล่านี้มีความเห็นว่าปัญหานี้ควรจะได้รับแก้ไข และร่วมมือกันในการคิดวิธีการแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น

2.4.2 ลักษณะของปัญหาสังคม

ลักษณะปัญหาหลากหลายประเภท นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของปัญหาสังคมดังต่อไปนี้

สุเทพ สุวีรางกูร (2551 : 5) กล่าวว่า ปัญหาสังคมมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1) มีลักษณะกระทบกระเทือนทำลายสุขภาพกายและจิตของบุคคลในสังคม

ในกรณีกองโจรหรือผู้ก่อการร้ายก่อปัญหา สร้างความเดือดร้อนวุ่นวายไม่สงบพยายามลอบทำร้ายฆ่าประชาชนและเจ้าหน้าที่บ้านเมืองผู้บริสุทธิ์ ประชาชนและเจ้าหน้าที่อยู่ด้วยความระวังระแวงหวาดกลัว เพราะกลัวจะถูกทำร้ายและถูกฆ่า การใช้ชีวิตประจำวันก็เปลี่ยนไปเต็มไปด้วยความหวาดกลัวไม่ปลอดภัย แม้ช่วยกันดูแล อีกทั้งเจ้าหน้าที่ทหารให้การคุ้มครองป้องกันก็ยิ่งรู้สึกว่ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สภาวะการณ์ทางสังคมเช่นนี้ส่งผลกระทบต่อกระเทือนสร้างปัญหาความเดือดร้อนให้ประชาชนเจ้าหน้าที่จำนวนมาก ส่งผลให้สุขภาพกายและจิตเสีย เดือดร้อนเป็นทุกข์ ขยายกลายเป็นปัญหาสังคมเพราะคนจำนวนมากได้รับความทุกข์เดือดร้อนมีชีวิตไม่สงบสุข

2) มีลักษณะเบี่ยงเบนทำลายบรรทัดฐานและคุณค่าของสังคม

ในกรณีพระพุทธรูปและสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย พระพุทธรูปเป็นสิ่งทีประชาชนชาวไทยเคารพสักการบูชา สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นที่รักเคารพศรัทธาของปวงชนชาวไทย เป็นบรรทัดฐานคุณค้ายึดถือปฏิบัติกันมาเป็นเวลานาน ห้ามแสดงกิริยาอาการอันไม่สุภาพต่อพระพุทธรูป หรือกล่าวร้ายดูหมิ่นดูถูกเหยียดหยามสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นอันขาด

หากมีใครมาแสดงกิริยาอาการอันไม่สุภาพต่อพระพุทธรูป หรือมากล่าวดูหมิ่นเหยียดหยามต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ อันขัดต่อบรรทัดฐานคุณค่าความเชื่อการประพฤติปฏิบัติ พฤติกรรมการกระทำดังกล่าวอาจกลายเป็นปัญหาในสังคมไทยได้

3) มีลักษณะที่บุคคลในสังคมต้องร่วมกันจัดการแก้ไขปัญหานั้น

เมื่อมีปัญหาสังคมเกิดขึ้น คนส่วนใหญ่ในสังคมรับทราบว่ามีดีไม่เพียงปรารถนามีผลเสียต่อความเป็นอยู่สงบสุขของกลุ่ม รู้สึกเป็นทุกข์เดือดร้อนที่ปัญหานั้นเกิดขึ้นแล้วนำมาคิดพิจารณาหาเหตุผล สนทนาหาแนวทางแก้ไขป้องกันและกำจัดปัญหานั้น ตามแนวทางประเพณี วัฒนธรรม กฎหมาย บรรทัดฐาน ค่านิยม การปฏิบัติ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมปัจจุบัน อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลเป็นธรรม สอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพการณ์โลกทางสังคมปัจจุบัน แล้วจัดการแก้ไขปัญหานั้นกลับสู่สภาวะปกติหรือให้มีสภาพที่ดีขึ้น

โกศล วงศ์สวรรค์ และ สกิต วงศ์สวรรค์ (2543 : 23-25) กล่าวว่า ลักษณะของปัญหาสังคมปัญหาสังคม ดังต่อไปนี้

1) ปัญหาสังคม เป็นสภาพการณ์ที่สมาชิกของสังคมไม่พึงปรารถนา หรือเห็นว่าจะเป็นการอันตรายต่อสมาชิกถ้าปล่อยทิ้งไว้เช่นนั้น เป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่พิจารณาเห็นว่าเป็นสภาวะที่ไม่ต้องการให้ปรากฏ ไม่อยากให้มี

2) เป็นสภาพการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยมของคนจำนวนมากจนเป็นเหตุให้เขาตกใจที่จะกระทำการแก้ไขสถานการณ์นั้น เป็นสภาพการณ์ซึ่งคนจำนวนมากพอสมควรเห็นว่าเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม บางประการที่พวกเขายึดมั่น

3) ปัญหาสังคมเป็นสภาพการณ์ที่มีผลกระทบกระเทือนต่อคนจำนวนมาก หรือเป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในขนาดมากพอที่จะกระตุ้นคนจำนวนมากให้เกิดความรู้สึกเดือดร้อน

4) เป็นสภาพการณ์ที่สังคมเห็นว่า สามารถจะปรับปรุงแก้ไขให้หมดไป หรือบรรเทาลงได้ เป็นสภาพการณ์ที่จะต้องมีการกระทำการบางอย่างบางอย่างเพื่อแก้ไข จะปล่อยทิ้งไว้ไม่ได้เกิดความรู้สึกว่าควรจะได้มีการแก้ไขปรับปรุง เมื่อมีบุคคลจำนวนมากในสังคมรู้สึกว่าควรจะมีการกระทำบางอย่างเพื่อที่จะได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

5) มีการร่วมมือกัน ในหมู่สมาชิกของสังคม ในอันที่จะจัดแก้ไข ป้องกัน มีการแสดงออกในรูปของการกระทำร่วมกัน เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในสังคมแล้ว สมาชิกส่วนใหญ่ของสังคมที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับปัญหาดังกล่าว ได้พากันแสดงความคิดเห็นเสนอแนะเลือกหาวิธีแก้ไข หรือการรวมกลุ่มกันเพื่อกำจัดปัญหาดังกล่าว

6) เป็นสภาพการณ์ที่ซับซ้อน เป็นเรื่องที่อยู่คนพากันห่วงใยและนำมาวิพากษ์วิจารณ์อภิปรายกัน และการแก้ปัญหานั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายในสังคมช่วยกันถ้าเป็นเพียงผู้ใดผู้หนึ่ง

7) เป็นสภาพการณ์ที่มีอยู่จริงในสังคม และคนในสังคมนั้นกำหนดให้เป็นปัญหาสังคม อาจเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นมูลฐานของประชาชนในสังคมไทย คือปัจจัย 4 อาหารที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ถ้าประชาชนส่วนใหญ่ขาดรายได้ ขาดแคลนสิ่งปรารถนา เบื้องต้น เกิดปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาอาชญากรรมก็ถือว่าเป็น “ปัญหาสังคม” อาจเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกฎ ระเบียบของสังคม ในกรณีที่มีการละเมิด จนหมดความหมายหันไปใช้กฎหมายแทนลักษณะเช่นนี้ถือว่าเป็น “ปัญหาสังคม”

พระมหาสมณ ปัจโจปการี (2553 : 378) ได้กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของปัญหาสังคมมีดังต่อไปนี้

1) เป็นสภาวะการณ์ที่มีผลกระทบกระเทือนต่อคนเป็นจำนวนมากหรือสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นในขนาดมากพอที่จะกระตุ้นคนจำนวนมากให้เกิดความรู้สึกเดือดร้อน

2) เป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่พิจารณาว่าเป็นสภาวะการณ์ที่ไม่พึงปรารถนาหรือเห็นว่าจะเป็นอันตรายต่อสมาชิกถ้าปล่อยทิ้งไว้เช่นนั้น เป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่พิจารณาเห็นว่าเป็นสภาวะที่ไม่ต้องการให้ปรากฏ ไม่อยากให้มี

3) เป็นสภาวะการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยมของคนจำนวนมากจนเป็นเหตุให้เขาตกใจที่จะกระทำการแก้ไขสถานการณ์นั้นเป็นสภาวะการณ์ซึ่งคนจำนวนมากพอสมควรเห็นว่าเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคมบางประการที่เขายึดมั่น

4) เป็นสภาวะการณ์ที่สังคมเห็นว่า สามารถจะปรับปรุงแก้ไขให้หมดไป หรือบรรเทาลงได้ เป็นสภาวะการณ์ที่จะต้องมีการกระทำการบางอย่างเพื่อแก้ไข เป็นต้น

5) มีการร่วมมือกันในหมู่สมาชิกของสังคม ในที่จะขจัดแก้ไข ป้องกันมีการแสดงออกในรูปของการกระทำร่วมกัน เป็นต้น

6) ปัญหาสังคมย่อมมีผลมาจากนโยบายของรัฐหรือจากพฤติกรรมที่สังคมมิได้คาดคิดล่วงหน้าไว้ก่อน

7) บุคคลมีชนชั้นทางสังคมที่แตกต่างกัน ย่อมมีความคิดเห็นการแก้ไขปัญหาสังคมที่แตกต่างกัน ทุกคนยอมรับการแก้ปัญหานั้นที่เป็นประโยชน์แก่ตัวเองมากที่สุด

8) เป็นสภาวะการณ์ที่ซับซ้อน เป็นเรื่องผู้คนพากันห่วงใย และนำมาวิพากษ์วิจารณ์ อภิปราย และการแก้ไขปัญหานั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายในสังคมช่วยกัน

9) เป็นสภาวะการณ์ที่มีอยู่จริงและคนในสังคมนั้นกำหนดให้เป็นปัญหาสังคมอาจเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นมูลฐานของประชาชนในสังคมเช่น ปัจจัย 4 เป็นต้น

สุทธิพร บุญส่ง (2549 : 84) กล่าวว่า ปัญหาสังคมมีลักษณะดังนี้

1) เป็นสถานการณ์ที่สมาชิกของสังคมส่วนใหญ่ พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นสภาวะที่ไม่ต้องการให้ปรากฏไม่อยากให้มี

2) เป็นสถานการณ์ที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม ไม่สอดคล้องกับค่านิยมของคนจำนวนมาก

3) เป็นเหตุการณ์ที่ทำให้คนจำนวนมากรู้สึกเดือดร้อน

4) ปัญหาที่เกิดขึ้นน่าจะเป็นสภาวะการณ์ที่สังคม เห็นว่าสามารถปรับปรุงและแก้ไขได้

5) สมาชิกในสังคมจะต้องมีการร่วมมือที่จะขจัดและแก้ไขป้องกันร่วมกัน

6) สภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นจะซับซ้อน ผู้คนพากันห่วงใยและนำมาวิพากษ์วิจารณ์ อภิปรายกันและต้องมีการร่วมมือกับหลายฝ่าย

7) เป็นสภาวะการณ์ที่มีอยู่จริงในสังคม และคนในสังคมกำหนดให้เป็นปัญหา

สรุปได้ว่า ปัญหาสังคมเป็นสภาวะการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดที่เกิดขึ้นอย่างซับซ้อน และมีอยู่จริงในสังคม มีผลกระทบต่อสังคม ผู้คนในสังคมร่วมมือกันค้นหาวิธีเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม ปัญหาสังคมสามารถปรับปรุงแก้ไขให้หมดไปได้

2.4.3 ประเภทของปัญหาสังคม

ปัญหาสังคมมีหลากหลายประเภท ดังนี้

คณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2549 : 137) กล่าวว่า ปัญหาสังคมมีอยู่มากมายและอาจจัดหมวดหมู่เป็นประเภทได้หลายแบบ ผู้เขียนเสนอว่า เราอาจแบ่งปัญหาสังคมออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1) ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชนกับสังคม หรือปัญหาการปรับตัวของปัจเจกชนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2) ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่อกลุ่ม หรือการจัดระเบียบภายในสังคม ตัวอย่างของปัญหาสังคมประการแรก ได้แก่ ปัญหาเยาวชน ปัญหาวัยรุ่น ปัญหาคนแก่ ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น การติดยาเสพติดต่าง ๆ การติดฝิ่น ติดกัญชา ติดเหล้า ปัญหาโรคจิต เป็นต้น ตัวอย่างปัญหา ประการหลังได้แก่ ปัญหาการขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ ระหว่างกรรมกรกับนายทุน ปัญหาที่อยู่อาศัย แหล่งเสื่อมโทรม ปัญหาสภาวะแวดล้อม เป็นต้น ปัญหาจรรยาบรรณแน่น ปัญหาการเพิ่มของประชากร เป็นต้น

โกศล วงศ์สุวรรณ และสถิต วงศ์สุวรรณ (2543 : 39) กล่าวว่า ประเภทของปัญหาสังคมสามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) ปัญหาทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจที่คนในสังคมเป็นจำนวนมาก รู้สึกว่า คุณค่าของคน และต้องการจะแก้ไขให้ดีขึ้น หรือจัดให้หมดไป เพราะเชื่อว่าคนหรือสังคมสามารถแก้ไขได้ เช่น เศรษฐกิจตกต่ำ เกษตรกรถูกเอาเปรียบ เงินเพื่อเครื่องอุปโภคบริโภคแพง คนตกงานความอดอยากยากจน ฯลฯ

2) ปัญหาทางการเมือง ได้แก่ ภาวะการณ์ทางการเมืองที่คนในสังคมจำนวนมากรู้สึกว่า คุณค่าของคน และต้องการจะแก้ไขในหมดสิ้นไปหรือเบาบางลงเพราะเชื่อว่าสามารถแก้ไขได้ นักการเมืองใช้อิทธิพล อำนาจ หน้าที่ แสวงหาผลประโยชน์ โอบอุ้มช่วยเหลือญาติมิตร สมัครพรรคพวก ใช้อิทธิพลเหนือประชาชนทั่วไป การคอร์รัปชัน (เบียดบังเวลาราชการ รับสินบน เล่นพรรคเล่นพวก ฮั้วกับการประมูลการก่อสร้าง) ปัญหาโจรและผู้ก่อการร้ายภาคใต้ นักการเมืองแย่งชิงตำแหน่งกัน

3) ปัญหาทางสังคม ได้แก่ ภาวะการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่คนในสังคมเป็นจำนวนมากรู้สึกว่าคุณค่าต่อคุณค่าของตน จึงต้องการแก้ไขโดยเห็นว่าการกระทำเช่นนั้นอยู่ในวิสัยของกลุ่มหรือสังคมของตนเองจะทำให้ เช่น ยาเสพติด สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ อาชญากรรม วัยรุ่น โจรผู้ร้ายชุกชุม การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากร

สรุปได้ว่า ปัญหาสังคมแบ่งตามเนื้อหาได้เป็น 2 ประเภท คือ ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชนกับสังคม และปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่อกลุ่ม นอกจากนี้แล้ว ประเภทปัญหาสังคมยังสามารถแบ่งตามผลกระทบ แบ่งตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสังคมอีกด้วย

2.5 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้ปัญหาสังคม

ปัญหาเกิดขึ้นมาควรหาวิธีแก้ไข การแก้ปัญหาควรทราบถึงปัญหาคืออะไร จึงจะมีการแนวทางแก้ปัญหา และเข้าใจขั้นตอนของการแก้ปัญหา

2.5.1 ความหมายของการแก้ปัญหาสังคม

ความหมายของการแก้ปัญหาที่มีผู้ให้ความหมายของการแก้ปัญหาไว้ ดังนี้

กัลยา ตากุล (2550: 20) ให้ความหมายว่า การแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการคิดรวบรวม หรือเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเข้าด้วยกัน เพื่อหาทางแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้บรรลุจุดหมายในการจัดปัญหาให้หมดไป

สุกัญญา ศรีสาคร (2547: 68) กล่าวถึงความหมายของการแก้ปัญหาว่า เป็นการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามจุดหมายที่ต้องการโดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ และความคิด มาใช้แก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนอย่างมีคุณภาพและประสบผลสำเร็จนั้น จำเป็นต้องมีการเลือกใช้วิธีการหรือกระบวนการในการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

ยุดา รักไทย และธนินการ์ต มาฆะสีรานนท์ (2545 : 9) กล่าวว่า การแก้ปัญหา คือ การทำให้เกิดสภาพการณ์ตามที่บุคคลคาดหวัง

วรภัทร์ ภูเจริญ (2543 : 6-7) กล่าวว่า การแก้ปัญหาเป็นศิลปะเชิงกลยุทธ์ที่ต้องผ่านกระบวนการคิดการใช้สมองตรึงตรงเพราะปัญหาย่อมมีความซับซ้อน และการตีความประเด็นที่ซับซ้อนเหล่านั้น และที่สำคัญการแก้ปัญหาต้องอยู่บนสติสัมปชัญญะมากกว่าการใช้อารมณ์เพราะอารมณ์เป็นเชื้อเพลิงที่ดีของปัญหา

จากความหมายข้างต้นพอสรุปได้ว่า การแก้ปัญหา หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนที่ผ่านการคิด โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ ในการจัดอุปสรรค หรือปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ต้องการ

2.5.2 แนวทางการแก้ปัญหาสังคม

ปัญหาสังคมเป็น ปัญหาที่เกิดขึ้นมา และสามารถปรับปรุงและแก้ไขได้ ผู้คนที่อยู่ในสังคมค้นหาวิธีแก้ไขป้องกันปัญหาสังคม ไม่ให้มีผลกระทบต่อสังคมมาก แนวทางหรือวิธีในการแก้ไขหรือป้องกันปัญหาสังคม มีดังนี้

สุเทพ สุวีรางกูร (2551 : 11) กล่าวถึง แนวทางป้องกันการแก้ไขปัญหาแบบพุทธ ตามทัศนะของพุทธศาสนา “ปัญหาทุกปัญหาเกิดแต่เหตุ ถ้าจะแก้และดับปัญหาต้องแก้และดับที่เหตุแห่งปัญหานั้น” พระพุทธศาสนามองเห็นความจริงของโลกทางสังคมจะเป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัย สอนให้แก้และดับปัญหาที่เหตุด้วยปัญญาการกระทำของมนุษย์เอง ให้ป้องกันและแก้ไขปัญหตามเหตุและผล ทั้งภายใน (ร่างกายและจิตใจ) และภายนอก (สภาพแวดล้อมทางสังคม) แก้กันและดับให้ถูกจุด จุดสำคัญในการแก้ไขปัญหา (อริยสัจ 4) คือ

- 1) ต้องศึกษาค้นคว้าตัวปัญหาให้ได้ (ทุกข์)
- 2) สาเหตุแห่งปัญหาหรือที่มาของปัญหา (สมุทัย)
- 3) ต้องแก้และดับปัญหาให้ได้หรือสำเร็จ (นิโรธ)
- 4) วิธีการที่จะแก้และดับ (มรรค)

หลัก 4 ประการนี้เป็นหลักสำคัญสากลในการแก้และดับปัญหาทั้งหลายเริ่มต้นที่ตัวปัญหาศึกษาค้นคว้าเข้าใจให้ละเอียดถี่ถ้วน แล้วสืบค้นหาสาเหตุปัญหาเพื่อที่จะแก้ไขและดับในขณะที่เดียวกันต้องกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน

จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ (2549 : 155) กล่าวว่า แนวทางในการแก้ไขปัญหาสังคม ควรพิจารณาสาเหตุหรือที่มาของแต่ละปัญหาเสียก่อนและค่อยหาทางแก้ไขให้ตรงจุด ก็จะทำให้

ปัญหานั้น ๆ หมดยุติไปหรือก่อความเดือดร้อนเสียหายแก่สังคมลดลง ในการแก้ปัญหา มีทั้งแก้ปัญหาในระยะสั้น และในระยะยาวควบคู่กันไปเสมอ การแก้ปัญหาระยะสั้น เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น แก้ไขปัญหาความยากจน อดอยาก ขาดแคลนด้วยการนำเอาสิ่งของเครื่องใช้ไปแจก หรือกำหนดให้รถวิ่งทางเดียวในถนนที่มีการจราจรคับคั่งเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหการจราจรติดขัด เป็นต้น ส่วนการแก้ปัญหาในระยะยาว เป็นการวางแผนล่วงหน้าเพื่อแก้ไขปัญหามาให้หมดสิ้นไปและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหานั้นขึ้นมาอีก เช่น ฝึกอาชีพให้คนจนให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่ต้องคอยรับความช่วยเหลือจากผู้อื่นอีกต่อไป หรือแก้ไขกฎหมายเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดต่าง ๆ เพื่อให้คนเกิดความเกรงกลัวและไม่กล้ากระทำความผิดอีกต่อไป

การป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมเป็นสิ่งที่ต้องทำตามหลักวิชาเพื่อให้เกิดผลได้อย่างเต็มที่ และให้มีผลเสียน้อยที่สุด สนิท สมัการ และ สุพรรณิ ไชยอำพร (2548 : 86-90) กล่าวว่าแนวทางและมาตรการในการป้องกันปัญหาสังคม มีดังต่อไปนี้

1) ดำเนินการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่สังคมด้วยการให้ความรู้ความเข้าใจในปัญหาสังคมที่มุ่งจะทำการป้องกัน เพื่อให้สาธารณชนได้เกิดความรู้สึกอย่างแท้จริงว่า ปัญหาสังคมดังกล่าวเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ต่อชีวิต และต่ออนาคตของผู้ที่หลงผิดเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหาสังคม

2) การสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับปัญหาสังคมให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก พัฒนาการทางเทคโนโลยีหลายประการได้ทำให้ปัญหาสังคมมีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น

3) กำหนดมาตรการในการป้องกันปัญหาสังคมอย่างเป็นไปได้ตามความเป็นจริง และมีการควบคุมการปฏิบัติอย่างได้ผล เมื่อมีองค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมอย่างครบถ้วนทันสมัยและได้ดำเนินการเผยแพร่ให้สาธารณชนรับทราบอย่างทั่วถึงแล้ว สิ่งที่รัฐควรดำเนินการต่อไปก็คือ การกำหนดมาตรการให้การป้องกันปัญหาสังคมอย่างถูกต้อง

โกศล วงศ์สุวรรณ และสถิต วงศ์สุวรรณ (2543 : 58) กล่าวว่า เครื่องมือที่นำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาสังคม มีดังนี้

- 1) การล้มล้างระบบสังคมเดิม และนำระบบใหม่มาใช้แทน
- 2) ใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและการลงโทษที่รุนแรง เพื่อให้ผู้คนเกรงกลัวกฎหมายของบ้านเมือง
- 3) การขัดเกลาทางสังคม คือ ทำให้คนในสังคมรู้ว่าอะไรผิด-ถูก ดี-ชั่ว ควรทำ-ไม่ควรทำ
- 4) การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ให้ประเทศเจริญก้าวหน้า อยู่ดีกันดีมีสุขถ้วนทั่ว
- 5) การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหา สงเคราะห์ผู้ประสบปัญหาความยากจน การฝึกอบรมวิชาชีพให้ การจัดหาที่พักให้บุคคลากร
- 6) จัดความขัดแย้งในค่านิยม เพื่อลดการต่อสู้ขัดขวาง
- 7) กำหนดบทสัถยาน ในการดำเนินชีวิตที่ชัดเจนและเหมาะสม

สรุปได้ว่า แนวทางป้องกันการและแก้ไขปัญหาสังคมจะมีสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับปัญหาสังคมให้ทันสมัยอยู่เสมอ และเผยแพร่กระจายความรู้ให้ผู้คนอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้คนมีจิตสำนึกในการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม การป้องกันการแก้ไขปัญหาสังคม ให้ทำตามขั้นตอน วางแผน และค้นหาสาเหตุที่เกิดขึ้นปัญหาสังคม เพื่อแก้ไขที่ต้นเหตุให้ได้

2.5.3 ขั้นตอนของการแก้ปัญหาสังคม

ยุบลวรรณ ตันเธียรรัตน์ (2557 : 165) กล่าวว่า การปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหา มี 2 ระดับ

1. การแก้ปัญหาแบบย่อย (piecemeal approach) หรือการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เป็นการแก้ไขปัญหาที่อยู่แบบผิวเผิน หรือแก้ตามอาการแสดงออกที่ต้องการแก้ไขอย่างรวดเร็ว ณ ขณะนั้น เพื่อให้สภาพการณ์ดีขึ้นในระยะสั้น เช่น การแจกปัจจัย 4 ผู้ประสบน้ำท่วม

2. การแก้ปัญหาแบบรวมถาวรหรือถาวร (wholesale) การแก้ปัญหาแบบนี้เป็นการมองปัญหาอย่างกว้างขวาง โดยต้องศึกษาถึงความสัมพันธ์ของระบบปัญหาสังคมนั้นว่ามาจากหลายสาเหตุ (multi causal) การแก้ไขมักจะใช้วิธีการนานาแขนงมาปรับปรุงแก้ไข และอาศัยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาร่วมมือวางแผนและดำเนินการ เช่น การแก้ปัญหายากจนด้วยการใช้แนวพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

โกศล วงศ์สุวรรณ และสถิต วงศ์สุวรรณ (2543 : 51-52) กล่าวว่า ขั้นตอนการแก้ปัญหา มีดังนี้

1. การศึกษาและวิจัย การแก้ปัญหาสังคมต้องศึกษาและวิจัยหาสาเหตุ สภาพ และหาแนวป้องกันแก้ไข เช่น การศึกษาวิจัยปัญหาเมืองจะต้องทราบความเป็นเมือง เข้าใจลักษณะเชิงซ้อนของเมืองในการดำรงชีวิตและปัญหาต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางวิจัยหาสาเหตุเพื่อการแก้ไขต่อไป

2. การวางแผน (planning) ความรู้จากการศึกษาและวิจัยจะเป็นพื้นฐานของการวางแผนอย่างรอบคอบ ทั้งนี้จะต้องมีการวางแผนหรือนโยบายล่วงหน้า ทั้งแผนรวมและแผนย่อยอย่างประสานกัน

3. ด้านวิศวกรรม (engineering) งานการวางแผนจะเกิดประสิทธิภาพเป็นที่น่าพอใจ ต้องอาศัยความสามารถด้านวิศวกรรมระดับสูง วิศวกรจะชี้ปัญหาได้ถูกต้องและทำให้เกิดการประหยัดทรัพยากร เช่น การวางแผนแก้ไขปัญหายาจร และปัญหาสถานะแวดล้อม

4. ด้านกฎหมายและการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย (law enforcement) เป็นการใช้กฎหมายที่กำหนดแนวทางที่แน่นอน กฎหมายมีบทบังคับใช้และการลงโทษทัณฑ์ต่อสภาพการณ์

5. ด้านหน่วยงานและการบริการ (institutions and administration) ควรประกอบด้วยหน่วยงานระดับปกติและหน่วยงานรองหลายหน่วยงานที่มีการวางแผนและประสานกันอย่างดี

สมพร เทพสิทธา (ม.ป.ป : 82-83) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม ควรจะให้เป็นขั้นตอน มีการวางแผนและการใช้กรรมวิธีเช่นเดียวกับการแก้ไขทุกข์ตามหลักอริยสัจสี่ของพระพุทธเจ้า คือ ต้องรู้ทุกข์ รู้สภาพของทุกข์เสียก่อนว่ามีอะไรบ้าง รู้สมุทัย รู้สาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ รู้วิธีรู้ การดับทุกข์ และรู้มรรค วิธีที่จะดับทุกข์

1) จะต้องศึกษาให้รู้สภาพของปัญหาว่ามีอะไรบ้าง การรู้ปัญหา เทียบได้กับการรู้ทุกข์
2) จะต้องศึกษาให้รู้ว่าปัญหานั้นมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง เพื่อจะได้แก้ไขปัญหานั้นได้ถูกต้อง โดยพยายามแก้ที่สาเหตุ การรู้สาเหตุของปัญหา เทียบได้กับการรู้สาเหตุของทุกข์หรือสมุทัย

3) จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการแก้ปัญหา การรู้วัตถุประสงค์และเป้าหมายเทียบได้กับการรู้การดับทุกข์หรือวิธี

4) จะต้องกำหนดวิธีการแก้ปัญหา ทั้งการแก้ปัญหาระยะสั้นและระยะยาว องค์การและบุคคลที่รับผิดชอบในการแก้ปัญหา การรู้วิธีการแก้ไขปัญหานั้นเทียบได้กับการรู้วิธีการดับทุกข์หรือมรรค

ในการแก้ไขปัญหาสังคม ควรดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ การทำให้ตระหนักในปัญหาสังคม การทำให้เกิดจิตสำนึก ว่าการแก้ไขปัญหาสังคมเป็นหน้าที่ของทุกคน สุดท้ายคือมีการร่วมมือกันทำ

เนื่องจากปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นมาจากคนเป็นส่วนใหญ่ การป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมที่ถูกต้องจึงควรแก้ที่ต้นเหตุ ด้วยการพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์ โดยการพัฒนาคนให้เป็นคนเก่ง ด้วยปัญญา คนดีด้วยคุณธรรมและคนที่มีความสุขเป็นผู้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพึ่งตนเองได้ และทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการแก้ปัญหาที่มีเข้าใจถึงปัญหาคืออะไร ศึกษาวิจัยปัญหา กำหนดวิธีแก้ไข และวางแผนและในการแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาสังคม สรุปได้ว่าก่อนที่จะแก้ปัญหาสังคม ควรเข้าใจถึงการแก้ปัญหาสังคมคืออะไร ให้เข้าใจถึงปัญหาสังคม และมีแนวทางและขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาสังคม

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับสังคม งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาเนื้อหาของภาพยนตร์ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพยนตร์สั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับสังคม

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับสังคม เนื้อหาเกี่ยวกับภาพสะท้อนสังคมในภาพยนตร์ มีดังนี้

เชมพัทธ์ พัทริวิญญ์ (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาพยนตร์ไทยนอกกระแสกับภาพสะท้อนปัญหาสังคมไทย” มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์แนวคิดประเด็นปัญหาสังคมและภาพมายาคติที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยนอกกระแส เพื่อค้นคว้าแสวงหาแนวคิดและสไตล์ของผู้กำกับภาพยนตร์ไทยนอกกระแสอันนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ ขอบเขตของการวิจัย ศึกษาภาพยนตร์ไทยนอกกระแสที่ได้รับรางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547-2557 เป็นจำนวน 10 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่าแรงบันดาลใจการสร้างภาพยนตร์ไทยนอกกระแสมาจากประสบการณ์ส่วนตัวของผู้กำกับภาพยนตร์ที่มีส่วนเชื่อมโยงกับประเด็นปัญหาสังคมซึ่งแฝงด้วยแนวคิดลัทธิมาร์กซิสต์ โดยใช้ทัศนคติส่วนตัวตีแผ่มายาคติของสังคมไทย สไตล์ของภาพยนตร์อยู่ในแนวทางสังคมนิยมใหม่อันเกิดจากรสนิยมของผู้กำกับซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากภาพยนตร์นอกกระแสในต่างประเทศ อุดมการณ์ของผู้กำกับภาพยนตร์เหล่านี้สร้างภาพยนตร์ขึ้นเพื่อถ่ายทอดความคิดและอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวโดยไม่มุ่งหวังผลกำไร ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบมาสร้างสรรค์ภาพยนตร์ในแนวทางของตนเอง

ดิสณีย์ อธิธิรัญวงศ์ (2553) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้ ทัศนคติ และความตระหนักเรื่องปัญหาสังคมของผู้ชมภาพยนตร์เพื่อสังคม” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการรับรู้ ทัศนคติ และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาสังคมของผู้ชมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม โดยการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ขอบเขตการวิจัย คือ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่ ประชาชนทั่วไป ที่มีความสนใจในการชมภาพยนตร์ นิสิตนักศึกษาที่เรียนเกี่ยวกับสาขาวิชาการภาพยนตร์ และกลุ่มนักเรียนมัธยมและเคลื่อนไหวเพื่อสังคม จำนวนทั้งสิ้น 30 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมของผู้ชมจากการชม

ภาพยนตร์เพื่อสังคม สามารถรับรู้และเข้าใจถึงปัญหาสังคมที่ภาพยนตร์นำเสนอในแต่ละเรื่องได้เป็นอย่างดี และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ที่ภาพยนตร์แต่ละเรื่องต้องการสื่อ โดยประสบการณ์เดิมทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือสิ่งแวดล้อม มีผลต่อการรับรู้และทำความเข้าใจความหมายในภาพยนตร์เพื่อสังคมได้ง่ายขึ้น 2) ทศนคติของผู้ชมเกี่ยวกับปัญหาสังคมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม เป็นไปในด้านบวก โดยให้ทัศนคติว่าเป็นภาพยนตร์ที่ดีสร้างสรรค์สังคม มีสาระ สอดแทรกปัญหาสังคมมีข้อคิดเตือนใจผู้ชม แต่ภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่อง ไม่ได้มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม โดยให้เหตุผลว่า ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ฐานของตัวผู้ชมแต่ละบุคคลในการนำไปปรับใช้ ส่วนความตระหนักถึงปัญหาสังคมของผู้ชมที่ได้รับผ่านจากภาพยนตร์เพื่อสังคม คือ การให้แง่คิด สะท้อนปัญหาสังคม ช่วยกระตุ้นจิตใจให้ผู้ชมรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม พร้อมกับจิตสำนึกที่ดีที่จะทำประโยชน์แก่สังคม และเห็นว่าคนในสังคมควรร่วมมือกันเพื่อทำให้สังคมดีขึ้น โดยสิ่งที่สามารถทำให้สังคมได้ดีที่สุดก็คือ การทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด ไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคม

สุชาภรณ์ ตั้งจิตสาธุกิจ (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัญหาสังคม และค่านิยมของเยาวชนไทยในรายการโทรทัศน์ “หลุมดำ”” มีวัตถุประสงค์ เพื่อค้นหาเนื้อหาที่สะท้อนปัญหาสังคมและค่านิยมของเยาวชนในรายการ “หลุมดำ” จำนวน 32 ตอน (28 เรื่อง) ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยคำนึงถึงเนื้อหาที่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการศึกษาจากรายการ “หลุมดำ” ที่ออกอากาศระหว่าง วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2548 ถึงวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2549 จำนวนทั้งสิ้น 62 ตอน ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหารายการ “หลุมดำ” สะท้อนปัญหาสังคมของเยาวชนทั้งสิ้น 23 ด้าน ปัญหาสังคมของเยาวชนด้านที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ ปัญหาครอบครัว การขาดการศึกษา และสิ่งเสพติดให้โทษ ส่วนปัญหาสังคมของเยาวชนด้านที่ปรากฏน้อยที่สุด โดยปรากฏใน รายการกลุ่มตัวอย่างเพียงเรื่องเดียว ได้แก่ โรคเอดส์ ภาษาไทยวิบัติ และอันตรายจากยาเสพติด อ้วน นอกจากนี้ยังพบปัญหาสังคมของเยาวชนเกี่ยวกับเรื่องเพศอยู่หลายด้าน ได้แก่ พฤติกรรมเสรี ทางเพศ การตั้งครุฑ การทำแท้ง และการขายบริการทางเพศ ค่านิยมของเยาวชนไทยที่ปรากฏในเรื่องราวของคนต้นเรื่องที่นำเสนอผ่านรายการ “หลุมดำ” มากที่สุด ได้แก่ วัตถุนิยม การเปลี่ยนคู่นอน และความต้องการการยอมรับจากเพื่อน การตามเพื่อน และค่านิยมของเยาวชนด้านที่ปรากฏน้อยที่สุด ได้แก่ กลัวความอ้วน การแก้แค้น การมีแฟน การแสดงความเป็นชาย และการลอกเลียนแบบดารานางงาม

ณัฐภาณุจันต์ ศุภรัตน์เมธี (2548) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การสะท้อนปัญหาสังคมและแนวคิดด้าน จริยธรรมในรายการ “คนค้นคน”” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเนื้อหาที่สะท้อนปัญหาสังคมไทยใน รายการ “คนค้นคน” จำนวน 43 ตอน (25 เรื่อง) และศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตที่สะท้อนแนวคิดด้านจริยธรรมของ “คนค้นคน” ในรายการ “คนค้นคน” จำนวน 31 ตอน (19 เรื่อง) ที่ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยคำนึงถึงเนื้อหาที่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการศึกษาจากรายการ “คนค้นคน” ที่ออกอากาศระหว่างวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ถึง 29 พฤศจิกายน พ.ศ.2548 จำนวน 52 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า “คนค้นคน” สะท้อนปัญหาสังคมทั้งสิ้น 21 ด้าน ปัญหาสังคมด้านที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ ความยากจนความเสื่อมโทรมของศีลธรรมวัฒนธรรมและจิตใจและคนพิการ ส่วนปัญหาสังคมด้านที่ปรากฏน้อยที่สุด โดยปรากฏเพียงปัญหาละเรื่องเดียว ได้แก่ คอร์รัปชัน โสเภณี อัจฉริยภาพเด็กเร่ร่อน และเด็กไร้สัญชาติ ภาพรวมของการสะท้อนปัญหาสังคมของรายการ “คนค้นคน” ปรากฏในสังคมเมืองมากกว่าสังคมชนบทคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 3 : 1 สะท้อนให้เห็น ว่าปัญหาสังคมส่วนใหญ่ที่ปรากฏในรายการจะเกิดขึ้นกับชนชั้นล่าง

ของสังคมและปัญหาอาชญากรรม เกิดจากความอยากความต้องการเงินทองมากของมนุษย์โดยที่สังคมเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ คนกับคนเชื่อถือไม่ได้บุคคลเริ่มเห็นแก่ประโยชน์ตัวเอง ไม่ซื่อสัตย์ชอบหลอกหลวงและหาทางลัดเพื่อชีวิตสุขสบาย ซึ่งทำร้ายตัวเองหรือคนอื่นทำร้ายสังคม ทำให้สังคมขาดความปลอดภัยและความมั่นคง ปัญหาการก่อสร้างส่วนมากเกิดจากการแข่งขันของแต่ละฝ่ายที่เพื่อได้งานก่อสร้างมีทั้งทุจริต คอร์รัปชัน ไม่ยุติธรรม เป็นต้น ทำให้เห็นความรุนแรงของพวกคนที่มีอำนาจผู้รับเหมางานก่อสร้างเห็นแก่เงิน เอาแต่ประโยชน์ตัวเองและปัญหาการให้บริการในสังคม

รัตนา จักกะพาก (2546) ศึกษาวิจัยเรื่อง “จินตทัศน์ทางสังคมและกลวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ของหม่อมเจ้าชาติเฉลิม ยุคล : การศึกษาวิเคราะห์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ภาพยนตร์ซึ่งเป็นผลงานการกำกับโดยหม่อมเจ้าชาติเฉลิม ยุคล ทางด้านโครงสร้างการเล่าเรื่องรูปแบบของโครงเรื่อง และแบบจำลองคู่ตรงข้าม ตามแนวโครงสร้างนิยม การวิเคราะห์เนื้อหาตามผังแสวงหา และสี่เหลี่ยมสัญลักษณ์ รวมทั้ง การศึกษาภาพยนตร์ด้านมุมมอง การจัดองค์ประกอบ การลำดับภาพ การใช้เสียงประกอบ และศึกษาระบบการเล่าเรื่องที่สัมพันธ์กับสื่อ ประเภทของเรื่อง วัฒนธรรม และลักษณะเฉพาะตนของท่านมัยในฐานะผู้กำกับการแสดง ผลการวิจัยพบว่า โครงเรื่องมีลักษณะเป็นการสะท้อนปัญหาสังคม ส่วนใหญ่ใช้การสื่อความหมายด้วยองค์ประกอบภาพ (Mise en scene) การลำดับภาพ เสียงประกอบและดนตรีเป็นสำคัญ มีความโดดเด่นมากในเรื่ององค์ประกอบภาพ ภาพที่น่าเสนอจะเป็นการถ่ายทอดสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดที่ตัวละครเผชิญอยู่ได้อย่างดี เรื่องราวที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ เกี่ยวข้องกับสังคมไทยที่เนื้อเรื่องเกิดขึ้นในชนชั้นกลาง สำหรับ แก่นของเรื่อง และโครงเรื่องส่วนใหญ่ไม่ซับซ้อนจะเสนอปัญหาอย่างตรงไปตรงมา แก่นของเรื่องมักจะเกี่ยวข้องกับความรัก ค่านิยม และคำสั่งสอนที่เป็นบรรทัดฐานของสังคม เช่น การทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว รู้จำหน้าที่ตนเอง เป็นต้น การสร้างความขัดแย้งในโครงเรื่องพบว่า มี 3 ลักษณะ ได้แก่ ความขัดแย้งมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์ขัดแย้งกับสังคม และมนุษย์ขัดแย้งกับธรรมชาติ

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับสังคมแสดงให้เห็นถึงปัญหาสังคมในด้านต่าง เช่น ปัญหาวัฒนธรรม ปัญหาครอบครัว ปัญหาความยากจน ปัญหาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เป็นต้น

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาเนื้อหาของภาพยนตร์

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาเนื้อหาของภาพยนตร์ เนื้อหาเกี่ยวกับภาพสังคม ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาเนื้อหาของภาพยนตร์ มีดังนี้

CHEN CHEN (2557) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาพสะท้อนวัยรุ่นไทยในภาพยนตร์ไทยของบริษัท จีทีเอช พ.ศ. 2551-2554” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนวัยรุ่นในเนื้อหาของภาพยนตร์ไทยที่ผลิตโดยบริษัทจีทีเอช พ.ศ. 2551-2554 ขอบเขตของการวิจัยศึกษาภาพยนตร์ไทย 5 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่าภาพยนตร์ไทยของบริษัทจีทีเอชทั้ง 5 เรื่อง มีเนื้อหาสะท้อนภาพวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ในด้านชีวิต วัยรุ่นทั้งในระยะวัยช่วงต้น ช่วงกลาง และช่วงปลาย ชอบทำกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อนและต้องการความสนุกสนานในชีวิต มีความอยากรู้อยากเห็น จะชอบทดลองสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ 2) ในด้านความคิด วัยรุ่นกล้าคิดและกล้าแสดงออกในด้านความรัก และจะให้ความสำคัญแก่ความคิดฝันของตน 3) ในด้านความสัมพันธ์ วัยรุ่นห่างเหินจากพ่อแม่ มีโลกส่วนตัวสูงและมักจะต่อต้านความคิดของพ่อแม่ ต้องการมีกลุ่มเพื่อน และได้รับความสนใจจากเพื่อน มักเชื่อเพื่อน และทำตามเพื่อน 4) ในด้านการใช้ภาษา วัยรุ่นจะใช้ภาษาเฉพาะกลุ่มที่เป็นคำแสลงและภาษาต่ำ

กชกร บุษปะบุตร (2551) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ลักษณะของภาพยนตร์ไทยที่ได้รับรางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยม ในช่วงปี พ.ศ. 2533-2548” มีวัตถุประสงค์ที่สอง คือ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในระดับค่านิยมและอุดมการณ์ ขอบเขตของการวิจัย คือ ศึกษาภาพยนตร์ 14 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ภาพยนตร์แต่ละเรื่องมีประเด็นหรือเหตุการณ์อันเป็นสาระสำคัญที่แตกต่างกันออกไป เมื่อศึกษารายละเอียดในประเด็นของค่านิยมและอุดมการณ์ พบว่าความหมายต่าง ๆ ในเชิงอุดมคติและค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยในหลากหลายแง่มุม ค่านิยมและอุดมการณ์ที่ปรากฏของสังคมไทยที่ดำรงอยู่ในสังคมมายาวนานจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและวัฒนธรรมของคนไทย เนื้อหาเป็นการสะท้อนภาพรวมของสังคมไทยให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้นให้เห็นถึงค่านิยมและอุดมการณ์ในบางรูปแบบจะเป็นค่านิยมที่ไม่ดี แต่สังคมก็ยังคงปล่อยให้เป็นอย่างนี้ต่อไป เชื่อว่าเป็นวิถีปฏิบัติตามธรรมชาติอยู่แล้ว

ขจิตขวัญ กิจวิสาละ (2546) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาภาพยนตร์นอกกระแสหลักในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพัฒนาการของภาพยนตร์ที่ถูกผลิตนอกระบบอุตสาหกรรม ภาพยนตร์กระแสหลักในสังคมไทยทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบ รวมถึงกระบวนการเคลื่อนไหวของภาพยนตร์นอกกระแสหลักภายใต้บริบทของสังคมไทย ขอบเขตของการวิจัย คือ ศึกษาเนื้อหาของภาพยนตร์นอกกระแสหลักที่สร้างขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 - พ.ศ. 2544 จำนวน 516 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ภาพยนตร์นอกกระแสหลักในสังคมไทยนั้นได้ดำรงฐานะของความเป็นสื่อและผลผลิตทางวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในแต่ละยุคสมัย อีกทั้งฐานะของภาพยนตร์นอกกระแสหลักในสังคมไทยก็เปลี่ยนแปลงไปตามมุมมองและเจตนาของผู้ที่ผลิตขึ้นมาทั้งสื่อในการให้ความบันเทิง เครื่องมือในการต่อสู้แยะช่วงชิงทางวัฒนธรรม อุดมการณ์ และการเมืองตลอดจนบันทึกทางประวัติศาสตร์ และงานศิลปะ

ฉัตรชัย จันทร์ศรี (2544) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การถ่ายทอดวัฒนธรรมอเมริกันของภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำเสนอเนื้อหาเชิงวัฒนธรรมและลักษณะการแสดงออกทางวัฒนธรรมอเมริกันของภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด ขอบเขตของการวิจัย คือ การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) เพื่อหาความหมายเชิงวัฒนธรรมอเมริกันจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดจำนวน 10 เรื่อง โดยเน้นประเด็นเกี่ยวกับแก่นความคิดของภาพยนตร์ ลักษณะวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละคร และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมและอุดมการณ์ ผลการวิจัยพบว่า แก่นความคิดหลักของภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดมีลักษณะเป็นสากล โดยคนส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งรอบตัว จึงทำให้เนื้อหาต่าง ๆ ของภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดเป็นเรื่องง่ายต่อการทำความเข้าใจ สำหรับลักษณะวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละคร มีการแสดงออกถึงสภาพสังคมที่มีความเจริญทางด้านวัตถุสูง มีหลายเรื่องที่เน้นความสำคัญเรื่องครอบครัวเป็นพิเศษ ตัวละครส่วนใหญ่ดำเนินชีวิตไปตามความฝันแบบ American Dream แต่ก็มีมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม เพื่อให้เกิดความถูกต้องชอบธรรมแก่ตนเองและสังคม ประเด็นสุดท้าย ผู้วิจัยพบว่าวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมและอุดมการณ์นั้นนับว่ามีการผลิตวัฒนธรรม และผลิตซ้ำวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดการสืบทอดวัฒนธรรมต่อไป

มัทนียา สุวรรณวงศ์ (2541) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์แนวเรื่องและประเภทเนื้อหาของภาพยนตร์การ์ตูนที่ออกอากาศทางโทรทัศน์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางเรื่องและประเภทเนื้อหาของภาพยนตร์การ์ตูนที่ออกอากาศทางโทรทัศน์ ขอบเขตของการวิจัย คือ ภาพยนตร์การ์ตูนที่ออกอากาศทางโทรทัศน์ช่อง 3 7 และ 9 ในระหว่างวันที่ 1-30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541

ผลการวิจัยพบว่าสถานีโทรทัศน์นำเสนอภาพยนตร์การ์ตูนในแนวการผจญภัยของตัวเอกและคณะมากที่สุด และนำเสนอภาพยนตร์การ์ตูนในแนวนิยายศาสตร์ แนวผีสยองขวัญประหลาด แนวการผจญภัยชีวิตจริงกับสิ่งมหัศจรรย์ และแนวการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด จากการวิเคราะห์จากการวิเคราะห์ประเภทเนื้อหาในภาพยนตร์การ์ตูนพบว่า เนื้อหาที่ได้รับการนำเสนอ คือ การส่งเสริมคุณธรรม ส่วนเนื้อหาที่พบน้อยที่สุด คือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งภาพยนตร์การ์ตูนที่ผลิตจากประเทศญี่ปุ่นนำเสนอเนื้อหาความรักมากที่สุด และเสนอเนื้อหาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ส่วนภาพยนตร์การ์ตูนที่ผลิตจากประเทศทางยุโรปและอเมริกาเสนอเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมมากที่สุด และเสนอเนื้อหาการแข่งขันเกมกีฬาน้อยที่สุด สำหรับภาพยนตร์การ์ตูนที่ผลิตในประเทศไทยเสนอเนื้อหาที่ให้ความรู้มากที่สุด และเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความรักน้อยที่สุด

สรุปจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเนื้อหาภาพยนตร์ไทยแสดงให้เห็นได้ว่า ภาพยนตร์มีเนื้อหาและรูปแบบที่หลากหลาย มีเนื้อหาสะท้อนภาพสังคม สะท้อนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคสมัยอย่างชัดเจน รวมถึงลักษณะวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละคร และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมและอุดมการณ์ต่าง ๆ ในสังคมด้วย

2.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพยนตร์สั้น

ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพยนตร์สั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาพสังคม ดังนี้ ญัฐธิดา จันทะระ (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างอัตลักษณ์อีสานผ่านภาพยนตร์สั้นในเทศกาลภาพยนตร์อีสาน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาและองค์ประกอบต่าง ๆ ในภาพยนตร์ที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์อีสานที่ถูกประกอบสร้างขึ้น ขอบเขตของการวิจัย คือ การวิเคราะห์เนื้อหาจากภาพยนตร์สั้นในเทศกาลภาพยนตร์อีสานทั้งสิ้น 22 เรื่อง ประกอบกับการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้กำกับและกลุ่มผู้สร้างภาพยนตร์อีสานทั้งสิ้น 11 คน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทขององค์ประกอบทางภาพยนตร์และเนื้อหาของภาพยนตร์ รวมถึงแนวความคิดในด้านต่าง ๆ ของผู้กำกับและผู้สร้างภาพยนตร์ที่ส่งผลและมีส่วนในการประกอบสร้างความหมายของอัตลักษณ์อีสานผ่านภาพยนตร์ โดยแบ่งได้เป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1. อีสานในภาพลักษณ์ใหม่ ที่เกิดจากเจตนาที่มุ่งจะลบล้างมายาคติและภาพตัวแทนในเชิงลบเกี่ยวกับอีสานของผู้กำกับภาพยนตร์โดยการนำเสนออัตลักษณ์อีสานผ่านภาพยนตร์สั้นในมุมมองใหม่ นำเสนอวิถีชีวิตที่เรียบง่าย เรียบสงบ และน่าอยู่ของอีสาน จากเดิมที่ภาพของอีสานเป็นภาพของพื้นดินที่แห้งแล้งแต่กระแ้ง ก็ถูกทดแทนด้วยภาพของทุ่งนากว้างสีเขียวชุ่มชื้นและอุดมสมบูรณ์ 2. การสร้างความหมายใหม่ภายใต้มายาคติเดิมของอีสาน การสร้างภาพของอีสานในภาพยนตร์ให้มีความน่าหวงคิดถึง (romanticize) มากขึ้น เช่น ภาพของทุ่งนาสีเขียวกว้างที่เรียบง่าย ภาพสังคมชนบทที่มีความน่าอยู่ ผู้คนมีน้ำใจ ไม่ได้มีส่วนในการช่วยทำลายมายาคติเดิมของอีสาน แต่เป็นเพียงการสร้างความหมายใหม่ให้แก่อัตลักษณ์อีสานภายใต้กรอบมายาคติเดิมเท่านั้น

พระมหาสุกัญ สุชาโต (ภูมิสถาน) (2557) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาพยนตร์โฆษณากับการส่งเสริมคุณธรรมกรณีศึกษาภาพยนตร์โฆษณาของบริษัทไทยประกันชีวิต” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการนำเสนอของภาพยนตร์โฆษณาของบริษัทไทยประกันชีวิต และศึกษาผลของการนำเสนอภาพยนตร์โฆษณาการส่งเสริมคุณธรรมเรื่องความกตัญญูในภาพยนตร์โฆษณาของบริษัทไทยประกันชีวิต เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ขอบเขตของการวิจัยกลุ่มตัวอย่างคือผู้เข้ารับการอบรมค่ายคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 353 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การนำเสนอภาพยนตร์โฆษณาของบริษัทไทยประกันชีวิต จำกัด พบว่าเรื่องที่ได้รับการรับชมมากที่สุด และเข้าถึงความรู้สึกของนักเรียนได้มากที่สุด คือ เรื่อง My Girl คิดเป็นร้อยละ 22.76 แต่เรื่องที่นักเรียนชอบมากที่สุด คือเรื่อง My son คิดเป็นร้อยละ 34.0 ส่วนมากให้เหตุผลว่ามีเนื้อหาที่น่าสนใจ คิดเป็นร้อยละ 64.9 ทำให้เกิดความซาบซึ้งใจ คิดเป็นร้อยละ 42.5 ทำให้เกิดความรัก ความศรัทธา คิดเป็นร้อยละ 49.6 เพราะภาพยนตร์โฆษณาดังกล่าวมีรูปแบบนำเสนอจากเค้าเรื่องชีวิตจริง คิดเป็นร้อยละ 34.3 และนำเสนอจากชีวิตจริง คิดเป็นร้อยละ 65.4 2) ผลของการนำเสนอภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมคุณธรรมเรื่องความกตัญญูในภาพยนตร์โฆษณาของบริษัทไทยประกันชีวิต พบว่า นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนส่วนใหญ่ยังคงมีความรู้สึกซาบซึ้งต่อการทำหน้าที่ของพ่อแม่ คิดเป็นร้อยละ 4.14 อยู่ในระดับมาก และนักเรียนส่วนมากได้ไหว้พ่อแม่เป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 3.90 อยู่ในระดับมาก จึงส่งผลตามพฤติกรรมด้านความกตัญญูเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยรวม 3.67 อยู่ในระดับมาก

วนิสันท์ แจ้งสว่าง (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์สารเพื่อการพัฒนาในภาพยนตร์สั้นรางวัลรัตน์ เปสตันยี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาของภาพยนตร์สั้นที่ได้รับรางวัลรัตน์ เปสตันยี ขอบเขตของการวิจัยศึกษาภาพยนตร์สั้น 39 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ภาพยนตร์สั้นมีเนื้อหาและรูปแบบที่หลากหลาย แบ่งได้เป็น ภาพยนตร์เล่าเรื่อง (Fiction Film) ภาพยนตร์อนิเมชัน (Animation Film) ภาพยนตร์สารคดี (Documentary Film) และภาพยนตร์ที่ผสมผสานหลากหลายประเภททั้งภาพยนตร์เล่าเรื่อง ภาพยนตร์สารคดี และภาพยนตร์ทดลอง ทั้งลักษณะตัวละครหลักแบ่งตามวัยจะเป็นตัวละครหลัก ที่เป็นวัยผู้ใหญ่มากที่สุดจำนวน 28 เรื่อง เมื่อแบ่งตามเพศจะเป็นเพศชายจำนวนมากที่สุดถึง 23 เรื่อง และแบ่งตามลักษณะฉากประกอบเป็นฉากสังคมเมืองมากที่สุดจำนวน 24 เรื่อง

สาธิตา ยิ่งเจริญไพบุลย์ (2546) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาพยนตร์สร้างสรรค์ : กรณีศึกษาภาพยนตร์สั้น จากเทศกาลภาพยนตร์สั้น ประเภทรางวัลช้างเผือก ประจำปี 2540-2544” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาพยนตร์สร้างสรรค์ที่ได้รับรางวัลจากงานเทศกาลภาพยนตร์สั้น โดยมูลนิธิหนังไทยในพระอุปถัมภ์ของพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอนุสรณ์มงคลการ ประเภทรางวัลช้างเผือก (สำหรับภาพยนตร์นักศึกษา) การวิจารณ์ การตีความ ในประเด็น เรื่องราว เนื้อหา บทภาพยนตร์และการนำเสนอเพื่อนำผลการวิเคราะห์ทั้งหมดมาพัฒนาสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นผลงานภาพยนตร์สร้างสรรค์ในรูปแบบของผู้วิจัย ผลการวิจัยพบว่า ด้านเรื่องราวในแง่ของการสร้างภาพยนตร์สั้นหรือภาพยนตร์ทดลองนั้น ไม่ได้มีผลทางด้านของธุรกิจหรือการค้าใด ๆ จึงเป็นการนำเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามความรู้สึกของผู้สร้างโดยไม่ได้คำนึงถึงเหตุผลทางธุรกิจ ผู้สร้างส่วนใหญ่จึงมีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีกรอบปิดกั้นทางความคิดเรื่องราวที่ใช้เป็นเรื่องราวโดยทั่วไป มีการนำเสนอความคิดแปลก ๆ บ้างก็สร้างสรรค์ เสียดสี ประชดประชันสังคมหรือสร้างจากเรื่องราวที่มีอยู่ในมุมหนึ่งของความคิด สิ่งที่มีของข้าม ความเร้นลับของจิตใจ การนำเสนอเรื่องราวมีลักษณะสั้น กะทัดรัด ไม่มีความยาวเกินไปเรื่องราวจบในเรื่อง ๆ เดียว อาจมีบทภาพยนตร์ที่สื่อให้ผู้ดูคล้อยตามหรือไม่มีบทเลยก็ได้ อาจใช้ความคิดสร้างสรรค์สอดแทรกไปในการนำเสนอผลงาน ผู้สร้างจึงมีมุมมองในการมองโลกในประเด็นต่าง ๆ กันโดยมิได้คำนึงถึงผู้ดูว่าจะรู้สึกกับงานของตนอย่างไร วิธีการนำเสนอผลงานอาจไม่ใช่เทคนิคการนำเสนอแบบเป็นแนวศิลปะล้วน ๆ หรือการใช้สิ่งหนึ่งสิ่งใดแทนการเล่าเรื่อง เช่น คน สัตว์

สิ่งของ ฯลฯ โดยการใช้หลักการตัดต่อผลงานแบบธรรมดา การเชื่อมโยงข้อมูล จนถึงเทคนิคในการนำเสนอผลงานในชั้นสูง

โชติรส อุตสาหกิจ (2541) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาภาพยนตร์โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ (พ.ศ. 2539-2541)” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาสังคม หัวข้อหรือสาระแนวคิด และการสื่อสารความหมายที่ใช้ในภาพยนตร์โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ ขอบเขตการวิจัยคือ การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ภาพยนตร์โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ที่เข้ารอบสุดท้ายของการประกวดโฆษณายอดเยี่ยมแห่งประเทศไทย (tact awards) พ.ศ. 2539-2541 จำนวน 50 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาสังคม 13 ปัญหาที่นำเสนอในภาพยนตร์โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ จำนวน 39 เรื่อง เป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ 3 ปัญหา ได้แก่ ปัญหาด้านพลังงาน ปัญหาด้านค่าครองชีพสูง และปัญหาด้านความยากจน และเป็นปัญหาทางสังคม 10 ปัญหา ได้แก่ ปัญหาด้านอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรทางธรรมชาติ ปัญหาด้านศีลธรรม วัฒนธรรม และจิตใจ ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านสุขภาพและการใช้แรงงานเด็กและสตรี ปัญหาด้านยาเสพติด และปัญหาด้านสุขภาพอนามัยและโรคภัยไข้เจ็บ 2. หัวข้อหรือสาระที่มีอัตราการนำเสนอสูงสุด ได้แก่ หัวข้อหรือสาระที่เน้นด้านสถาบัน รองลงมา คือ หัวข้อหรือสาระที่เน้นด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ยังมีหัวข้อหรือสาระที่เน้นการให้บริการสาธารณะ เน้นด้านเหตุการณ์พิเศษที่สถาบันจัดขึ้น และเน้นด้านการขอความสนับสนุน 3. แนวคิดที่มีอัตราการนำเสนอสูงสุด ได้แก่ ปัญหาและการแก้ไข รองลงมา คือ การใช้ความสะอาดอันธพาล นอกจากนี้ ยังมีการอ้างเหตุผล การใช้บุคลิกของผู้แสดง การใช้ความน่ารักน่าเอ็นดูของผู้แสดง การใช้อารมณ์ขัน การใช้สัญลักษณ์ การเปรียบเทียบ และการใช้รูปแบบวัฒนธรรม 4. การสื่อความหมายนัยตรงและการสื่อความหมายนัยแฝงมีการนำเสนอในอัตราที่ใกล้เคียงกัน

สรุปจากงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพยนตร์สั้นแสดงให้เห็นว่า ภาพยนตร์สั้นมีเนื้อหาและรูปแบบที่หลากหลาย เนื้อหาส่วนใหญ่มาจากสังคม สะท้อนให้เห็นภาพสังคม ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิต ความเชื่อ ยังสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาสังคม เช่น ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรทางธรรมชาติ ปัญหาด้านศีลธรรม วัฒนธรรม และจิตใจ ปัญหาด้านครอบครัว เป็นต้น

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า งานวิจัยที่ข้องทั้งหมดนี้เกี่ยวกับภาพยนตร์ ไม่เพียงแต่สะท้อนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคสมัยอย่างชัดเจน รวมถึงลักษณะวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละคร วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ ในสังคม ยังสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาสังคมไทยอีกด้วย ผู้วิจัยจะนำความรู้ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทองงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 ต่อไป

บทที่ 3

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรม
นักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 3.1 ภาพสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่
 - 3.1.1 ชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมไทย
 - 3.1.2 การประกอบอาชีพ
 - 3.1.3 การคมนาคม
- 3.2 ภาพสะท้อนด้านความสัมพันธ์ของคนในสังคม
 - 3.2.1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมชนบท
 - 3.2.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว
 - 3.2.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์
 - 3.2.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน
 - 3.2.5 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ
- 3.3 ภาพสะท้อนด้านคุณธรรมจริยธรรม
 - 3.3.1 ด้านความช่วยเหลือ
 - 3.3.2 ด้านการตอบแทนบุญคุณ
 - 3.3.3 ด้านความกตัญญู
 - 3.3.4 ด้านการมีน้ำใจ
 - 3.3.5 ด้านการเชื่อฟังคำสอนของพ่อแม่
- 3.4 ภาพสะท้อนด้านวัฒนธรรม
 - 3.4.1 ความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา
 - 3.4.2 ความเชื่อเรื่องผี
 - 3.4.3 ประเพณีเกี่ยวกับพุทธศาสนา

3.1 ภาพสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่

ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย คือ ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนไทย มีทั้งด้านวิถีชีวิต
ด้านที่อาศัย ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการคมนาคม ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง
งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นลักษณะการดำเนินชีวิตของคนไทย
ในช่วงเวลาปัจจุบัน มีทั้งด้านชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทยและการคมนาคมในสังคมไทย
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทย

ชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมไทยที่สะท้อนให้เห็นจากภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง
งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 พบว่า มีด้านถิ่นที่อยู่อาศัยในชนบท และชีวิต
ความเป็นอยู่ของเด็ก เยาวชน และวัยรุ่น ดังต่อไปนี้

3.1.1.1 ถิ่นที่อยู่อาศัยในชนบท

ชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมไทยที่สะท้อนให้เห็นจากภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 กล่าวถึงวิถีชีวิตในสังคมชนบทอันประกอบด้วยถิ่นที่อยู่อาศัยใกล้ชิตธรรมชาติ คือป่าไม้ และแหล่งน้ำ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ถิ่นที่อยู่อาศัยที่ใกล้ป่าไม้

ถิ่นที่อยู่อาศัยที่ปรากฏในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในสังคมชนบทที่อาศัยใกล้ชิดกับป่าไม้ ทรัพยากรจากป่าไม้เป็นปัจจัยสำคัญของการดำรงชีวิตของคนในสังคมชนบท ดังตัวอย่าง

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง พูพอน เล่าถึงตอนที่ลูกนำข้าวไปส่งให้พ่อในป่าไม้ พ่อยังคงทำงานในป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์โดยไม่คิดเอาป่าไม้นี้ไปเปลี่ยนแปลงเป็นไร่เหมือนชาวบ้านคนอื่น โดยมีเหตุผลที่พ่อได้อธิบายให้ลูกฟัง ดังตัวอย่าง

ลูก	ข้าวมาแล้วจ๊ะ
ลูก	พ่อคะ ทำไมพ่อไม่เอาป่าไม้ผืนนี้ไปทำไร่เหมือนคนอื่นเขาล่ะ
พ่อ	พ่อคิดว่าเก็บไว้ดีกว่าลูก เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมน่าจะ ดีกว่า

(พูพอน. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านชนบทในสังคมไทยตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยใกล้กับป่าไม้ ป่าไม้เป็นสิ่งสำคัญของชาวบ้าน ปัจจุบันนี้ ชาวบ้านเอาป่าไม้ไปทำอะไร ทำมาหากิน เอาทรัพยากรธรรมชาติจากป่าไม้ เพื่อดำเนินชีวิตของครอบครัว เมื่อเห็นมีหลาย ๆ คนเอาป่าไม้ไปทำอะไร ชาวบ้านบางคนไม่ทำตามกับคนส่วนใหญ่ กลับมาเอาใจดูแลรักษาป่าไม้ให้ดีทุกวัน และทำหน้าที่ของตนได้ดีด้วย เพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ปลุก เล่าถึงบ้านของพี่น้องสองคนอยู่บนภูเขา ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้ แต่ในปัจจุบันนี้ ต้นไม้ในป่าไม้ถูกตัดไปขาย พี่น้องสองคนจึงไปช่วยกันปลูกต้นไม้ในป่า ดังตัวอย่าง

บ้านของผมนอยู่บนภูเขา ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้ แต่ทุกวันนี้ ป่าไม้ถูกลักลอบตัดไปขายให้นายทุน ป่าที่อุดมสมบูรณ์ก็ค่อย ๆ หมดไป ผมนกับน้องมักจะออกไปปลูกป่า เพื่อทดแทนต้นไม้ที่ถูกตัดไป ทำไมผมทำแบบนี้ล่ะเธอ ก็เพราะสมุดเก่า ๆ ของพ่อ ที่ให้ผมไว้ก่อนจากไป

(ปลุก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านชนบทในสังคมไทยตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยใกล้กับป่าไม้ อาศัยอยู่ในภูเขา และได้รับประโยชน์จากป่าไม้ แม้พวกเขาจะเป็นเด็ก พวกเขา ก็รู้จักตอบแทนบุญคุณของป่าไม้ และดูแลรักษาป่าไม้ให้ดี อีกอย่างเมื่อเห็นปัญหาป่าไม้ที่เขาพึ่งพาอาศัยอยู่กำลังถูกทำลาย พวกเขา ก็พยายามปลูกต้นไม้ในป่าไม้ขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เขาได้อาศัยอยู่ในธรรมชาติที่สมบูรณ์ได้ต่อไป

จากการวิเคราะห์ถิ่นที่อยู่อาศัยที่ใกล้ป่าไม้ สรุปได้ว่า ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นในสังคมชนบท ชาวบ้านไทยนิยมตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยใกล้กับป่าไม้ อาศัยอยู่ในภูเขา อากาศเย็นสบาย และได้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์จากป่าไม้ เมื่อเห็นป่าไม้ส่วนใหญ่หรือป่าไม้ที่เขาพึ่งพาอาศัยอยู่กำลังถูกทำลาย ผู้คนเอาไปทำไร่หรือตัดต้นไม้ ผู้คนจึงทำหน้าที่ในการดูแลรักษาป่าไม้เพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม

(1) ถิ่นที่อยู่อาศัยที่ใกล้แหล่งน้ำ

ถิ่นที่อยู่อาศัยที่ปรากฏในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในสังคมชนบทที่อาศัยใกล้กับแหล่งน้ำธรรมชาติ ดำรงชีวิตโดยใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ เพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพ เช่น ทำนา ปลูกข้าว เป็นต้น ดังตัวอย่าง

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ต้นกล้า เล่าว่าต้นกล้ากับมาโก้ไปถึงนา และเห็นปลาติดเบ็ดและเล่นสนุกสนานในนา สะท้อนให้เห็นว่าบ้านมาก้อและต้นกล้าอยู่ใกล้ ๆ แหล่งน้ำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

มาก้อ	ปลาติดเบ็ด ปลาของใคร ขโมยดีกว่า
ต้นกล้า	มึงอย่าไปขโมยของเขา มันไม่ใช่ของเรา
มาก้อ	ขโมยไปแล้วจะเป็นอะไร
ต้นกล้า	มันจะบาป ครูไม่เคยสอนเธอ
มาก้อ	เคย...อยู่... เออ...ไม่ขโมยก็ได้ เออ..นั่นไปหาปลาที่นาเราก็ได้

(ต้นกล้า. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า บ้านของชาวบ้านในภาพยนตร์สั้น ตั้งที่อยู่อาศัยใกล้กับแหล่งน้ำ สามารถตกปลา หาดอาหารจากแหล่งน้ำได้โดยง่าย การตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยใกล้แหล่งน้ำทำให้ชาวชนบทได้รับผลประโยชน์จากทรัพยากรในแหล่งน้ำ ผู้คนจะได้ใช้น้ำทำนา ปลูกข้าว จับปลา ปู กุ้ง หอยจากแหล่งน้ำมาเป็นอาหาร วิถีชีวิตชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งน้ำ ก็กลายเป็นวิถีชีวิตที่มีความสุขและสนุกสนาน

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ชูใจ เล่าถึงอาสาส่งชูใจไปโรงเรียน ในระหว่างทาง เห็นยายคนหนึ่งกำลังทำงานในริมแม่น้ำ ได้เจอหลายวันแล้ว สงสัยยายทำอะไร จึงลงไปถามยายทำอะไรที่แถวแม่น้ำ ดังตัวอย่าง

ชูใจ	สวัสดิ์คะยาย
ยาย	จำ สวัสดิ์จำ
ชูใจ	ยายทำอะไรอยู่เธอคะ
ยาย	ยายเก็บผักโขงกางลูก จะเอาไปเพาะ
ชูใจ	เพาะขายเธอคะ
ยาย	ไม่ใช่ ยายจะเอาไปปลูก
ชูใจ	ปลูก ปลูกเพื่ออะไรคะ

ยาย ยายมีความสุข
 ชูใจ วันหลังชูใจจะมาช่วยนะคะ
 ยาย จำ ขอบใจจำ

(ชูใจ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านของไทยได้ดำเนินชีวิตทั้งที่อยู่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งน้ำ เช่น ริมทะเล ริมแม่น้ำ เป็นต้น และได้รับผลประโยชน์จากแหล่งน้ำ เก็บพืชหลากหลายทั้งในน้ำ และบนบกให้แหล่งน้ำ เพื่อไปปลูกไว้กินและไว้ขาย และได้รับความสุขจากการได้รับผลจากแหล่งน้ำธรรมชาติ และจากการทำอาชีพเกี่ยวกับน้ำ หรือหาอาหารในแหล่งน้ำเพื่อดำรงชีวิตของตนได้ต่อไป

จากการวิเคราะห์ถิ่นที่อยู่อาศัยที่ใกล้แหล่งน้ำ สรุปได้ว่าภาพยนตร์สั้นรางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทยชาวบ้านนิยมตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยใกล้แหล่งน้ำ พึ่งพาอาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติ หาอาหารจากแหล่งน้ำได้โดยง่าย เช่น ทำนา ปลูกข้าว จับปลา ปู กุ้ง หอยจากแหล่งน้ำมาเป็นอาหาร เป็นต้น ชาวบ้านได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำแล้ว จึงดูแลรักษาแหล่งน้ำอันเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของตนได้เป็นอย่างดี

จากการวิเคราะห์ชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมชนบท สรุปได้ว่าภาพยนตร์สั้นรางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นคนไทยมีชีวิตที่เรียบง่าย สงบร่มเย็น มีวิถีชีวิตที่พึ่งพาอาศัยอยู่กับธรรมชาติ จึงนิยมสร้างบ้านใกล้แหล่งป่าไม้หรือแหล่งน้ำ ชาวบ้านใช้ทรัพยากรจากถิ่นที่อยู่อาศัย จึงเกิดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักรู้ว่าทรัพยากรทางธรรมชาติมีประโยชน์ต่อชีวิตมนุษย์และสังคม พวกเขาจึงดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติเป็นอย่างดี

3.1.1.2 ชีวิตความเป็นอยู่ของเด็ก เยาวชน และวัยรุ่น

เด็ก เยาวชน และวัยรุ่นเป็นอนาคตที่สำคัญของประเทศชาติ สังคมไทยจึงให้ความสำคัญกับเด็ก เยาวชน และวัยรุ่น เพื่อให้เด็ก เยาวชน และวัยรุ่นเติบโตขึ้นอย่างมีความสุขทั้งกายและใจ และได้รับการศึกษาที่ดี ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 เล่าถึงชีวิตความเป็นอยู่ของเด็ก เยาวชน และวัยรุ่น ดังต่อไปนี้

1) เด็ก เยาวชน และวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการเอาใจใส่ที่ดีเป็นเด็ก เยาวชน และวัยรุ่นเป็นคนที่ไม่ได้รับความสนใจ หรือให้ความสำคัญจากครอบครัว หรือสังคมจากการที่พวกเขาไม่ได้รับ ความรักจากครอบครัว เติบโตมาในครอบครัวไม่สมบูรณ์ การสั่งสอนทางครอบครัวไม่ดี หรือมาจากถิ่นที่ไม่ให้ความสำคัญกับเด็ก เยาวชน และวัยรุ่นเหล่านี้ จึงส่งผลต่อการเติบโตอย่างมีคุณภาพของพวกเขา จนกลายเป็นคนดื้อ รู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ มองโลกแง่ร้าย และมีการกระทำที่ไม่ดีต่อตนเองและผู้อื่น จนอาจถึงขั้นทำร้ายผู้อื่นได้ ในภาพยนตร์สั้น พบภาพสะท้อนเด็ก เยาวชน และวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการเอาใจใส่ ดังนี้

ภาพยนตร์สั้น ก ไก่ ฮ นกฮูก เล่าถึงครอบครัวของเด็กหญิงบัวไม่สมบูรณ์ ยากจน ไม่มีพ่อ มีแม่คนเดียวเลี้ยงบัว บัวต้องไปช่วยงานของแม่ บัวจึงไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียนดังตัวอย่าง

บัว แม่หนูไม่มีเงินส่งให้เรียน แม่หนูเลยบอกว่าให้
ช่วยแม่ทำงาน
แม่บัว บัวกลับบ้าน...มาทำอะไรตรงนี้! งานก็ไม่ช่วย หนี
มาเล่นนะ...ไป!

(ก.ไก่ ฮ.นกฮูก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชีวิตของเด็กบางคนในสังคมไทยไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน เนื่องจากปัญหาของครอบครัวไม่สมบูรณ์ ยากจน แม้ว่าลูกอายุยังน้อย ก็ต้องไปช่วยงานของผู้ใหญ่ เพื่อหาเงินเลี้ยงครอบครัว แบ่งเบาภาระของครอบครัว ทำมาหากิน อยู่กับผู้ใหญ่ตลอด ไม่มีเพื่อนเล่น เพื่อนคุยในวัยเดียวกัน สิ่งที่ยากได้ก็ไม่กล้าขอกับผู้ใหญ่ เด็กพวกนี้เหมือนใช้ชีวิตอย่างโดดเดี่ยวเดียวดาย

ภาพยนตร์สั้น อหิงสกะ เล่าถึงวัยรุ่นสองคนเห็นอหิงสกะอยู่แถวถนน จึงเลี้ยงข้าวอหิงสกะ เพื่อให้อหิงสกะทำตามคำสั่งของพวกเขา พวกเขาสั่งให้อหิงสกะไปขโมยกระเป๋าของผู้หญิงเมื่ออหิงสกะโดนจับแล้ว วัยรุ่นสองคนหนีไปโดยไม่ช่วยอหิงสกะ ดังตัวอย่าง

วัยรุ่น น่องมานี่ซี
วัยรุ่น อร่อยไหมน่อง
วัยรุ่น ถ้าน่องอยากกินอิมอย่างนี้ทุกมื้อ
วัยรุ่น น่องต้องทำตามทีที่บอก
อหิงสกะ ครับ
ผู้หญิง ช่วยด้วยค่ะ ๆ โจรกระชากกระเป๋า
วัยรุ่น น่องเร็ว ๆ น่อง
อหิงสกะ พี่ช่วยผมด้วย

(อหิงสกะ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า เด็ก เยาวชน และวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ที่ดี มีนิสัยไม่ดี ยุ่งหรือหลอกลวงให้คนที่มียุ่่นน้อยกว่าตัวเองไปทำเรื่องไม่ดีกับบุคคลอื่น คนที่ถูกหลอกเป็นเด็กกำพร้า ไม่มีคนรัก ไม่ได้รับการสั่งสอนจากครอบครัวหรือสถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นคนที่ไม่สามารถแยกแยะเรื่องที่คุณอื่นสั่งให้ได้ว่าทำเป็นเรื่องดีหรือไม่ดี เมื่อได้รับความช่วยเหลือจากคนอื่นแล้ว ก็ไปทำตามคำสั่งของคนคนนั้น ทำให้ต้องไปทำสิ่งที่ไม่ดี จนตนเองเดือดร้อนได้ในที่สุด

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า ชีวิตความเป็นอยู่ของเด็ก เยาวชน และวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการเอาใจใส่ที่ดี พวกเขาไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน เนื่องจากครอบครัวยากจนไม่สมบูรณ์ ต้องช่วยงานของพ่อแม่ เพื่อทำมาหากิน แบ่งเบาภาระของครอบครัว บางคนเป็นเด็กกำพร้าที่ไม่ได้รับการเอาใจใส่ที่ดี ไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน จะมีความคิดและการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มีคุณภาพได้

2) เด็ก เยาวชน และวัยรุ่นที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดี เป็นคนที่ได้รับความสนใจ ความสำคัญจากครอบครัว หรือสังคม และมีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน มีนิสัยดี จึงได้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข มีค่านิยมที่ถูกต้อง ภาพยนตร์สั้นได้นำเสนอภาพสะท้อนเด็ก เยาวชน และวัยรุ่นที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดี ดังนี้

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง เปี้ยก เล่าถึงในโรงเรียนมีกิจกรรมต่าง ๆ มากมายให้เด็กได้ทำการร่วมกัน เมื่อเพื่อน ๆ เห็นเปี้ยกไปปลูกต้นไม้เอง เพื่อนร่วมห้องแปลกใจ แต่ก็ลงมือช่วยกันปลูกต้นไม้ ดังตัวอย่าง

เปี้ยก รีบ ๆ ขุดหลุมแล้วก็เอาต้นไม้ปลูกสินะ
 เปี้ยก อ้าว ยืนนิ่งอยู่ทำไม เดียวก็ไม่เสร็จสักทีหรอก
 (เปี้ยก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่าชีวิตของเด็ก เยาวชน และวัยรุ่นในโรงเรียนมีกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำร่วมกันมากมายหลายกิจกรรม เช่น ปลูกต้นไม้ ทำความสะอาด ทำงานกลุ่ม เป็นต้น นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกัน ชีวิตความเป็นอยู่ของเด็ก เยาวชน และวัยรุ่นที่โรงเรียนมีเพื่อนร่วมห้องเป็นเพื่อน เรียนร่วมกัน ช่วยเหลือกัน เล่นด้วยกัน วิถีชีวิตของเด็ก เยาวชน และวัยรุ่นที่โรงเรียนก็กลายเป็นวิถีชีวิตที่มีความสุขและสนุกสนาน

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ของขวัญ เล่าถึงวันเกิดของอ๊ อี้เลี้ยงข้าวเพื่อน เพื่อน ๆ ทุกคนมาฉลองวันเกิดกับและอวยพรกับอ๊ ดังตัวอย่าง

Happy birthday to you
 ขอขอบคุณนะอ๊ ที่พามาเลี้ยง
 มีความสุขมาก ๆ นะ
 นี่เป็นของขวัญวันเกิดจาก the pizza company นะคะ
 ขอขอบคุณมาก
 ขอให้มีความสุขมาก ๆ นะคะ
 กินเลย เร็ว
 กิน กิน กิน กิน กิน

(ของขวัญ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า วัยรุ่นไทยใช้ชีวิตอย่างมีความสุข และพบกับเพื่อนที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เมื่อมีวันสำคัญ เพื่อนที่ดีจะมาพบกัน คอยกัน กินข้าวด้วยกัน เพื่อฉลองวันสำคัญ โดยเลือกสถานที่ฉลองวันเกิดที่มีการสนับสนุนของขวัญวันเกิดด้วย เพื่อให้การฉลองวันเกิดสนุกสนานมากขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้างต้นเห็นได้ว่า ชีวิตของเด็ก เยาวชน และวัยรุ่นไทยแบ่งเป็นสองประเภท ประเภทที่หนึ่ง คือ เด็ก เยาวชน และวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดี พวกเขาไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน เนื่องจากครอบครัวยากจน ไม่สมบูรณ์ ต้องช่วยงานของพ่อแม่ เพื่อทำมาหากิน แบ่งเบาภาระของครอบครัว ผล คือ พวกเขากลายเป็นคนไม่ดี ทำสิ่งที่ไม่ดี เช่น หลอกหลวงผู้อื่น ขโมยของ ไม่ช่วยเหลือใคร เป็นต้น และกลายเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นปัญหาของสังคมได้ในที่สุด อีกประเภทคือเด็ก เยาวชน และวัยรุ่นที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดี มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน ได้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และพบกับเพื่อนที่ดี ทำกิจกรรมด้วยกัน ช่วยกัน มีความสามัคคี และเล่นกันอย่างสนุกสนาน

3.1.2 การประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพของคนในสังคมเป็นสิ่งสำคัญต่อบุคคลและสังคม การประกอบอาชีพเป็นที่มาของรายได้ที่ใช้ดำรงชีวิตในสังคม ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรม

นักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนภาพการดำเนินชีวิตของชาวบ้านมีถิ่นที่อยู่อาศัยใกล้ป่าไม้และใกล้แหล่งน้ำ จึงมีความเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอาชีพหลากหลาย ดังต่อไปนี้

(1) อาชีพเกษตรกรรม

ชาวบ้านมีถิ่นที่อยู่อาศัยใกล้แหล่งน้ำ จึงทำให้ชาวบ้านประกอบอาชีพเกี่ยวกับการหาอาหารในแหล่งน้ำ มีอาชีพทำนา ปลูกข้าว จับปลา ปู กุ้ง เป็นต้น ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทองงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นถึงการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม ดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง วันที่ไม่มีพ่อ เล่าว่า ลูกไม่เข้าใจทำไมพ่อไม่ขายผืนนาให้คนที่ จะซื้อ พ่อจึงบอกเหตุผลให้ลูกรู้ และให้ลูกทำนา เมื่อเติบโต ดังตัวอย่าง

ลูก พ่อ เงินได้หลายล้าน ทำไมไม่เอาละพ่อ จะได้กิน
ดีอยู่ดีสบายไปทั้งปีเลย

พ่อ ถ้าเราขายนาไปแล้วคนไทยจะไปเอาข้าวที่ไหน
กินล่ะลูก คนนั้นบอกว่า อนาคตข้างหน้า คนไทย
จะเยอะขึ้นอีกเท่าตัว ข้าวจะไม่พอกิน แล้วแบบ
นี้ เอ็งจะเลิกทำนาไหมลูก

ลูก พ่อครับ ผมสัญญา ผมจะไม่เลิกทำนาครับ

(วันที่ไม่มีพ่อ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านไทยมีอาชีพที่เกี่ยวกับแหล่งน้ำโดยอาศัยธรรมชาติ เป็นอาชีพการทำนา ปลูกข้าว เพื่อให้คนในสังคมไทยได้มีข้าวกิน ชาวบ้านมีถิ่นที่อยู่อาศัยใกล้แหล่งน้ำ ออกไปทำน่าง่าย ได้เก็บเกี่ยวได้ผลอุดมสมบูรณ์ ทำนาเหน็ดเหนื่อย ชาวนายอมทำนาปลูกข้าวเอง ไม่ยอมเอาผืนนาไปขาย และปลูกฝังให้ลูกหลานของตนเองทำนาด้วย เมื่อเติบโต เพื่อใช้นาอย่างมีประโยชน์ และทำประโยชน์ต่อสังคม

(2) อาชีพรับจ้าง

ปัจจุบัน สังคมไทยพัฒนามากขึ้น อาชีพก็หลากหลายขึ้น อาชีพรับจ้าง ช่วยเจ้านายทำงานเพื่อได้รับค่าตอบแทนมาดำรงชีวิตก็มีมากขึ้น ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทองงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 ได้สะท้อนให้เห็นคนไทยทำงานอาชีพเป็นคนรับจ้าง ดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ก.ไก่ ฮ.นกฮูก. เล่าว่า จริญญาไปหาบั่วที่פקแถวที่ทำงานของแม่บั่ว แต่หาบั่วไม่เจอ จึงถามคนร่วมงานของแม่บั่ว จึงรู้ว่าแม่บั่วโดนไล่ออกจากงานแล้ว เพราะติดเหล้าและขี้เกียจทำงาน ดังตัวอย่าง

จริญญา พี่คะ พี่เห็นเด็กผู้หญิงตัวเล็กๆ ผมสั้นๆ ผิวคล้า
ประมาณนี้ไหมคะ

คนงาน ตัวเล็ก ๆ อ้อ...น้องบั่วนะหรือ ไม่อยู่แล้ว ก็แม่
น้องบั่ว ติดเหล้า แล้วก็อู้งาน นายเขาเลยไล่ออก
แต่เดี๋ยวแป๊ปนะ อะ เหมือนน้องบั่วจะฝากนี้ไว้ให้
เรา...

(ก.ไก่ ฮ.นกฮูก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

นักธุรกิจ แต่เงิน ราคาที่ผมให้คุณนะ มันทำให้คุณ
นั่งกินนอนกินสบายสิบ ๆ ปี

พ่อ ผมต้องขอโทษนะครับ ผมขายให้คุณไม่ได้จริง ๆ

(วันที่ไม่มีพ่อ ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า สังคมไทยมีคนมากมายทำธุรกิจ ทำการค้าขาย เพื่อให้
ได้รับรายได้ที่มากและเร็ว เช่น การซื้อที่ดินมาสร้างเป็นคอนโด รีสอร์ท อาคารพาณิชย์ เป็นต้น เพื่อ
จะเปิดให้เช่า และรับค่าเช่าจากผู้เช่า การค้าขาย ถือความสมัครใจของทั้งสองฝ่ายเป็นหลัก ผู้ขายมี
สิทธิ์จะขายหรือไม่ขายของให้ผู้ซื้อ ผู้ซื้อมีหน้าที่ไปคุยกับผู้ขาย พูดเกลี้ยกล่อมผู้ขายให้ขายของให้
ตัวเอง หากการตกลงราคาไม่สำเร็จก็ไม่สามารถบังคับกันได้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง แผ่นดินของพ่อ เล่าว่า มีนักธุรกิจไปคุยกับพ่อ เพื่อให้พ่อขายที่ดิน
และคุยกับพ่อมานานแล้ว แต่พ่อไม่เปลี่ยนใจว่าจะขายที่ดินนี้ พ่ออยากเอาที่ดินนี้ให้เป็นที่โรงเรียน
ดังตัวอย่าง

นักธุรกิจ ผมว่านะ คุณจะขายหรือไม่ขาย

พ่อ ไม่ครับ ยังไงผมก็ไม่ขาย นี่คือแผ่นดินของผม

นักธุรกิจ ว่าไงผมจะให้คุณสิบล้าน

พ่อ ผมไม่ขาย ผมจะยกที่ดินตรงนี้ให้เป็นที่สาธารณะ

นักธุรกิจ งั้นคุณจะได้เจอกับผม

(แผ่นดินของพ่อ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยมีการประกอบอาชีพค้าขาย ผู้ขายหรือผู้ซื้อเป็น
คนรวยหรือคนจนก็ได้ ผู้ขายมีสิทธิ์ตัดสินใจเองว่าจะขายหรือไม่ขายของ แม้ว่าผู้ซื้อให้เงินมากมาย
ผู้ซื้อจะเป็นนักธุรกิจ ซึ่งเป็นคนรวย บางทีเมื่อผู้ขายไม่ร่วมมือกัน ไม่ขายของให้เขา จะเสียอารมณ์ เกิด
การข่มขู่ผู้ซื้อได้ ภาพยนตร์สั้นได้นำเสนอภาพอาชีพค้าขายของนักธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ในด้านไม่
ดีคือ การข่มขู่ผู้ซื้อ

ภาพยนตร์สั้น Me ความดีอยู่ในตัว เล่าว่า อะตอมกับต้นน้ำเดินทางไปโรงเรียน
ในระหว่างการเดินทาง เห็นพ่อค้าขายของตั้งแต่เช้า ทั้งสองคนและได้คุยกับพ่อค้าอย่างสนุกสนาน
ดังตัวอย่าง

พ่อค้า อ้าวสวัสดิ์ครับ อะตอมกับต้นน้ำมาเช่า
อีกแล้วนะ ยังเหมือนเดิมไหม

อะตอมและต้นน้ำ อะไรเหมือนเดิม

พ่อค้า มีหมากฝรั่ง มะนาวดอง เกมบันไดงู
ตุ๊กตาบาร์บี้ เป๊ปซี่ โลลี่ป๊อป ขนมไก่ ดูป
ตุ๊บ

ต้นน้ำ เดี่ยวตอนเย็นหนูมาอุดหนุน

พ่อค้า จ้า ขอขอบคุณครับ

(Me ความดีอยู่ในตัว ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทยมีคนค้าขายสินค้าหลากหลายชนิด พ่อค้า
แม้ค้ามีร้านขายของที่แน่นนอน ซึ่งไม่ย้ายร้านไปง่าย ๆ บางคนค้าขายที่บ้านตนเอง บานคนเช่าห้องเพื่อ

ค้าขาย เช่น ของใช้ประจำวัน ผลไม้ เครื่องดื่ม ขนม เป็นต้น คนที่ค้าขาย เป็นคนที่มีนิสัยดี และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าหรือเพื่อนบ้าน พุดคุยชักชวนให้ลูกค้าซื้อสินค้าของตน ไว้ว่าลูกค้าจะซื้อหรือไม่ซื้อก็ยังพุดจาเป็นอย่างดี เพราะลูกค้าอาจมาซื้อในครั้งต่อไปก็ได้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เรือกระดาศ เล่าว่า พวกนักเรียนเอาขวดน้ำพลาสติกมาประดิษฐ์เป็นปลา แล้วนำไปขายที่ตลาดนัด ดังตัวอย่าง

เด็ก อ้อ เรวาก็ดีนะ อุปกรณ์เราก็พอมี๊ งั้นเราลองทำ
ปลาจากขวดน้ำไปขายให้ให้เด็ก ๆ ที่ตลาดกัน
เถอะ

เด็ก ปลาใหม่ครับ หมูใหม่ครับ ฝีมือพวกเราเองครับ
ตัวละ 10 บาท ครับ

ลูกค้า อ้อ สวยจังเลย พวกหนูทำเองเทรอะลูก ตัวละ
เท่าไรคะ

เด็ก ตัวละ 10 บาท ครับ

ลูกค้า ตัวละ 10 บาท เอา 2 ตัวคะ

(เรือกระดาศ ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยประกอบอาชีพค้าขายได้ทั้งผู้ใหญ่และเด็ก ผู้ใหญ่สอนรากฐานการค้าขาย หรือสอนฝีมือให้กับเด็ก เด็กมองเห็นช่องทางการค้าขายและทำตามความหวังของตน เด็กไม่มีเงินลงทุนค้าขาย จึงเอาของที่ยังมีประโยชน์ไปทำศิลปกรรมด้วยฝีมือของตัวเอง เพื่อใช้ประโยชน์ต่อ และเอาไปขายที่ตลาด ผู้ใหญ่เห็นเด็กค้าขายด้วยตนเอง ทำสิ่งของสวยงามด้วยฝีมือตัวเอง ก็ช่วยซื้อสินค้าเพื่อให้กำลังใจเด็กและได้ของที่สวยงามด้วย

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง โอกาส เล่าว่า เด็กหญิงคนหนึ่งเอาแป้งทาหน้าไปขายให้น้า และพยายามแนะนำแป้งทาหน้าให้กับน้า เนื่องจากน้าไม่รู้จักแป้งทาหน้าประเภทนี้ จึงไม่ซื้อของดังตัวอย่างนี้

เด็กหญิง น้าคะ ช่วยซื้อแป้งทาหน้าหน่อยคะ ใช้แล้วผิวใส
ขาวสวยคะ

น้า เป็นอะไร

เด็กหญิง แป้งทาหน้าคะ มันกันแดดได้ด้วยคะ

น้า ป่าไม่เข้าใจ ลูก ไม่เข้าใจ ไม่เคยใช้ ไม่รับนะ

เด็กหญิง ไม่เป็นไรคะ ขอขอบคุณคะ

(โอกาส. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทย คนไทยทำการค้าขายมีหลายแบบ มีคนทำการค้าขายที่บริษัท ร้านขายของ หรือตลาดนัด ยังมีผู้คนหลาย ๆ คนไปขายของที่แถวถนนหรือนำของไปขายและเสนอของที่ร้านอาหาร ร้านขายของ ผู้คนเหล่านี้ไม่ต้องใช้เงินลงทุนเงินเยอะ แต่ต้องเสนอของให้ดี ของที่จะเอาไปขายเป็นของที่คนรู้จักกัน จะขายได้ง่าย ถ้าเป็นของที่ผู้คนไม่รู้จัก หรือเป็นของใหม่ จะไม่ค่อยมีคนซื้อ นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยมีความคิดที่ดีในการค้าขายตั้งแต่เด็ก

จากการวิเคราะห์อาชีพค้าขายสรุปได้ว่า คนในสังคมไทยได้ประกอบอาชีพค้าขายหลากหลายมากมาย มีคนขายของที่บ้านซึ่งมีร้านค้าที่แน่นอน ขายของที่ตลาดนัด หรือนำของไปขาย

หรือเสนอที่ร้านขายของ ร้านอาหาร หรือแถวถนน ของที่เอามาขาย มีของที่ซื้อมาขายต่อ มีของที่ทำด้วยฝีมือของตัวเอง คนที่ค้าขายมีทั้งผู้ใหญ่ และเด็ก ส่วนใหญ่พ่อค้า แม่ค้าจะพูดจาดีกับลูกค้า และไม่บังคับลูกค้าหรือไม่บังคับกันทั้งสองฝ่าย แต่ก็มีการค้าขายของขนาดใหญ่ เช่น ที่ดิน ฯลฯ ที่ลูกค้าหรือคนซื้อบังคับคนขายให้ขายที่ดินให้ทั้งที่เจ้าของที่ดินไม่อยากจะขาย การค้าขายแบบนี้ ทำให้เกิดความไม่สบายใจทั้งผู้ขายและผู้ซื้อ

(4) อาชีพหมอ

หมอ เป็นผู้ตรวจรักษาโรค และความผิดปกติทางร่างกาย มีหน้าที่ในการรักษา ส่งเสริม สนับสนุน และป้องกันโรค และรับผิดชอบต่อสุขภาพของผู้คนในสังคม ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปะทัศนกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 กล่าวถึงอาชีพหมอไว้ ดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง จุดเริ่มต้น เล่าว่า ลูกส่งป้าไปรักษาที่โรงพยาบาล หมอบอกอาการของป้าให้ลูกฟัง ปลอดภัย และหาวิธีรักษาป้า ดังตัวอย่าง

หมอมองจะแจ้งอาการเบื้องต้นนะคะ ตอนนี้นะคะ คุณป้ามีโรค เป็นโรคหลอดเลือดสมอง หรือโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต แต่ว่าคุณลุงยังไม่ต้องกังวลใจไปนะคะ เพราะคุณป้าเพิ่งจะเริ่มเป็น แล้วหมอมองจะทำเรื่องส่งตัวคุณป้าไปโรงพยาบาลศูนย์ เพื่อรับการรักษาที่เหมาะสมต่อไป

(จุดเริ่มต้น. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยประกอบอาชีพเป็นหมอ มีหน้าที่แจ้งอาการของผู้ป่วยให้ผู้ป่วยและผู้ดูแลและสมาชิกครอบครัวของผู้ป่วยรู้ ปลอดภัยผู้ป่วย ให้กำลังใจผู้ป่วย หมอยังมีหน้าที่จัดหาวิธีการรักษาโรคของผู้ป่วย ไม่ว่าโรคนั้นจะรักษายากแค่ไหน โรงพยาบาลทุกแห่งร่วมมือกัน และติดต่อกันตลอด เมื่อเจอโรคที่รักษาไม่ได้ในโรงพยาบาลขนาดเล็กก็จะส่งผู้ป่วยไปอยู่โรงพยาบาลที่ใหญ่กว่า เพื่อหาวิธีรักษาต่อไป หมอจึงเป็นเทวดาและนางฟ้าสำหรับคนในสังคมไทย ผู้ป่วยจะฝากความหวังไว้กับหมอ

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง Duty หน้าที่ของใคร เล่าว่า แม่ของเตี้ยเจ็บป่วย จึงไปหาหมอเพื่อรักษาโรค แต่ไม่มีเงินจ่ายค่ารักษาโรคอย่างพอเพียง เตี้ยไม่มีเงินจ่ายค่ารักษาโรคด้วย หมอจึงรักษาแม่เตี้ยโดยทำหน้าที่ของตัวเองได้ดี ดังตัวอย่าง

หมอ คนไข้ต้องได้รับการผ่าตัดค่ะ

แม่ มีค่าใช้จ่ายเยอะไหมคะหมอ

หมอ โรคนี้ ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงอยู่ค่ะ

(แม่ไม่ได้ทำการผ่าตัดเนื่องจากตัวเองไม่มีเงินจ่ายค่าผ่าตัด จึงกลับบ้าน เวลาเตี้ยกลับถึงบ้าน เห็นแม่ล้มสลบไปที่บ้าน จึงส่งแม่ไปโรงพยาบาล)

หมอ แม่ของหนูต้องผ่าตัดนะ

(หมอมองแจ้งกับเตี้ยว่าแม่เตี้ยต้องผ่าตัด และรู้ว่าเตี้ยไม่มีเงินจ่ายค่าผ่าตัด แต่หมอมองพาแม่ไปห้องผ่าตัด เพื่อทำการผ่าตัด)

หมอ แม่ของหนูผ่าตัดเสร็จแล้วนะ

เตี้ย แต่หนูยังไม่มีเงินพอค่าผ่าตัดนะครับ

(หมอยิ้ม และเดินไป)

(Duty หน้าที่ของใคร. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยประกอบอาชีพเป็นหมอ หมอเป็นอาชีพที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลสุขภาพผู้ป่วย และมีหน้าที่แจ้งคำรักษาโรคของผู้ป่วยให้ผู้ป่วยรู้ สำหรับผู้ป่วยเป็นคนที่ยากจน หมอไม่ดูถูกและทิ้งไปไม่รักษา ให้ความเสมอภาคแก่ผู้ป่วยทุกคน หมอเข้าใจภารกิจของตนเอง คือการรักษาดูแลผู้ป่วย จึงทำหน้าที่ของตัวเองให้ดี และไม่คิดเรื่องเงินค่ารักษา

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง จัย มัน รัก เล่าว่า ครูพานักเรียนไปเยี่ยมเพื่อนร่วมห้องที่นอนอยู่โรงพยาบาล หมอได้อธิบายอาการของผู้ป่วยให้ครูและนักเรียนรู้ อธิบายเกี่ยวกับอาการ และวิธีการป้องกันโรคไข้ซิกา ดังตัวอย่างนี้

อะติดา	หมอคะ ไข้ซิกาคืออะไรคะ
หมอดา	เกิดจากไวรัสซิกา ที่มีุงลายเป็นพาหะคะ
มอแค	แล้วอาการเป็นยังไงคะ
หมอดา	ก็จะมีไข้ อ่อนเพลียนะคะ แล้วก็ มีผื่นแดงตามร่างกาย แล้วก็ปวดเมื่อยตามเนื้อตัวคะ
ไอ้หมี	แล้วมีวิธีป้องกันยังไงครับ
หมอดา	ใส่เสื้อแขนยาวนะคะ แล้วก็ทายากันยุงช่วยกัน กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายคะ

(จัย มัน รัก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทย หมอมีหลายประเภท แต่ละคนมีความถนัดในการรักษาโรคไม่เหมือนกัน หมอมีความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับโรค มีหน้าที่ดูแลรักษาผู้ป่วย ยังมีหน้าที่อธิบายและให้ความรู้เกี่ยวกับอาการ วิธีการป้องกัน และการรักษาโรคต่าง ๆ ด้วย หมอมีหน้าที่ในการเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ให้กับผู้คนอย่างมีความอดทน โดยเฉพาะคนที่อยากรู้เรื่องเกี่ยวกับโรค

จากการวิเคราะห์อาชีพหมอ เห็นได้ว่า ในสังคมไทยมีอาชีพเป็นหมอเป็นอาชีพที่สำคัญสูงส่ง ต้องทั้งเก่งและมีเมตตาต่อผู้อื่น หมอมีหน้าที่ดูแลรักษาผู้ป่วย และเฝ้ารักษาความหวังของครอบครัวของผู้ป่วย หมอมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญหลาย ๆ ประการ ได้แก่ ดูแลรักษาผู้ป่วย แจ้งอาการของผู้ป่วยให้สมาชิกของครอบครัวผู้ป่วยรู้ และสอนให้ผู้คนเข้าใจความรู้เกี่ยวกับโรค ดังนั้น คนที่ประกอบอาชีพเป็นหมอจึงมีนิสัยที่ดี มีความอดทน และทำหน้าที่ของตัวเองได้ดีมาก

(5) อาชีพครู

ครู เป็นคนที่สอนความรู้เพื่อเกิดประโยชน์ทางการเรียนสำหรับนักเรียน นอกจากนี้แล้ว ครูยังมีหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งระหว่างพวกนักเรียน และชี้ทางที่ถูกต้องให้กับลูกศิษย์ เพื่อให้เป็นคนที่มีคุณธรรมจริยธรรม และทำประโยชน์เพื่อสังคมได้ นอกจากนี้ ครูยังเป็นตัวอย่างที่ดี เพื่อสอนให้ลูกศิษย์ปฏิบัติตามทั้งต่อหน้าและลับหลัง ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 กล่าวถึงอาชีพครูไว้มากมาย ดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง อหิงสกะ เล่าว่า นักเรียนหญิงคนหนึ่งทะเลาะกับเกวลิน คิดเอาเองว่า เกวลินขโมยโทรศัพท์ของเขาไปอย่างไม่มีหลักฐาน เนื่องจากก่อนหน้านี้เกวลินเคยขโมยเงินของเขาไป คราวนี้ โทรศัพท์ของเขาหายไปแล้ว เขาจึงคิดว่าเป็นเกวลินเอาไปแน่นอน เกวลินยืนยันว่าไม่ได้เอาไป ไม่ได้ขโมย เมื่อสองคนทะเลาะกันอย่างไม่หยุด ครูก็มาช่วยจัดการให้ ดังตัวอย่าง

ครู เอาละ ครูจะช่วยหาโทรศัพท์ของหนูให้เอง แต่ก่อนอื่น หนูต้องเล่าประวัติของเกวลินให้ครูฟังก่อน

(ต่อมา นักเรียนเล่าถึงเรื่องของเป็นคนฉลาด ลูกศิษย์คนอื่น อิจฉา จึงยุยงให้อาจารย์เกลียด อาจารย์หลงเชื่อ จึงสั่งให้เกวลินไปฆ่าคนอื่นจำนวนเป็นพันคน เพื่อจะสำเร็จวิชา ทำตามคำสั่งของอาจารย์ จะฆ่าแม่ตัวเองเป็นคนสุดท้าย พระพุทธเจ้าก็เสด็จมาโปรด จนทำให้สำนึกผิดและขอบวชในพระพุทธศาสนา แต่ผู้คนที่ยังคงไม่ให้อภัย จนครั้งหนึ่ง ก็มีโอกาสดำพิสูจนตนเอง โดยการช่วยเหลือให้หญิงมีครรภ์ คลอดลูกโดยปลอดภัย ด้วยการตั้งสัจจาอธิษฐาน ขอให้หญิงมีครรภ์คลอดลูกออกมาโดยปลอดภัย จึงทำให้ผู้คนที่ต่างพากันยอมรับ และให้อภัยอหิงสกะตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา)

(เวลานักเรียนเล่าเสร็จเรื่อง ครูถามนักเรียนทั้งสองคน)

ครู จากใจที่ฆ่าคนเป็นร้อย กลับอยากเป็นพระอรหันต์ได้ หนูว่าเรื่องนี้บอกอะไรกับเราได้บ้าง

นักเรียน ก็บอกเราว่า คนเราถึงแม้จะเคยเป็นคนไม่ดีมาก่อน แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะเป็นคนเลวตลอดไป ถ้าทุกคนให้โอกาส เขาก็กลับมาเป็นคนดีได้

ครู นี่คือโทรศัพท์ของหนูใช่ไหม

(อหิงสกะ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยประกอบอาชีพครู ครูมีหน้าที่จัดการเรียนการสอน ในห้อง และมีหน้าที่การจัดการเรื่องราวของนักเรียน และส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครูเป็นคนที่มีความน่าเชื่อถือในโรงเรียน และเป็นคนที่ได้รับความนับถือยกย่อง เมื่อนักเรียนทะเลาะกันจัดการเรื่องราวไม่ได้ ครูมีหน้าที่รู้เหตุผลของเรื่องนี้ และช่วยจัดการให้อย่างมีความอดทน และใช้วิธีที่ดี ไม่รักลำเอียงนักเรียนคนใดคนหนึ่ง ช่วยกันไม่ให้นักเรียนเข้าใจผิดเพื่อน หรือใส่ร้ายเพื่อน ทำให้เกิดความสงบสุขในห้องเรียนได้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เรือกระดาศ เล่าว่า นักเรียนกำลังทำความสะอาดห้องเรียน และเห็นมีกระป๋องที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ นักเรียนนึกถึงที่ครูเคยสอนทำสิ่งของด้วยฝีมือของตัวเอง จึงตัดสินใจเอากระป๋องและขวดน้ำไปทำเป็นปลาเพื่อใช้ประโยชน์ต่อ และเอาไปขายที่ตลาดดังตัวอย่าง

เด็กชาย ดูลิ สเปรย์บางกระป๋องก็ยังไม่หมดเลย เสียตาย เราว่ามันน่าจะใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากกว่านี้นะ

เด็กหญิง อ๋ม จริงสิ ที่ครูเคยสอนให้เราทำปลาจากขวดน้ำพลาสติกไง สวยดี แล้วเราก็เก็บขวดน้ำเก่าไว้ขายอยู่แล้วนิ

เด็กชาย อ้อ เรารู้ว่าดีนะ อุปกรณ์เราก็พอมี งั้นเราลองทำ
ปลาจากขวดน้ำไปขายให้ให้เด็ก ๆ ที่ตลาดกัน
เถอะ

(เรื่องกระต๊าก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ครูมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการสอนนักเรียน ไม่เพียงแต่สอนให้นักเรียนมีความรู้ต่าง ๆ ในหนังสือ ยังมีหน้าที่สอนความรู้นอกหนังสือให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้รับความรู้ที่หลากหลาย และสอนให้นักเรียนนำความรู้ที่ครูสอนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ความรู้ที่ครูสอนเป็นความรู้พื้นฐาน นักเรียนจะสามารถนำความรู้ต่าง ๆ ที่ครูสอนไปสร้างสรรค์สิ่งของต่าง ๆ เช่นทำสิ่งของด้วยฝีมือของตัวเอง เป็นต้น

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง Me ความดีอยู่ในตัว เล่าว่า ครูหญิงเห็นนักเรียนดื้อมาโรงเรียนสาย แต่งตัวไม่เรียบร้อย จึงลงโทษนักเรียนเหล่านั้น และสอนให้ทำตามกฎระเบียบของโรงเรียนเพื่อให้เป็นนักเรียนที่ดี ดังตัวอย่าง

ครูหญิง มาโรงเรียนไม่เคยทันลัทธิ และดูสิ การแต่งตัว
ตั้งแต่หัวจรดเท้า ไม่มีกฎระเบียบเลย โรงเรียน
เรา ต้องการเด็กที่มีวินัยในการตรงต่อเวลา
นักเรียนน่าจะทราบนะ ว่าเรามีกฎระเบียบใน
การลงโทษ นักเรียนที่มาโรงเรียนสาย คือ การ
ตัดคะแนนความพฤติกรรม ทราบไหมคะ เชิญคะ

(Me ความดีอยู่ในตัว. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยมีอาชีพเป็นครู ครูมีหน้าที่ในการสอนความรู้ขั้นพื้นฐานให้นักเรียน ยังมีหน้าที่สอนนักเรียนให้เป็นนักเรียนที่ดี ทำทุกอย่างตามกฎระเบียบของโรงเรียน เมื่อนักเรียนดื้อหรือชน ไม่ทำตามกฎระเบียบของโรงเรียน หรือทำผิด ครูมีหน้าที่สอนนักเรียนเหล่านั้นด้วยความอดทน และลงโทษ เพื่อให้ นักเรียนจำความผิดของตัวเองได้ และไม่ทำผิดอีกในวันหลัง

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง Me ความดีอยู่ในตัว เล่าว่า ครูเห็นนักเรียนกำลังทะเลาะกัน และไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ครูจึงเรียกนักเรียนไปห้องปกครอง เพื่อพูดคุยกันถึงสาเหตุของปัญหาและช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียน และสั่งสอน อบรมนักเรียน เพื่อแก้ปัญหา ดังตัวอย่าง

ครู เออละ ต้นน้ำ หนูก็ได้เงินคืนแล้ว ก่อนที่หนูจะตัดสินใจว่า
ใครเป็นคนผิด ใครเป็นคนถูก ครูอยากให้พวกหนูเนี่ย
ใช้เหตุและผลให้มากกว่านี้ อย่าใช้กำลังนะคะ และ
มะปรางเป็นคนเจอเงิน แล้วเอาเงินมาคืน มะปราง
สามารถนำเงินนี้ไปได้โดยไม่บอกใคร ไม่มีใครรู้ แต่ด้วย
ความที่เขาซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์นี้แหละ ครูอยากฝาก
นักเรียนไว้ว่า ความซื่อสัตย์เป็นสัญลักษณ์ของคนดีนะคะ
ฝากไว้กับทุก ๆ คนด้วย ไปเรียนได้คะ

(Me ความดีอยู่ในตัว. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ครูเป็นอาชีพที่แสดงบทบาทที่สำคัญมากสำหรับนักเรียน เมื่อนักเรียนเจอปัญหา หรือทะเลาะกันแล้ว ครูมีหน้าที่รู้เหตุรู้ผล และช่วยนักเรียนแก้ไขปัญหา เพื่อให้ นักเรียนทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียวเหนียวแน่น โรงเรียนเป็นครอบครัวใหญ่สำหรับนักเรียน ทุกคน จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น ครูจึงมีหน้าที่ช่วยจัดการให้ และสอนให้นักเรียนรู้ วิธีแก้ไขปัญหา ไม่ใช่กำลังหลังจากจัดการให้เรียบร้อยแล้ว ครูมีหน้าที่สรุปปัญหาหรือเรื่องราวต่าง ๆ ชมเชยนักเรียนที่ทำดี หรือนักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรม ลงโทษนักเรียนที่ทำผิด เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจการกระทำของตัวเอง และไม่ทำอีกในวันต่อไป

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ลูกเสือ เล่าว่า ครูกำลังแจ้งข่าวว่ามีกิจกรรมจิตอาสา เพื่อช่วยเหลือ ประชาชนที่เดินทางมาราบสักการะพระบรมศพที่พระบรมมหาราชวัง นักเรียนที่อยากจะไป ให้ไป สัมผัสกับ ครูนันทชัย ดังตัวอย่าง

ขอภัยคุณครูผู้สอนทุกท่านด้วยสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีได้แจ้งรับสมัครลูกเสือเนตรนารี จิตอาสาในโครงการลูกเสือจิตอาสาเพื่อพ่อหลวง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ ช่วยเหลือประชาชนที่เดินทางมาราบสักการะพระบรมศพ ที่ พระบรมมหาราชวัง นักเรียนที่ต้องการร่วมกิจกรรมดังกล่าว ให้ ติดต่อกับครูนันทชัยภายในเย็นวันนี้ค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

(ลูกเสือ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทยมีอาชีพเป็นครู ครูมีหน้าที่ให้ความสนใจ ความสำคัญกับเรื่องราวต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องราวของประเทศชาติ และมีหน้าที่แจ้งให้นักเรียนรู้ โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่นอกเมือง เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ยังไม่พัฒนาได้ดี ผู้คนได้รับข่าวสารช้า ครูจึงมีหน้าที่แจ้งข่าวสารต่าง ๆ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนรู้จักเรื่องราวต่าง ๆ และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่ตัวเองทำได้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง สิ่งที่พ่อสอน เล่าว่า ใกล้จะปิดเทอมแล้ว ครูจะสั่งการบ้านให้ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนทำการบ้านที่บ้านเพื่อไม่ให้หยุดเรียนรู้ในช่วงเวลาปิดเทอม ดังตัวอย่าง

เอาละนักเรียน วันนี้ครูจะมีการบ้านที่จะให้นักเรียนไปทำช่วง ปิดเทอมนี้นะลูก การบ้านไม่ยากเลย ให้นักเรียนจดไว้ตามคุณครู นะลูก การบ้านของคุณครูมีหัวข้อ “ในหลวงทรงให้อะไรกับ ประชาชน”

(สิ่งที่พ่อสอน. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ครูมีบทบาทที่สำคัญสำหรับนักเรียน ครูเป็นคนที่ ได้รับความเคารพจากนักเรียน และผู้คนที่อื่น ๆ ครูเข้าใจภารกิจของตัวเอง คือ สอนความรู้ให้นักเรียน ดังนั้น ครูไม่เพียงแต่สอนความรู้ต่าง ๆ ในห้องเรียน ยังสอนให้นักเรียนรู้ด้วย เพื่อให้ นักเรียนได้รับความรู้ตลอดเวลา ครูยังมีหน้าที่สั่งการบ้านให้นักเรียน ไม่ว่าจะในช่วงการเรียนการสอนหรือการปิดเทอม การบ้านที่สั่งให้นักเรียนทำ เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการเรียนการสอน เป็นช่องทางหนึ่งที่ นักเรียนนำความรู้ที่ครูสอนไปใช้อย่างแท้จริง การบ้านที่ครูสั่งมีทั้งการบ้านในหลักสูตรและการบ้าน นอกหลักสูตร

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง บ้านทึกของเสือ เล่าถึง ในช่วงเวลาการเรียนการสอน ครูได้ถามทุกคนว่าลักษณะสังคมมีอะไรบ้าง ให้นักเรียนทุกคนยกมือมาตอบคำถาม นักเรียนมีกระตือรือร้นในการตอบคำถาม บรรยากาศในห้องเรียนสนุกสนานมาก ดังตัวอย่าง

ครู ค่ะ วันนี้เราจะมาคุยกันเรื่องลักษณะของสังคมไทย สังคมไทยมีลักษณะเด่นอยู่หลายประการ เราทุกคนน่าจะ รู้จักลักษณะของสังคมไทย มีใครพอจะบอกกับครูได้ไหมว่า ลักษณะเด่นของสังคมไทยมีอะไรบ้าง

นักเรียนชาย มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันครับ

ครู ค่ะ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน คนต่อไปมีไหมคะ

นักเรียนหญิง มีน้ำใจค่ะ

ครู ค่ะ การมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แลวันนี้มีไหม

นักเรียนชาย ช่วยเหลือผู้อื่นครับ

ครู ค่ะ ช่วยเหลือผู้อื่นนะคะ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การมีน้ำใจและการช่วยเหลือผู้อื่นเราเรียกรวม ๆ กันว่าการทำความดี วันนี้ขอส่งงานเป็นการบ้าน สัปดาห์หน้าเอามาคุยกัน

(บันทึกของเสือ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยที่มีอาชีพเป็นครู ครูมีหน้าที่สอนความรู้ให้นักเรียนทุกคน ครูแต่ละคนมีวิธีการเรียนการสอนของตัวเอง ในเวลาการสอน ครูไม่เพียงแต่เล่าเรื่องให้นักเรียนทุกคนเพียงอย่างเดียว ยังต้องตั้งคำถามนักเรียน และสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนแสดงหรือแบ่งปันความคิดเห็นของตัวเองตามที่นักเรียนเข้าใจ ไม่ว่าจะเป็นความคิดจะเป็นอย่างไร ครูก็สนับสนุนทำให้บรรยากาศห้องเรียนเป็นบรรยากาศที่สนุกสนาน นักเรียนก็ได้รับความรู้และสนุกกับการทำความคิดมาแบ่งปันกัน

จากการวิเคราะห์อาชีพครูสรุปได้ว่า ในสังคมไทย อาชีพครูเป็นอาชีพที่สำคัญมาก ครูไม่เพียงแต่มีหน้าที่สอนความรู้หนังสือให้นักเรียน ยังมีหน้าที่สอนความรู้นอกหนังสือและฝีมือต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน และมีหน้าที่สั่งการบ้านนอกหลักสูตรและนอกหลักสูตรให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ที่ครูสอนเอาไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง นอกจากนี้แล้ว ครูยังมีหน้าที่ช่วยจัดการความขัดแย้งของนักเรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน เพื่อให้นักเรียนอยู่ด้วยกันอย่างรักใคร่กลมเกลียวกัน

(6) อาชีพทหาร

ทหาร มีหน้าที่ป้องกันประเทศชาติ และรักษาความปลอดภัยของประชาชน โดยทำงานเสี่ยงอันตราย คนประกอบอาชีพทหาร จะต้องถือประโยชน์ประเทศชาติเป็นอันดับแรก และให้ความสำคัญมากกับประเทศชาติ ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีเนื้อหามากมายที่สะท้อนให้เห็นถึงอาชีพทหารไทย ดังต่อไปนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่องซูใจ เล่าว่า พ่อของซูใจเป็นผู้หมวด ซูใจเป็นคนที่ไม่ม่แม่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับพ่อ เมื่อถึงวันเกิดของซูใจ พ่อตกลงจะกลับบ้านแล้ว แต่ได้รับข่าวแจ้งว่าต้องทำงานต่อพ่อจึงมา

วันเกิดของซูใจไม่ได้ ดังตัวอย่าง

(แจ้งในข่ายอุดมศักดิ์ แจ้งในข่ายอุดมศักดิ์ เมื่อ 10 นาทีที่ผ่านมา
เกิดเหตุระเบิดขึ้นที่ถนนในเขตอำเภอหนองจิก ให้ชุดอุดมศักดิ์เข้า
ตรวจสอบพื้นที่เวลานี้ เปลี่ยน)

พ่อของซูใจ รับทราบ รับปฏิบัติ เปลี่ยน

ทหาร แจ้งอุดมศักดิ์ 1 เตรียมพร้อมปฏิบัติหน้าที่

ทหาร แจ้งอุดมศักดิ์ 1 เตรียมพร้อมปฏิบัติหน้าที่

(ซูใจ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนที่ประกอบอาชีพทหารเป็นคนที่เสียสละตัวเอง และ
ทำประโยชน์เพื่อสังคม เพื่อส่วนรวม ให้ความสำคัญกับประเทศชาติมาก ทำทุกอย่างจะคิดถึง
ประเทศชาติก่อน เมื่อประเทศสั่งงานให้ จะต้องทำตามคำสั่ง เมื่อต้องเลือกส่วนใดส่วนหนึ่งระหว่าง
ประเทศชาติกับครอบครัว จะเลือกประเทศชาติก่อน และเข้าใจภารกิจของตัวเอง คือ ปกป้องความ
ปลอดภัยของประชาชน ความต้องการต่าง ๆ ของคนในครอบครัวจะมาทีหลัง ซึ่งคนในครอบครัวต้อง
มีความเข้าใจในเรื่องนี้ จึงจะใช้ชีวิตร่วมกับคนที่มืออาชีพทหารได้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง Hero of the axe เล่าว่า จำกับสมชายทำหน้าที่ทหารรักษาป่า เมื่อมี
คนมาทำลายป่า และเกิดกรณีการยิงปืน จำโดนยิง ออการหนัก จำสั่งเสียสมชายให้ทำหน้าที่
ของตัวเองให้ดี ดังตัวอย่าง

สมชาย จำ จำครับ ตื่นครับจำ อยู่กับผมก่อนจำ จำครับ
จำ ไม่ต้องห่วงจำหรอก เอ็งทำหน้าที่ของตัวเอง
ต่อไป ทหารต้องทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด
ดูแลประชาชน ไม่ทอดทิ้งประชาชน เหมือน
พระองค์ท่านไม่ทอดทิ้งเรา

สมชาย ครับจำ ผมจะทำหน้าที่ให้ดีที่สุด

(Hero of the axe. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่าง สะท้อนให้เห็นว่า คนที่ประกอบอาชีพเป็นทหารมีภาระหนัก และเป็นคนที่
ต้องทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด ทหารมีหน้าที่ดูแลรักษาประชาชน ประเทศชาติ และการป้องกัน
ประเทศชาติ ความปลอดภัยของประชาชน คนที่ทำหน้าที่ในการดูแลประเทศชาติจะทำงานในสถานที่
ที่เต็มไปด้วยอันตรายทหารต้องมีความ กล้าหาญ เมื่อมีคนมีทำลายส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศ ทหาร
จะเข้าต่อสู้อย่างห้าวหาญเพื่อป้องกันความสงบของประเทศ ทำงานอย่างไม่เห็นแก่ตัวและยอมถวาย
ชีวิตให้กับประเทศชาติ

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง แรงบันดาลใจ เล่าว่า พ่อลูกเกิดป่วย พ่อกลับมาดูแลลูก และได้คุยกับลูก
ว่าพ่อไม่ได้ทิ้งลูกไป พ่อทำทุกอย่าง เพราะมีหน้าที่ของตัวเอง หน้าที่ของทหาร ดังตัวอย่าง

ลูก พ่ออย่าทิ้งหนูอีกนะ ทำไมพ่อต้องทิ้งหนู ที่บ้าน
ของเรา แล้วมาอยู่ที่นี้ละคะ

พ่อ ดูนี่ซิ ครอบครัวนี้ไม่เคยห่างไกลพ่อเลย จากการ
ที่พ่อมาอยู่ที่นี้ ก็ด้วยหน้าที่ ถ้าหากไม่มีพ่อ ไม่มี
ทหาร ที่นี้ก็จะเป็นอย่างงี้เลยเสียดายเสียดาย

อย่างในหลวงของเราลือลือ พระองค์ท่าน ทรง
แบกรับภาระของคนทั้งประเทศ ความเสียสละ
ของเราเทียบไม่ได้กับพระองค์ท่านเลย

(แรงบันดาลใจ ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็น ทหารมีหน้าที่ในการรักษาประเทศชาติ ประชาชน คนที่ประกอบอาชีพทหารจะมีหน้าที่ในการป้องกันประเทศ เสียสละความสุขของตัวเองเพื่อความปลอดภัยของคนส่วนรวม บางครั้งดูแลครอบครัวใหญ่ได้ แต่ดูแลครอบครัวเล็ก ๆ ของตัวเองไม่ได้ ไม่สามารถคุ้มครองผลประโยชน์ทั้งสองฝ่ายให้ได้ มีชีวิตที่ยากเย็น ไม่เป็นตัวของตัวเอง แต่ได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกของครอบครัวเล็ก ๆ ของตัวเองได้

จากการวิเคราะห์อาชีพทหารที่ปรากฏในภาพยนตร์สั้นสรุปได้ว่า ในสังคมไทยมีผู้ประกอบอาชีพทหาร ทหารเป็นคนที่น่ายกย่อง เป็นคนที่ทำงานในสถานที่อันตราย และต้องเสียสละความสุขของตัวเอง เพื่อรักษาความสุขของส่วนรวม ความปลอดภัยของประชาชน และป้องกันประเทศชาติ บางครั้งทำงานมากและหนักจนไม่สามารถดูแลครอบครัวเล็ก ๆ ของตัวเองได้ แต่ก็มีภูมิใจในอาชีพในและการทำงานที่ของตัวเอง

3.1.3 การคมนาคม

การคมนาคม มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในสังคมไทย การคมนาคมมีความคล่องตัวในระดับที่ดี การคมนาคมที่ปรากฏในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีการเดินทางด้วยพาหนะที่หลากหลาย เช่น เครื่องบิน รถโรงเรียน รถมอเตอร์ไซค์ และรถสามล้อ เป็นต้น รายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ชูใจ เล่าว่า พ่อของชูใจเป็นผู้หมวด และสถานที่ทำงานห่างจากบ้าน แสนไกล เมื่อถึงวันหยุด และถึงวันเกิดของชูใจ พ่อจึงจองตั๋วเครื่องบินกลับบ้าน ดังตัวอย่าง

ทหาร ผู้หมวดกลับบ้านอย่างไรครับ
พ่อ อ้อ ผมจองเครื่องบินไว้ที่หาดใหญ่แล้ว
ทหาร ให้ผมไปส่งไหมครับ

(ชูใจ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่าง สะท้อนให้เห็นว่า สังคมไทยมีการคมนาคมที่ดีและสะดวก มีเครื่องบินไปถึงต่างจังหวัด เครื่องบินเป็นพาหนะที่ผู้คนนิยมใช้ โดยเฉพาะเป็นคนที่จะไปสถานที่ไกล เนื่องจากเครื่องบินมีความเร็ว แต่การเดินทางโดยเครื่องบินยังไม่สมบูรณ์ สนามบินสร้างอยู่ห่างจากใจกลางเมือง จึงต้องนั่งรถไปถึงสนามบินก่อน จึงจะนั่งเครื่องบินได้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ลูกเสือ เล่าว่า นักเรียนจะไปเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่เดินทางมาราบสักการะพระบรมศพ ที่พระบรมมหาราชวัง ครูจัดรถโรงเรียนให้ไปส่งนักเรียน และนัดหมายเวลาให้นักเรียนทราบ ดังตัวอย่าง

ครูนนท์ชัย รถจะออกจากที่สำนักงานเขตเวลาเก้าโมง
เพราะฉะนั้น วันเสาร์นี้แปดโมงตรง มารอคูที่
โรงเรียน เข้าใจไหมครับ

(ลูกเสือ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า รถโรงเรียนเป็นพาหนะที่สะดวกเหมาะสมสำหรับคนจำนวนมาก เป็นสวัสดิการของนักเรียนและคนที่ทำงานในโรงเรียนต่าง ๆ ไม่ว่านักเรียนจะไปเข้าร่วมกิจกรรมที่ไหน ครูสามารถจัดรถโรงเรียนให้ เพื่อสะดวกกับทุกคน รถโรงเรียน สามารถรับน้ำหนักนักเรียนได้พร้อมกันหลาย ๆ คน และวิ่งไปสถานที่ไกลได้อย่างสะดวก

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เด็กชายจอบ เล่าว่า เมื่อเชียดจะไปโรงเรียน แม่กำชับกำชาให้ขับรถมอเตอร์ไซค์ให้ดี ๆ เมื่อวานมีคนขับรถมอเตอร์ไซค์ตกลงไปหลุม เกิดอุบัติเหตุ ดังตัวอย่าง

พ่อ เชียดขับประวั้ง ๆ นะลูก หลุมนั่นมีคนขับรถมอเตอร์ไซค์ตกลงไปเมื่อคืน ถึงกับขาหักต้องใส่เฟือกไปหนึ่งคนแล้วนะ ยังไงก็ขับประวั้งหน่อยนะลูก

(เด็กชายจอบ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า สังคมไทยมีกลุ่มคนที่ใช้รถมอเตอร์ไซค์เป็นพาหนะในการเดินทาง เพื่อเดินทางในระยะสั้น แต่รถมอเตอร์ไซค์ก็เป็นพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุได้ง่ายที่สุดเนื่องจากคนขับเร็ว และถนนไม่ดี การใช้พาหนะประเภทมอเตอร์ไซค์ จึงเป็นส่วนหนึ่งของการคมนาคมที่ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษมากกว่าพาหนะประเภทอื่น ๆ

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ใบตอง เล่าว่า พี่สาวไปหายายเพื่อขอยืมขัน เมื่อรู้ว่ายายปวดแข้งปวดปวดขา ไม่มีใครพาไปหาหมอ พี่สาวจึงเอารถสามล้อของตัวเองพยายายไปหาหมอ ดังตัวอย่าง

พี่สาว หนูมาขอยืมขัน ไปทำพานบายศรีงานบุญบ้านได้ไหม
ยาย รีบไหม เดี่ยวยายหามาให้เลือก ยายมีขันหลายใบ ยายก็
ปวดแข้งปวดขา ยากก็ใกล้หมด ไม่มีใครพาไปหาหมอ
พี่สาว งั้น เอารถซาเล้งหนูไปก็ได้ค่ะ หนูเต็มใจ หนูจะขับช้า ๆ
ไม่รีบหรอกค่ะ

(ใบตอง. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การคมนาคมในเขตชนบทมีความไม่สะดวกสำหรับการเดินทางของชาวบ้าน ชาวบ้านที่ยากจน หรือคนที่ไม่สะดวกขับรถจะไปไหนมาไหนไม่สะดวกต้องอาศัยคนที่มีรถ ในสังคมชนบท ผู้คนนิยมซื้อรถเป็นรถซาเล้ง หรือใช้รถสามล้อ รถซาเล้งเป็นรถที่มีความปลอดภัยมากกว่ารถมอเตอร์ไซค์ ไม่เพียงแต่ชนของได้ ยังชนคนได้ รถซาเล้งเป็นพาหนะที่สำคัญสำหรับคนในชนบท สามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ไปถึงสถานที่ไกลหรือถนนแคบได้ มีความสะดวก

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนด้านการคมนาคมจากภาพยนตร์สั้นเห็นได้ว่า สังคมไทยมีการคมนาคมที่ดีที่สะดวก มีพาหนะมากมายหลายประเภท เช่น เครื่องบิน รถโรงเรียน รถมอเตอร์ไซค์ รถสามล้อ เป็นต้น คนที่ไปต่างจังหวัด หรือไปสถานที่ไกล จะนิยมนั่งเครื่องบินไป ซึ่งมีความเร็วที่สุด คนที่อยู่ในชนบท จะนิยมใช้รถมอเตอร์ไซค์และรถสามล้อ เพราะสามารถเข้าถึงถนนแคบ ๆ ได้

3.2 ภาพสะท้อนด้านความสัมพันธ์ของคนในสังคม

ความสัมพันธ์ คือ ความเกี่ยวข้องกันระหว่างสิ่งต่าง ๆ ในสังคมโดยมีคนเป็นหลักของความเกี่ยวข้องกัน เช่น คนกับคน คนกับธรรมชาติ เป็นต้น เป็นความสัมพันธ์ที่มีผลประโยชน์ และ

ผลกระทบต่อกัน ความสัมพันธ์ที่ดี จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อกัน ส่งเสริมกัน ความสัมพันธ์ไม่ดีจะมีผลกระทบที่ไม่ดีต่อกัน ความสัมพันธ์เป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม

3.2.1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมชนบท

คนในสังคมชนบท มีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นและจริงใจต่อกัน ภาพยนตร์สั้นได้สะท้อนภาพคนในสังคมชนบทที่มีความพึงพอใจ อยู่เย็นเป็นสุข และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน หรือผู้อื่น เข้าใจกัน ใจดีต่อกัน ไม่เห็นแก่ตัว มีน้ำใจ และเป็นมิตรกับคนอื่น ดังต่อไปนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง พูพอน กล่าวถึงพ่อป่วยหนัก แม่อยากเอาที่ดินไปขายเพื่อจะได้มีเงินมารักษาพ่อ เมื่อชาวบ้านคนอื่นรู้เรื่อง ชาวบ้านจึงรวบรวมเงินมาเพื่อรักษาพ่อที่โรงพยาบาล แม่จึงไม่ต้องเอาที่ดินไปขาย เมื่อหายป่วยจะได้กลับมาทำมาหากินในที่ดินของตนเองได้ต่อไป ดังตัวอย่าง

*ป้าครับ นี่เป็นเงินจำนวนหนึ่งครับที่ชาวบ้านได้รวบรวมมาหลังจาก
ได้ทราบว่าคุณลุงเข้าโรงพยาบาล แม้เงินจะไม่มากเท่าไร แต่
ชาวบ้านเขาก็เต็มใจแล้วก็ยินดีที่จะนำมามอบให้คุณป้าใช้ในเรื่อง
การรักษาพยาบาลของคุณลุงครับ พวกเราชาวบ้านด้วยกันนะครับ*

(พูพอน. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมชนบทที่มีความสัมพันธ์ที่ดีงามต่อกัน ผู้คนในสังคมชนบทเข้าใจกัน ไม่เห็นแก่ตัว และช่วยกันหาวิธีมาแก้ปัญหา เมื่อรู้ว่าคนไม่มีเงินรักษาการเจ็บป่วย ชาวบ้านจะช่วยรวบรวมเงินมาเพื่อให้รักษาได้ คนในสังคมชนบทได้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ทุกคนมีความพึงพอใจกับชีวิตที่ตัวเองมีภาพสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมชนบทจึงเป็นภาพที่งดงามในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมไทย

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เปี้ยก เล่าว่า พ่อเปี้ยกได้เล่าเรื่องเกี่ยวกับลูกหลานว่า ลูกหลานป่วยแล้ว จะเอาเข้าไปให้ลูกหลานพຽນนี้ ดังตัวอย่าง

*พ่อของเปี้ยก ยาดูวันนี้ก็สำคัญมันต้องมียาตัวนี้ทุกวันนะไม่งั้นจะ
รักษาคนไข้ไม่ได้ เออแล้วได้ยีนว่าลูกหลานไม่
สบายมาหลายวัน พຽນนี้จะปรຽงยาไปรักษาแ
ก่อนนะลูกนะ แล้วฟ้าทลายโจร จะไม่มีแล้วนะ
ยังงี้ก็ช่วยปลูกให้พ่อ หน้อยนะ*

(เปี้ยก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมชนบทเป็นความสัมพันธ์ที่บริสุทธิ์มาก คนป่วยแล้ว มีคนห่วงและเอายามาให้ มีคนปลูกยาสมุนไพร เพื่อรักษาคนป่วยที่ยากจน ความสัมพันธ์ของคนในสังคมชนบทเป็นความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น บริสุทธิ์ ผู้คนห่วงกัน ผู้คนในสังคมชนบทอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข ไว้ใจกัน ไม่ให้ความสำคัญแก่เงิน ฐานะ เพียงแต่ให้ผู้คนอยู่เย็น เป็นสุข มีความพึงพอใจกับชีวิตที่ตัวเองมีอยู่เท่านั้น

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง วันที่ไม่มีพ่อ เล่าว่า พ่อพาลูกกลับบ้าน และเอาข้าวหอมที่ตัวเองปลูกเองไปแจกให้ลุง เพื่อให้ลุงได้มีข้าวหอมกิน ดังตัวอย่าง

*พ่อ อ้าว ลุงครับ นี่ข้าวนาของผมนะครับ เม็ดงาม หอมขึ้น
หม้อแน่นอน*

ลุง ครับ ชอบใจมากนะครับ

ลูก พ่อ ทำไมเราไม่เก็บไว้กินเองล่ะครับ

พ่อ ถ้าเราไม่เริ่มทำดี แล้วใครจะมาทำล่ะ

(วันที่ไม่มีพ่อ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมชนบทเป็นความสัมพันธ์ที่ดี มีน้ำใจต่อกัน ชาวบ้านมีความซื่อสัตย์ มีความสุข รู้จักแบ่งปัน ชาวบ้านมีพึงพอใจ และรู้จักพอเพียงกับชีวิตของตนเอง ชาวบ้านจะเอาข้าวนาที่ตัวเองปลูกมาแจกให้คนที่ไม่มีความสามารถในการปลูกข้าวหรือทำมาหากิน หรือคนที่ไปทำงานอื่น ๆ ไม่ปลูกข้าวเอง เพื่อทำเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับลูกหลานของตัวเอง ให้รู้จักแบ่งปัน ดูแลคนที่ยากจน

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมชนบทในภาพยนตร์สั้น เห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมชนบทมีความสัมพันธ์ที่พึ่งพิงต่อกัน ผู้คนในสังคมชนบทเข้าใจกัน ห่วงใยกัน ช่วยเหลือกันอย่างเต็มที่ คนในสังคมชนบทได้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ทุกคนพึงพอใจกับชีวิตของตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมชนบทที่สะท้อนในภาพยนตร์สั้นเป็นความสัมพันธ์ที่น่าชื่นชมมาก

3.2.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

ครอบครัวของคนไทยจะมีความสุขหรือความขัดแย้งกันขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เรือกระดาศ เล่าว่า ครอบครัวของโบ๊ทเป็นครอบครัวที่ยากจน เมื่อแม่ของโบ๊ทเจ็บป่วยมาหลายวันแล้ว พ่อหวังจึงให้ไปหาหมอ แต่แม่ไม่ยอมเสียเงินไปหาหมอ ดังตัวอย่าง

พ่อโบ๊ท ไหวไหมแม่ ถ้าไม่ไหวก็ไปหาหมอก่อนก็ได้นะ

แม่โบ๊ท ไม่เป็นไรหรอกพ่อ ไปหาหมอก็กเสียเงินเปล่า ๆ

พ่อโบ๊ท พ่อเห็นแม่ไออย่างนี้มากี่หลายวันแล้ว

พ่อโบ๊ท แม่ ๆ เป็นอะไร

(เรือกระดาศ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวประเภทความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับภรรยาเป็นความสัมพันธ์ที่มีความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด ห่วงใยกัน เมื่อคู่รักไม่สบาย จะห่วงกันอย่างจริงจัง ครอบครัวที่ยากจน สามีกับภรรยาเข้าใจกัน ไม่มีเงินพอใช้ก็สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขพึงพอใจได้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง พูพอน เล่าว่าพ่อป่วย แม่ไม่มีเงินเอาไปรักษาพ่อ แม่อยากเอาป่าไม้ผืนที่พ่อรักมากไปขาย พ่อลูกสาวรู้เรื่องก็คุยกับแม่ว่าป่าไม้ผืนนี้เป็นป่าไม้ที่พ่อรักและภูมิใจมาก แม่ก็คุยกับลูกสาวดี ๆ และให้ลูกสาวรู้ความลำบากของแม่ด้วย ดังตัวอย่าง

ลูกสาว แม่คะ แม่จะเอาป่าไม้ผืนนี้ไปขายจริง ๆ หรือคะ

แม่ จ๊ะ ลูก

ลูกสาว แต่ว่าพ่อรักและภูมิใจป่าไม้ผืนนี้มากนะแม่

แม่ แล้ว ชีวิตพ่อกับป่าไม้ ลูกจะให้แม่ทำยังไง

(พูพอน. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็น ความสัมพันธ์ระหว่างลูกกับพ่อแม่ในสังคมไทยเป็นความสัมพันธ์ที่ดี ในครอบครัวใดครอบครัวหนึ่ง โดยทั่วไปปกติ พ่อแม่จะกระทำการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มักจะตัดสินใจด้วยตน เนื่องจากพ่อแม่มีความรู้ความสามารถมากกว่าลูกของตนเอง แต่ในสังคมไทย บางครอบครัว เมื่อลูกไม่เข้าใจการกระทำของพ่อแม่ พ่อแม่ก็สั่งสอนลูกอย่างมีความอดทน ไม่เคยคิดว่ามันเป็นเรื่องส่วนตัวของผู้ใหญ่ และค่อย ๆ อธิบายให้ลูกเข้าใจพ่อแม่ สะท้อนให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างลูกกับผู้ใหญ่เป็นความสัมพันธ์ที่เข้าใจกัน

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ทูเรียนแมน ฮีโร่พันธุ์เกรียน เล่าว่า พ่อจะเสียชีวิตแล้ว และมีการสั่งเสียให้กับลูก เพื่อสั่งสอนลูกให้เป็นคนดีของสังคม ลูกทำตามคำสั่งของพ่อ ดังตัวอย่าง

พ่อ พ่อไม่รอดแล้วลูก ต่อไปนี่ลูกต้องเป็นคนดีของสังคม ต้องเก็บคำสอนของพ่อไปใช้นะ คุณธรรมสิบสองประการ ลูกท่องได้ไหม

ลูก ได้ครับพ่อ

พ่อ ไหน ลองท่องให้พ่อฟังหน่อยสิ

ลูก ข้อหนึ่งรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ข้อสอง ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทนได้....ข้อสิบสอง ใช้คิดอะไรให้ส่วนรวม

พ่อ สุดท้ายนี้ พ่อมีอะไรจะให้ลูก นี่คือทูเรียนพิเศษ ลูกต้องกิน แล้วลูกจะมีพลังปกป้องบ้านเมือง ปกป้องหมู่บ้านของเรา ลูกทำได้ไหม

ลูก ได้ครับ

(ทูเรียนแมน ฮีโร่พันธุ์เกรียน. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็น ความสัมพันธ์ระหว่างลูกกับพ่อแม่ในสังคมไทยเป็นความสัมพันธ์ที่ดี พ่อแม่เป็นคนที่ห่วงลูกตลอด สอนลูกให้เป็นคนดีจนถึงชีวิตสิ้นสุด เรื่องที่น่ากังวลของพ่อแม่ก็คือการเติบโตของลูก แม้ชีวิตของตนจะสิ้นสุด ยังสอนลูกให้เป็นคนดี ลูกเป็นคนที่รักพ่อแม่ เชื่อฟัง มีความกตัญญู จึงทำตามคำสอนของพ่อแม่ และจำคำสอนของพ่อแม่ได้ตลอด ความสัมพันธ์ระหว่างลูกกับพ่อแม่ในสังคมไทยเป็นความสัมพันธ์ที่ห่วงกัน และนี่ถึงอีกฝ่ายหนึ่งเสมอ

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เด็กชายจอบ เล่าว่า ครอบครัวของเขียดเป็นครอบครัวที่ยากจน เขียดขี่รถไปโรงเรียน เมื่อตกหลุมกลับมาเปลี่ยนเสื้อผ้า แม้ว่าเขียดไม่ขี่รถให้ดี พ่อแม่ไม่มีเงินพอซื้อชุดนักเรียนให้หลายชุด พ่อห่วงเขียด ให้เขียดขี่รถให้ดี ระวังหลุม ดังตัวอย่าง

แม่ เขียด ไปทำอะไรมา ทำไมเสื้อเออะเทอะขนาดนี้

เขียด ผมขี่รถตกหลุมครับแม่

แม่ หลุมมันอยู่เฉย ๆ ทำไมลูกไม่รู้จักดูให้ดี ๆ รู้ไหม บ้านเราไม่ได้รวยนะลูก ไม่ได้มีปัญญาหาเสื้อผ้าให้ลูกใส่เล่นหรอกนะ เฮ้อ

พ่อ เขียด ชับระวัง ๆ นะลูก หลุมนั่นมีคนขับรถมอเตอร์ไซด์ตกลงไปเมื่อคืน ถึงกับขาหักต้องใส่เฝือกไปหนึ่งคนแล้วนะ ยังไงก็ชับระวังหน่อยนะลูก

(เด็กชายจอบ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวแบบไหน พ่อแม่ดูแลลูกของตัวเอง รักลูก ห่วงลูกด้วย สำหรับครอบครัวที่ยากจน แม่ว่าไม่มีเงินพอใช้ ครอบครัวอยู่ด้วยกันอย่างไม่มี ความขัดแย้ง ไม่ทะเลาะกัน ในครอบครัวทั่วไป แม่เป็นคนที่เข้มงวด สอนให้ลูกรู้ว่าลักษณะของครอบครัวตัวเอง ความลำบากของพ่อแม่ ให้ลูกทำอะไรควรนึกถึงครอบครัวตัวเองก่อน พ่อจะเป็นคนที่อ่อนโยน ห่วงลูก พุดจาอ่อนโยน สอนให้ลูกหลีกเลี่ยงอันตราย ลูกเป็นคนที่เชื่อฟัง และทำตามคำสอนของพ่อแม่ ความสัมพันธ์นี้เป็นความสัมพันธ์ระหว่างลูกกับพ่อแม่เป็นความสัมพันธ์ที่รักกัน ห่วงใยกัน

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ปลุก เล่าว่า พี่น้องสองคนอยู่ด้วยกัน และอยู่บนภูเขา พี่น้องสองคน ดูแลกัน ไปไหนมาไหนด้วยกัน ดังตัวอย่าง

น้อง วันนี้จะพาผมไปปลูกต้นไม้ที่ไหนหรือครับ
พี่ ไปทางนั้น ที่ ๆ มีคนแอบลักลอบตัดต้นไม้
(ปลุก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ขาดทั้งพ่อและแม่ พี่น้องกลับมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ดูแลกัน และทำประโยชน์ให้สังคมด้วยกัน พี่ทำหน้าที่ในการตัดสินใจ น้องทำตามคำสั่งของพี่ และสนับสนุนการตกลงของพี่ พี่น้องอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข ไม่มีพ่อแม่ พี่น้องรู้จักรักษาและหวงแหนเวลาที่ได้อยู่ด้วยกันกับพี่น้อง จึงไปไหนมาไหน ไปทำอะไรก็ไปด้วยกัน พี่น้องไม่ได้อยู่ในครอบครัวที่รวย เมืองที่เจริญรุ่งเรือง แต่ก็มีความสำคัญในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีประโยชน์ต่อสังคมได้

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง สามพี่น้อง เล่าถึงพี่น้องสามคนอ่านหนังสือที่ห้องสมุด เวลาได้อ่านหนังสือสนุก ๆ พี่น้องสามคนได้คุยกันอย่างสนุกสนาน ดังตัวอย่าง

น้อง กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสามพี่น้องไปเจอ
 สิ่งของสามสิ่ง ที่มีความวิเศษเฉพาะตัวต่างกัน
 สามสิ่งนั้น คือ หนึ่ง ไม้กายสิทธิ์สามารถเสกได้
 ทุกสิ่งที่เราต้องการ สอง หินวิเศษสามารถให้คน
 รักกลับมารักเราได้ และสิ่งสุดท้าย คือ ผ้าคลุม
 ล่องหน สิ่งนี้เมื่อเอามาคลุมตัวเรา ก็จะหายไป
 ทันที เป็นพี่ พี่จะเลือกสิ่งไหนหรือ
พี่คนโต พี่ก็เลือกไม้กายสิทธิ์เิง จะได้เสกให้ทุกคนทำตาม
 คำสั่งทุกอย่าง
น้อง แล้วพี่ละ
พี่คนรอง ก็หินวิเศษ จะได้เสกให้คนที่เรารักหันกลับมารัก
 เราบ้าง

(สามพี่น้อง. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องเป็นความสัมพันธ์ที่ดี พี่น้องอยู่ด้วยกัน ไปเรียนด้วยกัน เวลาอ่านหนังสือสนุกสนานหรือได้เจอเรื่องสนุกสนาน จะแบ่งปันให้ พี่น้อง คนอื่นรู้ และได้คุยกับพี่น้องคนอื่นอย่างสนิทกัน พี่น้องต่างก็มีความคิดเห็นของตัวเอง และได้เล่าความคิดเห็นของตัวเองให้กับพี่น้องรู้ พี่น้องคนอื่นตั้งใจฟัง และสนับสนุนความคิดเห็นของพี่น้องทุกคน

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัวจากภาพยนตร์สั้น ไม่ว่าจะ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับภรรยา ความสัมพันธ์ระหว่างลูกกับพ่อแม่ หรือความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง ล้วนนำเสนอภาพความสัมพันธ์ที่ติดต่อกัน ห่วงใยกัน เข้าใจกัน จึงทำให้ครอบครัวอบอุ่น และมีความสุข ครอบครัวเข้มแข็ง หลีกเลี่ยงความขัดแย้งและปัญหาต่าง ๆ ได้

3.2.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์

ในสังคมชนบท ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์นั้นเป็นความสัมพันธ์ที่ดีงาม ครูเปรียบเหมือนพ่อแม่คนที่สองของลูกศิษย์ มีการช่วยเหลือกัน ครูช่วยสอนวิชาความรู้ให้ลูกศิษย์ ลูกศิษย์ก็ช่วยงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ของครู เป็นการแบ่งเบาภาระงานของครู ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์ ดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ME ความดีอยู่ในตัวเรา กล่าวว่า ในเวลาเลิกเรียนแล้ว อะตอมกับเพื่อนกำลังจะกลับบ้านด้วยกัน ครูกำลังจะเข้าประชุม ครูจึงขอให้อะตอมช่วยงานครู ดังตัวอย่าง

*อ๋ม อะตอม ครูมีเรื่องจะรบกวนหนูหน่อยลูก พอวันนี้ครูดี
ประชุมอยู่นะคะ ครูยังไม่ได้กรอกคะแนนข้อสอบที่เราได้สอบผ่าน
ไป หนูช่วยขึ้นไปกรอกคะแนนสอบให้ครูหน่อยนะลูกนะ เดี่ยวครู
จะรีบไปประชุมคะ ครูตรวจไว้เรียบร้อยแล้ว อยู่บนห้องพัก
ครูนะลูกนะ*

(ME ความดีอยู่ในตัวเรา. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็น ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์ในสังคมไทยเป็นความสัมพันธ์ที่ดี ที่ช่วยกัน ครูมีงานให้นักเรียนช่วย นักเรียนยินดีช่วย ครูกับลูกศิษย์เหมือนเป็นแม่ลูกกัน ภาษาที่ครูใช้พูดกับลูกศิษย์ก็เป็นภาษาที่ไพเราะน่าฟัง และแสดงให้เห็นถึงความรักความเมตตาที่ครูมีต่อลูกศิษย์ด้วย ครูกับลูกศิษย์ในชนบทจึงอยู่ด้วยกันอย่างกลมกลืนเหนียวแน่น และติดต่อกันอย่างมาก

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง แรงบันดาลใจ เล่าว่า เมื่อพ่อของครูโดนยิงจนเสียชีวิต เพื่อความปลอดภัยของครู ทหารจึงต้องพาครูไปจากที่นี่ ในระหว่างการเดินทาง ครูนึกถึงพวกนักเรียนที่ไม่มีครูสอน ครูไม่ยินยอมออกจากที่นี่ เพราะมีนักเรียนของตัวเอง โดยไม่กลัวอันตรายใด ๆ จึงกลับมาหา นักเรียนของตัวเอง ดังตัวอย่าง

*ครู ฉันไม่ไปแล้ว
ครู เด็ก ๆ ครูกลับมาแล้ว
นักเรียนชาย คุณครู ครูกลับมาแล้ว
นักเรียน ครู...*

(แรงบันดาลใจ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์ในสังคมไทยไม่เพียงแต่มีความสัมพันธ์ในการเรียนการสอน ยังมีความสัมพันธ์ระหว่างทางจิตใจ ในสังคมไทยมีสถานที่อันตรายเยอะแยะ จึงไม่มีคนไปสอนเด็กที่เกิดในสถานที่เหล่านั้น เมื่อมีครูมา พวกเด็ก ๆ จะดีใจมีความสุข และอยู่กับครูอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน อยู่ที่นี่ไม่ปลอดภัย ครูก็ไม่ยอมทิ้งเด็ก ๆ

เหล่านั้น เพราะมีความทรงจำกับเด็ก ๆ ครูกลายเป็นคนกล้าหาญ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์ในสังคมไทยเป็นความสัมพันธ์ที่น่าชื่นชม

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ลูกเสือ เล่าว่า นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา เพื่อปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือประชาชนที่เดินทางมากราบสักการะพระบรมศพ ที่พระบรมมหาราชวัง นักเรียนชื่อไอนุ่น มาขึ้นรถโรงเรียนช้า ทุกคนจึงไปไม่ทันรถของจังหวัด แต่ครูก็ไม่ได้ต่อว่านักเรียนที่มาช้า ดังตัวอย่าง

นักเรียน ครู นั่นไงไอนุ่นมาแล้ว
ครู รถที่มารับลูกเสือเนี่ย ออกไปรียังครับ
ยาม ออกไปลักพักแล้วครับ
ไอนุ่น ครูคะ ขอโทษค่ะที่หนูมาช้า
ครู อย่าคิดมากนะ มันเป็นเรื่องอุบัติเหตุ

(ลูกเสือ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์เป็นความสัมพันธ์ที่อยู่ด้วยความสนิทสนม ลูกศิษย์ของตัวเองมาสาย จึงทำให้นักเรียนคนอื่น ๆ ไม่ได้นั่งรถของจังหวัดไปเข้าร่วมกิจกรรม ครูไม่ลงโทษลูกศิษย์ เข้าใจว่าลูกศิษย์ไม่ได้ตั้งใจทำผิด ห่วงลูกศิษย์ และให้อภัยโดยเอาใจเขามาใส่ใจเรากับคนที่มีความผิดพลาด ลูกศิษย์เข้าใจตัวเองทำผิด จึงขอโทษกับทุกคน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์เป็นความสัมพันธ์ที่สามารถอยู่ด้วยกันอย่างสบายใจ และเข้าใจกัน

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง จัย มั่น รัก เล่าว่า ครูรู้ว่านักเรียนหลายคนที่ไม่มาเรียนเพราะเป็นไข้ และมีนักเรียนคนหนึ่งที่มีอาการหนัก ครูห่วงนักเรียน จึงพานักเรียนที่มาเรียนในห้องเรียนไปเยี่ยมเพื่อนที่นอนอยู่ในโรงพยาบาล ดังตัวอย่าง

ครูเอ๊ะ สวัสดีตอนเช้า สักเกตไหมครับว่า เพื่อนเรา
หายไปแล้วคน เป็นไข้และมีคนหนึ่งอาการหนัก
น่าจะเป็นไข้ซิกา รอดูอาการที่อนามัยนะครับ
เราไปเยี่ยมเพื่อนกันดีไหมครับ

(จัย มั่น รัก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์เป็นความสัมพันธ์ที่รักกัน ห่วงใยกัน ครูไม่ใช้อำนาจของตัวเองไปบังคับนักเรียนทำสิ่งที่นักเรียนไม่อยากทำ ครูพูดชักชวนนักเรียนก่อน ครูกับลูกศิษย์เคารพกันและกัน นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นว่า ครูห่วงใยลูกศิษย์ถือว่าลูกศิษย์เป็นสมาชิกในครอบครัว เมื่อนักเรียนป่วย ครูก็ห่วงใย และไปเยี่ยมนักเรียนเอง และชวนเพื่อนคนอื่นไปเยี่ยมด้วย

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์จากภาพยนตร์สั้น เห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่เพียงแต่มีความสัมพันธ์ทางการเรียน การสอน ยังมีความสัมพันธ์ทางจิตใจ และความรู้สึก ครูกับลูกศิษย์จะเป็นคนที่อยู่ด้วยกันนาน เป็นครูเป็นลูกศิษย์ ยังเป็นเพื่อนกัน ช่วยกันและเข้าใจกัน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์เป็นความสัมพันธ์ที่น่าชื่นชม เป็นความสัมพันธ์ที่สนิทกันอย่างเป็นญาติพี่น้อง

3.2.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวัยรุ่นรุ่นสะท้อนให้เห็นจากภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นกับพ่อแม่และความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อน

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง John Need Home กล่าวถึง นักเรียนชายกับสุนันธิดาเห็นหมาที่นำร่องอยู่ในโรงเรียน ภารโรงอยากเอามาไปทิ้งที่ข้างนอก นักเรียนชายขอเวลาสามวันหาบ้านให้หมาตัวนี้ แต่หาหลายวิธีแล้ว ยังไม่มีวิธีที่เหมาะสมกับหมาตัวนี้ และจะหมดเวลาที่นัดหมายไว้ นักเรียนชายเสียใจและท้อแท้ สุนันธิดาปลอบใจเพื่อน ดังตัวอย่าง

นักเรียนชาย ก็เราไม่ไหวแล้วนิ ตกปลาก็แล้ว ทำแผนทีก็แล้ว ทำรถก็แล้ว แล้วยังต้องปล่อยยวดีอีก สุดท้ายผลก็ออกมาแบบเดิม ล้มเหลว

สุนันธิดา เธอรู้ไหมอดิสริ เค้าผิดพลาดมามากยิ่งกว่าเธออีก แต่เค้าไม่ยอมแพ้ เพราะอะไรรู้ไหม เพราะสิ่งที่ไม่สำเร็จมันไม่ได้ไร้ค่า แต่มันทำให้คนเราพบอีกวิธีหนึ่งได้ แล้วเราก็เพิ่งค้นพบอีกวิธีหนึ่ง แล้วมันก็สำเร็จด้วย

(John Need Home. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง John Need Home สะท้อนให้เห็นสังคมไทยเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนของคนไทยจะเป็นความสัมพันธ์ที่ดี คนที่เป็นเพื่อนกันจะรู้จักกัน เมื่อเพื่อนท้อแท้ ก็ให้กำลังใจเพื่อน ปลอบใจเพื่อน ไม่ให้เพื่อนคิดแต่เรื่องที่ทำให้ตัวเองเสียใจ ให้เพื่อนเห็นความหวัง และสบายใจ มีความสุขและมีรอยยิ้มทุกวัน

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง Keep เก็บ เล่าว่า กี้ฟกับศรีพุดเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน กี้ฟเป็นห่วงว่าในวันต่อไปจะไม่มีคนช่วยเก็บขยะ ศรีพุดจึงปลอบใจกี้ฟ ดังตัวอย่าง

กี้ฟ ถ้าวันต่อ ๆ ไป ไม่มีเน็ตไอดอลมาช่วยโปรโมต คนอื่นจะให้ความสำคัญออกมาช่วยเก็บขยะ เหมือนวันนี้อีกไหม

ศรีพุด แกฟังฉันนะ ฉันไม่รู้หรอกนะว่าอนาคตข้างหน้า มันจะเป็นยังไง แต่วันนี้ แกได้เป็นจุดเริ่มต้นในการทำให้ สิ่งดี ๆ เพื่อสังคม ฉันเชื่อนะ ลักวันหนึ่ง อาจจะมีคนที่เห็นความสำคัญในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมของแกไม่แน่นะ อาจจะมีคนที่คิดเหมือนแกเกิดขึ้นก็ได้ อย่างฉันไง

กี้ฟ ศรีพุด ชอบใจนะ

ศรีพุด ไป ไปเก็บขยะกันดีกว่า

กี้ฟ ขอกอดหน่อย

(Keep เก็บ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยให้ความสำคัญกับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนเป็นความสัมพันธ์ที่สนิทแน่นแฟ้น รู้ใจกัน เมื่อเพื่อนจะไปทำอะไร จะช่วยเหลือกัน จะปลอบใจ และให้กำลังใจเพื่อน เมื่อเพื่อนได้รับความปลอบใจและกำลังใจของเพื่อน จึงกลายเป็นคนที่มีความสุข และเล่นสนุกสนานกันกับเพื่อนได้ต่อไป

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนจากภาพยนตร์สั้นเห็นได้ว่า คนในสังคมไทยให้ความสำคัญกับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนของคนไทยจะเป็นความสัมพันธ์ที่ดี สนิทแน่นแฟ้น คนที่เป็นเพื่อนกันจะรู้ใจกัน เมื่อเพื่อนท้อแท้ เจอปัญหาที่แก้ไขยาก หรือเจอเรื่องที่ทำให้ตัวเองไม่สบายใจ จะให้กำลังใจเพื่อน ช่วยเพื่อน ปลอบใจเพื่อน ให้เพื่อนเห็นความหวัง สบายใจ และมีความสุขต่อไป

3.2.5 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ

คนกับธรรมชาติมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นมานานแสนนาน คนเป็นองค์ประกอบ อย่างหนึ่งของธรรมชาติ คนอาศัยอยู่ในธรรมชาติและใช้ธรรมชาติเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิต ธรรมชาติจึงเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตคน คนกับธรรมชาติจึงไม่อาจแยกออกจากกันได้ เมื่อใดที่ทำให้คนกับธรรมชาติต้องแยกจากกัน เมื่อนั้นทั้งคนและธรรมชาติกำลังมุ่งวิธีการเปลี่ยนแปลงสู่หายนะด้วยกันทั้งสองฝ่าย ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติที่ปรากฏในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีรายละเอียดดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง พูพอน เล่าว่า ลูกเอาข้าวไปให้พ่อที่ทำงานอยู่ในป่าไม้ ลูกไม่เข้าใจทำไมพ่อก็ไม่เอาป่าไม้ผืนนี้ไปทำอะไรเหมือนคนอื่น ถ้าเอาป่าไม้ไปทำอะไรแล้ว จะได้มีของกินของใช้ ถ้าเป็นป่าไม้ จะไม่ได้สักอย่างเลย พ่อได้บอกเหตุผลของการรักษาป่าไม้ผืนนี้ให้ลูกฟัง ดังตัวอย่าง

พ่อ หนูมองดูที่ดินเลียบนะลูก มันเป็นสัญลักษณ์ทางธรรมชาติของหมู่บ้านเรา ซึ่งทำให้คนอื่นได้รู้จักหมู่บ้านของเรา และได้มาเยี่ยมชม เป็นผลให้คนในหมู่บ้านของเรามีรายได้เพิ่มขึ้นจากนักท่องเที่ยว และอีกอย่างหนึ่ง ลูก พื้นที่แห่งนี้ยังเป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติให้กับโรงเรียนอื่น ๆ อีกด้วยนะลูกนะ

(พูพอน. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติเป็นความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน มีผลประโยชน์และผลกระทบต่อกัน คนอาศัยอยู่ในป่าไม้ ดูแลธรรมชาติให้ดีแล้ว ธรรมชาติจะเกิดประโยชน์มากมายให้กับคน ไม่เพียงแต่มีที่อยู่อาศัย อาหารการกิน ยังสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนหรือคนในสังคม ถ้าคนดูแลธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้ดีแล้ว ธรรมชาติจะก่อเกิดผลประโยชน์ต่อคนอีกมากมายมหาศาล มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ให้แก่คนที่อาศัยในธรรมชาติ ส่งเสริมนักท่องเที่ยวมาเที่ยว และเพิ่มรายได้ให้กับคนในสังคมชนบทอีกด้วย ถ้าคนดูแลธรรมชาติไม่ดีแล้ว จะมีผลกระทบต่อผู้คน สูดหายใจ จะส่งผลให้เกิดความสูญเสียให้กับทั้งสองฝ่าย

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ปลุก เล่าถึง พี่น้องสองคนเห็นมีคนมาตัดต้นไม้ จึงเข้าไปขอร้องไม่ให้เขาตัดต้นไม้และอธิบายว่าการตัดต้นไม้ทำให้เกิดผลเสียหลายอย่าง คนที่ตัดต้นไม้ไม่เชื่อ พี่ชายจึงอาสาผูกมัดให้คนที่ตัดต้นไม้ดู ดังตัวอย่าง

พี่ชาย เพราะไม่มีต้นไม้ น้ำเลยท่วม น้ำท่วมพ่อแม่พวก
แกก็เลยตงงาน น้ำท่วมเพราะไม่มีต้นไม้ เลยฝน
ตก ต้นไม้จะช่วยดูดซับน้ำไว้ ถ้าไม่มีต้นไม้ น้ำก็
จะไหลมารวมกันในพื้นที่ต่ำเหมือนที่น้ำท่วม
กรุงเทพฯ เข้าใจหรือยัง

ผู้ชาย ไม่จริง ๆ กูไม่เชื่อ

พี่ชาย ถ้าไม่เชื่อฉัน ก็ขอให้เชื่อสมุดเล่มนี้ ถ้าพวกแก
ยืนยันจะตัดต้นไม้ ฉันขอปลูกต้นไม้ทดแทน
(ปลูก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็น ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติเป็นความสัมพันธ์ที่
ประกอบเสริมซึ่งกันและกัน มีผลประโยชน์และมีผลกระทบต่อกัน หากคนที่พึ่งพาอาศัย
ทรัพยากรธรรมชาติจากป่าไม้ได้ดูแลรักษาป่าไม้ให้ดีแล้ว ป่าไม้จะสามารถช่วยดูดซับน้ำ เพื่อไม่ให้เกิด
น้ำท่วม เมื่อผู้คนทำลายป่าไม้ ป่าไม้จะไม่สามารถป้องกันน้ำได้ จึงเกิดน้ำท่วม ทำให้ผู้คนทำงานไม่ได้
ตงงาน ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติจึงเป็นความสัมพันธ์ที่พึ่งพิงกันและดูแลรักษา
ตลอดไป

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติจากภาพยนตร์สั้น
เห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติเป็นความสัมพันธ์ที่ประกอบเสริมซึ่งกันและกัน และมี
ผลประโยชน์และผลกระทบต่อกันและกัน คนได้ดูแลรักษาธรรมชาติให้ดีแล้ว ธรรมชาติจะเกิด
ประโยชน์ต่อคนในสังคม ไม่เพียงแต่มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ให้ ยังสามารถส่งเสริม
นักท่องเที่ยวมาเที่ยว และเพิ่มรายได้ให้กับคนในสังคมชนบทอีกด้วย แต่หากดูแลรักษาธรรมชาติไม่ดี
จะเกิดภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ฯลฯ ซึ่งเป็นภัยที่ทำให้คนในสังคมสูญเสียอีกมากมาย

3.3 ภาพสะท้อนด้านคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐานที่สำคัญของคนทุกคนในสังคมจะใช้เป็นหลักในการปฏิบัติตาม
ภาพยนตร์สั้นรางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็น
คุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมไทยได้อย่างชัดเจน พวกเขาช่วยเหลือกัน มีความกตัญญูต่อพ่อแม่
ดังนี้

3.3.1 ด้านความช่วยเหลือ

ความช่วยเหลือเป็นคุณธรรมที่ดีสำหรับคนทุกคน ความช่วยเหลือจะทำให้เกิด
ความสัมพันธ์ ที่ดีต่อกัน ไม่ว่าจะคนคนนั้นจะเป็นเพื่อนหรือคนแปลกหน้าก็ตาม ภาพยนตร์สั้น
รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นภาพคุณธรรมด้าน
ความช่วยเหลือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ใบตอง เล่าถึงพี่สาวของต้นพายายคนที่ไม่ได้เป็นยายจริง ๆ ของ
พี่น้องสองคนไปหาหมอ ต้นรออยู่ในบ้าน เมื่อตึกแล้ว พี่สาวกลับถึงบ้าน น้องชายไม่ยอมให้พี่สาวไป
ดูแลยายเพราะไม่เกี่ยวกับพี่น้องสองคน แต่พี่สาวก็พยายามช่วยเหลือยาย แม้ยายจะไม่ใช่น้าตาของตน
ดังตัวอย่าง

ต้น เค้าหิวมากแล้วนะ
 พี่สาว อดทนสักหน่อย ช่วยยายเขาก่อน ไม่เป็นไร
 หรอกนะ พี่ก็รีบมาแล้วไง ดูลิมีแต่ของอร่อย
 ต้น ทีหลังไม่ต้องพาแกไปหาหมอล้วนนะ
 พี่สาว อ้าว ก็ยายแกไม่มีใคร
 ต้น ลูกหลานแก่ละ
 พี่สาว ต้นก็เห็นว่ายายอยู่บ้านคนเดียว
 ต้น ไม่ใช่ญาติเราสักหน่อย ให้แก่ตายเลย

(ใบตอง. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยยินดีช่วยเหลือคนอื่น ไม่ว่าจะเป็ญญาติพี่น้อง
 ของตนเองก็ตาม เวลาต้องการความช่วยเหลือ จะไปช่วยเท่าที่ตัวเองทำได้ บางครั้งเมื่อได้ไปช่วยคน
 อื่น จนลืมนสมาชิกในครอบครัวอย่างชั่วคราว จึงทำให้สมาชิกในครอบครัวเกิดอารมณ์เสีย หรือเกิดมี
 ความคิดไม่ดี ผู้ที่ไปช่วยเหลือคนอื่นจะปลอบใจสมาชิกในครอบครัว และได้อธิบายว่าเหตุผลที่ต้องไป
 ช่วยเหลือคนอื่น และสอนเด็กให้เป็นคนที่คุณธรรมด้านความช่วยเหลือ

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง keep เก็บ เล่าว่า ก็ฟอยากรักษาความสะอาดของโรงเรียน แต่ถ้า
 อาศัยกำลังของตัวเองคนเดียวจะไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ ก็ฟพยายามทำมาหลายวิธีแล้ว
 แต่นักเรียน คนอื่นไม่ทำตาม ยังทิ้งขยะตามใจอย่างเหมือนเดิม ก็ฟรู้ว่าน้องมรเป็นคนที่มีชื่อเสียงทาง
 อินเทอร์เน็ต สามารถบอกให้นักเรียนคนอื่นทำตามสิ่งที่น้องมรบอก ก็ฟจึงไปหาน้องมร และขอให้น้อง
 มรช่วย ดังตัวอย่าง

ก็ฟ ศรีพุด มาเร็ว นั่นไง
 ก็ฟ น้องมรคะ พี่มีเรื่องอยากใหช่วยคะ นีคะ ตอนนี
 ในโรงเรียนเรา มีคนไม่รักษาความสะอาด
 โรงเรียน ทิ้งขยะเต็มที่ พี่รู้น้องมรเป็นคนที่ม
 ชื่อเสียงในโรงเรียน ขอน้องมรช่วยพี่หน่อย
 ให้ทุกคนรักษาความสะอาดโรงเรียน
 มร สวัสดีครับ เพื่อน ๆ ทุกคน วันนี้ผมมีคำท้ามาให้
 ทุกคนได้ทำกันโดยการถ่ายภาพหรือวิดีโอของ
 ตัวเองกำลังรักษาโลกของเรา โดยการไม่ทิ้งขยะ
 หรือกวาดขยะทำความสะอาดสถานที่ต่าง ๆ โดย
 สัญลักษณ์รูปหัวใจแบบนี้ พร้อมท
 ติด #savethewordchallenge tagไปยังคนที่
 คุณต้องการจะส่งต่อ แล้วมาร่วมกันทำให้โลก
 ของเราอยู่ยิ่งขึ้นนะครับ สวัสดีครับ

(keep เก็บ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนในสังคมไทยเป็นคนที่ชอบช่วยเหลือกัน ไม่ว่าจะเป็ญ
 เพื่อนกัน ไม่ใช่เพื่อนกัน หรือเป็นคนแปลกหน้าก็ช่วยกันอย่างเต็มใจ คนไทยให้ความสำคัญกับการ

อื่น และมีพ่อหลวงทรงเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการช่วยเหลือคนอื่นให้กับคนในสังคมไทยด้วย คนไทยจึงทำตามคำสอนของพ่อหลวง

3.3.2 ด้านการตอบแทนบุญคุณ

บุญคุณ เป็นสิ่งที่ไม่อาจลืมเลือนได้ ไม่ว่าจะใครจะมีบุญคุณกับเรามากน้อยเพียงใดก็ตาม เราย่อมต้องหาโอกาสตอบแทนบุญคุณนั้น ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นคุณธรรมจริยธรรมด้านการตอบแทนบุญคุณ ดังต่อไปนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ใบตอง เล่าว่า เมื่อน้องชายพุดจาไม่ติดกับคนแก่ พี่สาวจึงสั่งสอนน้องชายให้เห็นถึงคุณค่าของคนแก่เหล่านั้น และสอนให้น้องเป็นคนที่ยึดถือตอบแทนบุญคุณของคนแก่ดังตัวอย่าง

*ใครสอนให้พุดแบบนี้ ก็ไม่ใช่เพราะคนเฒ่าคนแก่นี้หรือ
ที่ทำประโยชน์ สร้างบ้านสร้างเมืองให้เราได้อยู่ ถ้าไม่มีเขามาสร้าง
ไว้ เราจะมีที่อยู่หรือ แล้วพอเขาป่วย เธอจะทิ้งเขาอย่างนั้นหรือ*

(ใบตอง. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยในสังคมชนบทเป็นคนที่ยึดถือการตอบแทนบุญคุณของทั้งพ่อแม่และผู้มีพระคุณคนอื่น ๆ แม้ว่าคนอื่นอาจจะไม่มีบุญคุณต่อเราโดยตรงอย่างพ่อแม่เรา แต่พวกเขาอาจมีบุญคุณต่อสังคม สังคมเป็นบ้านใหญ่สำหรับทุกคน ทำให้คนในสังคมไทยได้อยู่เย็นเป็นสุข อยู่อย่างปลอดภัย คนไทยจึงสั่งสอนลูกหลานน้องให้รู้ถึงบุญคุณของคนแก่ที่ทำประโยชน์เพื่อสังคมมาก่อนคนหนุ่มสาวและเด็ก

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เปี้ยก เล่าว่า เปี้ยกไม่เข้าใจทำไมน้ำไปทำงานเหนื่อยมาทั้งวัน เมื่อกลับมาแล้วยังมาทำงานที่วัด อีกน้ำจึงบอกเหตุผลว่าน้ำอยากตอบแทนบุญคุณหลวงพ่ที่วัดดังตัวอย่าง

*เปี้ยก ไปช่วยแกทำยาสมุนไพรแล้วกลับมาทำงานที่วัดอีก ไม่
เหนื่อยหรือหรือครับ*

*น้ำ วัดนี้ให้ที่อยู่กินน้ำ น้ำก็อยากจะตอบแทนบุญคุณ
หลวงพ่ท่านบ้าง อีกอย่าง ผู้ใหญ่บ้านก็ไม่มาสนใจดูแล
ความจริงคนเป็นผู้นำก็ควรที่จะเหนื่อยกว่าลูกน้อง แล้วก็
เป็นแบบอย่างที่ดี*

(เปี้ยก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนในสังคมไทยเป็นคนที่ยึดถือการตอบแทนบุญคุณของผู้อื่น บุญคุณของผู้อื่นอาจเป็นบุญคุณเล็ก ๆ สำหรับผู้อื่นอาจเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่สำหรับคนที่ได้รับความช่วยเหลือเป็นบุญคุณที่อยู่ในใจเสมอ และต้องการแสดงความขอบคุณให้ผู้ที่เคยช่วยเหลือ การตอบแทนบุญคุณของผู้อื่นด้วยการช่วยคนอื่นอย่างที่ทำเองทำได้ ทั้งเหนื่อยทั้งมีประโยชน์และมีความสุข

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านการตอบแทนบุญคุณจากภาพยนตร์สั้น สรุปได้ว่า ในสังคมไทย มีผู้คนที่ช่วยเหลือผู้อื่น มีบุญคุณต่อผู้อื่นโดยตรงหรืออ้อม ผู้คนในสังคมไทยมีคุณธรรมด้านการตอบแทนบุญคุณอย่างดี และได้ปฏิบัติได้ดี การตอบแทนบุญคุณของผู้อื่นมีหลาย ๆ วิธี ตอบแทนบุญคุณอย่างจริงใจ และมีความสุขในการตอบแทนบุญคุณของผู้อื่นนอกจากนี้แล้ว ยังสอนให้เด็กรู้จักการตอบแทนบุญคุณด้วย

3.3.3 ด้านความกตัญญู

ความกตัญญู เป็นคุณธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงจิตใจและพฤติกรรมของคนดี ความกตัญญู ส่วนใหญ่จะเป็นการกตัญญูต่อพ่อแม่ เพราะพ่อแม่เป็นผู้ที่มีพระคุณต่อเราให้กำเนิดและเลี้ยงดูเรามาสั่งสอนและชี้ทางในการดำรงชีวิตให้เรา การดูแลช่วยเหลือพ่อแม่จึงเป็นการแสดงความกตัญญูแบบหนึ่งซึ่งปรากฏในภาพยนตร์สั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง พูพอน เล่าถึงพ่อเจ็บป่วย ลูกสาวช่วยแม่ดูแลพ่อ โดยไม่มีความรู้สึกเบื่อหน่าย เมื่อแม่ให้ลูกสาวช่วยงาน ลูกสาวก็ทำตามแม่สั่งอย่างว่าง่าย ดังตัวอย่าง

พ่อ พ่อแล้วนะลูก พ่ออิมแล้ว
แม่ เดี่ยวหนูเอาของไปเก็บ แล้วหยิบยาบนโต๊ะให้แม่
ด้วย

(ลูกสาวยิ้มกับพ่อแม่ และเก็บจานไปวางที่บนโต๊ะ แล้วได้เอายาและน้ำบนโต๊ะมาให้พอกิน)

(พูพอน. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เมื่อพ่อเจ็บป่วยแล้ว ลูกสาวช่วยแม่ดูแลพ่อเป็นอย่างดี ไม่แสดงความไม่พอใจ การดูแลพ่อเป็นหน้าที่ของลูก ลูกสาวคนนี้เป็นคนที่ดี มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ เมื่อพ่อแม่ไม่สบาย ก็ดูแลพ่อแม่ให้ดีเหมือนตอนที่พ่อแม่ดูแลตัวเองมา เป็นการรู้จักตอบแทนพระคุณของพ่อแม่ ภาพสะท้อนคุณธรรมความกตัญญูที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์สั้นจึงเป็นคุณธรรมที่น่ายกย่อง

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เรือกระดาศ เล่าว่า แม่ของโบ๊ทเสียชีวิตแล้ว พ่อของโบ๊ทชิมเศร้าติดต่อกันหลายวันแล้ว โบ๊ทเข้าใจพ่อ ดูแลพ่อ ก่อนไปโรงเรียน เตรียมอาหารให้พ่อ ดังตัวอย่าง

โบ๊ท พ่อครับ ๆ กับข้าวอยู่ในตู้ นะครับ ผมจะรีบไป
ใส่บาตรแล้วจะเลยไปโรงเรียนด้วย นะครับ

พ่อโบ๊ท เออ เจ้าไปโรงเรียนเถอะ พ่อดูแลตัวเองได้

โบ๊ท สวัสดีครับ

(เรือกระดาศ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า เมื่อพ่อแม่ไม่สบายใจ สภาพจิตใจที่ซึมเศร้าติดต่อกันเป็นเวลานาน ลูกจะมีหน้าที่ดูแลพ่อ มีความกตัญญู เตรียมกับข้าวหรือซื้อของกินให้พ่อก่อนที่จะไปโรงเรียน และให้กำลังใจพ่อ เพื่อให้พ่อฟื้นคืนมาเป็นคนปกติ เป็นคนที่มีความสุข ภาพสะท้อนคุณธรรมความกตัญญูที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์สั้นจึงเป็นคุณธรรมที่น่าชื่นชม

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความกตัญญูจากภาพยนตร์สั้น สรุปได้ว่า ในสังคมไทย ลูกมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ และแสดงความกตัญญูได้ดี เมื่อพ่อแม่ไม่สบาย ลูกจะดูแลพ่อแม่เหมือนพ่อแม่ดูแลลูก เตรียมกับข้าว เตรียมยาให้พ่อแม่ ไม่บ่นไม่ว่า ดูแลพ่อแม่ด้วยความเต็มใจ เมื่อพ่อแม่มีสภาพจิตใจที่ซึมเศร้าติดต่อกันเป็นเวลานาน ลูกก็ดูแลพ่อแม่อย่างดี ให้กำลังใจพ่อแม่ เพื่อให้พ่อแม่กลับมาเป็นคนที่มีความสุข

3.3.4 ด้านการมีน้ำใจ

การมีน้ำใจ คือ การแบ่งปันสิ่งที่ตนมีให้แก่ผู้อื่น การช่วยเหลือผู้อื่น ความเห็นอกเห็นใจ และเมตตาผู้อื่น ภาพยนตร์สั้น งานศิลป์หัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นคุณธรรมด้านการมีน้ำใจ ดังต่อไปนี้

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทย คนไทยมีน้ำใจต่อผู้อื่น เวลาเห็นมีผู้อื่นไม่มีของ ไม่ว่าจะเป็ของกินหรือของใช้ คนไทยก็ยินดีแจกให้คนที่ไม่มีของ แต่ก็มีคนไม่เข้าใจการกระทำของคนที่ยกแบ่งปันของ หรือแจกของ บางทีอาจมีการเสียดสีบ้าง ไม่เห็นด้วยการกระทำของคนที่มีน้ำใจ แต่คนที่แจกของหรือแบ่งปันของให้คนอื่นก็ไม่สนใจคำเสียดสี และทำตามความคิดของตัวเองด้วยการมีน้ำใจที่ดีต่อคนอื่นต่อไป

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า คนไทยมีน้ำใจต่อผู้อื่น และได้ปฏิบัติคุณธรรมด้านการมีน้ำใจอย่างดี เวลาเห็นมีข้าวบริจาคของกิน ของใช้ หรือเห็นคนอื่นไม่มีของกิน หรือของใช้ คนไทยจะยินดีบริจาคของให้หรือแบ่งปันของให้คนกลุ่มนี้ เพื่อให้คนกลุ่มนี้มีของกินของใช้ด้วย แต่บางทีก็มีคนที่ไม่เข้าใจการกระทำของตัวเอง แต่คนที่บริจาค แบ่งปัน หรือแจกของให้กับคนอื่น ไม่ได้สนใจคำพูดของคนอื่น ยังคงทำตามความคิดของตัวเอง และยินดีทำด้วยความมีน้ำใจต่อไป

3.3.5 ด้านการเชื่อฟังคำสอนของพ่อแม่

การเชื่อฟังคำสอนของพ่อแม่ คือ ลูกยินยอมทำตามการสอนหรือคำสั่งจากพ่อแม่อย่างชัดเจน ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นถึงคุณธรรมด้านการเชื่อฟังคำสอนของพ่อแม่ ดังต่อไปนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ความเชื่อ เล่าถึงเห็นเป็นเด็กกำพร้า และมีภาพแสดงให้เห็นถึงเห็นยินดีช่วยเหลือคนอื่น เช่น ช่วยเก็บขยะ ช่วยคนเข็นรถหนัก ช่วยประคองคุณยายเดินข้ามถนนเป็นต้น สุดท้ายมีภาพเล่าถึงตอนที่เห็นกับพ่อสองคนอยู่ด้วยกัน พ่อได้สอนเห็นให้เห็นคนที่ทำประโยชน์ต่อสังคม เห็นจึงทำตามคำสอนของพ่อ ดังตัวอย่าง

พ่อ จำไว้นะลูกจะเป็นคนจนหรือคนรวยก็เป็นคนดีได้
ทำประโยชน์ต่อสังคมได้ และที่สำคัญก็คือต้อง
รู้จักพอเพียงตามคำสอนในหลวงที่ท่านให้ไว้กับ
ประชาชนคนไทย

เห็น ครับพ่อ ผมคิดเป็นแบบนี้เหมือนกันครับ

(ความเชื่อ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยมีการเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ เวลาพ่อแม่สั่งสอน ลูกตั้งใจฟัง เห็นด้วยกับคำสอนของพ่อ และได้จำไว้ในใจ ได้ปฏิบัติตามคำสอนของพ่ออย่างดีในวันต่อไป ไม่ว่าจะพ่อแม่ยังอยู่กับลูกหรือพ่อแม่ไม่อยู่กับลูกแล้ว ลูกก็ยังทำตามคำสอนของพ่อแม่ แม้บางครั้งอาจจะไม่มีคนเข้าใจลูก ไม่เข้าใจการกระทำของลูก แต่ลูกไม่ได้สนใจคำพูดของคนอื่น

3.4 ภาพสะท้อนด้านวัฒนธรรม

วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาโดยเป็นสิ่งที่สืบทอดจากรุ่นต่อรุ่น เป็นระบบในสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้น และได้สะท้อนให้เห็นสภาพต่าง ๆ ของสังคม ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน รางวัลระดับชาติ พ.ศ. 2559 ได้สะท้อนภาพวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.4.1 ความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา

ความเชื่อ เป็นความมั่นใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และเชื่อว่าเป็นความจริง ความเชื่อบางอย่างอาจสืบทอดต่อกันมาเป็นเวลานาน ความเชื่อเป็นส่วนประกอบที่สำคัญมากต่อสังคม คนไทย

นับถือศาสนาพุทธและมีประเพณีเกี่ยวกับศาสนา จึงมีความเชื่อเกี่ยวกับการทำบุญว่าผลของการทำบุญจะได้รับการตอบแทนที่ดี ภาพยนตร์สั้น ระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา รายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง อหิงสกะ เล่าถึง เรื่องของอหิงสกะเป็นผู้ที่ทำร้ายคนอื่นโดยทำตามครูสั่ง เพราะครูหลงเชื่อคนอื่น พออหิงสกะไปทำร้ายคนอื่นแล้ว ผู้คนไม่ชอบและกลัวอหิงสกะ ต่อมา พระเจ้าปเสนทิโกศลรู้เรื่องของอหิงสกะ จึงสั่งให้ทหารไปจับอหิงสกะมา ต่อมาอหิงสกะเริ่มทำบุญ ทำเรื่องดีกับผู้คน ผู้คนก็ให้อภัยอหิงสกะ ดังตัวอย่าง

องค์ลีมาลชื่อเดิมว่า อหิงสกะ ถูกส่งไปเรียนที่เมืองตักศิลา ด้วยความที่เป็นคนฉลาด จึงทำให้ลูกศิษย์คนอื่น ๆ คิดอิจฉา จึงยุยงให้อาจารย์เกลียดอหิงสกะ อาจารย์หลงเชื่อ จึงหลอกอหิงสกะไปฆ่าคน 1,000 คน เพื่อจะสำเร็จวิชา อหิงสกะจึงทำตาม เมื่อข่าวของอหิงสกะ รู้ถึงพระเจ้าปเสนทิโกศล พระองค์สั่งให้ทหารไปจับตัวมา ขณะนั้นเอง ก่อนที่อหิงสกะจะฆ่าแม่ตัวเองเป็นคนสุดท้าย พระพุทธเจ้าก็เสด็จมาโปรด จนทำให้อหิงสกะสำนึกผิดและขอบวชในพระพุทธศาสนา แต่ผู้คนก็ยังคงไม่ให้อภัยอหิงสกะ จนครั้งหนึ่ง อหิงสกะก็มีโอกาสได้พิสูจน์ตนเอง โดยการช่วยเหลือให้หญิงมีครรภ์ คลอดลูกโดยปลอดภัย ด้วยการตั้ง สัจจาอธิษฐาน ขอให้หญิงมีครรภ์คลอดลูกออกมาโดยปลอดภัย จึงทำให้ผู้คนต่างพากันยอมรับ และให้อภัยอหิงสกะตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

(อหิงสกะ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยเชื่อเรื่องการทำบุญ การทำบุญจะมีผลที่ดีกับตนไม่ว่าคนที่ร้ายขนาดไหน ถ้าสุดท้ายเขาได้ทำบุญ ทำเรื่องดีแล้ว ผู้คนจะสามารถให้อภัย และเมื่ออธิษฐานอะไรก็จะกลายเป็นความจริงได้ คนไทยเป็นคนใจบุญ เมื่อเห็นคนที่เคยทำผิดแล้ว พยายามแก้ไขสิ่งผิดด้วยการทำความดี คนไทยก็พร้อมจะให้อภัยและเปิดโอกาสให้คนที่เคยทำผิดอยู่ในสังคมไทยต่อไปได้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง The Dream ความฝันไม่มีวันพิการ เล่าถึงไก่อัยย่อยเป็นเด็กวัดมีวันหนึ่งระหว่างย่อยเดินทางเจอเงิน 20 บาท ย่อยอยากเอาไปซื้อของกิน แต่ไก่ให้เอาไปบริจาค จะได้บุญ ดังตัวอย่าง

ย่อย	ไก่ วันนี้พี่เดินบาตรพี่ได้บุญมาด้วย เจอเงินตั้ง 20 บาท นี่ไง เดี่ยวกินข้าวเสร็จ เราไปเล่นเกมกันนะ ไปไหม ไปนะ
ไก่	พี่ผมว่า เอาเงินนี้ไปใส่ตู้บริจาค ค่าน้ำ ค่าไฟวัด ดีกว่า คนที่ทำเงินนี้หายเขาจะได้บุญด้วย
ย่อย	ใช่แล้ว อยู่วัดมาตั้งนาน ทำไมเรื่องแค่นี้พี่ถึงคิดไม่ได้ ไป ๆ

(The Dream ความฝันไม่มีวันพิการ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยมีความเชื่อเกี่ยวกับการทำบุญ โดยเฉพาะเป็นคนที่อาศัยอยู่ในวัด มีจิตสำนึกเกี่ยวกับการทำบุญมากกว่า เวลาเห็นคนอื่นเจอเงินหรือของอย่างบังเอิญ เวลาคนที่ได้รับของหรือเงินจะเอาของหรือเงินไปใช้ จะมีคนมาให้ความคิดเห็นให้ไปบริจาค เวลาบริจาคของ เราจะได้บุญ คนไทยเชื่อว่าทำความดีกับคนอื่น ทำบุญแล้ว ตัวเองก็ได้บุญด้วย

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า คนไทยมีความเชื่อเรื่องการทำบุญ เวลาคนทำผิดแล้วก็ไปทำบุญในวันต่อไป แก้ไขความผิดด้วยการทำความดี ผู้คนจะให้อภัยได้ เวลาได้เจอของอย่างโดยบังเอิญ คนไทยจะเอาไปบริจาคให้กับคนที่ต้องการ และทำความดีกับคนอื่น คนไทยเชื่อว่าถ้าเอาสิ่งของที่ดี ๆ มีค่าไปทำบุญ หรือทำบุญอย่างจริงจัง จะมีผลที่ดีต่อเรา

3.4.2 ความเชื่อเรื่องผี

มนุษย์บูชาผีและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ นั้นเนื่องจากความกลัวต่ออำนาจเหนือธรรมชาติ คนไทยมีความเชื่อเรื่องผีมานานแล้ว เชื่อว่า ผีสามารถให้คุณหรือให้โทษได้ ภาพยนตร์สั้น ระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 เล่าถึงความเชื่อเรื่องผีในสังคมไทยไว้ ดังต่อไปนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ผีกะ เล่าว่า มีคนมาถึงห้องเรียนนี้ไม่นาน รู้สึกแปลกใจว่าทำไมไม่มีเพื่อนคนไหนไปคุยหรือเล่นกับอ๊อฟ อิงฟ้าและเพื่อนหลายคนจึงบอกกับมินว่าอ๊อฟเป็นผีกะ ดังตัวอย่าง

มิน	อิงฟ้า...ทำไมไม่มีใครเอาอ๊อฟเข้ากลุ่มด้วย
อิงฟ้า	อ๊อฟ...อ๊อฟ...อย่าเสียดัง ห้ามไปยุ่งกับคนคนนั้น
มิน	ทำไมคะ
อิงฟ้า	พูดตรงนี้ จบตรงนั้นนะ อ๊อฟมันเป็นผีกะนะสิ
นักเรียนหญิง	ใช่...มันเป็นกันทั้งตระกูลเลย ยายก็เป็น แม่มันก็เป็น
มิน	แล้วผีกะคืออะไร
นักเรียนหญิง	มันก็เป็นผีที่สิงสถิตอยู่ในคนไง มันชอบกินของเน่าของคาว
อิงฟ้า	พวกไส้ พวกเครื่องใน เลือดสด ๆ มันก็กินนะ

(ผีกะ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็น คนไทยมีความเชื่อเรื่องผี ไม่เพียงแต่มีผู้ใหญ่เชื่อเรื่องผี เด็กก็เชื่อเรื่องผีเหมือนกัน คนไทยตั้งชื่อให้ผีตามลักษณะของผี เมื่อเจอคนที่ทำท่าทางแปลก คิดว่ามีผีติดตัว ผู้คนส่วนใหญ่กลัวผี เพราะผีเป็นสิ่งไม่ดี และให้โทษได้ เมื่อได้รู้ว่ามีคนโดนผีติดตัวแล้ว จะห่างไกลกับคนนั้น เพื่อไม่ให้ผีเข้าสิงตัวเรา ทั้งที่ยังพิสูจน์ไม่ได้ว่าคนคนนั้นโดนผีเข้าสิงจริงหรือไม่ แต่ผู้คนในสังคมก็ตัดสิน เชื่อ และกีดกันคนคนนั้นออกไปจากสังคม ดังนั้น ความเชื่อเรื่องผีไม่ได้แสดงให้เห็นความกลัวผีในสังคมไทยเท่านั้น แต่แสดงให้เห็นผลร้ายของการเชื่อเรื่องผีของคนไทยด้วยว่าทำให้คนที่ถูกใส่ร้ายว่าเป็นผี เป็นที่รังเกียจของคนในสังคม

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ผีกะ เล่าว่า มินกับเพื่อนหลาย ๆ คนเล่าถึงเรื่องของอ๊อฟ อิงฟ้าเห็นมีผีเข้าสิงตัวของอ๊อฟ เนื่องจากอิงฟ้าเคยเจอหมอผีทำกิจกรรม เพื่อให้ผีออกจากร่างกายของอ๊อฟ ดังตัวอย่าง

แม่ ไม่เป็นไรลูกนะ
 หมอผี จะออกไม่ออก...จะออกไม่ออก...ผีมันออกไป
 แล้ว

(ผีกะ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นคนไทยมีความเชื่อเรื่องผี เมื่อเห็นลูกทำท่าทางแปลกหรือผิดปกติ จะเรียกหมอมาทำกิจกรรมขับไล่ผี เพื่อให้ผีที่เข้าสิงตัวของลูกออกไป คนไทยเชื่อว่าผีเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่อยากมีผีเข้าสิงตัว ในสังคมไทย มีหมอผีทำงานเกี่ยวกับผี เวลาที่มีผู้คนผิดปกติ ผู้คนชอบเรียกหมอผีมาทำกิจกรรมขับไล่ผีและเชื่อตามที่หมอผีบอกทั้งที่พิสูจน์ไม่ได้จากความรู้ทางวิทยาศาสตร์

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนด้านความเชื่อเรื่องผีจากภาพยนตร์สั้นเห็นได้ว่าคนไทยมีความเชื่อเรื่องผีมานานแล้ว ไม่เพียงแต่ผู้ใหญ่เชื่อเรื่องผี เด็กก็เชื่อเรื่องผีด้วย พอมีคนทำท่าทางผิดปกติ จะคิดว่ามีผีเข้าสิงตัว จึงห่างจากคนนั้น เพื่อไม่ให้ผีเข้าสิงตัวเรา ผู้ใหญ่ยังเชิญหมอผีมาทำกิจกรรมขับไล่ผี เพื่อให้ผีออกจากตัวที่ผู้คนคิดว่ามีผีเข้าสิงคนนั้น คนไทยเชื่อว่าผีสามารถให้บุญและให้โทษได้ และกักลัวผีด้วย

3.4.3 ประเพณีเกี่ยวกับพุทธศาสนา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จึงมีประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพุทธศาสนามากมาย ประเพณีที่ปรากฏในภาพยนตร์สั้นมีประเพณีการทำบุญ ดังต่อไปนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ใบตอง กล่าวถึงพี่น้องสองคนอยู่ด้วยกันตามลำพัง พี่สาวอยากทำบุญ แต่ไม่มีเงิน จึงไปขอกับยาย พี่น้องสองคนไปใส่บาตรตอนเช้า ดังตัวอย่าง

พี่สาว หนูมาขอยืมเงิน ไปทำทานบายศรีงานบุญบ้านได้ไหมคะ
 ยาย รีบไหม เดี่ยวยายหามาให้เล๊อก ยายมีเงินหลายใบ

(ใบตอง. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ใบตอง สะท้อนให้เห็น คนไทยที่เป็นชาวพุทธในตอนเช้ามักจะพากันไปทำบุญตักบาตรพระที่หน้าบ้านหรือในถนนที่มีพระเดินผ่าน ของที่เอาไปตักบาตรมักจะเป็นสิ่งของที่ดี มีความหมายดี เช่น ข้าว ดอกไม้ เป็นต้น คนไทยเชื่อว่าการทำบุญตักบาตรในตอนเช้าเป็นการทำความดี จะมีผลที่ดีต่อตัวเรา

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง สิ่งที่พ่อสอน เรื่อง he Dream ความฝันไม่มีวันพิการ และเรื่องเรือกระดาษ เล่าว่า ในช่วงเช้า คนไทยตื่นขึ้นมาเพื่อไปทำบุญตักบาตร พระสงฆ์ให้พรคนที่ตักบาตรอยู่ริมถนน ดังตัวอย่าง

(ชาวพุทธกำลังตักบาตร)

พระ อายุ วัณโน สุขัง พลัง

(สิ่งที่พ่อสอน. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

(โก๊เป็นคนที่เดินตามหลวงพี่ไปบิณฑบาต ชาวพุทธตักบาตร)

พระ อายุ วัณโน สุขัง พลัง

(The Dream ความฝันไม่มีวันพิการ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

นักเรียน อ้าวโบ๊ท ทำไมวันนี้มาโรงเรียนแต่เช้าจัง
 โบ๊ท เราเพิ่งกลับมาจากการไปใส่บาตรที่วัด ไป เข้า
 โรงเรียนกัน

(เรื่องกระต่าย. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นถึงคนไทยที่เป็นชาวพุทธมีประเพณีการทำบุญตักบาตร ในช่วงเช้า ชาวพุทธมักจะนำอาหารและดอกไม้ไปตักบาตรริมถนนหรือไปตักบาตรที่วัด การตักบาตร ทำได้ทุกที่มีพระเดินผ่าน การทำบุญตักบาตรจึงเป็นประเพณีที่เด่นที่สุดของชาวพุทธ และเชื่อว่าการ ทำบุญตักบาตรจะมีผลดีต่อชีวิตเรา คนไทยจึงนิยมทำบุญตักบาตร

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง สุดแต่ใจจะไขว่คว้า เล่าถึงตอนเช้า เอ้ยตื่นมาไม่เห็นแม่ คิดว่าแม่ ยังนอนอยู่ แต่จริง ๆ แล้ว แม่ไปเก็บดอกบัวตั้งแต่เช้า เพื่อเอาไปใส่บาตรตอนเช้า แม่ให้เอ้ยเตรียมของ ให้เรียบร้อย และไปเรียกโอยที่นอนอยู่ตื่นมาใส่บาตรด้วย ดังตัวอย่าง

เอ้ย อ้าวแม่ หนูนึกว่าหนูตื่นเร็วกว่าแม่ แม่ไปไหนมา
 แม่ แม่ไปเก็บดอกบัวมาล่ะลูก เอาใส่บาตร ตอนเช้า
 เอ้ย มีอะไรให้ช่วยไหมคะ
 แม่ อ้าวนี่ไง ดอกบัว เอาใส่ถาดลูกนะ เตรียม
 ปิ่นโตด้วยนะ จะได้ใส่บาตรทัน
 ลูกสาว โอย ๆ ตื่นใส่บาตรเร็ว เข้าแล้วแม่บอกให้ตื่น

(สุดแต่ใจจะไขว่คว้า. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยที่เป็นชาวพุทธมีประเพณีการทำบุญตักบาตร ในช่วงเช้า ชาวพุทธจะตื่นเช้า ๆ เพื่อไปเก็บดอกบัว แล้วกลับถึงบ้านแล้ว ให้ลูกจัดดอกบัวให้สวยงาม และเตรียมของอื่น ๆ ให้พร้อมและเรียบร้อยด้วย เพื่อจะเอาไปทำบุญตักบาตรที่หน้าบ้าน ผู้ใหญ่อยาก ให้สมาชิกครอบครัวไปตักบาตรด้วย

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนด้านประเพณีเกี่ยวกับพุทธศาสนาจากภาพยนตร์สั้นเห็น ได้ว่า คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จึงมีประเพณีต่าง ๆ เกี่ยวกับพุทธศาสนา ประเพณีเด่นที่สุด คือการทำบุญ ในวันพระ ชาวพุทธจะไปทำบุญที่วัด หรือตักบาตรที่ถนนหน้าบ้าน ชาวพุทธเชื่อว่าการ ทำบุญเป็นการทำเรื่องดี จะได้รับความดีต่อชาตินี้ และชาติหน้า ในช่วงเช้า จะมีพระเดินทางผ่าน หน้าบ้าน ชาวพุทธจะเตรียมสิ่งของที่มีความหมายดี ส่วนใหญ่เป็นของกินและดอกบัวใส่บาตร และ ได้รับพรจากพระด้วย

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัล ระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 คนไทยมีวิถีชีวิตที่พึ่งพาอาศัยอยู่กับ ธรรมชาติ จึงนิยมสร้างบ้านใกล้แหล่งป่าไม้หรือแหล่งน้ำ ชาวบ้านได้ใช้ทรัพยากรจากถิ่นที่อยู่อาศัย จึงเกิดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักว่าทรัพยากรทางธรรมชาติมีประโยชน์ต่อชีวิตมนุษย์และ ต่อสังคม พวกเขาจึงดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติเป็นอย่างดี คนในสังคมไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน ส่วนความสัมพันธ์เป็นความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกัน คนไทยมี คุณธรรมที่ดีและปฏิบัติได้ดี ยินดีช่วยเหลือคนอื่น และมีความกตัญญู อีกทั้งยังเกิดความสุขจากการ ช่วยเหลือคนอื่น ส่วนด้านวัฒนธรรม คนไทยที่เป็นชาวพุทธมีความเชื่อและประเพณีเกี่ยวกับพุทธ ศาสนา นิยมทำบุญตักบาตรในตอนเช้า และนิยมไปทำบุญที่วัด

บทที่ 4

การวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยและแนวทางแก้ปัญหาสังคมในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559

การวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยและแนวทางแก้ปัญหาสังคมในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.1 ปัญหาในสังคมชนบท

- 4.1.1 ปัญหาการศึกษา
- 4.1.2 ปัญหาความยากจน
- 4.1.3 ปัญหาการคมนาคม
- 4.1.4 ปัญหาค่านิยม
- 4.1.5 ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

4.2 ปัญหาในครอบครัว

- 4.2.1 ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว
- 4.2.2 ปัญหาครอบครัวไม่สมบูรณ์
- 4.2.3 ปัญหาเด็กกำพร้า

4.3 ปัญหาการไม่มีคุณธรรมของคนในสังคม

- 4.3.1 ปัญหาการใช้ความรุนแรง
- 4.3.2 ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสี
- 4.3.3 ปัญหาการขโมยของ
- 4.3.4 ปัญหาความซื่อสัตย์
- 4.3.5 ปัญหาการไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี
- 4.3.6 ปัญหาการสิ้นเปลืองอาหาร

4.4 แนวทางแก้ไขปัญหา

- 4.4.1 แนวทางแก้ไขปัญหาในสังคมชนบท
- 4.4.2 แนวทางแก้ไขปัญหาการไม่มีคุณธรรมของคนในสังคม

โครงเรื่องดังกล่าวมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ปัญหาในสังคมชนบท

สังคมชนบท เป็นสังคมที่ไม่เจริญเท่ากับสังคมเมือง สังคมชนบทมักจะมีปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมา เนื่องจากเศรษฐกิจไม่เจริญ หรือสังคมควบคุมไม่ทั่วถึง ในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นปัญหาในสังคมชนบทด้านปัญหาการศึกษา ปัญหาความยากจน ปัญหาการคมนาคม ปัญหาเกี่ยวกับค่านิยม และปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ดังนี้

4.1.1 ปัญหาการศึกษา

ปัญหาการศึกษา เป็นปัญหาที่สังคมมากในสังคม เนื่องจากเด็กและวัยรุ่นจะเติบโตขึ้น

เป็นอนาคตของประเทศชาติ ระดับการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของคน ดังนั้น สังคมจึงให้ความสำคัญในด้านการศึกษา แก่เด็กและวัยรุ่น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาที่โรงเรียน หรือนอกโรงเรียนก็ตาม แต่เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ หรือสังคมควบคุมคุณภาพไม่ทั่วถึง การจัดการศึกษาในสังคมชนบทจึงยังมีปัญหาอยู่มากมาย ภาพยนตร์สั้นได้สะท้อนปัญหาการศึกษาในสังคมชนบท ดังนี้

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ก.ไก่ ฮ.นกฮูก เล่าถึงจริญญาไปถึงสถานที่ก่อสร้าง และอ่านหนังสือเองอยู่คนเดียว เด็กบัวจึงเดินมาข้าง ๆ จริญญา และอยากอ่านหนังสือด้วย แต่อ่านไม่ออก เพราะเด็กบัวไม่เคยเรียนหนังสือเนื่องจากแม่ไม่มีเงินส่งไปเรียนที่โรงเรียน ดังตัวอย่าง

บัว	อันนี้อ่านว่าอะไรหรอ
จริญญา	ก็หาจะเกร็งใจ อยากได้ไหม...อะพี่ให้
จริญญา	ยังอ่านไม่ออกหรอ
บัว	แม่หนูไม่มีเงินส่งให้เรียน แม่หนูเลยบอกว่าให้ช่วยแม่ทำงาน

(ก.ไก่ ฮ.นกฮูก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นถึงในสังคมชนบท มีปัญหาการศึกษาของเด็ก เยาวชน และวัยรุ่น เนื่องจากครอบครัวไม่สมบูรณ์ ไม่มีเงิน พ่อแม่จึงไม่มีเงินส่งลูกไปเรียนที่โรงเรียน ดังนั้นเด็ก ๆ ต้องช่วยงานของพ่อแม่ เพื่อลดภาระของครอบครัว พ่อแม่ให้ไปช่วยทำงาน เด็กไม่ได้บ่นว่าอะไรด้วยความไม่พอใจ แม้ว่าไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน แต่เด็กเหล่านี้ก็มีความปรารถนาอย่างรุนแรงในด้านการศึกษา พอมีโอกาส ก็อยากไปเรียนอย่างเด็กปกติ

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง โอกาส เล่าถึงครูหญิงคนหนึ่งไปคุยกับครูใหญ่ และครูชาย เพื่อให้ทางโรงเรียนรับเด็กที่ไม่มีเลขบัตรประชาชน 13 หลักเข้าเรียน ในการสนทนาของครูใหญ่และครูชาย สะท้อนให้เห็นปัญหาการศึกษาในสังคมชนบทอย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง

ครูใหญ่	คงรับไม่ได้ค่ะ ครู กลัวมีปัญหากับผู้ปกครองค่ะ
ครูชาย	เด็กไม่มีเลข 13 หลัก มันยุ่งยากนะครู เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน ผมจะลองไปถามคนอื่นดูก่อน

(โอกาส. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นปัญหาการศึกษาในสังคมชนบทไทยอย่างชัดเจน ในสังคมชนบท ผู้คนอาจไม่เพียงมีแต่คนไทยเท่านั้น ยังมีหลาย ๆ คนเป็นคนต่างชาติที่อาศัยแถวเขตแนวชายแดนไทย และแต่งงานกันหรือแต่งงานกับคนไทย โดยเฉพาะในเขตแดนระหว่างสองประเทศ จึงมีหลาย ๆ คนไม่มีเลขบัตรประชาชน 13 หลัก ดังนั้น จึงเข้าโรงเรียนไม่ได้ ปัญหาการไม่มีเลข 13 หลักจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เด็กไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง แรงบันดาลใจ เล่าถึงทหารพาครูอาสาสมัครไปถึงหมู่บ้าน ครูไม่เห็นมีเด็กสักคน จึงถามทหาร ทหารจึงเล่าเหตุการณ์ว่าที่นี่ไม่มีครู พวกเด็กจึงไปช่วยพ่อแม่ทำงาน ดังตัวอย่าง

ทหาร	นี่ละ โรงเรียนของครู
ครู	ที่นี่หรือคะ แล้วทำไมไม่มีเด็กเลยคะ

ทหาร ที่นี่ไม่มีครูมานาน ไม่มีครู เด็กก็ไม่มีเรียน เขาจึง
 ไปช่วยพ่อแม่ทำไร่ ถ้าเขารู้ว่ามีครูมา เขาคงจะ
 ดีใจมากนะ แต่อย่าไปไหนมาไหนคนเดียวนะ

ครู ทำไมล่ะคะ

ทหาร ที่นี่อันตรายมากนะสิ

(แรงบันดาลใจ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นปัญหาการศึกษาในสังคมชนบทอย่างชัดเจน ในสังคมชนบทไทย บางแห่งไม่ใช่สถานที่ที่ปลอดภัย เกิดเรื่องกัน โดยเฉพาะป่าไม้ในเขตแดนระหว่างสองประเทศ จึงมีทหารไปรักษาความปลอดภัยของชุมชน เนื่องจากเหตุการณ์อันตราย จึงไม่มีครูกล้าไปสอนพวกเด็กที่เกิดในสถานที่เหล่านี้ พวกเด็กจึงไม่มีโอกาสได้รับการสั่งสอนอบรมจากในโรงเรียน การมีโรงเรียนแต่ไม่มีครู จึงเป็นปัญหาสำคัญของปัญหาการศึกษาในสังคมชนบท

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง The Dream ความฝันไม่มีวันพิการ เล่าถึงโก้กับย้อยเป็นเด็กวัดอยากไปเรียนที่โรงเรียนมาก แต่ไม่มีเงินซื้อชุดนักเรียน ดังนั้น จึงไปเรียนที่โรงเรียนไม่ได้ ดังตัวอย่าง

ย้อย อ้าวโก้...มาอยู่ที่นี่เอง คิดอะไรอยู่โก้ เห็นหน้าตาเครียด ๆ

โก้ คิดเรื่องเรียนอยู่พี่

ย้อย จะเรียนทำไมวะโก้ จะเรียนจริง ๆ หรือ

โก้ จะเรียนจริงครับพี่

ย้อย จะเรียนทำไม วัดก็มีให้อยู่ที่นอนก็มีให้นอน ข้าวก็มีให้กิน เรียนทำไมให้เหนื่อย

โก้ มันเป็นความฝันของผม ผมต้องเรียน

ย้อย แล้วจะหาเงินที่ไหนซื้อชุดนักเรียน

โก้ ผมว่าจะไปหางานกับชาวบ้าน

ย้อย จั้นไปเถอะ ลู๊ ๆ

ย้อย พี่ก็ฝันอยากเรียนเหมือนกัน แต่ทำไงได้พี่ก็แค่เด็กวัด

(The Dream ความฝันไม่มีวันพิการ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการศึกษาในสังคมชนบทอย่างชัดเจน ในสังคมชนบทไทย เด็กวัดเป็นคนที่ไม่มีย่าไม่มีพ่อแม่ ไม่มีที่อยู่อาศัยของตัวเอง จึงไปพักที่วัด แม้ว่าวัดมีข้าวให้กิน มีที่นอนให้นอนด้วย แต่ก็ไม่สามารถทำให้เด็กวัดมีความพึงพอใจทุกอย่าง แต่ในใจของเด็กวัดมีความปรารถนา คือ ไปเรียนที่โรงเรียนเหมือนกับเด็กคนที่มีพ่อแม่ คนที่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน เด็กวัดไม่มีเงินไปซื้อชุดนักเรียน บางคนก็พอใจในสิ่งของที่ตัวเองมี บางคนก็มีความปรารถนาอย่างรุนแรง จึงไปหางานทำ เพื่อเก็บเงินไปซื้อชุดนักเรียน เพื่อได้มีโอกาสไปเรียน เด็กวัดเหล่านี้ให้กำลังใจกันและกัน

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง จินตนา เล่าถึงจินตนา กำลังนั่งรถสองแถวไปโรงเรียน ในระหว่างทางเห็นมีคนแก่คนหนึ่งนั่งอยู่แถวถนนอยู่คนเดียว ป้าที่นั่งรถสองแถวสอนให้หลานของตัวเองว่าอย่าไปยุ่งกับเขาด้วยวาจาไม่ดี ดังนี้

ป้า แก้ว คนบ้าหรือเปล่า อย่าไปยุ่งกับเขานะ

(จินตนา. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การเรียนการสอนของผู้ใหญ่เป็นปัจจัยสำคัญมากต่อเด็ก ผู้ใหญ่เป็นครูของเด็ก โดยเฉพาะผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เป็นต้น เป็นผู้มีส่วนที่สำคญมากสำหรับเด็ก แต่ผู้ใหญ่ในสังคมชนบทเป็นผู้ที่มีการศึกษาน้อยจึงอาจสอนเด็กได้ไม่ดีเท่าที่ควร และกลัวลูกหลานโดนหลอกหรือไม่อยากให้ลูกหลานไปพบกับคนแปลกหน้า จึงสอนทัศนคติด้านลบให้แก่เด็กโดยไม่รู้ตัว

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า ปัญหาการศึกษาในสังคมชนบทไทยที่สะท้อนให้เห็นจากภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 เป็นปัญหาที่ใหญ่ ซึ่งเกิดจากความยากจน การเป็นเด็กกำพร้า การเป็นเด็กกวด

4.1.2 ปัญหาความยากจน

ความยากจน คือ สภาพของการดำรงชีวิตของบุคคล ซึ่งมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และไม่สามารถบำบัดความต้องการทั้งร่างกายและจิตใจของตนเองและครอบครัวได้ จนเป็นเหตุให้บุคคลนั้นมีคุณภาพความเป็นอยู่ต่ำกว่าระดับมาตรฐานที่สังคมวางไว้ ความยากจนเป็นปัญหาหลักของสังคมไทย โดยเฉพาะในสังคมชนบท ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความยากจน ดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่องฝัน...ที่ต้องเป็นจริง เล่าถึง คนไข้คนหนึ่งไปหาหมอ เพื่อรักษาโรคกลัวหมอคิดค้ายาแพงและขอรื่องหมอไม่คิดราคาแพง เนื่องจากยากจน ไม่มีเงินจ่ายค้ายา ดังนี้

คนไข้ คุณหมอ ค้ายาแพงใหม่คะ อย่าคิดกับฉันทแพงนะ
ฉันทไม่มีเงิน

บอน ครับแม่ ไม่เป็นไรครับ
(บอนนึกถึงตอนที่แม่เสียชีวิต และได้สัญญากับแม่ ฉันทจะเป็นคนดี
ทำตามความฝัน และช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์อย่างที่ผมตั้งใจ)

คนไข้ คุณหมอรครับ ขอบคุณที่ช่วยเหลือคนจน
(ฝัน...ที่ต้องเป็นจริง. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมชนบทไทย ปัญหาความยากจนสะท้อนให้เห็นได้ชัดจากเหตุการณ์การรักษาโรครักไข้เจ็บ ในสังคมชนบท คนที่ยากจน ไม่มีเงินจะไปรักษาโรครักไข้เจ็บได้ เมื่อไม่มีเงินรักษาโรครักไข้เจ็บแล้ว เพียงแต่ขอรื่องกับหมอ ให้หมอคิดค้ายาไม่แพงเท่านั้น หมอสงสารคนไข้ และเข้าใจคนไข้ จึงไม่คิดค้ายาแพง แต่หากไม่พบหมอที่ใจดีเช่นนี้ คนยากจนที่เจ็บป่วยก็อาจไม่ได้รับการรักษาก็เป็นได้ เพราะเขายากจนไม่มีเงินเพียงพอสำหรับการจ่ายค่ารักษาพยาบาลตนเองหรือคนในครอบครัว

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง The Dream ความฝันไม่มีวันพิการ เล่าถึงโก้เป็นเด็กกวด โก้อยากไปเรียนที่โรงเรียน แต่ไม่มีเงินซื้อชุดนักเรียน จึงไปถามแม่ค้าก่อนว่าราคาชุดนักเรียนเท่าไร แล้วไปหาเงินทีหลัง ดังตัวอย่าง

โก้ พี่ครับเสือนักเรียน 1 ชุด ราคาเท่าไรครับ
แม่ค้า ทั้งชุดนะคะ ก็ราคา 560 บาท แล้วน้องจะเอา
ก็ชุดคะ

โก้ วันนี้ผมยังมีเงินไม่พอครับ ค่อยมาซื้อวันหลัง

(The Dream ความฝันไม่มีวันพิการ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความยากจนที่เกิดขึ้นในสังคมชนบท ไม่เพียงแต่สะท้อนจากการขาดเงินทองของผู้ใหญ่ ยังสะท้อนให้เห็นจากเด็กด้วย เด็กวัดเป็นคนที่ไม่มีพ่อแม่ แม้ว่าที่วัดมีข้าวให้กิน มีที่นอนให้นอน เด็กวัดไม่พอใจกับสภาพปัจจุบัน ยังมีเป้าหมายชีวิตของตัวเอง ก็คืออยากไปเรียนที่โรงเรียนเหมือนกับเด็กที่มีพ่อแม่ ถึงแม้ว่าตัวเองยากจน ไม่มีเงินทองพอไปซื้อชุดนักเรียน เพื่อให้เป้าหมายของตัวเองกลายเป็นความจริง เพื่อจะได้ไปเรียนที่โรงเรียน จึงพยายามไปหาเงินทองมาซื้อชุดนักเรียน จะได้ไปโรงเรียนได้ตามที่ฝันไว้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง พูพอน เล่าถึงพ่อเจ็บป่วยและเข้าโรงพยาบาล แม่ไม่มีเงินรักษาที่โรงพยาบาล จึงอยากเอาพื้นที่ป่าไม้ไปขาย เพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาลของพ่อ ดังตัวอย่าง

ลูกสาว แม่คะ แม่จะเอาป่าไม้ผืนนี้ไปขายจริง ๆ หรือคะ
แม่ จ๊ะ ลูก
ลูกสาว แต่ว่าพ่อรักและภูมิใจในป่าไม้ผืนนี้มากนะแม่
แม่ แล้ว ชีวิตพ่อกับป่าไม้ ลูกจะให้แม่ทำยังไง
ลูกสาว แม่ต้นไม้จ๊ะ ต่อไปเราไม่ได้ดูแลต้นไม้อีกแล้วจ๊ะ
เพราะแม่ จะเอาป่าไม้ผืนนี้ไปขาย เพื่อเป็นค่า
รักษาพยาบาลพ่อ

(พูพอน. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาความยากจนในสังคมชนบทไทย ความยากจนทำให้คนเจ็บป่วยไม่มีเงินรักษาโรค จึงไปหาวิธีอื่น ๆ เพื่อหาเงินมารักษาโรค เมื่อพ่อเจ็บป่วยแล้ว ไม่มีเงินไปจ่ายค่ารักษาโรคภัยไข้เจ็บ แม่จึงเอาพื้นที่ป่าไม้ไปขาย ถึงแม้ว่าป่าไม้ผืนนี้เป็นความรักและความภูมิใจของพ่อ ระหว่างชีวิตพ่อกับป่าไม้ แม่เลือกพ่อ จนต้องยอมเสียของที่ครอบครัวรักไป

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง สัญญา เล่าถึง ครอบครัวพลอยไม่สมบูรณ์ มีแม่คนเดียวเลี้ยงพลอย แม่พลอยไม่มีเงิน พลอยต้องเดินทางไปโรงเรียนเอง อยากได้ของอะไรก็ไม่มีเงินไปซื้อ เวลาเห็นเพื่อนมีกระเป๋าใหม่หรือนาฬิกาใหม่ พลอยก็อยากได้ แต่แม่ไม่มีเงินซื้อให้ ดังตัวอย่าง

หนูซื้อพลอย หนูอยู่กับแม่กันแค่สองคน ทุกเช้า หนูต้องเดินไป
โรงเรียน หนูไม่มีเพื่อน หนูไม่ค่อยมีเงิน
พลอย แม่คะ หนูอยากได้กระเป๋าใบใหม่คะ
แม่ ใบเก๋นี่ก็ใช้ไปก่อนสิลูก
พขอย มันไม่สวยอะแม่ แม่หนูอยากได้ใบใหม่มากกว่า
แม่ แม่ขอเก็บเงินก่อนนะ เก็บเงินได้เมื่อไหร่ แม่จะ
ซื้อให้ แม่สัญญา

.....
แม่ ที่โรงเรียนเป็นยังไงบ้างลูก
พลอย หนูอยากได้นาฬิกาเรือนใหม่คะ
แม่ แล้วนาฬิกาที่ลูกอยากได้มันเท่าไรละลูก
พลอย สามพันคะแม่
แม่ โอโห แต่แม่ไม่มีเงินขนาดนั้นหรอกลูก
พลอย ก็หนูอยากได้นี่นา

ระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นปัญหาการคมนาคมในสังคมชนบทไทยเป็นปัญหาถนนมีหลุมบ่อมากมาย ดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เด็กชายจอบ เล่าถึงพ่อของเขียดคุยกันเรื่องถนนในหมู่บ้านเป็นหลุม เป็นบ่อ จึงมีวัยรุ่นตกหลุมและมีอาการหนัก ถึงแม้ว่าทุกคนรู้หมดว่าถนนมีหลุมมีบ่อ แต่ไม่มีใครไปแก้ไขปัญหานี้ ดังตัวอย่าง

พ่อของเขียด ก็ถนนในหมู่บ้านเราละสิแม่ ที่เป็นหลุมเป็นบ่อ มีเด็กวัยรุ่นบ้านเราละ ขับรถจักรยานยนต์ไป ตกหลุมอีกแล้ว เห็นว่าอาการคนนี้นักสุด ต้องนอนโรงพยาบาล ตอนนี้อย่างไม่รู้สิตัวเองเลย

แม่ของเขียด ไม่มีใครคิดจะแก้ไขปัญหาเลยหรือ ถนนก็ใช้ร่วมกัน สงสัยต้องรอให้มีใครเสียชีวิตก่อน ลูกเราก็ป่วยไม่หายสักทีเลย นี่หยุดเรียนมาเกือบ สัปดาห์แล้วนะ

(เด็กชายจอบ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการคมนาคมในสังคมชนบทเป็นปัญหาเกี่ยวกับสภาพการชำรุดของถนนที่เป็นหลุมเป็นบ่อ ถนนในสังคมชนบทไทย เมื่อถึงฤดูฝน ฝนตกบ่อย จึงทำให้ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ วัยรุ่นไทยชอบขับรถจักรยานยนต์หรือมอเตอร์ไซด์ จึงตกหลุมตกบ่อ บางคนอาจมีอาการเบา บางคนมีอาการหนัก แม้กระทั่งเสียชีวิต ถึงแม้ว่าเป็นปัญหาที่ทุกคนเห็นอยู่ แต่ก็ไม่มีใครไปแก้ไข

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เด็กชายจอบ เล่าถึงพ่อของเขียดอยากแก้ปัญหถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ จึงไปเสนอความคิดเห็นกับผู้ใหญ่ เพื่อแก้ปัญหเกี่ยวกับซ่อมถนน ดังนี้

พ่อของเขียด ผู้ใหญ่ ผมว่าผู้ใหญ่ควรจะจัดการเรื่องถนนในหมู่บ้านของเราแล้วนะ เพราะตอนนี้ชาวบ้านต่างก็ได้รับความเดือดร้อนกันมากเลยครับ

ผู้ใหญ่ ผมรู้ว่าถนนในหมู่บ้านชำรุด แต่การขอทำถนนนี้มันหลายขั้นตอนและยุ่งยากกว่าจะขอได้ และถนนเล็ก ๆ ในบ้านนอกแบบนี้ ขอบอกก็เสียเวลาเปล่า และอีกอย่าง ผมก็มีงานหลายอย่างที่ต้องจัดการอีกมากมาย เรื่องถนนแค่นี้เอาไว้อีกแล้วกัน

(เด็กชายจอบ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการคมนาคมในสังคมชนบท คือ ปัญหาสภาพถนนชำรุดเป็นหลุมเป็นบ่อ สร้างความเดือดร้อนให้กับชาวบ้านที่ใช้ถนน อีกทั้งปัญหานี้ไม่ได้รับการแก้ไข เนื่องมาจากผู้ใหญ่ของหมู่บ้านไม่เห็นความสำคัญของปัญหานี้ ไม่พยายามแก้ไข โดยอ้างว่าตนเองมีงานยุ่ง และเลือกแก้ไขปัญหาด้วยการให้ทุกคนขับรถอย่างระมัดระวัง ปัญหานี้จึงไม่ได้รับการแก้ไข ถึงแม้ว่ามีคนเข้าใจว่าควรจะต้องซ่อมถนน เพื่อปลอดภัยของคนทุกคน โดยเฉพาะของคนขับรถ ปัญหาถนนเป็นหลุมเป็นบ่อด้วยเหตุผลถนนเป็นถนนแบบธรรมชาติ ไม่ใช่ถนนแบบสร้างด้วยปูน

ซีเมนต์ เมื่อฝนตก จะเกิดมีหลุมมีบ่อ ถ้าคนที่ขับรถไม่ระมัดระวัง จะตกหลุมตกบ่อ เนื่องจากเหตุผลนี้แล้ว ยังมีอีกเหตุผลคือชาวบ้านให้ความสำคัญกับการซ่อมถนน แต่ผู้ใหญ่ของหมู่บ้านกลับไม่ทำหน้าที่ของตัวเอง ถือตัวเองยุ่งกับเรื่องอื่นเป็นข้ออ้าง ทำให้ปล่อยปัญหานี้ไว้

จากภาพยนตร์สั้น เรื่อง เหตุผลข้อเดียว เล่าถึงลูกขี่จักรยานจากโรงเรียนกลับบ้าน ในระหว่างทาง ลูกขี่จักรยานตกหลุม เสื้อผ้าของลูกสกปรก พ่อหว่างลูก ดังนี้

ลูก พ่อครับ

พ่อ อ้าวลูก ทำไมมาสภาพนี้ละ ไปไกลที่ไหนมานี้ แล้ว
จักรยานลูกล่ะ

ลูก ตกหลุมข้างทางไปแล้วนะพ่อ ไปเอาให้ผมด้วยนะพ่อ

พ่อ ได้ ๆ วันหลังก็ขับระวัง ๆ หน่อย ทางไม่ค่อยดี

(เหตุผลข้อเดียว. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการคมนาคมในสังคมชนบทเป็นปัญหาสภาพการชำรุดของถนนที่มีหลุมมีบ่อ ในสังคมชนบท ชาวบ้านหรือเด็กวัยรุ่นชอบขี่มอเตอร์ไซค์หรือรถจักรยาน เนื่องจากมอเตอร์ไซค์หรือรถจักรยานสามารถไปถึงถนนเล็ก สะดวก แต่ในสังคมชนบทสภาพถนนไม่ค่อยดี มีหลาย ๆ ที่ยังเป็นถนนแบบธรรมชาติ ไม่ปลอดภัย จึงทำให้เกิดปัญหาอุบัติเหตุ บางคนอาจเสียของ บางคนอาจเสียชีวิต ไม่มีคนไปซ่อมถนนแล้ว พ่อแม่หว่างลูก หว่างคนที่ขับรถนอกจากเตือนใจให้ขับระวังหน่อย จะทำอะไรอีกไม่ได้แล้ว

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง อหิงสกะ เล่าถึงวัยรุ่นสองคนขี่มอเตอร์ไซค์เร็วมาก จึงเกิดอุบัติเหตุ ต่อหน้าผู้หญิง เวลาผู้หญิงลงรถไปดูอาการของวัยรุ่นทั้งสองคนเป็นอย่างไร วัยรุ่นทั้งสองคนลุกขึ้นมา และขับรถต่อไป ดังตัวอย่าง

ผู้หญิงคนขับรถ วัยรุ่นสมัยนี้ขับรถเร็วจริง ๆ ถ้าล้มนะจะ
ไม่ไปช่วยเลย อ้อย ตายแล้ว

ผู้หญิงคนขับรถ เป็นยังไงบ้าง เจ็บตรงไหนบ้าง ปวด
ตรงไหนบ้าง ไม่เป็นอะไรแล้วหรือ

ผู้หญิงคนขับรถ แปลกจริงเด็กพวกนี้

(อหิงสกะ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาการคมนาคมในสังคมชนบทไทย คือ สภาพถนนที่ชำรุดและนิสัยการขับรถเร็วของวัยรุ่นจนเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง แต่ปัญหานี้ดูไม่ได้สำคัญสำหรับวัยรุ่นเลย อาจเพราะวัยรุ่นเพียงแค่ว่าเจ็บ และคงเคยชินกับอุบัติเหตุเล็กน้อยแบบนี้ทำให้ปัญหาสภาพการชำรุดของถนนไม่ได้รับการแก้ไขต่อไป

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ทูเรียนแมน ฮีโร่พันธุ์เกรียน เล่าถึง วัยรุ่นสองคน คนหนึ่งขี่รถมอเตอร์ไซค์ อีกคนหนึ่งขับรถซาเล้ง ทั้งสองคนขับรถไม่ตั้งใจ ทั้งขับรถทั้งเล่นเกม จึงเกิดอุบัติเหตุ ดังตัวอย่าง

คนขี่มอเตอร์ไซค์ คุณขับรถยังไงไม่ดูทาง

คนขับรถซาเล้ง คุณนั่นแหละขับรถไม่ดูทาง

คนขับมอเตอร์ไซด์ ผมกำลังเล่นเกมไปเกมอนโกอยู่ รถผม
เป็นรถแต่งเสียมาหลายบาท กราบ
กราบรถกู

คนขับมอเตอร์ไซด์ กำลังเล่นไปเกมอนโกอยู่ จะจับปิกاجูได้
อยู่แล้ว

ลูก คุณรู้หรือเปล่า เกือบถูกรถชนไปแล้ว
มาเล่นเกมไปเกมอนโกอะไรกลางถนน
ปิกاجูไม่ได้สำคัญ ชีวิตคุณสำคัญกว่า
รู้ไหม

(ทุเรียนแมน ฮีโร่พันธุ์เกรียน. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการคมนาคมในสังคมชนบทไทยเป็นปัญหาการเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ในสมัยนี้ สังคมไทยพัฒนาได้ดี มีอุปกรณ์หรือเครื่องต่าง ๆ ผลิตออกมา และมีเกมต่าง ๆ ผลิตมาอีกด้วย เด็กวัยรุ่นสมัยนี้จึงชอบเล่นเกมโทรศัพท์ บางคนมัวแต่เล่นเกม ไม่สนใจเรื่องอื่น ๆ ถึงแม้ว่าตัวเองกำลังทำเรื่องอื่นอีกด้วย คนที่ขับรถ ไม่มองทาง มัวแต่เล่นเกม เป็นผลให้เกิดอุบัติเหตุด้วย

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า ปัญหาการคมนาคมในสังคมชนบทไทย มีหลายประการได้แก่ปัญหาด้านสภาพถนนชำรุดเป็นหลุมเป็นบ่อเนื่องจากฝนตก ไม่มีใครให้ความสนใจในการซ่อมถนน ผู้ใหญ่หมู่บ้านขี้เกียจ ไม่ช่วยกันกับชาวบ้าน จึงมีหลาย ๆ คนตกหลุม เกิดการอุบัติเหตุ โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่น ปัญหาการขับรถเร็ว เด็กวัยรุ่นขับรถเร็วมาก ทำให้เกิดการอุบัติเหตุ ปัญหาด้านสุดท้าย คือ ปัญหาขับรถอย่างไม่ตั้งใจ ไม่มองทาง มัวแต่เคลิมเคลิมเล่นเกม ทำเรื่องอื่น หรือไม่มีสมาธิ โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นไทย ไม่ให้ความสนใจกับชีวิตตัวเอง จนเกิดอุบัติเหตุสร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น

4.1.4 ปัญหาค่านิยม

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คุณพอใจหรือเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า น่ากระทำ น่ายกย่อง หรือเห็นว่าถูกต้อง ในปัจจุบันนี้ ผู้คนได้เกิดค่านิยมผิดขึ้น เช่น ค่านิยมในอำนาจ ค่านิยมในชัยชนะ เป็นต้น ปัญหาเกี่ยวกับค่านิยมที่ปรากฏในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีปัญหาค่านิยม ดังนี้

1) ด้านค่านิยมในอำนาจ

อำนาจ เป็นสิ่งที่คนทุกคนอยากจะได้ และให้ความสำคัญกับอำนาจ เนื่องจากอำนาจสามารถทำให้เราได้สิ่งของคนอื่นไม่มี จึงมีหลาย ๆ คนเกิดค่านิยมในอำนาจด้วยการใช้อำนาจอย่างไม่ถูกต้อง และมีปัญหาด้านค่านิยมในอำนาจ ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาด้านค่านิยมในอำนาจ ดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เปี้ยก เล่าถึงเปี้ยกเป็นหัวหน้าห้อง เมื่อเพื่อนร่วมห้องทุกคนกำลังปลุกต้นไม้ มีแต่เปี้ยกคนเดียวไปนั่งสบาย ๆ และสั่งให้เพื่อนร่วมห้องทุกคนทำตามคำสั่งของเปี้ยก เปี้ยก ไม่ช่วยเพื่อน เมื่อเพื่อนอยากให้เปี้ยกช่วย เปี้ยกกลับบอกว่าเขาเป็นหัวหน้าห้อง มีหน้าที่สั่ง เพื่อนมีหน้าที่ทำ ดังตัวอย่าง

เปี้ยก เร่งมือหน่อยสิพวกเรา ร้อนก็ร้อนแล้วเนี่ย
 เพื่อนร่วมห้อง เปี้ยก แล้วทำไมนายไม่ช่วยกันปลุกล่ะ ได้แต่
 ลัง ๆ อยู่นั่นแหละ
 เปี้ยก ฉันทันเป็นหัวหน้าห้อง มีหน้าที่ลัง พวกเอ็งมีหน้าที่
 ทำก็ทำไปสิ

(เปี้ยก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาค่านิยมด้านอำนาจ คนที่เป็นหัวหน้าให้ความสำคัญมากกับอำนาจของตัวเอง เนื่องจากตัวเองเป็นหัวหน้าห้อง จึงคิดว่าตัวเองมีหน้าที่ลัง ไม่มีหน้าที่ทำ แม้ว่าอยู่ในห้องเดียวกัน ทำกิจกรรมเดียวกัน ก็ไม่ช่วยกัน คนไทยให้ความสำคัญกับการเป็นหัวหน้าที่มาพร้อมกับอำนาจ ไม่ว่าจะเป็เด็กเยาวชนหรือผู้ใหญ่ อำนาจของตัวเองในฐานะหัวหน้าสูงกว่าผู้อื่น ผู้อื่นจะต้องเคารพตัวเองและทำตามสิ่งที่ตัวเองลัง ซึ่งเป็นความเข้าใจในอำนาจของหัวหน้าในทางที่ผิดบางครั้งแม้แต่เป็นเพื่อนกัน คนที่คิดว่าตนเองมีอำนาจสูงกว่าก็จะไม่ช่วยคนที่มีความอำนาจน้อยกว่าตน

2) ด้านค่านิยมในชัยชนะ

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง แ่วน เล่าถึง กลุ่มวัยรุ่นแต่งรถมอเตอร์ไซด์ เพื่อนำไปแข่งขันรถมอเตอร์ไซด์ มีวัยรุ่นคนหนึ่งเตือนอาร์มว่าแต่งรถแรงเกินไป แต่อาร์มไม่สนใจ และเชื่อมั่นว่าไม่มีปัญหา และสามารถเอาชนะ รถคันอื่นได้ เวลาแข่งขัน อาร์มเกิดอุบัติเหตุและตายไป ดังตัวอย่าง

วัยรุ่น เฮ้ย อาร์มครั้งนี้เราแต่งแรงไปวะ เอาลง หน่อย
 ไหม เรากลัวแกเอาไม่อยู่
 อาร์ม เฮ้ย แรง ๆ อะดิแล้ว เราเอาอยู่ เชื่อเราสิ เบบไป
 ก็แห้เขา

(วันที่แข่งขันรถมอเตอร์ไซด์ วัยรุ่นมาคุยกับอาร์ม)

วัยรุ่น อย่าลืมหีบอกนะ

(แข่งขันเสร็จแล้ว กลุ่มวัยรุ่นรวมกันอยู่แถวถนน)

วัยรุ่น เราเลิกนะ เราจะไม่แต่งรถให้ใครแล้ว เพราะเรา
 ใจ อาร์มถึงต้องตาย

(แ่วน. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาค่านิยมชัยชนะ ในสังคมไทย คนให้ความสำคัญมากกับชัยชนะของตัวเอง โดยเฉพาะวัยรุ่น วัยรุ่นชอบแข่งขันกัน เวลามีการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันประเภทไหน ทุกคนอยากเอาชนะคนอื่น ไม่ยอมแพ้ ยอมแลกทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้ได้รับชัยชนะ แม้กระทั่งชีวิตตัวเองที่จะต้องเสียไปก็ยอม

4.1.5 ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

ปัจจุบันนี้ ในยุคสมัยที่เปลี่ยนไปปัญหาในด้านสิ่งแวดล้อมนั้นกำลังเป็นปัญหาที่คนทั่วโลกจะต้องตระหนักถึง เพราะสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในปัจจุบันถูกทำลายลงและเป็นพิษซึ่งส่งผลกระทบต่อ ทำให้สภาพแวดล้อมนั้นเสื่อมโทรมลงอันเนื่องจากฝีมือมนุษย์ ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สะท้อนให้เห็นจากภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ปลุก เล่าถึงพี่น้องสองคนเห็นมีคนตัดต้นไม้ จึงไปช่วยกัน
ตัดต้นไม้ เมื่อพี่น้องสองคนขัดขวางคนที่ตัดต้นไม้ คนที่ตัดต้นไม้บอกว่าถ้าพวกเขาไม่ตัด ก็มีคนตัด
เหมือนกัน ดังนี้

พี่เบิร์นซ์ พวกแกไม่ได้ทำร้ายฉันคนเดียวหรอก พวกแก
 กำลังทำร้ายคนทั้งประเทศ

น้อง ถ้าตัดต้นไม้ไปเรื่อย ๆ ชาวบ้านและสัตว์ที่
 อาศัยในป่านี้จะอยู่ยังไง

คนตัดต้นไม้ ก็ช่างสิ ถ้าพวกกูไม่ตัด คนอื่นก็ตัดอยู่ดี

พี่เบิร์นซ์ ก็เพราะมีแต่คนคิดแบบนี้แหละ คนเห็นแก่ตัว

คนตัดต้นไม้ ไอ่ฮย... มึงพูดมากจัง

น้อง พี่เบิร์นซ์...พี่เบิร์นซ์ ฮือๆ

คนตัดต้นไม้ ถ้าพวกกูมีเงิน พวกกูก็ไม่ตัดต้นไม้หรอก มึง
 ไม่ใช่พวกกู มึงไม่เข้าใจหรอก ต้นไม้ก็ไม่ใช่
 ต้นไม้ของมึง มึงจะเดือดร้อนทำไม

(ปลุก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเนื่องจากมี
คนเห็นแก่ตัว ไม่นึกถึงคนอื่น คิดว่าตัวเองไม่ทำ ก็มีคนอื่นมาทำด้วย มีคนปลูกต้นไม้ ก็มีคนตัดต้นไม้
คนที่ปลูกต้นไม้ เพื่อทำประโยชน์ให้กับคนหรือสัตว์ที่อาศัยอยู่ในป่าไม่ได้มีของกิน คนที่ตัดต้นไม้
เป็นคนที่เจอปัญหา ต้องการมีของกิน ถึงแม้ว่า มีคนช่วยยั้งให้นึกถึงผู้อื่น แต่คนที่ตัดต้นไม้เห็นแก่ตัว
คิดถึงแต่ตัวเอง และคิดว่าต้นไม้มีอยู่แล้ว ไม่ใช่ต้นไม้ของผู้อื่น ถ้าตัวเองไม่ตัด ก็มีคนตัดต้นไม้
เนื่องจากมีความคิดแบบนี้ จึงทำให้คนอื่นเจอปัญหาน้ำท่วม และปัญหาอื่น ๆ ที่ตามมาอีกมากมาย

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง keep เก็บ เล่าถึงกีฬาสงสัยว่า ครูได้สอนนักเรียนทุกคนว่าให้รักษา
ความสะอาด แต่ในโรงเรียน ยังมีแต่ขยะ ดังนี้

กีฬา เราทุกคนโดนสอนมาตั้งแต่เด็กว่าให้ช่วยกันรักษา
 ความสะอาด แต่ทำไมโรงเรียนเรายังมีแต่ขยะ

(keep เก็บ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งคือ คนที่ไม่
รักษาความสะอาด คนทิ้งขยะอย่างตามใจ ไม่มีจิตสำนึกในการรักษาความสะอาด แม้แต่ครูสอนให้
รักษาความสะอาดตั้งแต่เด็กแล้ว แต่คนส่วนใหญ่ยังทำตามครูสอนไม่ได้ ไม่ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม
สาธารณะให้สะอาด สวยงาม ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่สำคัญมากที่สุดสำหรับคนทุกคน คนเรา
อาศัยอยู่ในสถานที่ใดก็ควรจะต้องรักษาสิ่งแวดล้อมให้ดีที่สุด

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติจากภาพยนตร์สั้น สรุป
ได้ว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมในสังคมชนบทเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกระทำของคน ในสังคมชนบทมี
ต้นไม้มากมาย แต่ก็มีคนไปตัดต้นไม้ ยิ่งตัดต้นไม้ยิ่งมีปัญหาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น นอกจากนี้แล้ว คนใน

สังคมชนบทไม่รักษาความสะอาดที่อยู่ของตน แม้ว่าได้รับการสอนว่าให้รักษาความสะอาด แต่ยังมีหลาย ๆ คนทิ้งขยะไปอย่างตามใจ จึงทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่สะอาดสวยงามขึ้นอีกด้วย

4.2 ปัญหาในครอบครัว

ครอบครัว เป็นสถาบันพื้นฐานอันสำคัญของสังคม จึงมีความสำคัญมากต่อสังคม ครอบครัวประกอบด้วยคนต่างเพศต่างวัย แต่ละคนอาจมีความคิดและนิสัยไม่เหมือนกัน จึงมักเกิดปัญหาใดปัญหาหนึ่งขึ้นได้ ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นปัญหาครอบครัว ดังต่อไปนี้

4.2.1 ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว

ปัญหาครอบครัว เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ทั่วไป เพราะทุกครอบครัวล้วนมีเหตุที่อาจก่อความขัดแย้งระหว่างสมาชิกภายในบ้านได้ ส่วนใหญ่จะเกิดจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกครอบครัว จะมีผลต่อความสงบสุขของครอบครัว ในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว ดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง แรงบันดาลใจ เล่าถึงครูสังเกตว่า นักเรียนพิมดาวไม่มาเรียน จึงถามเพื่อนร่วมห้อง และรู้ว่าพ่อแม่ของพิมดาวทะเลาะกัน ดังตัวอย่าง

ครู ทำไมวันนี้เด็กหญิงพิมดาวไม่มาโรงเรียนคะ
นักเรียนหญิง ครูคะ พ่อกับแม่ของพิมดาวเขาทะเลาะกันคะ
แม่พิมดาว ฉันบอกแล้วใช้ไหม มีเงินเท่าไร แยกไปซื้อ
พ่อของพิมดาว มา ๆ เอาตั้งค์มา ฉันจะเอาไปซื้อเหล้า
แม่พิมดาว ปล่อย เจ็บ ฉันไม่มีเงินให้แก

(พ่อของพิมดาวใช้กำลังจัดการแม่พิมดาว)

(แรงบันดาลใจ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกกับภรรยา คือ ความขัดแย้งจากเหตุผลเกี่ยวกับเงิน ครอบครัวไม่มีเงิน สามียชอบกินเหล้า เมื่อไม่มีเงินไปซื้อเหล้าหรือเมา เหล้ากลับมาขอเงินกับภรรยาด้วยความรุนแรง ปัญหาที่เกิดขึ้นมา ไม่เพียงแต่เกิดขึ้นจากเหตุผลไม่มีเงิน ยังมีเหตุผลเกี่ยวกับนิสัยของคน บางคนเป็นคนที่ใจร้อน ชอบใช้กำลัง กินเหล้าแล้ว จะใช้กำลังกับสมาชิกครอบครัว ปัญหาความขัดแย้งจึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัวไม่สนิทแน่นกัน และ ทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ อีกด้วย เช่น ลูกต้องขาดเรียนเพราะต้องดูแลแม่ที่ถูกพ่อทำร้าย เป็นต้น

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ภูมิใจลูกพ่อขอทำดี เล่าถึงครอบครัวของภูมิใจเป็นครอบครัวยากจน มีพ่อคนเดียวเลี้ยงภูมิใจ เมื่อเพื่อนร่วมห้องดูถูกภูมิใจ เพราะภูมิใจใส่รองเท้าเก่าและขาดภูมิใจเกิดความไม่พอใจ จึงไปทะเลาะกับพ่อ ดังนี้

พ่อ ลูก ภูมิใจไปกับพ่อไหม พ่อจะไปส่งฝาลูมิเนียม
 ที่ไปรษณีย์
ภูมิใจ ผมไม่ไปหรอก พ่อเคยสนใจผมบ้างไหม ที่ผมต้อง
 โดนเพื่อนล้อทุกวันที่ไม่ได้รองเท้าใหม่สักที

(ภูมิใจลูกพ่อขอทำดี. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกครอบครัว ซึ่งก็คือ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างพ่อกับลูก โดยเฉพาะในครอบครัวยากจน จะเกิดปัญหาความขัดแย้งบ่อยมากเนื่องจากเหตุผลต่าง ๆ ลูกไม่ได้รับความนิยมนจากเพื่อนหรือได้รับความดูถูกจากเพื่อนร่วมห้อง หรือจากคนในสังคม จึงเกิดความเครียดในใจ เก็บความไม่พอใจไว้ในใจ เมื่อกลับถึงบ้าน จึงเกิดการทะเลาะกับพ่อแม่ และใช้คำพูดไม่ดีต่อกับพ่อแม่

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง สัญญา เล่าถึงเมื่อพลอยอยากได้ของ แม่พลอยไม่มีเงินซื้อให้ แม่พลอยก็สัญญากับลูกไว้ก่อน ว่าเมื่อเก็บเงินได้แล้วจะซื้อให้ แต่สัญญามาหลายรอบแล้ว พลอยก็ยังไม่ได้ของที่ต้องการ วันหนึ่งเมื่อกลับพลอยจากโรงเรียนกลับถึงบ้าน และได้คุยกับแม่ว่าอยากได้ของใหม่ แต่แม่ยังบอกว่า ถ้ามีเงินจะซื้อให้ พลอยไม่เชื่อแม่แล้ว เลยทะเลาะกับแม่ ดังตัวอย่าง

พลอย	แม่คะ กลับมาแล้วคะ แม่ทำอะไรอยู่คะ
แม่	เปล่า ไม่ได้ทำอะไรหรอกลูก
พลอย	แม่คะ ถ้าหนูจะขอเงินซื้ออะไรสักอย่างจะได้ไหมคะ
แม่	หนูอยากได้อะไรล่ะลูก
พลอย	หนูอยากได้โทรศัพท์คะแม่
แม่	โถลูก มันจำเป็นมากหรือลูก ค่อยเอาได้ไหม ช่วงนี้แม่ไม่มีเงินเลย
พลอย	ไม่ต้องมาแต่เลยแม่ เวลาหนูอยากได้อะไร แม่ไม่เคยซื้อให้สักอย่าง แม่รู้ไหมหนูรู้สึกด้อยกว่าเพื่อนในห้องแค่ไหน แม่ไม่เคยให้อะไรหนู สักอย่าง มีแต่สัญญา ๆ สัญญาไปแม่ก็ไม่เคยซื้อให้ หนูไม่อยากเกิดมาเป็นลูกแม่ แม่ให้อะไรหนูไม่ได้สักอย่าง

(สัญญา. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกครอบครัว ซึ่งก็คือ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างแม่กับลูก โดยเฉพาะในครอบครัวยากจน จะเกิดปัญหาความขัดแย้งบ่อยมากเนื่องจากเหตุผลเรื่องเงิน พ่อแม่ไม่มีเงินซื้อของใหม่ให้ลูก เวลาลูกอยากได้ของใหม่ พ่อแม่มีแต่สัญญากับลูกว่าจะซื้อให้ในวันหลัง ครั้งเดียว ลูกอาจเชื่อ แต่หากสัญญาหลายครั้งแล้วไม่ได้สักที ลูกจะไม่เชื่อพ่อแม่ และเกิดการทะเลาะกันกับพ่อแม่ จึงทำให้ทำ ความขัดแย้งในครอบครัวขึ้นมา

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกครอบครัวซึ่งมีความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา พ่อแม่กับลูก สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งส่วนใหญ่ เนื่องจากครอบครัวไม่มีเงิน ยากจน ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยาจะเกิดจากสามีเป็นคนติดเหล้า และเมาเหล้าแล้วใช้กำลังกับสมาชิกในครอบครัว ส่วนปัญหาความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่กับลูก เนื่องจากลูกมีการเปรียบเทียบกับผู้อื่น ไม่นึกถึงสภาพของครอบครัวตัวเอง และคิดว่าพ่อแม่ไม่รักตัวเอง ไม่สนใจลูก จึงเกิดความไม่พอใจขึ้น

แม่ จะไปอยู่ไต่ยังไ้ในะลูก พ่อก็ไม่มีไ้ใคร ลูกต้องอยู่
กับพ่อ ดูแลพ่อนะ แล้วลูกยังต้องทำงาน
ช่วยเหลือคนอื่นตั้งเยอะมากมายนะ ลูก
บอน

(ฝัน...ที่ต้องเป็นจริง. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาครอบครัวไม่สมบูรณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย คือ พ่อแม่คนใดคนหนึ่งเสียชีวิตไปเป็นสาเหตุที่ทำให้ครอบครัวไม่สมบูรณ์ เป็นต้น ลูกจึงคิดถึงแม่ที่เสียชีวิตไปจนฝันถึงแม่ คนที่เติบโตมาในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ก็จะรู้สึกเหงาและเศร้าได้มากกว่าคนปกติทั่วไป

จากภาพยนตร์สั้น เรื่อง ฝัน...ที่ต้องเป็นจริง เล่าถึงตอนเด็ก บอนเป็นคนที่มีความสุข เพราะมีพ่อแม่อยู่ด้วยกัน แต่เมื่อแม่เสียชีวิตไปด้วยการเจ็บป่วยหนัก บอนจึงตกลงเป็นหมอในอนาคต เพื่อรักษาผู้คนที่เรารักอยู่ด้วยกัน ดังนี้

เมื่อตอนที่ผมยังเป็นเด็ก ผมอยู่กับพ่ออยู่กับแม่อย่างมีความสุข และแล้วในวันหนึ่ง สิ่งที่มีฆ่าฝันก็เกิดขึ้น ผมเสียแม่ไป ทุกคนก็มีคนที่ตัวเองรัก และทุกคน ย่อมไม่ยอมเสียคนที่เรารัก ดังนั้น ผมจึงอยากจะทำรักษาคนรักของทุกคนไว้ด้วยมือทั้งสองข้างของตัวเอง

(ฝัน...ที่ต้องเป็นจริง. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาครอบครัวไม่สมบูรณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยเกิดจากปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ เช่น มีเหตุการณ์เจ็บป่วยหนัก ไม่สามารถรักษาได้ จึงทำให้พ่อแม่คนใดคนหนึ่งเสียชีวิตไป จึงทำให้ครอบครัวไม่สมบูรณ์ ครอบครัวไม่สมบูรณ์เป็นแรงบันดาลใจของลูก และมีประโยชน์ต่อกับอนาคตของลูก พ่อหรือแม่เสียไปเพราะเจ็บป่วยหนัก และไม่สามารถรักษาได้ ลูกเติบโตมาอาจเป็นคนหมอ รักษาผู้คนที่ไม่ให้ผู้คนที่เสียคนรักไป

4.2.3 ปัญหาเด็กกำพร้า

เด็กกำพร้า เป็นเด็กที่ไม่มีพ่อแม่ดูแลเลี้ยง อบรมสั่งสอน ถูกพ่อแม่ทิ้งไปหรือพ่อแม่ทั้งสองคนเสียชีวิต เป็นคนที่ไม่มีความรู้หรือมีความรู้ น้อย จึงมีปัญหาเกิดขึ้นกับเด็กกำพร้าได้ง่าย ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเด็กกำพร้า ดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง อหิงสกะ เล่าถึงอหิงสกะกินข้าวเสร็จและไปหน้าโรงเรียน เห็นนักเรียนเข้าโรงเรียน และได้ทักทายกับครู วัยรุ่นสองคนนี้เกิดความอิจฉา และเล่าว่าโลกนี้ไม่ยุติธรรมกับตัวเอง ถ้าตัวเองอยากได้อะไรก็ต้องได้ อยากทำอะไรก็ทำ ดังตัวอย่าง

วัยรุ่นคนหนึ่ง ในเมื่อสังคมนี้ ไม่ต้องการเรา เราก็ก
ไม่ต้องสนใจสังคม เราอยากทำอะไร เราก็ก
ทำ

วัยรุ่นคนที่สอง เราอยากได้อะไร เราก็กต้องได้

(อหิงสกะ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นว่า วัยรุ่นที่ไม่มีพ่อแม่สั่งสอนจะดื้อรั้น เพราะไม่ได้รับความรักที่ดี จนเกิดปัญหาทางความคิด ในช่วงดื้อรั้น วัยรุ่นจะมีความคิดของตัวเอง และไม่ยอมรับการ

สอนของคนอื่นๆ โดยเฉพาะคนที่ไม่มีพ่อแม่ เป็นเด็กกำพร้า ไม่มีคนสั่งสอน ไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน เกิดมีความอิจฉา จนตัดสินใจทำสิ่งที่ผิดกฎหมายโดยไม่เคยคิดว่าถ้าตัวเองทำแล้วจะมีผลกระทบต่อคนอื่นหรือตัวเอง

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า ปัญหาครอบครัวของคนไทยที่สะท้อนให้เห็นจากภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีทั้งปัญหาที่เกิดจากพ่อแม่เลิกกัน พ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งตายไป ลูกที่อยู่ในครอบครัวประเภทนี้ ยังมีปู่ย่าตายายหรือญาติพี่น้องช่วยดูแลกัน ครอบครัวที่ไม่มีพ่อแม่ เด็กประเภทนี้ จะอยู่ด้วยกัน อิจฉาคนที่ มีพ่อแม่ ทำให้มีความคิดและการกระทำที่ไม่ดีต่อคนอื่น

4.3 ปัญหาการไม่มีคุณธรรมของคนในสังคม

คุณธรรม เป็นพื้นฐานที่สำคัญของคนทุกคนในสังคมซึ่งใช้เป็นหลักให้ทุกคนในสังคมได้ปฏิบัติตามคนที่ไม่มีคุณธรรม คือ คนที่ไม่กระทำตามหลักปฏิบัติอันดีงามของสังคม ปัญหาการไม่มีคุณธรรมของคนไทยในสังคมมีมากมายหลายด้าน ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการไม่มีคุณธรรมของคนในสังคมมีปัญหาการใช้ความรุนแรง ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสี ปัญหาการขโมยของ และปัญหาความขี้เกียจ ดังนี้

4.3.1 ปัญหาการใช้ความรุนแรง

ปัญหาการใช้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากเด็กวัยรุ่นซึ่งเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กวัยรุ่น ดังนี้

ภาพยนตร์ เรื่อง อหิงสกะ เล่าถึงอหิงสกะโดนวัยรุ่นสองคนมาแกล้งแค้น เพราะอหิงสกะไม่ร่วมมือกับวัยรุ่นสองคนนี้ ดังตัวอย่าง

วัยรุ่นคนที่หนึ่ง	มึงคิดว่ามึงเป็นใครที่กล้าหักหลังกู
อหิงสกะ	อย่าทำผม ๆ อ๊ย ๆ
(วัยรุ่นคนหนึ่งกำลังตีหัวของอหิงสกะ อหิงสกะถือหัวของเขา เพื่อไม่ให้วัยรุ่นตีหัวของตัวเอง)	
วัยรุ่นคนที่สอง	เฮ้ย ตำรวจ
(วัยรุ่นสองคนเห็นตำรวจมา แล้ววิ่งไป)	
ผู้หญิง	ปลอดภัยแล้วนะ ไม่เป็นไรแล้ว มีตำรวจมาช่วยเราแล้วลูก

(อหิงสกะ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการใช้ความรุนแรงในสังคมไทย เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเด็กวัยรุ่น เนื่องจากเด็กวัยรุ่นควบคุมอารมณ์ของตนไม่ได้ และจัดการเรื่องตามความคิดของตัวเอง เวลาจัดการความสัมพันธ์กันไม่ดี จะเกิดปัญหาต่าง ๆ พร้อมกัน เด็กวัยรุ่นกล้าเสี่ยง เวลามีคนไม่ทำตามคำสั่งของเขา หรือทรยศเขา ไม่ว่าจะเพื่อนหรือเป็นพี่ จึงชอบแกล้งแค้นด้วยความรุนแรง คนที่มีนิสัยอ่อนแอ เมื่อถูกคนอื่นรังแกแล้วก็ไม่กล้าบอก ถ้าไม่มีคนช่วย อาจเกิดปัญหาใหญ่ขึ้นมาพร้อมปัญหาการใช้ความรุนแรง

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เปี้ยก เล่าถึง เปี้ยกเป็นหัวหน้าห้อง เวลาเพื่อนร่วมห้องทุกคนไปทำ

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ใช้ความรุนแรงจัดการเรื่องที่เราพบเห็นบ่อย นักเรียนแต่ละคนมีนิสัยไม่เหมือนกัน มีคนได้รับความนิยมนจากเพื่อน มีคนไม่ได้รับความนิยมนจากเพื่อน จึงแบ่งเป็นกลุ่มเล็ก ๆ พอเกิดความไม่พอใจเพื่อนคนอื่น หรือไม่ชอบการกระทำของเพื่อน จึงชอบใช้ความรุนแรงมาจัดการปัญหา จนครูต้องเข้ามาช่วยจัดการปัญหาเพื่อให้หยุดปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ภูมิใจลูกพ่อขอทำดี ภูมิใจไปถึงโรงเรียน เพื่อนร่วมห้องขามาถูถูกภูมิใจ เพราะภูมิใจยังใส่รองเท้าเก่ามา มีนักเรียนหญิงคนหนึ่งมาห้ามไว้ เหตุการณ์นี้เป็นปัญหาการใช้ความรุนแรงทางภาษาวากล่าล้อเลียน ดังตัวอย่าง

นักเรียนชาย	มาแล้วหรือภูมิใจ พ่อยังไม่ซื้อรองเท้าให้ใหม่อีกหรือ เฮ้ยภูมิใจมันซื้อรองเท้าในไอจี 5555555
นักเรียนหญิง	นี่พวกนายมันจะมากเกินไปแล้วนะ ไม่สงสารเพื่อนแล้วยังจะมาล้อเลียนเพื่อนอีก เดี่ยวเธอจะไปฟ้องครู
นักเรียนชาย	เอาเลย ๆ กางปีกพอใจไปฟ้องครูเลย
นักเรียนชาย	ใช้ฟ้องเลย รู้ไหมนี่ใคร
นักเรียนหญิง	ใครล่ะ
นักเรียนชาย	ก็หลาน ผอ.ไง
นักเรียนหญิง	แล้วยังไงล่ะ ผอ.ไม่เข้าข้างคนผิดหรอกนะ
นักเรียนชาย	ฝากไว้ก่อนเถอะ ไปพวกเรา

(ภูมิใจลูกพ่อขอทำดี. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในโรงเรียน พบเห็นปัญหาการใช้ความรุนแรงมากที่สุด มีนักเรียนที่เกิดจากครอบครัวยากจน มีคนชอบถูถูกคนอื่น เพื่อให้คนอื่นสนใจเขา นักเรียนชอบใช้ความรุนแรงแก้ไขปัญหา หรือจัดการคนที่ตัวเองไม่ชอบด้วยความรุนแรงทั้งทำทางและคำพูด มีการพูดข่มขู่คนอื่น แต่ครูก็เป็นคนช่วยแก้ไขปัญหาความรุนแรงภายในโรงเรียนได้ดีที่สุด ดังนั้น เวลาโดนเพื่อนรังแกด้วยความรุนแรงทั้งด้านร่างกายและคำพูด ควรจะบอกให้ครูทราบ และให้ครูมาช่วยจัดการเรื่องให้

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า ปัญหาการใช้ความรุนแรงในสังคมไทย ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นที่โรงเรียน และเกิดจากเด็กวัยรุ่น เนื่องจากเด็กวัยรุ่นเป็นคนที่ควบคุมอารมณ์ของตัวเองไม่ได้ และเกิดความอารมณ์เสื่อง่าย เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในโรงเรียน แบ่งเป็นกลุ่ม เวลาเห็นมีคนอื่นไม่ร่วมมือกัน หรือมาขัดขวางสิ่งที่ตัวเองทำ จึงเกิดความเครียด และเก็บไว้ในใจ นิ่งเงียบ แต่ใช้ความรุนแรงจัดการกับสิ่งที่ตนไม่พอใจ ไม่ว่าจะด้วยความรุนแรงทั้งร่างกายหรือคำพูด เมื่อเกิดปัญหาการใช้ความรุนแรงภายในโรงเรียน ควรให้ครูช่วยจัดการให้

4.3.2 ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสี

การใส่ร้ายป้ายสี คือ การกระทำที่จ้องทำลายผู้อื่นในทางร้ายด้วยใจอคติ โดยอาจแสดงผ่านการพูด การเขียน หรือการแสดงกิริยาต่าง ๆ โดยสิ่งที่พูดหรือเขียนหรือแสดงออกไปนั้นมักเป็นสิ่ง

ที่บิดเบือนไปจากข้อเท็จจริง ใส่สีตีไข่ เพื่อให้ชื่อเสียงของคนอื่นเสียหาย ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสีที่สะท้อนให้เห็นจากภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง อหิงสกะ เล่าถึง โทรศัพท์ของนักเรียนหญิงคนหนึ่งหายไป นักเรียนหญิงคิดว่าเกวลินขโมยโทรศัพท์ของเธอไป เพราะเกวลินเคยขโมยของมาก่อน ดังตัวอย่าง

นักเรียนหญิง หนูมันใจค่ะครูว่าเกวลินเป็นคนเอาโทรศัพท์ของ
หนูไป มีคนเห็นว่าเธอเดินไปที่โต๊ะของหนูค่ะ

เกวลิน หนูเห็นว่าโทรศัพท์ของเพื่อนวางอยู่บนโต๊ะค่ะ
หนูกลัวว่ามันจะหาย หนูก็เลยเก็บไว้ที่ได้โต๊ะค่ะ
หนูไม่ได้เอาไปจริง ๆ นะคะครู

นักเรียนหญิง ครั้งที่แล้ว เขาก็ขโมยตั้งของหนู ครูก็รู้นี่คะ แล้ว
ครั้งนี้ถ้าไม่ใช่เกวลิน แล้วจะเป็นใครล่ะคะ

เกวลิน หนูยอมรับค่ะ ว่าครั้งที่แล้วหนูขโมยจริง แต่หนูก็
โดนครูลงโทษแล้วนี่คะ แล้วหนูก็สัญญาว่าหนูจะ
ไม่ทำอีก

นักเรียนหญิง ยังไง หนูก็เชื่อว่าเกวลินเป็นคนเอาไป ยังไง
เกวลินก็ต้องรับผิดชอบ

(อหิงสกะ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นถึง ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสีอย่างชัดเจน ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสีเป็นปัญหาที่สำคัญมากสำหรับเด็ก และเยาวชน เด็ก และเยาวชนเกิดความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ มีความคิดของตัวเอง ไม่สนใจว่า ความจริงคืออะไร ไม่สามารถวินิจฉัยความจริง ทำทุกอย่างตามความคิดของตัวเอง นอกจากนี้แล้ว ยังสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของคนที่เคยทำผิด จะทำให้คนอื่นจำความผิดของเขาได้ เวลาเกิดปัญหาคล้าย ๆ เดิม จึงคิดว่าคนที่เคยทำผิดคนนั้นทำผิดอีกแน่นอนจนไม่ยอมค้นหาความจริง

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ME ความดีอยู่ในตัวเรา เล่าถึงเงินหนึ่งร้อยบาท ของต้นน้ำหายไป พอเห็นปาล์มถือเงินหนึ่งร้อยบาท จึงคิดว่าปาล์มขโมยเงินของต้นน้ำไป ดังตัวอย่าง

ปาล์ม มองอะไร
ต้นน้ำ ก็แค่อยากรู้ว่าเอาเงินเค้าไปหรือเปล่า

ปาล์ม เงินอะไร ไม่เห็นรู้เรื่องเลย

ต้นน้ำ แน่ใจหรือ

ปาล์ม เออ ก็บอกไม่ได้เอาไป จะเอาไงวะ

ต้นน้ำ เนี่ยไง หลักฐาน

ปาล์ม อะไร ก็เงินเค้าปะ ไม่ใช่เงินแก

ต้นน้ำ แกอยู่ใกล้ที่สุดอะ

ปาล์ม เค้าไม่รู้เรื่อง เค้าไม่ได้รู้เรื่อง บอกว่าไม่ได้เอาไป

ต้นน้ำ แบนคี่นี่เลยแก

ปาล์ม ไม่ใช่ แกอย่ามั่ว

ต้นน้ำ ก็แก่ใกล้ที่สุด แก่ทำไมต้องโกหกเค้าด้วยวะ
 ปาล์ม ไม่ได้โกหก

(ME ความตืออยู่ในตัวเรา. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสีในสังคมไทย คือ ใส่ร้ายป้ายสีว่าคนอื่นขโมยของไปทั้งที่ไม่ได้เห็นด้วยตาตัวเอง ซึ่งเกิดจากความคิดของตัวเองเป็นหลัก เวลาคิดว่าเป็นคนนั้นขโมยของแล้ว จะเปลี่ยนความคิดตัวเองไม่ได้ แม้คนอื่นมาช่วยอธิบายว่า เขาไม่ใช่ขโมย แต่คนที่ใส่ร้ายป้ายสีก็ไม่ฟัง คิดว่าคนอื่นโกหกเขา จึงเกิดการทะเลาะ แม้กระทั่งใช้กำลังแก้ไขปัญหาการใส่ร้ายป้ายสีคนอื่นโดยไม่ไปค้นหาความจริง จึงมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนได้

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสีที่สะท้อนให้เห็นจากภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 การใส่ร้ายป้ายสีคนอื่นเกี่ยวกับการขโมยของซึ่งส่วนใหญ่เกิดขึ้นในโรงเรียน เนื่องจากนักเรียนยังเด็กอยู่ ขาดทักษะการคิดอย่างมีเหตุผลไม่มีความสามารถในการค้นหาความจริง นักเรียนเชื่อคำพูดของคนอื่นง่าย หลงเชื่อคนอื่น หรือมองเรื่องเก่าของคนอื่น พอเกิดเรื่องคล้ายกัน จะคิดว่าเป็นคนนั้นทำแน่นอน สนใจสิ่งที่ตนเองคิดมากกว่าการค้นหาความจริง ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสีจึงกระทบต่อความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนที่ต้องแตกร้างได้ในที่สุด

4.3.3 ปัญหาการขโมยของ

ปัญหาการขโมยของที่สะท้อนให้เห็นในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 ดังต่อไปนี้ ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ต้นกล้า เล่าถึงต้นกล้าเห็นมีคนขโมยน้ำมันรถของภารโรง แต่ไม่กล้าไปขโมยยังให้ไม่ขโมยของ จึงเก็บความลับไว้ในใจ พอเจอเพื่อนแล้ว จึงแอบบอกให้เพื่อนทราบ ดังตัวอย่าง

ต้นกล้า ภูมีความลับจะบอกมึง
 เมก้า เออ...มีอะไรก็พูดมา
 เมก้า มึงมีอะไร
 ต้นกล้า ภูเห็นพี่จ๋อน ขโมยน้ำมันภารโรง
 เมก้า จริงหรือ
 ต้นกล้า จริง ๆ เมื่อก่อนภูเห็น ผู้ใหญ่คุยกันว่า น้ำมันแถว
 หมู่บ้านเราหายไป ภู...ต้องเป็นพี่จ๋อนจริง ๆ

(ต้นกล้า. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการขโมยของในสังคมไทย เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านบ่อย ๆ เนื่องจากในหมู่บ้านหรือในชนบท คนยากจนมีจำนวนเยอะ และไม่คอยได้รับการศึกษาจากโรงเรียนหรือจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จึงมีคนไปขโมยของ คนที่พบเห็นคนขโมยของไม่กล้าไปขโมยยัง หรือห้ามให้เขาขโมยของไป กลัวโดนตำ หรือโดนทำร้าย โดยเฉพาะเป็นผู้น้อยกว่าไปพบเห็น จึงเก็บไว้ในใจ และแอบบอกให้เพื่อนทราบ ปัญหาดังกล่าวจึงไม่ได้รับการจัดการหรือการแก้ไข

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ต้นกล้า เล่าถึง ปรภ. เห็นจ๋อนมาขโมยของในหมู่บ้าน จึงมายับยั้งไม่ให้ขโมยของ จ๋อนเห็นมีปรภ.มา จึงหาข้ออ้างเพื่อวิ่งหนี ดังนี้

รปภ. ทำอะไร
 พี่จ๋อน ไม่ได้ทำอะไร กำลังจะเติมน้ำมัน
 รปภ. อะไรอยู่ในมือ
 พี่จ๋อน โอ๊ย...ผมไม่ได้ขโมยของใครนะครับ
 รปภ. มา ๆ ไปบ้านผู้ใหญ่ก่อน มา ๆ
 พี่จ๋อน ไม่ไปหรอก ผมไม่ได้ทำอะไรผิด
 รปภ. มา ๆ ไปด้วยกันก่อน มา ๆ
 พี่จ๋อน ผมไม่ได้ทำ ผมจะไปทำไม ผมไม่ไป..
 รปภ. มา ๆ ไปบ้านผู้ใหญ่ก่อน
 พี่จ๋อน โอ๊ย...ผมจะไปทำไม ผมไม่ได้ทำอะไรผิด

(ต้นกล้า. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการขโมยของเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมชนบทบ่อย ๆ เมื่อมีคนไปขโมยของบ่อย ๆ จะมีคนพบเห็นในวันหนึ่ง บางคนอาจไม่กล้าไปขัดขวางเพื่อไม่ให้ขโมยของ สำหรับรปภ. เขามีหน้าที่ดูแลรักษาหมู่บ้าน หรือรักษาเรื่องความปลอดภัยของหมู่บ้าน จึงกล้าไปขัดขวางคนขโมยของ คนขโมยของไม่เป็นคนที่ดูร้าย ไปขโมยของอย่างเรียบ ๆ พอมีคนพบเห็นแล้ว จะกลัวโดนจับเข้าคุก และหาข้ออ้างเพื่อวิ่งหนีไป

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ภูมิใจลูกพ่อขอทำดี เล่าถึงเมื่อพ่อของภูมิใจได้ยินเสียงร้องให้ช่วย เนื่องจากมีคนขโมยของ พ่อของภูมิใจจึงรีบไปช่วยเหลือจนต้องเจ็บตัว ดังตัวอย่าง

ผู้หญิง โอ๊ย ช่วยด้วย ๆ ขโมย ช่วยด้วย ช่วยจับขโมยด้วย

คนขโมยของ เฮ้ยไอ้แกอย่ามายุ่ง เฮ้ยพ่อมาแล้วไปเร็ว

พ่อของภูมิใจ หยุคนะ....

ผู้หญิง พี่ไม่เป็นไรใช่ไหม เจ็บตรงไหนหรือเปล่า

(ภูมิใจลูกพ่อขอทำดี. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการขโมยของในสังคมไทยเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงหรือเด็ก เพราะผู้หญิงหรือเด็กไม่สามารถสู้กับขโมยได้ คนขโมยของเป็นคนกล้าหาญ และคิดว่าตัวเองเป็นคนฉลาด ไม่เพียงแต่ขโมยของในสถานที่ที่ไม่มีคนอยู่ ยังขโมยในสถานที่ที่มีฝูงชนด้วย และมีคนมาขัดขวาง ก็อาจทำร้ายคนที่มาขัดขวางได้

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า ปัญหาการขโมยของในสังคมไทยเป็นปัญหาที่พบเห็นบ่อย ส่วนใหญ่จะเกิดจากเด็กวัยรุ่น ร่วมกันหลอกลวงคนอื่น หรือบังคับให้อีกคนหนึ่งไปขโมยของ โดยขโมยทั้งในสถานที่ที่มีคนจำนวนน้อย และที่มีฝูงชนจำนวนมากด้วย โดยมีผู้หญิงและเด็กเป็นเป้าหมายของการขโมย

4.3.4 ปัญหาความขี้เกียจ

ความขี้เกียจเป็นสันดานเดิมของผู้คน ความขี้เกียจแสดงให้เห็นจากความคิด พฤติกรรม ความขี้เกียจทางความคิด เช่น งานที่ต้องทำวันนี้ แต่เลื่อนเวลาออกไปถึงพรุ่งนี้ คิดว่าพรุ่งนี้ยังมีเวลาทำ เป็นต้น ความขี้เกียจทางความคิดจะทำให้เกิดความขี้เกียจทางพฤติกรรม ภาพยนตร์สั้น รางวัล

ระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความซึ่เกียจดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เปี้ยก เล่าถึงเปี้ยกเลิกเรียนกลับบ้านแล้ว ไม่ช่วยพ่อทำงานบ้าน ไม่ช่วยเก็บยาสมุนไพร เมื่อพ่อพูดกับเปี้ยก เปี้ยกยังคิดว่าตัวเองถูกต้องและมั่นใจ ดังตัวอย่าง

พ่อของเปี้ยก เปี้ยก!!! กลับจากโรงเรียนมาแล้ว ทำไมไม่ช่วย
เก็บของให้พ่อละ สมุนไพรมันตากหมอกเดี๋ยวกี้
เสียหมดหรอก

เปี้ยก ก็ผมซึ่เกียจอะพ่อ

(เปี้ยก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาความซึ่เกียจของเด็ก และเยาวชนไทย ในช่วงเด็ก วัยรุ่น มีความเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ มีความคิดของตัวเอง ทำทุกอย่างจะทำตามที่ตัวเองคิด หรือตัวเองอยากทำ บางครั้งจะชอบนั่งเฉย ๆ ไม่อยากทำงาน เมื่อโตมาแล้ว ยังตอบกลับอย่างถูกต้องและมั่นใจ ปัญหาความซึ่เกียจเป็นปัญหาที่แก้ไขได้โดยง่ายกว่าปัญหาอื่น ๆ เพราะเริ่มจากความคิดที่จะขจัดความซึ่เกียจของตนเองออกไป ก็จะแก้ไขได้หรือเริ่มจากพ่อแม่สั่งสอนอบรมลูกให้เห็นถึงผลเสียของความซึ่เกียจก็จะแก้ไขไปได้ง่ายขึ้น

4.3.5 ปัญหาการไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี

การไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี คือ การรู้หน้าที่ของตนเองแต่ไม่ทำหน้าที่ที่นั้น หรือหน้าที่ในกลุ่มงานไม่ชัดเจน หรือไม่รู้เป็นหน้าที่ของตน จึงไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี ภาพยนตร์สั้นรางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นปัญหาการไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี ดังต่อไปนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เหตุผลข้อเดียว เล่าถึงศักดิ์รินทร์ไปถึงโรงเรียน เห็นมีเพื่อนกำลังทำความสะอาดโรงเรียนอยู่ ไม่ไปช่วยงานเพื่อน จึงมีเพื่อนคนหนึ่งเรียกมาช่วย ศักดิ์รินทร์คิดว่าไม่ใช่หน้าที่ของตัวเอง เขาจึงไม่ทำ ดังนี้

ลูก ศักดิ์รินทร์ มาช่วยพัฒนาโรงเรียนกันสิ

ศักดิ์รินทร์ ไม่ละ ไม่ใช่หน้าที่ของเรา

(เหตุผลข้อเดียว. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีในสังคมไทย คือ การคิดว่างานนั้นไม่ใช่หน้าที่ของตัวเอง ตัวเองจะไม่ทำ หรือไม่รับผิดชอบ แสดงให้เห็นว่า เด็กบางคนมีความเห็นแก่ตัว คิดว่างานของส่วนรวมไม่ใช่หน้าที่ของตัวเอง เขาไม่มีหน้าที่ทำ แม้ว่าเป็นงานของกลุ่ม หน้าที่ไม่ชัดเจน แต่ทุกคนมีหน้าที่ทำ หรือเป็นงานของส่วนบุคคล แต่มีเพื่อนขอร้องเพื่อให้ไปช่วยหน่อย เขาก็ไม่ไปช่วย ความคิดแบบนี้ คือ ความคิดของคนเห็นแก่ตัว ไม่มีคุณธรรมในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง นายใหญ่เล่าถึง ก่อนที่จะเลิกเรียน ครูสั่งงานให้นักเรียนทุกคนนำผ้าขี้ริ้วมาทำความสะอาดห้องเรียนในวันพรุ่งนี้ เวลาถึงวันที่ทำความสะอาดแล้ว นักเรียนทุกคนทำความสะอาดห้องเรียน แต่มีนักเรียนชายสองคนไม่ช่วยทำ และเล่นผงซอลัก ทำให้ห้องเรียนสกปรกเพิ่มขึ้นอีกด้วย ดังตัวอย่าง

ครู นักเรียนคะ เดี่ยวพุงนี้ นักเรียนนำผ้าชีวี่มาคนละ
หนึ่งผืนนะ เราจะมาทำกิจกรรม Big Cleaning กัน

นักเรียน ได้ค่ะ/ครับ

(นักเรียนทุกคนทำความสะอาดห้องเรียน มีนักเรียนชายสองคนไม่
ช่วยกันทำความสะอาด ไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี และเล่น
ผงชอล์ก ทำให้ห้องเรียนสกปรกอีก)

นักเรียนหญิง เฮ้ย พวกเธอทำอะไรกันนะ ไม่ช่วยก็อย่าทำให้
สกปรกซิ เห็นไหมห้องเลอะหมดแล้ว พวกเธอ
รับผิดชอบกันหน่อยสิ

นักเรียนชาย ไม่ทำ จะทำไม

(นายใหญ่. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีในสังคมไทย คือ
เป็นหน้าที่ของตนเอง แต่ก็มีคนไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี การทำความสะอาดและรักษาความสะอาด
ห้องเรียนเป็นหน้าที่ของนักเรียนทุกคน แต่ก็มีนักเรียนบางคนไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี ยังมา
ขัดขวางเพื่อนที่ทำหน้าที่ของตนเองด้วย เวลาเพื่อนเตือนแล้ว ยังแกล้งเพื่อนอีกด้วย คนที่ไม่ช่วย
คนอื่นทำหน้าที่ที่มีร่วมกันให้ดี คือ คนที่ไม่มีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง แรงบันดาลใจ เล่าถึง ไม่เดินทางผ่านศาลาของโรงเรียน เห็นมีขยะ
เต็มไปหมด และนักเรียนที่นั่งพักในศาลาหรือเดินผ่านศาลา ไม่เห็นมีสักคนเก็บขยะไปทิ้ง ไม่เลยเก็บ
ขยะเอง แต่โดนนักเรียนดูถูกและขัดขวาง ดังตัวอย่าง

ไม้ เมื่อไหร่จะ คนจะมีความรับผิดชอบสักที

นักเรียนหญิง เฮ้ย ๆ คนนั้นบ้าไปแล้วหรือเปล่า

นักเรียนชาย มันไม่ใช่หน้าที่ของเธอ เป็นหน้าที่ของโรงเรียน

ไม้ ทำก็ไม่ทำ อย่มาขวาง กลับบ้านไป

นักเรียนชาย เกรงใจเธอทำความดี แต่พวกเธอชอบนินทา

(แรงบันดาลใจ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนเป็นสังคมเล็ก ๆ รวบรวมคนหลายประเภท
มีคนทำหน้าที่ของตนเองให้ดี มีคนไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี และยังเหยียดหยันคนที่ทำหน้าที่ของตนเอง
ให้ดีอีกด้วย การรักษาความสะอาด สถานที่ที่ใช้ร่วมกันเป็นหน้าที่ของทุกคน เมื่อทุกคนไม่ช่วยกันทำ
หน้าที่ปัญหาความสกปรก ปัญหาด้านสาธารณสุขก็ตามมาด้วย

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า ภาพยนตร์สั้นสะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการไม่ทำ
หน้าที่ของตนเองให้ดีเป็นปัญหาที่พบบ่อยในสังคม การไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีก่อให้เกิดปัญหา
สังคมอื่น ๆ ตามมาได้อีกมากมาย

4.3.6 ปัญหาการสิ้นเปลืองอาหาร

การสิ้นเปลืองอาหาร คือ ไม่ให้ความสำคัญของอาหาร ปัญหาการสิ้นเปลืองอาหารเป็น
ปัญหาที่พบบ่อยกับเด็ก เนื่องจากเด็กไม่เข้าใจควรรักษาอาหาร ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง
งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการสิ้นเปลืองอาหาร
ดังต่อไปนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เศษ เล่าถึงตะกร้ากินอาหารอย่างสิ้นเปลือง ตอนที่หนึ่ง คือ ในเวลากินอาหารเช้า ตะกร้ากินข้าวกับแม่สองคน ตะกร้าได้อาหารมาวางอยู่ในจานตัวเองมากมาย แต่พอกินนิดหน่อยก็รู้สึกอิ่มแล้ว จึงเหลืออาหารมากมายในจาน ตอนที่สอง คือ ตะกร้าไปกินข้าวกับเพื่อน สองคน ยังกินไม่หมดจาน ตะกร้าได้สั่งเพิ่มอีกจานหนึ่ง เพื่อนเตือนว่าให้กินหมดจานนี้ก่อนค่อยสั่งเพิ่ม แต่ตะกร้าก็ไม่ฟัง แล้วสุดท้าย ตะกร้าก็กินจานที่สองไม่หมด แล้วรีบไปโรงเรียนดังตัวอย่าง

แม่ ตะกร้าวันนี้ไปไหนคะ ลูก
 ตะกร้า วันนี้มีทำโครงการที่โรงเรียนครับ
 แม่ โครงการอีกแล้วหรือคะ โรงเรียนลูกขยันทำโครงการนะ
 ตะกร้า ผมไปก่อนนะครับ
 แม่ ตะกร้าคะ ข้าวยังเต็มจานอยู่เลยลูก
 ตะกร้า ผมอิ่มแล้วครับ
 แม่ แต่ลูกควรกินให้หมด
 ตะกร้า เฮ้ยแม่ ผมอิ่มแล้ว จะให้ผมกินต่ออย่างไรครับ ผมไปแล้วนะครับ

(แม่มองดูอาหารที่อยู่ในจานลูกอย่างเงิบ ๆ)

(เศษ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

(ตะกร้านั่งกินข้าวกับเพื่อนอีกสองคน)

ตะกร้า พี่ครับ ขอไข่ดาวม้วนอีกหนึ่งจานครับ
 เพื่อน กินให้หมดก่อนสิ เดี่ยวค่อยสั่งเพิ่ม
 เพื่อนอีกคนหนึ่ง กินไปเถอะ อาหารยังเหลืออยู่ครับ
 ตะกร้า ทำไมละ อยากกินอีกนี่
 เพื่อน โอเค ๆ แล้วแต่
 (พี่ได้อาหารอีกจานหนึ่งมาให้ตะกร้า)
 ตะกร้า รีบแล้ว ไปก่อนนะ
 เพื่อน กินให้หมดก่อน เดี่ยวค่อยไป อีกหนึ่งชั่วโมง กินให้หมดก่อนค่อยไปจะดีกว่าไหม
 ตะกร้า พุดเหมือนแม่เลย เราจ่ายตังค์แล้ว

(เศษ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยส่วนใหญ่เป็นคนที่รักษาอาหาร ให้ความสำคัญกับอาหาร แต่ก็ยังมีบางคนกินอาหารอย่างสิ้นเปลือง ชอบสั่งอาหารมากมาย แต่ก็กินไม่หมด สุดท้ายเหลืออาหารมากมายในจาน เวลามีคนเตือนหรือสั่งสอนให้กินอาหารหมด แต่ก็ไม่กิน ไม่ทำตามคำพูดของคนอื่น ไม่ให้ความสนใจในคำพูดของคนอื่น ยิ่งเบียดคนอื่น เพราะอาหารที่ตัวเองสั่งมา เขาจ่ายเงินไปแล้ว เขาจะกินหมดหรือไม่ เขาตัดสินใจเองได้ ปัญหาการสิ้นเปลืองอาหารในสังคมไทย ส่วนใหญ่เกิดจากเด็ก ไม่เข้าใจความสำคัญของอาหาร และไม่ชอบเวลาคนอื่นมาว่าหรือเตือนตัวเอง จะเลือกทำตามความคิดของตนเองเท่านั้น

4.4 แนวทางแก้ไขปัญหา

แนวทางแก้ไขปัญหาคือ การหาทางออกของปัญหา การทำให้เกิดสภาพที่เหมาะสมและควรจะเป็นโดยเกิดความพึงพอใจต่อทุกฝ่าย ในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

4.4.1 แนวทางแก้ไขปัญหาในสังคมชนบท

แนวทางแก้ไขปัญหาในสังคมไทยที่สะท้อนให้เห็นจากภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีแนวทางแก้ไขปัญหาการศึกษา แนวทางแก้ไขปัญหาการคมนาคม แนวทางแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ดังต่อไปนี้

4.4.1.1 แนวทางแก้ไขปัญหาการศึกษา

ปัญหาการศึกษา เป็นปัญหาที่สำคัญมากสำหรับเด็กเยาวชนและสังคม เพราะเด็ก เยาวชนเป็นอนาคตของประเทศ แต่ในสมัยนี้ แม้แต่ทุกอย่างได้พัฒนาได้ดีขึ้น แต่ก็ยังมีหลาย ๆ คนไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน ขาดการศึกษา สังคมให้ความสำคัญกับการศึกษา จึงมีแนวทางการแก้ไขปัญหาการศึกษา ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการแก้ไขการศึกษา ดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ก.ไก่ ฮ.นกฮูก เล่าถึงบัวเป็นคนที่ไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน เพราะปัญหาความยากจนของครอบครัว แม่ไม่มีเงินส่งบัวไปเรียน จริยญาสงสารบัว จึงสอนบัวอ่านหนังสือ เป็นครูของบัว ดังตัวอย่าง

จริยญา	อ้าว พี่คิดว่าเราอ่านหนังสือไม่ออกเสียอีก
บัว	ไม่ออกหรอกพี่ แต่พอหนูเห็นภาพ หนูก็พอเดาออก
จริยญา	อยากอ่านหนังสือออกไหม
บัว	(พยักหน้า)
จริยญา	โอเค วันแรกของการสอน พี่จะสอน ตั้งแต่ กอ ไก่ ถึง ฮอ นกฮูก โอเคปะ
บัว	กอ ไก่ ถึง ฮอ นกฮูก คืออะไร
จริยญา	กอ ไก่ ถึง ฮอ นกฮูก ก็คือ ตัวพยัญชนะที่เราใช้ในการอ่านเขียนและก็พูดไง อันนี้เขาเรียกว่า กอไก่ ส่วนอันนี้เขาเรียกว่า ขอ ไข่

(ก.ไก่ ฮ.นกฮูก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นว่า แนวทางแก้ไขปัญหาการศึกษา คือ คนในสังคมไทยมาช่วยสอนเด็กเยาวชนที่ขาดการเรียนหรือไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียนซึ่งเกิดจากเหตุผลของครอบครัว หรือเหตุผลอื่น ๆ ก็ตามคนที่มีความรู้ในสังคมไทยจะไปสอนเด็กเยาวชนเหล่านี้ อ่านหนังสือด้วยใจอาสาสมัคร เพื่อมาช่วยเด็กเยาวชนเหล่านี้ เพื่อให้เด็กเยาวชนเหล่านี้ได้เรียนความรู้ มีโอกาสรับความรู้จากหนังสือเหมือนเด็กเยาวชนอื่น ๆ ความรู้จะสามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตของคนได้ การแก้ไขปัญหาดังวิธีนี้ก็ทำให้ปัญหาการศึกษาของเด็กและเยาวชนไทยได้บรรเทาลงได้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ก.ไก่ ฮ.นกฮูก เล่าถึงจริยญาสอนเด็กหญิงบัวอ่านหนังสือแต่กลับมาโดนแม่ของบัวว่า จริยญาจึงรู้สึกน้อยใจ แต่เวลานี้ก็ถึงการกระทำของพ่อหลวงที่พ่อเธออ้างถึง

จริญญาพินคืนเป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดี และกลับไปหาบัวต่อ ดังตัวอย่าง

พ่อจริญญา ในหลวงไม่เคยบอกให้ใครทำเพื่อท่าน แต่ใน
หลวงทรงทำทุกอย่างให้เรา ให้ได้อยู่ดีกินดี
และพึ่งพาตนเองได้ พระองค์ทรงเป็นแบบอย่าง
ที่ดีของการทำเพื่อผู้อื่นอย่างแท้จริง

จริญญา ไปก่อนนะพ่อ

พ่อจริญญา ไปไหนลูก

จริญญา ไปหาลูกศิษย์ค่ะพ่อ

(ก.โก ฮ.นกชุก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การแก้ปัญหาการศึกษาของเด็กและเยาวชนด้วยการมีอาสาสมัครมาช่วยสอน ก็เป็นแนวทางที่ดีแนวทางหนึ่งที่จะช่วยได้ แต่หากผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนไม่เข้าใจก็อาจทำให้อาสาสมัครทำอะไรไม่ได้ แต่หากอาสาสมัครมีผู้ใหญ่ที่ดีคอยแนะนำสั่งสอนและให้กำลังใจ ไม่ให้ท้อแท้ในงานอาสาสมัครช่วยแก้ปัญหาอื่น อีกทั้ง หากมีการนำตัวอย่างจากการกระทำของพ่อหลวงมาร่วมกับกำลังใจด้วย อาสาสมัครก็จะปฏิบัติงานสอนไปได้อย่างมีความสุขต่อไป

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ของขวัญ เล่าถึงโตเป็นคนที่ได้รับทุนจากอ๊อ จึงมีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียนนานถึงสิบปี ทางโรงเรียนจึงมอบเกียรติบัตรให้กับอ๊อ ซึ่งมีส่วนช่วยแก้ปัญหาการไม่ได้รับการศึกษาของเด็กและเยาวชนด้วย การมอบทุนให้เด็กที่ยากจน ดังตัวอย่าง

โต สวัสดีครับพี่สู้อ๊ ก่อนอื่นผมอยากจะบอกว่า ผมมีความสุขมากเลยครับ เป็นความสุขจากการได้รับโอกาสทางการเรียน ซึ่งโอกาสนั้นพี่สู้อ๊เป็นผู้มอบให้ผมครับ

ครู ขอโทษที่เราให้รอนะคะ ทางมูลนิธิของเรา รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่จะมอบเกียรติบัตร ให้แก่คุณปิยพัฒน์ เพื่อเป็นการแสดงการขอบคุณ ที่คุณปิยพัฒน์ได้มอบโอกาสทางการศึกษา ให้แก่น้องโต เด็กในมูลนิธิของเรา เป็นระยะเวลาานานกว่าสิบปี

(ของขวัญ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยให้ความสำคัญมากต่อการแก้ปัญหาการศึกษา การแก้ปัญหาการศึกษาของคนในสังคมไทย คือ การบริจาคเงิน เพื่อให้เด็กยากจนมีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ บางคนอาจตั้งทุนรางวัลการศึกษาภายในโรงเรียน เพื่อช่วยคนที่ยากจนและเรียนเก่งด้วย ส่วนบางคนจะลงทุนให้กับเด็กคนเดียว ตั้งแต่เด็กไปจนถึงเรียนจบ เป็นเวลานาน

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง The Dream ความฝันไม่มีวันพิการ เล่าถึงโก้กับย้อยเป็นเด็กวัด ไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน เนื่องจากตัวเองไม่มีเงินไปซื้อชุดนักเรียน โก้จึงไปรับจ้างชาวบ้าน

ทำงาน เพื่อได้เงินไปซื้อชุดนักเรียน สุดท้ายโก้ก็มีเงินไปซื้อชุดนักเรียนให้ตัวเองกับเพื่อนด้วย
ดั่งตัวอย่าง

โก้ มันเป็นความฝันของผม ผมต้องเรียน
ย้อย แล้วจะหาเงินที่ไหนซื้อชุดนักเรียน
โก้ ผมว่าจะไปหางานจากชาวบ้าน
ย้อย จั้นไปเถอะ ลู้ ๆ
ย้อย พี่ก็ฝันอยากเรียนเหมือนกัน แต่ทำไงได้พี่ก็แค่
 เด็กวัด

(The Dream ความฝันไม่มีวันพิการ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

โก้ พี่ผมมีอะไรให้ดู...
ย้อย อะไรนะโก้
โก้ ชุดนักเรียนไงพี่
โก้ นี่ของพี่...นี่ของผม
ย้อย เฮ้ย...นี่ซื้อให้พี่ด้วยหรอ
โก้ ครับ เราไปโรงเรียนด้วยกันนะพี่
ย้อย ขอบคุณ ๆ ไป ๆ

(The Dream ความฝันไม่มีวันพิการ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การแก้ไขปัญหาการศึกษาของคนในสังคมไทย สำหรับคนที่ไม่ม่พ่อแม่ ไม่มีครอบครัว เป็นเด็กกำพร้า ไม่มีคนลงทุนให้ไปเรียนที่โรงเรียนหรือสถาบันศึกษาต่าง ๆ คนประเภทนี้จะอาศัยลำแข้งของตนเอง มีความฝันของตัวเอง คือ อยากไปเรียนที่โรงเรียนเหมือนกับคนปกติ การแก้ปัญหาของตัวเองที่ขาดการศึกษาคืออาศัยตัวเอง ไม่พึ่งพาคนอื่น มีความฝันสนับสนุนเขา จึงมีความแรงบันดาลใจทำทุกอย่าง เพื่อให้ตัวเองไปเรียนได้

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาการศึกษาในสังคมชนบทจะมีหลายวิธี ในสังคมชนบทไทย มีบางคนที่ยากจน มีเด็กไม่มีบัตรประชาชน เป็นเด็กกำพร้า จึงเกิดมีปัญหาการศึกษาของเด็กและเยาวชนขึ้นได้ วิธีแก้ไขปัญหาการศึกษา ได้แก่ มีครูเป็นครูอาสาสมัคร มีคนใจดีให้ทุนการศึกษากับเด็กยากจน และเด็กช่วยตนเองด้วยการไปรับจ้างทำงาน ทำให้มีเงินซื้อชุดนักเรียนไปเรียนในโรงเรียนได้

4.4.1.2 แนวทางแก้ปัญหาการคมนาคม

ในสังคมไทย ไม่ว่าจะสังคมเมืองหรือสังคมชนบท ปัญหาการคมนาคม เป็นปัญหาที่ใหญ่ที่สุด ไม่ว่าจะป็นรัฐบาล หรือคนในสังคมไทย ให้ความสำคัญมากในการจัดการปัญหาการคมนาคม ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการแก้ปัญหาการคมนาคมในสังคมชนบท ดังนี้

ภาพยนตร์ เรื่อง จัยมันรัก เล่าถึง อะธิดากับเพื่อนเดินทางจากโรงเรียนกลับบ้าน ถนนในหมู่บ้านไม่ค่อยดี เวลาฝนตก ถนนจะลื่นและมีหลุมบ่อ เธอและเพื่อน ๆ จึงช่วยกันเอาจอบเสียมมาช่วยซ่อมถนนในบางจุดเพื่อช่วยให้ไม่ลื่นได้บ้าง ดั่งตัวอย่าง

อะธิดา ล้มมาเปื้อนแน่ ๆ
ไอ้หมี เอ...อะธิดา ๆ

ไอ้หมี่ ไอ้...เขื่อนไปหมดแน่...ทางเดินแบบนี้ น่อง ๆ
 ต้องสิ้นแน่ ๆ ทำไงดี

อะธิดา แล้วจะทำไง...

ไอ้หมี่ อ้อ... ไปเอาจอบ เอาเสียมมา ไป ๆ

ไอ้หมี่ คราวนี้จะทำให้ดีเลย จะได้ไม่สิ้นอีก

(จัยมันรัก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมชนบท ปัญหาการคมนาคมเกิดขึ้นมากเนื่องจากฝนตก ถนนไม่ดี และเป็นถนนที่เป็นธรรมชาติ เวลาฝนตก จะเป็นหลุมเป็นบ่อ จึงทำให้คนเดินทางไม่ปลอดภัย อาจเกิดการอุบัติเหตุด้วย แต่รัฐบาลยังไม่ดูแลการซ่อมแซมถนนได้ไม่ทั่วถึง คนในหมู่บ้านจึงช่วยกันซ่อมถนนเอง ไม่ว่าจะป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ทำหน้าที่เท่าที่ตัวเองทำได้ เพื่อความปลอดภัยของทุกคน การแก้ไขปัญหาการคมนาคมในสังคมชนบทจะต้องอาศัยคนในสังคมชนบทเอง คนทุกคนช่วยกันซ่อมถนนเอง

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ถนน เล่าถึง นักเรียนทั้งหมด 4 คนเห็นเด็กหญิงคนหนึ่งถือจอบไปทำยหมู่บ้านทุกวัน และนิทานว่าเด็กหญิงเป็นบ่อ ทุกคนอยากรู้ว่าเด็กหญิงคนนี้ไปทำอะไร จึงเดินตามเด็กหญิง สุดท้ายจึงรู้ว่าเด็กหญิงไปขุดดินมาถมถนน ดังตัวอย่าง

นักเรียน ขอถามหน่อย นางบ่อ

เด็กหญิง เราไม่ใช่บ่อ

นักเรียน แล้วเธอไปทำอะไรที่ท้ายหมู่บ้าน

เด็กหญิง ที่เราไปท้ายหมู่บ้าน เพราะว่าเราไปขุดดิน มาถม
หลุมบนถนนนี้แหละ ถนนเส้นนี้ เป็นหลุมเป็นบ่อ
มานานแล้ว ไม่มีใครสนใจมันเลย คนส่วนใหญ่ก็
สนใจแต่เรื่องของตัวเอง ในเมื่อไม่มีใครเริ่มต้น
เราก็ต้องเริ่มต้นที่ตัวเราก่อน

นักเรียน ใครว่ามันเป็นบ่อวะ

นักเรียน เขาพูดกัน ต่อ ๆ มาครับลูกพี่

เด็กหญิง พวกเธอเข้าใจเราแล้วใช่ไหม เราขอไปถมดินต่อ
ก่อนนะ เดี่ยวจะค่ำซะก่อน

นักเรียน นางบ่อ เดี่ยวเราจะไปถมดินช่วย

(ถนน. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ถนนในสังคมชนบทไทยไม่ดี เป็นบ่อเป็นหลุมหมด ถึงแม้ว่ามีคนเดินผ่านไปทุกวัน แต่ไม่มีใครสนใจว่าถนนเป็นอย่างไร สนใจแต่เรื่องส่วนตัว จึงไม่มีคนเป็นผู้นำ เพื่อนำทุกคนมาซ่อมถนนนี้ กลับมามีเด็กผู้หญิงคนหนึ่งเห็นปัญหานี้ และให้ความสำคัญกับปัญหานี้ จึงเกิดความคิดในการซ่อมถนน เอาจอบไปขุดดินมาถมถนน ถึงแม้ว่าตอนแรกไม่มีใครเข้าใจตัวเอง และนิทานตัวเองด้วย แต่พอเข้าใจเรื่องที่ทำแล้ว ทุกคนจะร่วมมือกันช่วยกันขุดดินมาถมถนนกันมากขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาคมนาคมต้องพึ่งพาอาศัยคนในหมู่บ้านให้ความสนใจและความสำคัญแก่ถนน ในสังคมชนบท ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ

จะเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ถึงแม้ว่ามีทุกคนเดินผ่านหรือขับรถผ่านถนน แต่คนส่วนใหญ่สนใจแต่เรื่องของส่วนตัว คนที่ให้ความสำคัญและความสนใจกับเรื่องปัญหาถนนส่วนใหญ่เป็นเด็ก เยาวชนและวัยรุ่นที่เล่นกันอยู่แถวถนน และได้เริ่มต้นแก้ปัญหาด้วยการขุดดินมาถมถนนเอง

4.4.1.3 แนวทางแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นปรากฏการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่าง ๆ ตามมาอย่างมากมาย มีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตบนโลก ทั้งยังเกี่ยวโยงถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ ยังส่งผลให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลเสียโดยตรงต่อสิ่งมีชีวิต ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการจัดทำแนวทางและวิธีดำเนินการในการป้องกัน แนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่สะท้อนให้เห็นจากภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง Duty หน้าทีใคร เล่าถึงแม่ของเตี้ยชอบไปทำความสะอาดห้องเรียน เตี้ยไม่เข้าใจว่าทำไมแม่ต้องทำ ทั้งที่ไม่ใช่หน้าที่ของแม่ ดังตัวอย่าง

เตี้ย ทำไมล่ะแม่ การรักษาความสะอาดเป็นหน้าที่ของเราคน
 เดียวหรือคะแม่ ทำไมทุกคนไม่ช่วยกันล่ะคะแม่
แม่ มันเป็นที่หน้าที่ของทุกคนนะคะลูก ใครไม่ทำก็ช่างเขา
 เราทำหน้าที่ของเราให้ดีที่สุดก็พอ

(Duty หน้าทีใคร. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การรักษาความสะอาดหรือสิ่งแวดล้อมในสังคมไทยเป็นหน้าที่ของทุกคน แต่ไม่ใช่คนทุกคนทำหน้าที่ของตัวเองได้ดีที่สุด วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม คือ ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดี มีคนหลาย ๆ คน โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่น ไม่เข้าใจทำไมเห็นพ่อแม่คนเดียวทำหน้าที่ของตัวเองให้ดี เพราะไม่เห็นคนอื่นทำด้วย ในกรณีนี้ พ่อแม่จะแสดงบทบาทที่สำคัญในการสอนลูกหรือเด็กวัยรุ่นอย่างอดทน ให้เขารู้ว่าในสังคม มีคนหลายประเภท ตัวเองทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุดก็พอแล้ว ให้รักษาความสะอาด สิ่งแวดล้อมตามที่ตัวเองทำได้ และไม่ต้องสนใจว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ทำ

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง Duty หน้าทีใคร เตี้ยไปทำหน้าที่ของตัวเองซึ่งก็คือไปทำหน้าที่ในการรักษาความสะอาดของห้องเรียน เวลาไปถึงห้องเรียน เห็นห้องเรียนสะอาดและโต๊ะเรียนเรียงเป็นระเบียบเรียบร้อย ครูได้บอกเหตุผลว่าทำไมจึงให้นักเรียนทำแบบนี้ ดังตัวอย่าง

นักเรียน อย่าเพิ่งมาปิด เราลืมนะคะ
เตี้ย ทำไมห้องสะอาดอย่างนี้ครับ
นักเรียน ก็เป็นห้องของเรา
ครู การรักษาความสะอาดของห้องเรียน มันควรเป็น
 หน้าที่ของเราทุกคน ไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใด
 คนหนึ่ง เพราะเราอยู่ในโรงเรียนนี้ เราจึงมีหน้าที่
 ดูแลรักษาห้องเรียน และโรงเรียนของเรา

(Duty หน้าทีใคร. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนเป็นส่วนประกอบเล็ก ๆ ของสังคม การรักษาความสะอาดหรือสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน จึงเป็นหน้าที่ของคนทุกคน บางทีอาจมีคนไม่

รักษาความสะอาดในโรงเรียน บางครั้งนักเรียนอาจจะคือ ไม่ทำหน้าที่รักษาความสะอาดในห้องเรียน ทำให้สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนพังเสียหาย ครูเป็นคนสำคัญในการจัดการเรื่องปัญหา และสอนให้นักเรียนรู้ว่าทุกคนควรรักษาความสะอาดของโรงเรียน การรักษาความสะอาดเป็นหน้าที่ของทุกคน ให้นักเรียนทำหน้าที่ของตัวเองให้ดี

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ปลุก เล่าถึง เบ็นซ์และน้องชายเห็นมีคนตัดต้นไม้ที่ป่าไม้ จึงไปยับยั้งไม่ให้ตัดต้นไม้ เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม และเล่าเหตุผลที่เกิดน้ำท่วม เนื่องจากคนตัดต้นไม้ จึงไม่มีต้นไม้เก็บดูดซับน้ำ จึงทำให้เกิดน้ำท่วม ดังตัวอย่าง

ที่เป็นซ์ เพราะไม่มีต้นไม้ น้ำเลยท่วม น้ำท่วมพ่อแม่ พวก
แกก็เลยตกงาน น้ำท่วมเพราะไม่มีต้นไม้ เวลาฝน
ตก ต้นไม้จะช่วยดูดซับน้ำไว้ ถ้าไม่มีต้นไม้ น้ำก็
จะไหลมารวมกันในพื้นที่ต่ำเหมือนที่น้ำท่วม
กรุงเทพฯ เข้าใจหรือยัง

วัยรุ่น ไม่จริง ๆ กูไม่เชื่อ

ที่เป็นซ์ ถ้าไม่เชื่อฉัน ก็ขอให้เชื่อสมุดเล่มนี้ ถ้าพวกแก
ยืนยันจะตัดต้นไม้ ฉันขอปลุกต้นไม้ทดแทน

(ปลุก. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหา น้ำท่วมที่เกิดขึ้นมาเนื่องจากมีคนตัดต้นไม้ไป และไม่ปลูกต้นไม้แทน จึงไม่มีต้นไม้ดูดซับน้ำ เมื่อฝนตก จึงทำให้เกิดน้ำท่วม ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีฝนตกเป็นเวลานาน จนมีน้ำมากมายไม่มีที่เก็บหรือระบายน้ำไม่ออก จึงเกิดน้ำท่วม ดังนั้น พอรู้เหตุรู้ผลแล้ว จะมีวิธีการแก้ไขปัญหา การแก้ไขปัญหาน้ำท่วม คือ รักษาป่าไม้ต้นไม้ให้ดี เวลาตัดต้นไม้แล้ว ควรปลูกต้นไม้ใหม่เพื่อทดแทน เพื่อให้มีต้นไม้ดูดซับน้ำได้

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า แนวทางแก้ไขปัญหาสีสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่สะท้อนให้เห็นจากภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 คือ คนทุกคนควรทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด แม้ว่าการรักษาความสะอาดหรือสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของทุกคน แต่ในสังคม ไม่ใช่คนทุกคนทำหน้าที่ของตัวเองได้ดี ครูและผู้ใหญ่เป็นคนทีสอนเด็ก และวัยรุ่นให้เข้าใจในการทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุดด้วย นอกจากนี้แล้ว การรักษาสิ่งแวดล้อมในสังคม คือ การรักษาป่าไม้ ไม่ตัดต้นไม้ไป เวลาตัดต้นไม้แล้ว ให้ปลูกต้นไม้แทนด้วย เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมไม่ให้เกิดน้ำท่วม

4.4.2 แนวทางแก้ไขปัญหาการไม่มีคุณธรรมของคนในสังคม

แนวทางการแก้ไขปัญหาการไม่มีคุณธรรมของคนในสังคมที่สะท้อนให้เห็นจากภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีแนวทางแก้ไขปัญหาการขโมยของ และ แนวทางแก้ไขปัญหาการใส่ร้ายป้ายสี ดังนี้

4.4.2.1 แนวทางแก้ไขปัญหาการขโมยของ

ปัญหาการขโมยของเป็นปัญหาที่พบบ่อย โดยเฉพาะในสังคมชนบท จึงต้องมีวิธีแก้ไขปัญหาการขโมยของ ภาพยนตร์ รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันดังนี้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง อหิงสกะ เล่าถึง อหิงสกะร่วมมือกับวัยรุ่นสองคน เพื่อไปขโมยของของผู้ใหญ่ อหิงสกะขโมยของให้สำเร็จแล้ว เมื่อมองไปเห็นถึงป้ายชื่อโรงเรียน จึงนึกถึงตอนที่ตัวเองโดนจับเข้าคุก และนึกถึงคนสอนที่พูดสั่งสอนในวันที่ออกจากคุก จึงเอาของไปคืนให้เจ้าของดังตัวอย่าง

ตำรวจ น้อง ออกไปแล้วทำตัวเป็นคนดีนะ ใช้หลัก
คุณธรรม 4 ประการของในหลวงรักษาความสัตย์
รู้จักข่มใจ อดทน อดกลั้น ละวางความชั่ว เป็น
แนวทางในการดำเนินชีวิต พี่หวังว่าเราคงจะไม่
เจอกันในนี้อีกนะ

อหิงสกะ ของน้ำครับ

(อหิงสกะ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการขโมยของที่เกิดขึ้นมาด้วยเหตุผลต่าง ๆ มีเหตุผลในการทำเอง และเหตุผลที่มีคนบังคับ เวลาในการจัดการปัญหาการขโมยของ นอกจากให้คนในสังคมจัดการหรือรัฐบาลจัดการไม่พอ ยังต้องสอนให้เป็นคนที่มีคุณธรรมจริยธรรม เวลาเกิดความคิดในการขโมยของ หรือกำลังขโมยของอยู่ คนที่ขโมยของจะนึกถึงคำสอนที่เคยได้รับจากใคร สักคนที่เขาเคยพบในชีวิต เขาจะคิดได้ตามคำสอนนั้น และเลิกขโมยของ หรือเอาของที่ขโมยมาคืนให้เจ้าของ

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ต้นกล้า เล่าถึงมีคนในหมู่บ้านหลาย ๆ คนไปคุยกับผู้ใหญ่บ้านว่าน้ำมันรถของตัวเองโดนขโมยไป ผู้ใหญ่จึงรวบรวมคนในหมู่บ้านมาเข้าประชุม และเสนอแนวทางการแก้ปัญหาการขโมยของในหมู่บ้าน ดังตัวอย่าง

ผู้ใหญ่บ้าน ก็ได้รับการประสานงาน จากโรงเรียนบ้าน ชุน
หาญ ผมได้รับแจ้ง...ก็เลยมีการประชุมด่วนนะ
ครับ เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการป้องกันใน
พื้นที่ของชุมชน ผมขอสรุปง่าย ๆ ชุมชนต้องการ
ให้แจ้งเบาะแสต่าง ๆ คนที่เข้ามาลักขโมยของใน
ชุมชน แนวทางที่ดีที่สุด ก็คือ แจ้งกับผู้ใหญ่บ้าน

(ต้นกล้า. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในหมู่บ้านชนบท มีคนขโมยของ คนที่โดนขโมยของจัดการเองไม่ได้ จึงไปบอกให้กับผู้ใหญ่บ้านทราบ ผู้ใหญ่บ้านเป็นคนที่คุณแลปกป้องความปลอดภัยและทรัพย์สินต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ในสังคมชนบท เวลาเห็นมีคนขโมยของ แนวทางแก้ไขการขโมยของ คือแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านทราบ หรือผู้ใหญ่คนอื่น ๆ โดยเฉพาะถ้าเราเป็นเด็กแล้วเห็นมีคนขโมยของ ตัวเองจัดการเองไม่ได้ ไม่ควรไปขัดขวางคนขโมยของ ต้องระวังความปลอดภัยของตัวเอง ควรแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านทราบ ผู้ใหญ่บ้านจะมีวิธีการจัดการเอง

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ภูมิใจลูกพ่อขอทำดี เล่าถึงพ่อของภูมิใจเห็นมีคนวิ่งราวกระเป๋ากลับของผู้หญิง จึงไปช่วยจับคนร้าย และได้รับความชื่นชมจากโรงเรียน ดังตัวอย่าง

ดิฉันขอชื่นชมในความกล้าหาญและความเสียสละทั้งในเรื่องของ การเก็บฝาลูมิเนียมเพื่อมูลนิธิขาเทียมของสมเด็จพระเจ้า และช่วยจับ คนร้ายที่วิ่งราวกระบี่ สักคมอยู่ได้เพราะคนดีมีจิตสำนึก

(ภูมิใจลูกพ่อขอทำดี. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การแก้ไขปัญหาคารขโมยของในสังคมไทย ต้องมีคน กล้าหาญ และช่วยจับคนขโมยของหรือคนปล้น เวลาเห็นมีคนขโมยของแล้ว ต้องมีวิธีการจัดการ และ รักษาความปลอดภัยของตัวเอง มีความกล้าหาญในการจับคนร้าย ยังต้องมีปัญญาในการรักษาตัวเอง เพื่อรักษาทรัพย์สินของผู้คนในสังคมไทยและความสงบของสังคมด้วย

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า แนวทางแก้ไขปัญหาคารขโมยของในสังคม ชนบทมีแนวทางการแจ้งให้ผู้ใหญ่ของหมู่บ้านทราบ เมื่อเห็นมีคนขโมยของ นอกจากนี้แล้ว ในสังคมไทยมีคนกล้าหาญ กล้ายับยั้งคนขโมยของ ถึงแม้ว่าจะโดนคนขโมยของทำร้าย การแก้ไขปัญหาคารขโมยของที่สำคัญมากที่สุด คือ การสอนเด็กวัยรุ่นให้เป็นคนที่มีคุณธรรมจริยธรรม เวลาจะไป ขโมยของหรือขโมยของไปแล้ว จะนึกถึงคำสอนที่ได้รับมา จะไม่ไปขโมยหรือคืนของให้เจ้าของไป

4.4.2.2 แนวทางแก้ไขปัญหาคารใส่ร้ายป้ายสี

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง อหิงสกะ เล่าถึงนักเรียนหญิงคนหนึ่งเป็นคนใส่ร้ายป้าย สีเพื่อนร่วมห้องว่าขโมยโทรศัพท์ของเขาไป ครูมาช่วยจัดการให้ โดยเล่าเรื่องในพุทธศาสนาให้นักเรียน ฟัง เมื่อเล่าจบ ครูให้นักเรียนสรุปว่าได้เรียนรู้อะไรจากที่ฟังบ้าง ดังตัวอย่าง

ครู จากโจรที่ฆ่าคนเป็นร้อย กลับอยากเป็นพระ อรหันต์ทันใด หนูว่าเรื่องนี้บอกอะไรกับเราได้ บ้าง

นักเรียนหญิง ก็บอกเราว่าคนเราถึงแม้จะเคยเป็นคนไม่ดีมา ก่อน แต่ก็เชื่อว่าจะเป็นคนเลวตลอดไป ถ้าทุกคน ให้โอกาส เขาก็กลับมาเป็นคนดีได้

ครู นี่คือโทรศัพท์ของหนูใช่ไหม เกวลินไม่ได้เป็นคน เอาโทรศัพท์ของหนูไปหรอก มีน้อง ม. 1 ไปเจอ เข้า ก็เลยเอามาให้ครู อ้อ เดี่ยวก่อนออกไป ครู ผากนี้ให้เกวลินด้วยนะ

(อหิงสกะ. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นแนวทางการแก้ไขปัญหาคารใส่ร้ายป้ายสี คือ ยกตัวอย่างที่ดีมาอธิบาย ครูยกตัวอย่างเรื่องที่ดี ให้นักเรียนหญิงเล่าเรื่องที่เกี่ยวข้อ พอเล่าเสร็จแล้ว ครูก็ค่อย ๆ อธิบาย คนที่เคยทำผิดแล้ว ไม่แสดงว่าจะเป็นคนที่ทำผิดตลอด คนที่เป็นคนร้ายไม่แสดง ว่าเขาจะเป็นคนร้ายตลอด ตามเวลาผ่านไป หรือตามที่ผู้คนจะมองเขาอย่างไร คนร้ายจะเปลี่ยนเป็น คนที่ดีได้ คนที่ใส่ร้ายป้ายสีคนอื่นควรจะไปค้นหาความจริงก่อน ไม่มองคนอื่นจากภายนอกของคน และมองเรื่องที่คนเคยทำ คำสอนของครูจะช่วยแก้ปัญหานี้ได้

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง จุดเริ่มต้น เล่าถึงตั้งโดนเพื่อนร่วมห้องใส่ร้ายป้ายสีว่า ขโมยของ และโดนเพื่อนร่วมห้องเรียกว่าขี้ขโมย จึงทำให้ตั้งเสียใจมาก ตั้งกลับถึงบ้านแล้ว จึงคุยกับ พ่อ ดังตัวอย่าง

นักเรียนชาย ตั้ง ชี้ขโมย
 พ่อของตั้ง ตั้ง เป็นอะไรลูก
 ตั้ง พ่อครับ ความดีทำยากจังนะครับ
 พ่อของตั้ง ใช้ลูก ความดีทำยากลูก แต่ลูกต้องไม่ยอมแพ้
 ดูตัวอย่างในหลวงของเราสิลูก ท่านทรงงานไม่
 เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ท่านทำงานไม่เคย
 หยุด เสด็จไปถิ่นที่อันตราย ทุรกันดาร ทั้งนี้ก็
 เพื่อให้คนไทยมีความสุข ไป กลับบ้านกันลูก
 วันนี้พอแล้ว

(จุดเริ่มต้น. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การแก้ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสี คือ ปลอมมันไป ไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ คนอื่นพูดอะไรให้ช่างมัน เพราะเราห้ามไม่ให้เขาพูดไม่ได้ คนที่ถูกใส่ร้ายป้ายสี ต้องเป็นคนที่มีจิตใจแข็งแกร่ง และเชื่อมั่นในความคิดของตน และยึดตัวอย่างการกระทำของพ่อหลวงเป็นแบบอย่างจะทำให้เรื่องไม่จริงจากการดูถูกใส่ร้ายป้ายสีหายไปได้ในที่สุด

ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ME ความดีอยู่ในตัวเรา เล่าถึงต้นน้ำใส่ร้ายป้ายสีปาล์มเอาเงินเขาไป เมื่อครูรู้แล้ว ครูเรียกคนที่เกี่ยวข้องไปห้องปกครอง และให้นักเรียนแต่ละคนเล่าเรื่องให้ทราบ ดังตัวอย่าง

ครู อ้าว เรื่องมันเป็นยังไง อะตอมเล่ามาสิ
 อะตอม คือความจริงแล้ว หนูเห็นเงินหล่นอยู่ใต้โต๊ะ
 ต้นน้ำคะ แต่ตอนนั้นหนูก็ยุ่งอยู่ พอหันหลังมาอีก
 ที เงินนั้นก็หายไปแล้วคะ
 ครู อืม
 นักเรียน ขออนุญาตคะ พอดีว่าหนูสองคนเห็นเงินหล่นอยู่
 ในห้องอะคะ ไม่ทราบว่าใช่ของเพื่อนหรือเปล่า
 ครู หนึ่งร้อยบาท ของหนูหรือเปล่าต้นน้ำ
 ต้นน้ำ ใช่คะ
 ครู อะ เอาของเธอคืนไป
 ต้นน้ำ ขอบคุณคะ ขอขอบคุณพวกเธอทั้งคู่คะ แล้วก็
 ขอโทษนะปาล์ม
 ปาล์ม อืม ไม่เป็นไรหรอก

(ME ความดีอยู่ในตัวเรา. ภาพยนตร์สั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ครูแสดงบทบาทที่สำคัญมากสำหรับนักเรียน เมื่อนักเรียนเจอปัญหาแล้ว ครูเป็นคนที่จะช่วยจัดการให้ ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสีที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ครูไม่ลงโทษนักเรียนคนใดคนหนึ่ง แต่จะเรียกทุกคนไปทำความเข้าใจเรื่องกันก่อน ให้รู้เหตุผล เพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน วิธีการจัดการปัญหาของครู ทำให้ความสัมพันธ์ของนักเรียนกลับมาเป็นความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า แนวทางแก้ไขปัญหาการใส่ร้ายป้ายสีในโรงเรียนที่สะท้อนให้เห็นจากภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีวิธีการแก้ไขด้วยครู ครูเป็นคนที่แสดงบทบาทที่สำคัญในโรงเรียน และเป็นคนที่มีความสามารถได้รับความยกย่องจากผู้ใหญ่และนักเรียน เวลาเกิดปัญหาการใส่ร้ายป้ายสี ครูจะไปค้นหาความจริงและไม่ลงโทษนักเรียนคนใดคนหนึ่ง ครูอาจให้นักเรียนเล่าเรื่องให้ฟัง และสอนนักเรียนทุกคนพร้อมกัน นอกจากนี้ครูช่วยจัดการแล้ว ผู้ใหญ่ที่บ้านช่วยจัดการให้ได้ ให้ลูกไม่ต้องไปสนใจคำพูดของคนอื่น ปล่อยมันไป การใส่ร้ายป้ายสีนั้นก็หายไปเอง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์เรื่องภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 และเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 โดยศึกษาวิเคราะห์ภาพยนตร์สั้น 4 เรื่อง ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

5.1.1 ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559

ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มี 4 ประการ ได้แก่ ภาพสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ ด้านความสัมพันธ์ของคนในสังคม ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านวัฒนธรรม โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1) ชีวิตความเป็นอยู่สะท้อนให้เห็นจากภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มี 3 ด้าน ได้แก่ ชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมไทย การประกอบอาชีพ และการคมนาคม ผลการวิจัยพบว่า 1.1) ด้านชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมไทยจะมีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมชนบท มีชีวิตที่เรียบง่าย สงบร่มเย็น มีวิถีชีวิตที่พึ่งพาอาศัยอยู่กับธรรมชาติ จึงนิยมสร้างบ้านใกล้แหล่งป่าไม้หรือแหล่งน้ำ ชาวบ้านใช้ทรัพยากรจากถิ่นที่อยู่อาศัย จึงเกิดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักว่าทรัพยากรทางธรรมชาติมีประโยชน์ต่อชีวิตมนุษย์และสังคม พวกเขาจึงดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติเป็นอย่างดี ส่วนชีวิตของเด็ก เยาวชน และวัยรุ่น แบ่งเป็นสองประเภท ประเภทที่หนึ่ง คือ เด็ก เยาวชน และวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดี เนื่องจากครอบครัวยากจน ไม่สมบูรณ์ ต้องไปช่วยงานของพ่อแม่ เพื่อทำหามากิน แบ่งเบาภาระของครอบครัว เด็ก เยาวชน และวัยรุ่นกลุ่มนี้บางคนจึงทำตัวไม่ดี เกรงเป็นปัญหาสังคม อีกประเภทคือ เด็ก เยาวชน และวัยรุ่นที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดี ได้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และพบกับเพื่อนที่ดี ทำกิจกรรมด้วยกัน ช่วยกัน มีความสามัคคี และเล่นกันอย่างสนุกสนาน 1.2) ด้านการประกอบอาชีพในสังคมไทยมีผู้คนประกอบอาชีพ อย่างหลากหลายมากมาย เช่น เกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขายหมอ ครู ข้าราชการ เป็นต้น ส่วนมากมีความก้าวหน้าในการงานเป็นอย่างดี 3) ด้านการคมนาคมมียาน

พาหนะให้เลือกเดินทางได้มาหลายประเภท เช่น เครื่องบิน รถโรงเรียน รถจักรยานยนต์ และรถสามล้อ คนที่ไปต่างจังหวัดหรือไปสถานที่ไกลจะนิยมโดยสารโดยเครื่องบินไปคนที่อยู่ในชนบท จะนิยมใช้รถจักรยานยนต์ และรถสามล้อ ขับในถนนแคบ ๆ ได้ ในแต่ละหน่วยงานจะมีรถของหน่วยงาน

2) ภาพสะท้อนด้านความสัมพันธ์ของคนในสังคม ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ของคนในสังคมไทย มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมชนบท ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ ผลการวิจัยพบว่า 2.1) ความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมชนบท คนในสังคมชนบทเข้าใจกัน ช่วยเหลือกัน เป็นกึ่งवलกัน ไม่ต้องการผลตอบแทนจากคนอื่น ถ้าช่วยได้ จะช่วยอย่างเต็มที่ และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข 2.2) ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับภรรยา ความสัมพันธ์ระหว่างลูกกับพ่อแม่ หรือความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง เป็นความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ห่วงใยกัน เข้าใจกัน จึงทำให้ครอบครัวอบอุ่นและมีความสุข ครอบครัวเข้มแข็ง 2.3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์ คือ ช่วยเหลือกันและเข้าใจกัน หน้าที่ครูนอกจากสอนความรู้ให้กับนักเรียนแล้ว ยังช่วยจัดการความขัดแย้งระหว่างนักเรียน นักเรียนเชื่อฟังครู จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น 2.4) ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน เป็นความสัมพันธ์ที่ดี สนับสนุนกัน รู้ใจกัน ช่วยกัน เมื่อเพื่อนทุกข์ใจหรือท้อแท้ จะให้กำลังใจและปลอบใจเพื่อน 2.5) ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติเป็นความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกัน จึงสะท้อนภาพความพยายามของคนในการดูแลรักษาธรรมชาติให้ดีขึ้น

3) ภาพสะท้อนด้านคุณธรรมจริยธรรม ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมไทย มี 5 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า 3.1) คนไทยมีคุณธรรมด้านความช่วยเหลือ ทั้งผู้ใหญ่และผู้มีอายุน้อยนิยมช่วยเหลือคนอื่นและมีความสุขในการช่วยเหลือ มีพ่อหลวงทรงเป็นแบบอย่างที่ดีในการช่วยเหลือคนอื่นให้กับคนในสังคมไทยด้วย คนไทยจึงทำตามคำสอนของพ่อหลวง 3.2) ด้านการตอบแทนบุญคุณ มีคุณธรรมด้านการตอบแทนบุญคุณผู้ที่เคยมีพระคุณต่อตัวเองทั้งโดยตรงและทางอ้อม นอกจากตัวเองมีคุณธรรมการตอบแทนบุญคุณอย่างจริงใจแล้ว ยังสอนให้ผู้มีอายุน้อยให้รู้จักตอบแทนบุญคุณของผู้มีพระคุณด้วย 3.3) ด้านความกตัญญู คนในสังคมไทยมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ และแสดงความกตัญญูได้ดีด้วยการช่วยดูแลพ่อแม่ ช่วยงานของพ่อแม่ 3.4) ด้านการมีน้ำใจ คนในสังคมไทยมีความน้ำใจต่อผู้อื่น ยินดีบริจาคของกินของใช้ที่ตัวเองไม่ต้องการให้กับผู้อื่น 3.5) ด้านการเชื่อฟังคำสอนของพ่อแม่ คนในสังคมไทยมีการเชื่อฟังคำสอนของพ่อแม่ และได้ปฏิบัติตามคำสอนของพ่อแม่ด้วย

4) ภาพสะท้อนด้านวัฒนธรรม ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมในสังคมไทย 3 ด้าน ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา ความเชื่อเรื่องผี และประเพณีเกี่ยวกับพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า 4.1) ความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา ได้แก่ เชื่อเรื่องการทำบุญ คนไทยเชื่อว่าถ้าเอาสิ่งของที่ดี ๆ มีค่าไปทำบุญ หรือทำบุญอย่างจริงใจ จะมีผลที่ดีต่อเรา 4.2) ความเชื่อเรื่องผี คนไทยเชื่อเรื่องผี เมื่อมีคนทำท่าทางผิดปกติ จะคิดว่ามีผีเข้าสิงตัว และเชิญหมอผีมาทำพิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผีออกจากตัว 4.3) ประเพณีเกี่ยวกับพุทธศาสนา คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จึงมีประเพณีต่าง ๆ เกี่ยวกับพุทธศาสนา ประเพณีที่เด่นที่สุด คือ การทำบุญที่วัดหรือ ทำบุญตักบาตรหน้าบ้านของตนเอง

5.1.2 การวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยและแนวทางแก้ปัญหาลักษณะในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559

การวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยและแนวทางแก้ปัญหาลักษณะในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1) ปัญหาในสังคมชนบท ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นปัญหาในสังคมชนบท 5 ด้าน ได้แก่ ปัญหาการศึกษา ปัญหาความยากจน ปัญหาการคมนาคม ปัญหาเกี่ยวกับค่านิยมและปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ผลการวิจัยพบว่า 1.1) ปัญหาการศึกษา การไม่ได้ไปโรงเรียนของเด็กและเยาวชนที่อาศัยในชนบทซึ่งเกิดจากเหตุผลความยากจน การเป็นเด็กกำพร้า เป็นเด็กวัด หรือเด็กที่เกิดใกล้กับแนวชายแดนไทย 1.2) ปัญหาความยากจน เป็นปัญหาที่พบเห็นบ่อยในสังคมชนบท ปัญหาความยากจนมักเกี่ยวข้องกับปัญหาอื่น ๆ ด้วย เช่น ปัญหาความเจ็บป่วย ผู้ป่วยไม่มีเงินไปรักษาโรคที่โรงพยาบาล ต้องเอาของสำคัญไปขาย เพื่อมีเงินไปรักษาโรค เวลาเจ็บป่วย จะทำให้ครอบครัวยากจนยิ่งขึ้น 1.3) ปัญหาการคมนาคม มีหลายประเภท ได้แก่ ปัญหาถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ ไม่มีคนให้ความสนใจในการซ่อมถนน ผู้ใหญ่บ้านไม่ทำหน้าที่ให้ดี ไม่เห็นความสำคัญของปัญหานี้ ไม่รับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุตามมา ปัญหาการขับรถเร็ว เด็กวัยรุ่นขับรถเร็วมาก ทำให้เกิดการอุบัติเหตุบ่อยครั้ง 1.4) ปัญหาค่านิยม ส่วนใหญ่เกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่น มีค่านิยมเกี่ยวกับอำนาจและชัยชนะ ทำให้เกิดปัญหาอื่นตามมา เช่น การขโมยของ เป็นต้น 1.5) ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ ตัดต้นไม้เพื่อได้มีเงินทอง จึงทำให้เกิดน้ำท่วม นอกจากนี้ คนในสังคมชนบทไม่รักษาความสะอาดที่อยู่ของตนเอง จึงทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ด้วย

2) ปัญหาครอบครัว ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นปัญหาครอบครัว 3 ด้าน ได้แก่ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกครอบครัว ปัญหาครอบครัวไม่สมบูรณ์ และปัญหาเด็กกำพร้า ผลการวิจัยพบว่า 2.1) ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกครอบครัว มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา และพ่อแม่กับลูก เหตุผลที่ทำให้เกิดปัญหา คือ เหตุผลความยากจน สามีเป็นคนติดเหล้า ขณะเมาเหล้าแล้วจะใช้กำลังจัดการเรื่องต่าง ๆ หรือใช้กำลังกับสมาชิกในครอบครัว ส่วนปัญหาความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่กับลูก เนื่องจากลูกเปรียบเทียบครอบครัวตัวเองกับครอบครัวอื่น ไม่นึกถึงสภาพของครอบครัวตัวเอง และคิดว่าพ่อแม่ไม่รักตัวเอง ไม่สนใจลูกจึงตีและขัดแย้งกับพ่อแม่ 2.2) ปัญหาครอบครัวไม่สมบูรณ์มีหลายประเภท และเกิดจากเหตุผลต่าง ๆ กัน เช่น พ่อแม่เลิกกัน พ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งเสียชีวิต แต่ก็ยังมีปู่ตายายหรือญาติพี่น้องช่วยดูแลกัน อีกประเภท คือ ครอบครัวไม่มีพ่อแม่ ลูกหลายคนจะอยู่ด้วยกัน และเกิดความคิดอิจฉาคนที่ไม่มีพ่อแม่ บางคนไม่สามารถไปเรียนที่โรงเรียนได้ 2.3) ปัญหาเด็กกำพร้า ไม่มีพ่อแม่สั่งสอน ไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน เป็นเด็กที่อ้วน และมีปัญหาทางความคิด

3) ปัญหาการไม่มีคุณธรรมของคนในสังคม ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นปัญหาการไม่มีคุณธรรมของคนในสังคม 6 ด้าน ได้แก่ ปัญหาการใช้ความรุนแรง ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสี ปัญหาการขโมยของ ปัญหาความซื่อเกียจ ปัญหาการไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี และปัญหาการสิ้นเปลืองอาหาร ผลการวิจัยพบว่า 3.1) ปัญหาการใช้ความรุนแรง ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นที่โรงเรียน และเกิดจากเด็กวัยรุ่น เนื่องจากเด็กวัยรุ่นเป็นคนที่ควบคุมอารมณ์ของตัวเองไม่ได้ และเกิดความอารมณ์เสื่อง่าย เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในโรงเรียน

แบ่งเป็นกลุ่ม เวลาเห็นมีคนไม่ร่วมมือกัน หรือมาขัดขวางสิ่งที่ตัวเองทำ จึงเกิดความเครียด และเก็บไว้ในใจ นิ่งเงียบ ใช้ความรุนแรงจัดการกับคนอื่น 3.2) ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสีเกิดขึ้นที่โรงเรียนมากที่สุด นักเรียนหลงเชื่อคนอื่นง่าย และกล่าวโทษคนอื่นได้ง่าย ๆ 3.3) ปัญหาการขโมยสิ่งของ ส่วนใหญ่จะเกิดกับเด็กวัยรุ่น เช่นหลาย ๆ คนช่วยกัน หลอกลวงคนอื่นเพื่อขโมยของ มีคนไปขโมยของอย่างเงียบในสถานที่ที่มีคนจำนวนน้อย มีคนขโมยของในฝูงชน โดยมุ่งขโมยของจากผู้หญิงและเด็กเป็นเป้าหมาย เวลาโดนคนพบเห็นหรือโดนจับ จะหาข้ออ้างเพื่อหนีไป หรือทำร้ายกับคนที่มาขัดขวาง เป็นต้น 3.4) ปัญหาความขี้เกียจ เป็นปัญหาที่พบเห็นในเด็ก เยาวชน และวัยรุ่น เช่น ไม่ช่วยงานพ่อแม่ เป็นต้น 3.5) ปัญหาการไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี มี 3 แบบ คือ หนึ่ง การรู้หน้าที่ของตนเอง แต่ไม่ทำให้ดี สอง การแบ่งหน้าที่ในงานกลุ่ม ไม่ชัดเจน จึงไม่มีใครทำหน้าที่ให้ดี และสาม การไม่รู้จักหน้าที่ของตนเอง เลยไม่ทำหน้าที่ให้ดี ทั้งหมดนี้ บางคนคิดว่าเป็นหน้าที่ของคนอื่น ตัวเองไม่ต้องทำ จึงเกิดปัญหาการไม่ทำหน้าที่ของตนเองได้ดีขึ้น 3.6) ปัญหาการสิ้นเปลืองอาหาร คนไทยบางคน โดยเฉพาะเด็ก เยาวชนและวัยรุ่นมีปัญหากินอาหารอย่างสิ้นเปลือง สั่งอาหารมากเกินไป และกินอาหารเหลือเป็นจำนวนมาก

4) แนวทางแก้ไขปัญหา ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นแนวทางแก้ไขปัญหา 2 ด้าน ได้แก่ แนวทางแก้ไขปัญหาในสังคม ชนบท และแนวทางแก้ไขปัญหาการไม่มีคุณธรรมของคนในสังคม ผลการวิจัยพบว่า 4.1) แนวทางแก้ไขปัญหาในสังคมชนบทมี 4.1.1) แนวทางแก้ไขปัญหาการศึกษาในสังคมชนบทไทย มีบางที่ยากจน มีเด็กไม่มีบัตรประชาชน เป็นเด็กกำพร้า จึงเกิดมีปัญหาการขาดการศึกษา วิธีแก้ไขปัญหาการศึกษาของเด็กพวกนี้ ได้แก่ มีคนเป็นครูอาสาสมัคร เป็นครูที่มีความอดทนและกล้าหาญ หรือมีคนบริจาคเงินเพื่อให้เด็กไปเรียนได้ ถ้าเหตุผลที่เกิดจากความยากจน เด็กวัยรุ่นนี้จะไปช่วยงานชาวบ้าน และเก็บเงินไปซื้อชุดนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาการขาดการศึกษาด้วยตัวเอง 4.1.2) แนวทางแก้ปัญหาคมนาคมในสังคมชนบทจะต้องอาศัยคนในสังคมชนบทเอง เวลาฝนตก ทำให้ถนนมีบ่อมีหลุม ชาวบ้านช่วยกันซ่อมถนนเอง 4.1.3) แนวทางแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ คนทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด ไม่ว่าจะในการรักษาความสะอาดหรือสิ่งแวดล้อม การรักษาสิ่งแวดล้อมในสังคม คือการรักษาป่าไม้ ไม่ตัดต้นไม้ไป 4.2) แนวทางแก้ไขปัญหาการไม่มีคุณธรรมของคนในสังคมมี 4.2.1) แนวทางแก้ไขปัญหาการขโมยของมีแนวทาง คือ การแจ้งให้ผู้ใหญ่ของหมู่บ้านทราบเมื่อเจอเห็นมีคนขโมยของ อีกประการหนึ่งคือ ในสังคมไทยมีคนกล้าหาญ กล้ามายับยั้งคนขโมย นอกจากนี้แล้ว การแก้ปัญหาการขโมยของที่สำคัญมากที่สุด คือ การสอนเด็กวัยรุ่นให้เป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม เวลาจะไปขโมยของหรือขโมยของไปแล้ว หากนึกถึงคำสอนที่ได้รับมา จะทำให้เกิดความรู้สึกสำนึกและตัดสินใจคืนของให้คนอื่น 4.2.2) แนวทางแก้ไขปัญหาการใส่ร้ายป้ายสี มีวิธีการแก้ไขโดยผ่านครู เวลาเกิดปัญหาการใส่ร้ายป้ายสี ครูจะไปค้นหาความจริง และไม่ลงโทษนักเรียนคนใดคนหนึ่ง ให้นักเรียนเล่าเรื่องมาให้ฟัง และสอนหลักการให้ นอกจากนี้มีครูช่วยจัดการแล้ว ผู้ใหญ่ที่บ้านช่วยจัดการให้ได้ ให้ลูกไม่ต้องไปสนใจคำพูดของคนอื่น การใส่ร้ายป้ายสีก็จะหายไป

5.2 อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 ได้สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในสังคมชนบทมีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมชนบทที่เรียบง่ายใกล้ชิดกับธรรมชาติ และเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมไทยมีความสัมพันธ์ที่ดี ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างคนและคนกับธรรมชาติ คนไทยในสังคมชนบทไทยได้ปฏิบัติคุณธรรมด้านความช่วยเหลือกันและตอบแทนบุญคุณได้ดี ภาพยนตร์สั้นจึงมีบทบาทในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตที่ดีของคนในสังคมไทย ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวความคิดความสัมพันธ์ของภาพยนตร์กับสังคม ดังที่ จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย (2544 : 253) กล่าวว่า ภาพยนตร์ไทยได้สะท้อนภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมในช่วงเวลาต่าง ๆ ตลอดจนดัดแปลงเรื่องราวจากสื่ออื่นมานำเสนออีกจริง ในทางกลับกันบุคคลในสังคมก็ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทั้งรอบตัวและไกลตัวเขา พร้อมกับประพฤติปฏิบัติตามแบบอย่างในภาพยนตร์ด้วย ภาพยนตร์กับสังคมจึงมีอิทธิพลต่อกันอย่างแยกไม่ออก นอกจากนี้ ผลการวิจัยได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐธิดา จันทร์ธัมมะ (2559) เรื่อง “การสร้างอัตลักษณ์อีสานผ่านภาพยนตร์สั้นในเทศกาลภาพยนตร์อีสาน” ที่พบว่า อัตลักษณ์ของคนอีสานที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์สั้นในเทศกาลภาพยนตร์อีสาน คือ วิถีชีวิตของคนอีสานเป็นวิถีชีวิตที่เรียบง่าย เรียบสงบ และน่าอยู่ของอีสาน มีทุ่งนาว่างสีเขียว นอกจากนี้แล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงคุณธรรมจริยธรรมของผู้คนที่อาศัยอยู่ในอีสานชนบท เช่น ความมีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นต้น

2. ภาพสะท้อนปัญหาสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 ได้สะท้อนให้เห็นถึง ปัญหาในสังคมชนบทเด่นที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับเด็ก เยาวชนและวัยรุ่นเป็นปัญหาที่เด่นที่สุด มีปัญหาการศึกษา ปัญหาค่านิยมของเด็ก เยาวชน และวัยรุ่น ปัญหาด้านพฤติกรรม เช่น การใช้ความรุนแรง การใส่ร้ายป้ายสี การขโมยของ เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาสังคมต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาความยากจน ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และปัญหาครอบครัวด้วย ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ สุเทพ สุวีรางกูร (2551 : 5) กล่าวว่า ปัญหาสังคมมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ 1) มีลักษณะกระทบกระเทือนทำลายสุขภาพกายและจิตของบุคคลในสังคม ส่งผลให้สุขภาพกายและจิตเสียเดือดร้อนเป็นทุกข์ ขยายกลายเป็นปัญหาสังคมเพราะคนจำนวนมากได้รับความทุกข์เดือดร้อนมีชีวิตไม่สงบสุข 2) มีลักษณะเป็ยงเบนทำลายบรรทัดฐานและคุณค่าของสังคม 3) มีลักษณะที่บุคคลในสังคมต้องร่วมกันจัดการแก้ไขปัญหานั้น เมื่อมีปัญหาสังคมเกิดขึ้น คนส่วนใหญ่ในสังคมรับทราบว่ามีปัญหาไม่พึงปรารถนามีผลเสียต่อความเป็นอยู่สงบสุขของกลุ่ม รู้สึกเป็นทุกข์เดือดร้อนที่ปัญหานั้นเกิดขึ้นแล้วนำมาคิดพิจารณาหาเหตุผล สนทนาหาแนวทางแก้ไขป้องกันและกำจัดปัญหานั้น ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐกาญจน์ ศุภรัตน์เมธี (2548) เรื่อง “การสะท้อนปัญหาสังคมและแนวคิดด้านจริยธรรมในรายการ “คนค้นคน” ที่พบว่า “คนค้นคน” สะท้อนปัญหาสังคมทั้งสิ้น 21 ด้าน ปัญหาสังคมด้านที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ ความยากจนความเสื่อมโทรมของศีลธรรมวัฒนธรรมและจิตใจ และคนพิการ ส่วนปัญหาสังคมด้านที่ปรากฏน้อยที่สุด โดยปรากฏเพียงปัญหาละเรื่องเดียว ได้แก่ คอร์รัปชัน โสเภณี อัตวินิบาตกรรมเด็กเร่ร่อน และเด็กไร้สัญชาติ ภาพรวมของการสะท้อนปัญหาสังคมของรายการ “คนค้นคน” ปรากฏในสังคมเมืองมากกว่าสังคมชนบทคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 3 : 1 สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาสังคมส่วนใหญ่ที่ปรากฏในรายการจะเกิดขึ้นกับชนชั้นล่างของสังคม และปัญหาอาชญากรรม เกิดจากความอยากความต้องการเงินทองมากของมนุษย์โดยที่สังคม

เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ คนกับคนเชื่อถือไม่ได้บุคคลเริ่มเห็นแก่ประโยชน์ตัวเอง ไม่ซื่อสัตย์ชอบหลอกหลวงและหาทางลัดเพื่อชีวิตสุขสบาย ซึ่งทำร้ายตัวเองหรือคนอื่นทำร้ายสังคม ทำให้สังคมขาดความปลอดภัยและความมั่นคง ปัญหาการก่อสร้างส่วนมากเกิดจากการแข่งขันของแต่ละฝ่ายที่เพื่อได้งานก่อสร้างมีทั้งทุจริต คอร์รัปชัน ไม่ยุติธรรม เป็นต้น ทำให้เห็นความรุนแรงของพวกคนที่มีอำนาจผู้รับเหมาก่อสร้างเห็นแก่เงินเอาแต่ประโยชน์ตัวเองและปัญหาการให้บริการในสังคม

3. ภาพสะท้อนแนวทางแก้ปัญหาสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 ได้สะท้อนให้เห็นถึง วิธีการรู้เหตุรู้ผล การสั่งสอน จากครู พ่อแม่ หรือคนในสังคมไทย คนในสังคมไทยร่วมมือกันแก้ไข ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของยุบลวรรณ ต้นเจียรรัตน์ (2557 : 165) กล่าวว่า การแก้ปัญหาสังคมควรแก้แบบรวมถาวรหรือถัวทั่ว (wholesale) การแก้ปัญหาแบบนี้เป็นการมองปัญหาอย่างกว้างขวาง โดยต้องศึกษาถึงความสัมพันธ์ของระบบปัญหาสังคมนั้นว่ามาจากหลายสาเหตุ (multi causal) การแก้ไขมักจะใช้วิธีวิทยาการนานาแขนงมาปรับปรุงแก้ไข และอาศัยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาร่วมมือวางแผนและดำเนินการ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิสนีย์ อธิธิรัญวงศ์ (2553) เรื่อง “การรับรู้ทัศนคติและความตระหนักเรื่องปัญหาสังคมของผู้ชมภาพยนตร์เพื่อสังคม” ที่พบว่า ทัศนคติของผู้ชมเกี่ยวกับปัญหาสังคมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม เป็นไปในด้านบวก โดยให้ทัศนคติว่าเป็นภาพยนตร์ที่ดี สร้างสรรค์สังคม มีสาระ สอดแทรกปัญหาสังคมมีข้อคิดเตือนใจผู้ชม แต่ภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่องไม่ได้มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม โดยให้เหตุผลว่า ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของตัวผู้ชมแต่ละบุคคลในการนำไปปรับใช้ ส่วนความตระหนักถึงปัญหาสังคมของผู้ชมที่ได้รับผ่านจากภาพยนตร์เพื่อสังคม คือ การให้แง่คิด สะท้อนปัญหาสังคม ช่วยกระตุ้นจิตใจให้ผู้ชมรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม พร้อมกับจิตสำนึกที่ดีที่จะทำประโยชน์แก่สังคม และเห็นว่าคนในสังคมควรร่วมมือกันเพื่อทำให้สังคมดีขึ้น โดยสิ่งที่สามารถทำให้สังคมได้ดีที่สุดก็คือ การทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด ไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคม

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559
2. ควรวิเคราะห์คุณธรรมจริยธรรมในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2559
3. ควรวิเคราะห์ภาพสะท้อนปัญหาสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ พ.ศ. 2560 – ปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- กชกร บุษปะบุตร. (2551) การวิเคราะห์ลักษณะของภาพยนตร์ไทยที่ได้รับรางวัล ภาพยนตร์
ปฐมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต. ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
รังสิต.
- กัลยา ตากุล. (2550) การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริม
การคิดและกระบวนการแก้ปัญหาอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : กรณีศึกษา
โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาวิจัยการศึกษา). กรุงเทพมหานคร :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกศล วงศ์สวรรค์ และ สติต วงศ์สวรรค์. (2543) ปัญหาสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัท รวม
สาส์น (1977) จำกัด.
- กำจร หลุยยะพงศ์. (2556) ภาพยนตร์กับการประกอบสร้าง : สังคม ผู้คน ประวัติศาสตร์และชาติ.
กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษดา เกิดดี. (2546) ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ : การศึกษาว่าด้วย 10 ตระกูลสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร : พิมพ์คำ.
- ขจิตขวัญ กิจวิสาละ. (2546) การวิเคราะห์เนื้อหาของภาพยนตร์นอกกระแสหลักในประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์. ว.ม. (สาขาวิชาสื่อสารมวลชน) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เขมพัทธ์ พัชรวิชัย. (กรกฎาคม - ธันวาคม 2558) “ภาพยนตร์ไทยนอกกระแสกับภาพสะท้อนปัญหา
สังคมไทย” ใน วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล. 21 (2) หน้า 133.
- คณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2549)
สังคมและวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ. (2549) สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย. (2544) ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ไทย ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงสมัยสงครามโลก
โลกครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉัตรชัย จันทร์ศรี. (2544) การถ่ายทอดวัฒนธรรมอเมริกันของภาพยนตร์ฮอลลีวูด. วิทยานิพนธ์.
ว.ม. (สาขาวิชาสื่อสารมวลชน) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- ชวลิต สวัสดิ์ผล และคณะ. (2555) สังคมไทยร่วมสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม.
- โชติรส อุตสาหกิจ. (2541) การวิเคราะห์เนื้อหาของภาพยนตร์โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
(พ.ศ.2539-2541). วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ)
กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพร พวงเกต. (2559) ผลของการชมภาพยนตร์สั้นไทยที่มีต่อความใส่ใจของวัยรุ่นตอนปลาย :
การศึกษาศักยภาพฟ้าส่องสัมพันธ์กับเหตุการณ์. ดุษฎีนิพนธ์ ปริญญาตรี (สาขาวิชาการวิจัยและ
สถิติทางวิทยาการปัญญา) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ณัฐภาณุจันต์ ศุภรัตน์เมธี. (2548) การสะท้อนปัญหาสังคมและแนวคิด ด้านจริยธรรมในรายการ "คนค้นคน". วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐธิดา จันเทร์มะ. (2559) การสร้างอัตลักษณ์อีสานผ่านภาพยนตร์สั้นในเทศกาลภาพยนตร์อีสาน. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ติสนีย์ อธิธิริฎวงค์. (2553) การรับรู้ทัศนคติและความตระหนักเรื่องปัญหาสังคมของผู้ชมภาพยนตร์เพื่อสังคม. วิทยานิพนธ์ นศ.ม (สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิพนธ์ ศุขปรีดี. (2541) “หน่วยที่ 1 ความหมาย ความสำคัญและธรรมชาติของภาพถ่ายภาพยนตร์และภาพทัศน” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาพนิ่งและภาพยนตร์ หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 11. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระมหาสนอง ปัจโจปการี. (2553) มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระมหาสุกัน สุชาติ (ภูมิสถาน). (2557) ภาพยนตร์โฆษณากับการส่งเสริมคุณธรรมการกรณีศึกษา ภาพยนตร์โฆษณาของบริษัทไทยประกันชีวิต. วิทยานิพนธ์ พธ.ม. (สาขาวิชาธรรมนิเทศ) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ไพวัน คงกระพันธ์. (2542) ภูมิปัญญาชาวบ้าน : ท้องถิ่นสุโขทัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รัตนสุวรรณ.
- มัทนียา สุวรรณวงศ์. (2541) การวิเคราะห์แนวเรื่องและประเภทเนื้อหาของภาพยนตร์การ์ตูนที่ออกอากาศทางโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (สาขาสื่อสารมวลชน) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุดา รักไทย และธนินารถ มาชะสีรานนท์. (2545) เทคนิคการแก้ปัญหาและตัดสินใจ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด.
- ยุบลวรรณ ตันเธียรรัตน์. (2557) มนุษย์กับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 15. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- เยาวนันท์ เชฎฐรัตน์. (2541) “หน่วยที่ 3 การเขียนบทภาพยนตร์ชั้นสูง” ในเอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตภาพยนตร์ชั้นสูง หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รักसानต์ วิวัฒน์สินอุดม. (2558) การเขียนบทภาพยนตร์บันเทิง. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2546) นักสร้าง สร้างหนัง หนังสือ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนา จักกะพาก. (2546) รายงานวิจัยเรื่อง จินตทัศน์ทางสังคมและกลวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ของหม่อมเจ้าชาติเฉลิม ยุคล : การศึกษาวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2543) 100 เครื่องมือการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : ร่วมด้วยช่วยกัน.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วนิสันท์ แจ็งสว่าง. (2554) **วิเคราะห์สารเพื่อการพัฒนาในภาพยนตร์สั้นรางวัลรัตน์ เปสทินยี**. วิทยานิพนธ์ ว.ม. (สาขาวิชาสื่อสารมวลชน) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วาจวิมล เดชเกตุ (2549) **เอกสารความเป็นมาของการผลิตภาพยนตร์สั้น**. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วินัย บุญคง. (2550) **เกณฑ์การประเมินคุณค่าภาพยนตร์สั้นนักศึกษารางวัลสุพรรณหงส์ และรางวัลช่างเผือก**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (สาขาวิชานิเทศศาสตร์) ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สุกัญญา ศรีสาคร. (2547) **การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุชาภรณ์ ตั้งจิตสาธุกิจ. (2549) **การศึกษาปัญหาสังคม และค่านิยมของเยาวชนไทยในรายการโทรทัศน์ “หลุมดำ”**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิพร บุญส่ง. (2549) **คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ทริปเพิ้ล กรุ๊ป จำกัด.
- สุรีพร จันดีเรียน. (2553) **ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกชมภาพยนตร์สั้นของผู้ชมในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สนธิ สมัครการ และสุพรรณิ ไชยอำพร. (2548) **แนวความคิดและแนวทางการศึกษาปัญหาสังคมกับปัญหาสังคมไทยและมาตรการป้องกันแก้ไข**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ซีเอ็ดดู๊ เคชั่น จำกัด (มหาชน).
- สมพร เทพสิทธิ์า. (ม.ป.ป) **ภาวะวิกฤตของสังคมไทยในปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สมาน งามสนิท. (2541) **“หน่วยที่ 10 บทบาทหน้าที่และอิทธิพลของภาพยนตร์” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาพนิ่งและภาพยนตร์ หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 11**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สาธิตา ยิ่งเจริญไพบุลย์. (2546) **ภาพยนตร์สร้างสรรค์ : กรณีศึกษาภาพยนตร์สั้น จากเทศกาลภาพยนตร์สั้น ประเภทรางวัลช่างเผือก ประจำปี 2540-2544**. ปริญญาโท ศป.ม. (สาขาวิชาทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพัทธา สุภาพ. (2540) **ปัญหาสังคมไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2545) **ปัญหาสังคมไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุเทพ สุวีรางกูร. (2551) **ปัญหาสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2551) รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจภาพยนตร์ไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ไดนามิกแอนด์ แอปพลิเคเบิ้ล โซลูชั่น จำกัด.

CHEN CHEN. (2557) ภาพสะท้อนวัยรุ่นไทยในภาพยนตร์ไทยของบริษัทจีทีเอช พ.ศ.

๒๕๕๖-๒๕๕๘. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ฐานข้อมูลออนไลน์

กัญกร พัฒน์แก้ว. (27 มิถุนายน 2558) “จุดเด่นและข้อสังเกตที่เด่นชัดของภาพยนตร์สั้น” จุดเด่นของภาพยนตร์สั้น. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://kanyaporn27.blogspot.com/2015/06/blog-post_41.html (29 กันยายน 2561)

“ครูเชียงใหม่ดอทเน็ต” (10 กันยายน 2556) ประวัติความเป็นมางานศิลปหัตถกรรมนักเรียน.

[ออนไลน์] แหล่งที่มา : [http://](http://www.kruchiangrai.net/2013/09/10/ประวัติความเป็นมางานศิลปหัตถกรรมนักเรียน)

www.kruchiangrai.net/2013/09/10/ประวัติความเป็นมางานศิลปหัตถกรรมนักเรียน. (2 กันยายน 2561)

“เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติกรุงเทพฯ” (ม.ป.ป.) เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติกรุงเทพฯ.

[ออนไลน์] แหล่งที่มา : [www.wikiwand.com/](http://www.wikiwand.com/th/เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติกรุงเทพฯ)

[th/เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติกรุงเทพฯ](http://www.wikiwand.com/th/เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติกรุงเทพฯ). (11 กันยายน 2561)

“สรุปกิจกรรมการแข่งขัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 66 ปีการศึกษา 2559” (24 สิงหาคม 2559) สรุปกิจกรรมการแข่งขัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมงาน [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.sillapa.net/home/wp-content/uploads/2016/08/social-66.pdf> (2 กันยายน 2561)

“Awards Ceremony, Thailand International Film Destination Festival 2018” (ม.ป.ป.)

Awards Ceremony, Thailand International Film Destination Festival 2018.

[ออนไลน์] <http://www.thailandfilmdestination.com/contentnews/?News=890f28e1201de55a6c16203a0fefcd39> (11 กันยายน 2561)

ภาคผนวก

เอกสารรับรองจากคณะกรรมการวิจัยธรรมการวิจัย

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

เอกสารรับรอง

(Certificate of Exemption)

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่ 14 มีนาคม 2562

ชื่อเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทยในภาพยนตร์สั้น รางวัลระดับทองงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน
ระดับชาติ พ.ศ. 2559

ชื่อนักวิจัย/หัวหน้าโครงการ MS. YUAN YUAN
คณะวิชา/หลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอรับรองว่า งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับ
ประกาศเขตเชิงก จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพัยค์ม์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่รับรอง

วันที่ 14 มีนาคม 2562

เลขที่รับรอง

อ.808/2562

วันที่ให้การรับรอง: 14 มีนาคม 2562

วันหมดอายุใบรับรอง: 13 มีนาคม 2564

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล	MISS YUAN YUAN (เนตรชนก)
วัน เดือน ปีเกิด	15 มิถุนายน 2536
ที่อยู่ปัจจุบัน	4/270 อาคารประสานสุข 2 35 เทศบาลบางเสาธง ซอย 39 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง สมุทรปราการ 10540
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2556 - 2560	คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศกว่างสี สาขาวิชาภาษาไทย
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2561-ปัจจุบัน	บริษัท ฟลูริต้า กรุ๊ป (ประเทศไทย) จำกัด

